

David. Hebraeorum Rex.
Divinus Vates ac Psalles.

Arcturus Jonstonus Scotus.
Palmerum Paraphrastes.

Jonstono carmen dedit immortale Thalia:
Et vegeta scriptor cum brevitate placet.
Aliud.

Jonstono Ingenium Natura potentior Arte.
Artes, Phoebe: tuas provida cura dabat:
Ingenij spectu vires, spectentur et Artes:
Quem dabis Ingenio? Quem dabis Arte parem?
D. Wedderburnus.

Geo. Jamison pinxit.

R. Goper sculpsit.

POETARUM
SCOTORUM
MUSÆ SACRÆ:

SIVE

Quatuor Sacri Codicis Scriptorum,
DAVIDIS & SOLOMONIS, JOBI
& JEREMIÆ, Poëtici Libri,

Per totidem SCOTOS,

ARCT. JONSTONUM & JO. KERRUM,
P. ADAMSONUM & G. HOGÆUM,

Latino CARMINE redditi:

Quibus, ob argumenti similitudinem, ad-
nectuntur alia, SCOTORUM itidem, opu-
scula sacra.

---

*Summo quaque studio recognita, & ad fidem op-
timum exemplarium expressa.*

EDINBURGI:

Apud THO. & WAL. RUDDIMANNOS.
M. DCC. XXXIX.

1608 / 3339

Clarissimo Amplissimoque Viro,

CAROLO ARESKĪNO
De TINWALL,

Regio apud SCOTOS Advocato,

UNC sacrorum carminum
delectum, Vir clarissime,
ex aliquot Poëtarum Sco-
torum monumentis de-
sumtum, Tuo nomini
inscribens, ne rem fortè absurdam,
ab Tuoque ingenio alienam, fecisse
coarguar, triplicem maximè ob caus-
sam, haud valdè vereor. Ac primò
quidem, tanta est eorum inter, quæ
hîc

hîc sistuntur, poëmatum, musæque præsertim Jonstonianæ, Tuorumque morum atque indolis suavitatem atque dulcedinem conspiratio atque convenientia, ut nulli alii, quâ latè patet Scotia, potiori quàm Tibi jure, offerri ea posse constanter adfirmans, populares inter, mecum hac in re qui dissentire velit, repertum iri neminem certo certiùs confidam. Deinde, Jonstoni manibus (si quis manibus sensus inest) rem non ingratam facturum mihi videbar, hanc novam ejus psalmorum Davidicorum paraphraseôs Editionem si Tibi sacrarem; siquidem ejusdem Tecum & gentis & cognominis nobilissimæ Heroinæ, illustrissimæ Comitissæ Marefcallanæ, cujus virtutes longè pulcerrimo carmine celebrat, idem opusculum ipse auctor clarissimus, ante annorum circâ centuriam, honoris ergô dedicârat. Postremò, quodque maximè me impulit hunc Tibi librum ut inscriberem, fuit Tuus in argumentum amor:

DEDICATIO.

amor: quo enim in pretio, quantoque in honore apud Te & sit, & fuerit, semperque (ita enim ex præteritis in posterum de Te tutò nos posse augurari speramus) futurus sit Divini cultus Numinis, quæque eò faciant omnia, eorum qui Te nôrunt ignorat nemo.

DEI autem Opt. Max. virtutes, quarum sine notitia adorari ritè non potest, alibi uspiam quàm ex Davidis, eoque geniti Solomonis, non Regum solum sed & Poëtarum maximorum, quæ hîc exhibemus, scriptis, nec clariùs, nec sanctiùs, neque augustiùs denique elucescunt. Nec mirum: quum inter mortales natos hoc sapientior, illo sanctior, haud quisquam umquam aut exstiterit, aut exstiturus sit. Neque horum infra dignitatem quidquam subsidunt sanctissimi itidem viri, Jobus ac Jeremias, Divino & ipsi Poëticoque Spiritu adflati.

EORUM igitur monumentis, nec inveniustè nec infideliter, per totidem
Scotos

Scotos Latino carmine donatis, animum Tuum, gravissimis totius ferè Regni negotiis, ac forensi præcipuè strepitu, districtum, vel relaxare vel oblectare, horis subsecivis, poteris; ut aliquam saltem ex ipsa varietate voluptatem percipere queas: ac voluptatem non mediocrem inde licet capias, quo es ingenii acumine, omni-que politioris literaturæ ad pulcri poëmatis Veneres intelligendas genere instructus; longè tamen majori frueris, earum virtutum, quæ in his carminibus tantâ elegantia describuntur, tantâ auctoritate muniuntur, tantis denique præmiis pœnisque, suo tempore persolvendis, sanciantur, officiis fungendo, benèque adeò de universo ferè mortalium genere merendo; dum eos, quicum vel familiaris vel ex officio versaris, placido æquabilique ingenio, morumque comitate quâdam, Tibi ferè soli propria ac perpetuâ, maximopere Tibi devincis; ipsosque etiam infensos, si
qui

qui sunt, lenitate atque clementiâ vel emollis vel expugnas; in persequendisque etiam judicio reis, quæ pars tui muneris est magna, cædis atque suppliciorum adeò cupidus non es, ut, ex contrario, callidâ omni malitiosâque juris interpretatione facessere jussâ, criminum etiam gravissimorum postulatos, judicum calculis atque sententiis absolutos, liberari infontes, quàm damnatos justas etiam pœnas luere nocentes, longè Tibi gratius acceptiusque liquidò omnibus appareat: debiti interim cultûs, justique obsequii adversus Serenissimum Regem, ab quo amplissimum demandatum munus summa cum prudentiæ atque æquitatis laude administras, illæsâ atque illibatâ fide, observantissimus.

ATQUE hîc quidem, Vir celeberrime, in Tuas laudes digrediendi latissimus sese campus aperit; quas tamen, quia pusilli homuncionis prædicatione deteri, Tuumque pudorem violari nolim, levi, quod ajunt, brachio,

chio, obiterque tantum, attingere verius quam fusè magnificèque commemorare in animo est.

Ac principio, inter maximos totius terrarum orbis Principis Ministrum ac Consiliarium ita Te præbes, ut præclaram Evangelii servitutem, & gloriosum Christi jugum, dignitatum omnium ambiciosæ vanitati longè anteponas. Et verò, cum arduam admodum provinciam tantâ severitate judiciorum, nulloque personarum discrimine obis; cum probitatis, innocentiae, religionisque ipsius patrocinium ac defensionem suscipis tam fortiter pro tribunali; cum virtutis, modestiae, honestatis specimen in Te exhibes civitati; cum societatis humanæ passim, præsertimque domesticæ necessitudinis, ceteraque Christianæ caritatis officia colis tantâ demonstratione pietatis: quid agis aliud, Vir illustrissime, quam ut sublimem maximè sapientiam, quæ in supremi cultu Numinis ac fuga mali posita est, exemplo tuo nostræ commendes

mendes ætati? Quod utinam fallaci hoc lubricoque seculo plures sequerentur! Multo profecto meliùs res se humanæ haberent. Nihil dicam de Tua dignitate, in qua sic versaris, ut honorum illecebræ ac lenocinia, quæ excæcant ac pervertunt ceterorum mentes, oculos tuos ne præstrinant quidem. Quæ verò propensior fuit umquam liberalitas in calamitosos quàm Tua? Quò copiosissimos auri argentique thesauros, usui aliquando futuros, Tibi in cœlis recondis. Quod præsentius oppressæ virtuti præsidium? Tantum profecto, ut variis cladibus ac miseriis malè habitati, injuriisque vexati, ad Te statim, tamquam ad certissimum asylum, publicumque vindicem, nec frustrà sanè, perfugiant. Neque injusti instar judicis, quo de legimus, uti facias obtundendus es; quin ultro id, Tuâque sponte, vixque rogatus, agis: quæ profecto proclivis benevolentia ac misericordia ad cœlestem, supremam
b illam

illam atque sempiternam, clementiam aditum Tibi olim non patefacere non potest. Quæ in occupatissimo magistratu salutis æternæ cura diligentior? Quæ in divitiarum contemtum excelsior fortitudo? Quæ in honorum adeptione, & in gloriæ cursu quasi perpetuo, popularique approbatione moderatio major? Cùm autem animum reficis ex forensi strepitu jugi pietatis exercitatione; cùm ad leniendum clientelarum, quæ Te obruunt, fastidium, pendes ab aris frequens & assiduus; cùm, dirimendis litibus arbiter delectus, sic exerces judicium de fortunis privatorum, ut semper intuearis in eum Judicem, qui de fortunæ Tuæ æternitate pronuntiaturus est aliquando sententiam; cùm deniquè sic versaris in vitæ præsentis negotiis omnibus, ut animum semper erigas ad beatam immortalitatem consequendam: ostendis nimirum quæ Christiani spiritûs vis, quæ pectoris altitudo in Te spiret. Quæ
omnia

DEDICATIO.

xi

omnia adeò manifestè, ipsâque fatente invidiâ, in Te quum ita se habeant, uti, etiamsi quis maximè vellet, ab nemine mortalium refelli queant; ad nullius me alterius, potiùs quàm ad Tuum, vel debuisse vel potuisse patrocinium confugere, luce, spero, meridianâ clariùs omnibus patebit.

Ex tantæ ergo salutis æternæ procurandæ vigilantia conscientia, totque rectè factorum, ad Divinæ legis præceptorum normam atque statutam quàm proximè, hoc est, quantum humanæ fortis conditio patitur, exactorum recordatione, fructum non potes non percipere longè uberri-
mum, maximam purissimamque voluptatem; quæ cunctorum hujus vitæ fragilis atque caducæ, quibus infestatur, malorum atque incommodorum cursum facillimè sufflaminare, alteriusque etiam atque melioris spem, nec vano eam aut incerto fundamento innixam, ingerere ac subministrare validissimè potest.

VIRTUTE igitur Tuâ Te involvens, Vir amplissime, invidorum ac malevolorum (tantam adversus bonitatem si qui reperiantur) virorum calumnias nihil reformidans contemne; multosque per annos, integro corporis animique vigore, ardua totius regni negotia, patriæque in primis commoda, tamquam fidus salutare, feliciter procurans, augustissimi Regis gratiâ ac confidentiâ, civiumque Tuorum studio atque benevolentia lætus perfruere; generisque splendorem, quo ferè non minùs quàm propriis virtutibus inclarescis, (siquidem ab antiquissima nobilissimaque gentis ARESKINÆ principum prosapia originem ducis) uti hætenus, sic in posterum quoque, cum dignitate tue-ri atque illustrare etiam, magnorum haud umquam indignus Avorum, de quorum uno eximius Poëta noster, non minùs verè quàm eleganter, cecinit,

Inter

DEDICATIO. xiii

*Inter Areskinus proceres nitet, aurea
flammas*

Inter ut æthereas Luna nitere solet,

alacriter perge. Ita vovet, optat,
precatur, Tui nominis,

Vir clarissime & amplissime,

Summâ, quâ par est, reverentiâ,

in perpetuum studiosissimus,

Edin. Kal.
Jun. 1739.

GUL. LAUDERUS.

PRÆFATIO.

QUUM Optima atque accuratissima
Psalmorum Davidicorum para-
phraseôs, auctore Georgio Bu-
chanano Scoto, Poëtarum sui se-
culi facilè principe, cum luculenta doctis-
simi viri, Alexandri Julii, Edinburgeni,
Ecphrasi, notisque atque animadversionibus
Cll. virorum, Nathanis Chytræi, Petri Bur-
manni, ac Thomæ Ruddimanni, quibus suas
quoque adjecerunt Editores, ante bienni-
um ferè Edinburgi Editio prodiisset: hinc
docti quidam apud nos viri, D. Robertus
Steuartus, Phil. Nat. in Academia Edinb.
Professor dignissimus, D. Joannes Kerrus,
Græcarum olim literarum in Collegio Re-
gio Universitatis Aberdonensis, nunc verò
humaniorum literarum in eadem Acade-
mia Edinb. Professor, ac D. etiam Thomas
Ruddimannus, celeberrimæ, quæ Edinbur-
gi est, bibliothecæ Juridicæ præfectus, sin-
gulari

gulari morum candore, promptâ animi benevolentia, studioque bonas literas promovendi indefesso notissimi, longè elegantissimam Arcturi Jonstoni Scoti, Medici Regii, regnante Carolo primo, ac Poëtæ celeberrimi, eorundem Psalmorum Paraphrasim item Poëticam recudendi ansam arripuerunt; (quod ego consilium per plures mecum annos tacitus animo agitâram:) idque in eum præcipuè finem, quò luculentiùs appareret, quanto post se intervallo ceteros omnes cujuscumque demum gentis ac nationis scriptores, qui in eadem sunt palæstra versati, (versati autem sunt plurimi) Psalmis scilicet Davidicis Latino carmine vertendis, duo ex Scotia orti Vates reliquerint: quod faciliè, credo, omnibus constabit, quicumque hos cum illis conferre voluerit. Verùm quum perexiguam admodùm molem sacra Jonstoni carmina per se sola confectura esse viderentur; nonnulli ut & cetera ejus Poëmata, hoc est, integra opuscula typis manderentur auctores erant: sed ut alia quædam ejusdemque argumenti, quò in justum scilicet volumen liber accresceret, adjicerentur consultius visum est.

Quum igitur exstarent Latino carmine perscripti Jobi liber, Threnique sive Lamentationes Jeremiæ, ab Patricio Adamsono Scoto, Sancti Andreæ in Scotia olim Archiepiscopo, Vate cultissimo, felicissimoque

P R Æ F A T I O. iii

in primis Virgilianæ tum majestatis tum suavitatis imitatore, idemque Jobi cum Solomonis Ecclesiaste ab Gulielmo quodam Hogæo, Scoto, poëta item haud contemnendo; quumque eorum librorum summa jam caritas facta esset, neque indigni ii qui lucem denuò publicam adspicerent censerentur; placuit tandem ut in hunc illi delectum adsumerentur.

Nec loco etiam indigna visa est paraphrasis gemina cantici Solomonis prædicti D. Joannis Kerri; prior vario carminum genere, altera sapphiciis versibus perscripta; cum ob carminis elegantiam, (siquidem post Jonstonianam paraphrasim aliarum omnium, quas mihi saltem videre contigit, jure merito longè ea elegantissima habeatur;) tum propter insignem paraphraseôs cum fonte Hebraico seu textu originali consonantiam, quippe cujus linguæ notitiâ non vulgari præditus sit auctor. Verum quum ille solus ex scriptoribus nostris adhuc in vivis sit, (diuque vivat) Cl. viri verecundiam; effusius laudando, nimis onerari nolim.

Proximum in delectu nostro locum occupat clarissimi integerrimique viri, D. Roberti Bodii ab Trochoregia, in alma matre Academiæ Edinburgensis professoris olim primarii dignissimi doctissimique, ad Christum servatorem hecatombe; sive carmen totius ferè religionis Christianæ, seu E-
c
van-

vangelicæ doctrinæ medullam vel compendium veriùs dulcissimis suavissimisque versibus, ex intimoque Latio petitis, stropharum centuriâ lectori ob oculos proponens; ut miraculo proximum sit, tantam tamque gravium rerum varietatem tantâ eum brevitate complecti potuisse; ac proinde perdignum, meo iudicio, quod non oculis perlustretur tantum, sed & pectore circumferatur quotidie, adeoque Christiani hominis animo numquam excidat.

Nunc restat ut de variis, quæ variis in locis Arcturi Jonstoni carminum factæ fuerint, editionibus mentionem faciam: ac primò quidem, parerga ejus atque epigrammata Aberdoniæ, eo vivo, anno 1632 prodierunt; quatuorque ferè post annos, anno nimirum 1637, ejusdem psalmorum Davidicorum paraphrasis, aureum sanè opusculum, omnique prædicatione majus, ibidem prodiit. Sub idem tempus parerga ejus atque epigrammata denuò, in exteris regionibus, inter delicias poëtarum Scotorum Amstæledami recusa sunt, impensis clarissimi doctissimique viri, D. Joannis Scoti, Scototarvatii, equitis, cancellariæ in Scotia directoris, regique consilarii, summi istius Musarum fautoris ac patroni, ad quemque exstat elegantissima Jonstoni nostri iisdem deliciis præfixa dedicatio. Post quinquennium ferè, anno nimirum

rum 1642, mortuo demum eo, Jonstoni carmina tum sacra tum profana in unum corpus collegit, imprimendumque Middelburgæ curavit, vir admodum reverendus, Guilielmus Spangius, ecclesiæ Scotorum, quæ Veriæ Zelandorum collecta erat, pastoris olim fidelissimi doctissimique. Tandem anno hujus seculi sexto prodiit iterum Amstæledami sacrorum Jonstoni poematum editio, procurante D. Hoogstratano, summo apud Batavos poëtâ, hortatu nobilissimi viri Jani Broëkhousii, qui & ipse poëta summus, maximusque Jonstoni nostri, dum in vivis erat, admirator: quanti verò & hic & ille Jonstonum æstimaverint, melius, credo, patebit, quum ex ejusdem Hoogstratani ad eundem Broëkhousium dedicatione, tum ad lectorem præfatione, quasque eam ob causam hîc adjiciendas censuimus.

Cantici quidem Solomonis paraphrasis ab eodem carmine elegiaco conscripta, opusculum (quo illud titulo indigitavit Cl. Ruddimannus) aureum verèque palmarium, lucem, quod sciam, Londini (qua in urbe verisimile est ipse auctor celeberrimus tum diversabatur, nisi fortè schedas eò imprimendas transmiserat) anno 1633 primum adspexit. Eam Jonstonus, sacrorum laborum primitias, principi pientissimo, serenissimo potentissimoque Britanniarum regi, Carolo primo, (qui paterno exemplo

inter medicos eum ordinarios referendum curaverat) quem lepidissimo suavissimoque quinque distichorum epigrammate honorifice compellat, dedicandam censuit. Eadem in editione psalmorum quatuordecim versibus elegiacis paraphrasis item poetica comparet; quarum septem priores, penitenciales vulgò qui audiunt, reverendo antistiti, Gulielmo Ladio, episcopo Londinensi; posteriores verò, quos consolatorios vocant, reverendo admodum viro, Joanni Leslæo, episcopo (olim Sodorensi tum verò) apud Hibernos Raphotensi, eleganti etiam epigrammate singulis præmisso, inscripsit, quæ, ne prorsus perirent, hîc edidimus: eos verò tentandi gratiâ elegiacis reddidisse videtur; plurimum enim, multis in locis, ab his, quos quatuor post annos Aberdoniæ ipse publicavit, conferenti mihi discrepabant. Atque hoc maximè temporis intervallo & in poliendis inter alia exigendisque psalmis ad Hebraicæ veritatis fidem, cujus sensa mirificè adedè exprimunt, ut, quin exquisitâ ejus linguæ cognitione instructus ipse fuerit, dubitandi locus haud relinquatur, occupatum fuisse eum valde verisimile est. Anno tandem hujus seculi nono ejusdem canticì paraphraseòs editio longè pulcerrima, charta majori, nitidissimoque charactere, (& ô quàm vellemus integra Jonstoni opera tam magnificè, merentur

tur certè, accidetque fortasse, curari!) doctissimis insuper utilissimisque Cl. viri Thomæ Ruddimanni notis philologicis illustrata, hortante præcipuè maximo tum medico tum poëtâ, celeberrimo viro, Archibaldo Pitcarnio, Scoto, cui in deliciis Jonstoni carmina fuere, ex officina Fribarniana Edinburgi seorsum prodiit: paucisque post annis, ejusdem libelli, minori autem formâ, editionem prædictis notis illustratam, cui itidem uti priori elegantissimum Cl. Ruddimannicarmen, eidem Pitcarnio inscriptum, ac luculenta etiam præfatio, quibus propter summam excellentiam hanc nostram adornandam censuimus, præmissa est, ipse vir doctissimus suis ex ædibus emisit.

Quæ auctoris nostri, atque in exteris præsertim regionibus, toties (licet pro meritis neque magnificè neque frequenter satis) repetitæ editiones, luculento sunt argumento quanti is ab doctis semper viris habitus fuerit.

Neque tacere hoc loco possum libri, cui titulus *Historia Universalis*, Londini anno 1736 impressi, (aut imprimendi octo voluminibus in folio uti vocant) auctores, clarissimos doctissimosque viros; qui honorifico admodum elogio Jonstonianam psalmorum paraphrasim prosecuti sunt; elegantiam Hebraici sermonis mirandum in modum exhibuisse eum, nec ulli demum alii
 pa-

paraphrastæ, ne ipsi quidem Buchananano atque Castalioni, quos ibidem laudat, cedere, excepto duntaxat quod versibus perpetuis elegiacis, unde haud parum carminis majestati derogatur, usus fuerit, prædicantes; uti videre est in immensi illo laboris ac judicii nec minoris utilitatis opere, frustrâque hætenus aliarum gentium scriptoribus tentato, utpote humanas ferè vires supergresso, quodque iis solis tam feliciter successerit, uti spes non adfulgeat mediocris & eum quoque carorum pretiosorumque librorum, quibus una se Anglia jactat, cumulo quandoque accessurum.

Excipere verò debebant Cll. viri psalmi CXIX paraphrasim, quem in viginti atque duas divisum sectiones, totiusque adeò psalmorum libri longissimum, totidem diversis carminum generibus prosecutus est; unde, quantus in omni ferè poëtandi genere, quando ipsi lubitum est, artifex esse potuisset liquidò adparet.

Quod verò iidem Cll. viri majestatis defectum in Jonstoniana psalmorum paraphrasi criminantur, id non tam auctori celeberrimo, quàm carminis, nimirum elegiaci, quo usus est, ad quodque naturæ sponte atque impetu maximè ferebatur, generi vitio vertendum est: ea siquidem carminis elegiaci est indoles, ut, rebus præcipuè lu-
gu.

gubribus aut amatoriiis decantandis idonea, omnem orationis magnificentiam atque sublimitatem unice respuat atque refugiat; id quod acutissimi perspicacissimique ingenii virum minimè latuisse pro persuasissimo habere possumus: præterea, Jonstono, ipsi sic credimus, ad majestatem sive sublimem dicendi characterem uti adsurgeret nequaquam (non enim, ut dixi, carminis indoles ferebat) propositum erat: sacrum tantum vatem pastoralis potius amictu vestiendum, cui rei carmen satis conveniebat elegiacum, quàm regali adornandum pompâ, quod ante eum magnificè Buchananum præstitisse adseverat; ideòque, ne aetum scilicet ageret, iterum non repetendum, sibi in animum induxerat.

Nec silentio hîc prætereundus est generosus Anglus, vir ornatissimus, Gulielmus Benson, ex duobus unus vectigalium in fisco serenissimi regis Georgii secundi procuratoribus, publicisque olim operibus, regnante Georgio primo, præfectus; humanitate, doctrinâ, inque literatos munificentia singulari nobilis, quique Jonstonum nostrum tam carum habeat, ut literas nuper ad Cl. Ruddimannum Londino mittendas curaverit, quò exactiùs scilicet uberiùsque de ejus natalibus ac vita, morte & scriptis cognosceret, excellentissimi viri memoriam insigni aliquo honoris testimonio adficere haud

* P R Æ F A T I O.

haud dubiè meditans: ac par erat scilicet maximi virorum Miltoni admiratorem, cujusque memoriam Anglorum primus, post tantum, proh dolor! ab tanti excessu herois, non Angliæ modò soli natalis, verùm generis humani ornamentis, intervallum, statud etiam eleganti in loco celeberrimo, cænobio nempe Westmonasteriensi, regum, principum, antistitum, illustriumque Angliæ virorum cæmeterio, positâ prosecutus est; eundem dulcissimam castissimamque Jonstoni musam suspicere atque adamare, ac tale etiam quiddam meditari.

Hæc postquam scripsssem, alteras ab ipso viro clarissimo exaratas literas accepit optimus Ruddimannus, quibus propositum, urgens, quod priori tantum epistolâ obscure significabatur, apertis luculentisque verbis declarat; nimirum Jonstonianam se memoriam atque psalmorum paraphrasim summâ admiratione prosequi, nullisque neque laboribus neque sumtibus parsurum, quò minus ejus libri longè splendidissimam, quantum vel in Anglia vel apud Batavos fieri potest, editionem adornandam curet; modò cuncta ad id requisita subsidia comparari sibi possint, singularum nempe Jonstoni operum editionum exemplar, quò scilicet, omnibus diligenter inter se collatis, unatandem præstantissima accuratissimaque conficiatur; cum ejus simul imagine æri ab sculptore

ptore incidenda, libroque præfigenda, operâque etiam statuaria ex marmore ducendâ, locoque postea celebri ponendâ, idoneis etiam doctorum proborumque virorum ejus de vita ac scriptis adjunctis testimoniis: quæ omnia suo brevi tempore sperare fas est. Atque dignus est profectò qui non modò marmoreus stet, sed cujus quoque imaginibus illustrissimæ doctorum virorum bibliothecæ atque musæa cohonestentur, cujusque jucundissima memoria omni posteritatis ætati ab doctissimis facundissimisque historiarum atque annalium conditoribus cum maximis præconiis commendetur. Ceterum hîc quidem temperare mihi nequeo quin de rara & insigni hac felicitate vati gratuler cultissimo; cui, post tot demum post obitum spatium annorum, talis tantusque vindex obtigit, æquus admodum atque idoneus virtutum ac meritum ejus expensor atque æstimator, cui ad opera celeberrimi viri ab situ atque interitu vindicanda, ac plusquam pristino nitore atque elegantia restituenda, nec animus abest nec facultas, uti cum jucunditate politiorum hominum & manibus teri, & oculis lustrari in posterum possint. Quæ profectò res, si quid ego veri auguror, haud magis honorato quàm honoranti per cuncta deinceps secula honori erit. Ac lubet etiam beatissimos Jonstoni manes de tam lato eventu tribus verbis compellare. Hem igitur

d tur

tur Arcture Jonstone! vir clarissime, gentis olim Apollineæ decus, tuorumque quibus exstitisti temporum poetarum omnium absque controversia longè princeps. Ut verè natus eras ad omnem dignitatem atque gloriam! Contemnebas tu quidem illam in terris apud homines, sed nunc eâ longè maximâ, longè uberrimâ in cælis apud Deum frueris. Tu jam liber ex carcere carnis evolasti, quò nos inclusi miserrimi mortales ærumnosam calamitosamque vitam infelices agimus, cælestis patriæ decorem anhelantes; ubi tu, cæles ipse permistus cælitibus diis, beatam hauris immortalitatem, divinisque, quos tanta cum suavitate, in terris agens, decantare solitus eras, amoribus totus te proluis, aternùmque perfrueris. Tuam famam nulla umquam ætas tacebit, nulla temporis longinquitas obliterabit. Tua opera, publica hominum luce approbationeque dignissima, per integrum ferè seculum situ atque squalore obducta, dignum se vindicem nacta, ex latebris tandem eruuntur, maximaque cum legentium voluptate teruntur. Non vanus augur exstitisti, neque tu, Jonstone celeberrime! cui pro symbolo fuit heroico, ex nominis cognominisque literis conflato, VIRTUS NOS ORNAT; neque tu, David etiam Wedderburne! Si ipse lacteæ venæ vates, ac jucundissimus olim fidiissimusque auctori nostro per omnes omni-

P R Æ F A T I O. xiii

um rerum temporumque vicissitudines animo saltem comes ac sodalis, qui Jonstoni ex obitu letandi potius gaudendique quàm dolendi argumentum Scotiæ fore tot ante annos clarissimè significasti, eumque carmine in perpetuum victurum prænunciasti, famamque inde perennem illi futuram spondesti. Vivis profectò, vivis, vivesque per omnem omnium seculorum perpetuitatem, vivusque per ora politiorum elegantiorumque, totum per orbem terrarum quot sunt, quotque aliis erunt in annis, virorum perpetuò volitabis. Liceat modò mihi paucis cultissimisque, quos de alio cecinit quidam, tibi verò adprimè convenientibus versiculis hoc postremùm te adloqui:

Salve, Heros! salve: sed vos procul ite; profani!

Vosque etiam sacri de sequiore nota!

Salve, Heros! salve: quidquid fors Momus iniquus

Grunniat: ô salve! nos tua turba sumus;

Nos tibi devoti; nos, nos tibi ponimus aras;

Fundimus & genio vina Falerna tuo.

Tu nos divinis raptas super æthera psalms,

Ardua tu facilem sternis in astra viam.

Et quid erit præmi? cœlum, quem carmine pandis;

Hunc tibi (quod totâ mente vovemus) habe.

Unicam, quod sciam, Adamsoni operum editionem Londini anno 1619 procuravit ejus gener, vir Cl. Thomas Volusenus jurisconsultus; quam ille editionem Jacobo regi ejus nominis sexto dedicavit; conscriptâ & ejus vitâ, in qua miris admodum maculat

xiv P R Æ F A T I O.

auctorem encomiis, unde quoque quæ ad rem nostram præsentem pertinere videntur, desumimus, imprimendaque curavimus, ut nihil omnino lucis ad illustrandum auctorem nostrum, quantum nos quidem poteramus, deesset. Scripserat quidem ferè adulescens, anno nimirum 1566, ejusdem Jacobi regis, recens nati, quem serenissimi nobilissimique Scotiæ, Angliæ, Franciæ & Hiberniæ principis titulo indigitat, Genethliacon; quod audaciùs, vicesimo quinto Junii, sextoque tantum ab partu die, typis committendum Parisiis curavit: unde maximum tum vitæ adiit tum fortunarum discrimen, per plurimos menses arcto carceri inclusus, agrèque inde, ac nonnisi intercedentibus magnis principibus, liberatus, pristinaeque libertati restitutus. Id carmen iteratò in lucem prodiit, primumque, ac duplici jure, inter poëtarum Scottorum delicias locum obtinet.

De Hogæo quæ dicamus haud adeò multa habemus. Caroli secundi, religionis ergò, temporibus aut solum vertere coactum, aut suâ saltem sponte in Angliam profectum, ubi literas humaniores docuisse videtur, verisimile est. Præter poëticas Jobi atque Ecclesiastis, quas hîc publico damus, paraphrases, & eximium Joannis Miltoni Anglicanis versibus conscriptum librum, vulgò Paradisum amissum, immortalis il-
lud

lud ingenii monumentum, cumque ipsa ferè æternitate perennaturum opus, una cum ejusdem Paradiso recuperato ac Samsonè etiam agonista, haud inscitè certè pro argumenti difficultate, Latino carmine transtulit. Ejusdem quoque Hogæi in duo cantica Mosis, atque Andreae etiam Melvini, poëtæ haud ignobilis, in posterius illud, atque in odam Davidis in mortem Saulis atque Jonathanis paraphrases item poëticas, tamquam luce haud indignas, nostro in delectu comparere permisimus.

Agmen tandem claudit lectu dignissimus libellus, cui Anglicano potius quàm Latino vocabulo, Georgii cujusdam Eglisemmii insania poëtico duello titulum fecit. Hoc irritò labore certat iste de palma cum paraphrasi psalmi CIV. quâ paraphrasi decima olim musa Buchananus laurum tulit de multis gentibus & laudem ab genere humano. Sed insaniam Thraso iste impune haud tulit; vapulat enim accerrimè salustissimo suavissimoque carmine Arcturi Jonstoni, cui id provinciæ Academia Parisiensis, (quam controversiæ judicem ipse elegerat Eglisemmius) vel potius Medicorum Parisiensium collegium, (quos inter per lustra quatuor Medicinam, secundâ famâ, Jonstonus factitabat, Poëtæ ibidem Regii titulo cohonestatus) demandârat. Gulielmus etiam Barclayus, Medicinæ ac Philologiae

lologiæ Professor doctissimus, vanam hominis arrogantiam, summo cum judicio nec minori elegantia, prosa oratione, quâ tum Buchananum tum Eglisemii paraphrasim accuratissimè ad examen revocat, à viciis compescuit. Variis præterea diversorum popularium epigrammatis, sale multo atque aceto perfusis, Thraconicæ luit pœnas jactantiæ.

Subjiciuntur etiam propter argumenti similitudinem, ejusdem Psalmi CIV. aliæ paraphrases poëticæ sex, auctoribus totidem Scotis. Has (præter Cl. viri, Davidis Humii Theagrii, paraphrasim, calidè eam poëticoque spiritu effusam, quam benigne nobiscum communicavit prædictus D. Robertus Steuartus, cui copiosa admodum est sacrorum scriptorum, quorum percipudus est, supellex, in quibus summa cum sanctitate juxta ac perspicientia versatur assiduè, cujusque exercitationis fructum dictis factisque omnibus, hoc est, vitâ longè inculpatâ, homineque verè Christiano dignâ, perpetuè exhibet) ex variis olim libris collegit, unaque cum poëtico duello, ante quadraginta, & quod excurrit, annos, publicandas curavit, præmisso etiam haud ineleganti Latino carmine, venerandus senex, avus maternus, D. Andreas Symson, V. D. M. doctissimus integerrimusque vir; quem pro debita in progenitorem pietate

itate honorificè hîc compellandum existima-
vi, quemque sine summo scelere, quando
res ita locusque tulit, insalutatum præte-
rire nec potui nec debui.

Atque hîc quidem de poëtica, sacra præ-
sertim, dignitate atque excellentia vix o-
pus est, credo, quidquam ut adjiciam;
quum ab viris id longè longèque celebra-
rimis sæpissimè jam accuratissimèque fa-
ctitatum sit. Hîc tantum monere sufficiat,
sacrae paginae tum veteris tum novi testa-
menti libros poëticum ornatum, quod teme-
rè nimis quidam falsòque opinati sunt, adeò
non abhorrere, ut, contrà, haud aliud fe-
rè scriptum ampliolem uberiolemque, aut
illustriorem denique aptiolemve poëtarum
ingeniis materiam, quàm ii, suppeditet.
Unde piget certè Gallicæ gentis criticum,
doctum satis atque acutum aliqui virum,
Boilavium hoc distichon temeraria nimis
cacoque impetu effudisse,

“ De la foy d'un Chrétien les mysteres terribles

“ D'ornemens egayez ne sont point susceptibles.

Huic verò censura, præpropera atque ini-
qua, ab acerrimi item judicii tum suæ tum
aliarum etiam gentium criticis satis jam
superque obviam itum est: quorum quæ-
dam aliorumque sacri argumenti (etiam
ubi intima nostræ religionis mysteria tra-
ctantur, v. g. Hugonis Grotii de Eucharis-
tia

*stia carmen, heroicum planè illud, sublimi-
que dicendi genere longè conspicuum) car-
mina nullo non docti pulcrisque poëmatibus
lenocinio ornametoque nitent. Sed quid
dicam? Quod præcipuas, quibus Ethni-
corum passim referti sunt libri, Veneres
ex sacrorum scriptorum monumentis trans-
latas esse eas desumasque, plurimasque
etiam intactas integrasque relictas, mul-
ti opinentur. Utque ab ceteris recensendis
abstineam, quod, quæso, vel inter Græcos
aut Latinos scriptores carmen vel pri-
us vel posterius canticorum Mosis oratio-
tionis magnificentia non superat, dico, sed
longissimo sequitur intervallo? Cujus viri
sublime dicendi genus ipse Longinus, au-
ctor, si quisquam alius, locuples, etiam u-
bi hanc rem ex professo tractat, non diffi-
tetur. Ad Boilavii certè refellendam sen-
tentiam satis esse arbitror sequentia do-
ctrinâ atque pietate illustrium virorum no-
mina vel recensere; Prudentium scilicet,
Juvenum, Gregorium Nazianzenum, Se-
dulium etiam Scotum, Apollinarem Laodi-
cenum, psalmorum Davidis Græcis versibus
interpretem, ejusque æmulum Dionysium
Petavium, Scaligeros, Julium ac Jose-
phum, sui utrumque olim ævi miraculum,
Jacobum etiam Augustum Thuanum, illu-
strissimum historiæ sui temporis condi-
torem, qui & librum Jobi cum Solomonis
Ecclesi-*

Ecclesiaste, Threnis Jeremiæ, ac quinque præterea ex Prophetis minoribus, vario carminum genere, Latinis versibus prosecutus est, Bezam insuper, & hunc Psalmorum Latinis versibus interpretem, Grotium denique, qui præter duas, Christi scilicet patientis, ac Sophompaneæ, sive Josephi venditi, tragædias, & Jonæ historiam Latino carmine heroico reddidit, Heinsium, Vossium, Flaminium, Tursellinum, Castalionem, & hunc prioris cantici Mosi Sapphici, Jonæque historiæ Latinis heroicis interpretem, Vidam, Turnebum, Auratum, Hospitalium, Macrinum, Muretum, ac Franciscum etiam Vavassorem, libri quoque Jobi, ac Theurgicon, sive miraculorum Christi, libris quatuor, carmine heroico elegantissimo interpretem doctissimum, Miltonum, Couleium, quique etiam hodie apud Anglos floret, doctrinâ atque pietate spectabilem Isaacum Watsum, Florentium quoque Volusenum, Buchananum, Jonstonum, Bodium, Rossæum, Ramisæum, Melvinum, Adamsonum, aliosque viros clarissimos ferè infinitos; qui omnes, feliciterque etiam, in sacri argumenti carminibus versati sunt, quorumque adhuc opera doctorum virorum manibus teruntur assidue, maximoque cum fructu, nec minori voluptate, Latinis, ut ait ille, dum manebit pretium literis, legentur.

Prius autem quàm manum de tabula aufe-

ramus, non absurdum erit, credo, Lectorem benevolum de hac Editione pauca monere. Ac primò quidem, dedimus operam ne quis inter eos, qui, pecuniis benignè suppeditatis, hoc opus initio adjuvare vel non diffisi vel non dedignati sunt, (quibus, uti merentur, per plurimas habemus agimusque gratias, nec nimis uti diffidentes, leves præsertim ob causas, ejusmodi in rebus, in posterum esse velint obnixè rogamus) sublestæ nos fidei jure accusare possit, adeoque non veremur, ne quis æquus ac candidus rerum æstimator justam de nobis, tamquam qui multum infra promissa substiterimus, querelam instituat; ut, ex contraria parte, nobis, uti qui plenissimam voci fidem exhibuerimus, gratulaturos esse ultrò speramus adeò atque exspectamus. Persuasum enim habemus, aliosque nostræ sententiæ ad stipulatores habituros confidimus, promissorum fidem rarissimè alias, aut hîc aut alibi, vel luculentius vel religiosius præstitam atque observatam. Excellentissimi enim Psalmorum Paraphrastæ effigiem, præstantis manu Sculptoris æri eleganter incisam, auctarii loco adjecimus, libroque præfiximus; quæ res emporibus si adriserit, (uti adrisuram speramus) non solum suâ merce ipsi contenti ut sint, sed uti aliis quoque commendent, rogatos volumus. Eorum etiam judicio expendendum

idendum discutiendumque relinquimus, utrum sacra Jonstoni carmina non tam bene locum in scholis patriis, quæ pueris prælegantur, quàm apud Batavos, quorum, ut accepi, scholæ Musâ Jonstonianâ quotidie personant, (quum Buchananus, contrà, uti ab hominibus fide dignis audiui, neque in Scholis neque in Academiis ibidem, quam ob rationem nescio, ne compareat quidem) duasque præcipuè id ob causas, commereantur. Ac primò quidem, summam propter carminis venustatem ac puritatem, ac deinde propter admirandam omnino simplicitatem & facilitatem, maximamque cum lingua Hebraica convenientiam. Atque hîc nolim quemquam existimare me (quis enim ego sum hoc ut audeam?) Buchananum de solio, quod tamdiu summa cum laude obtinuit, dejectum cupere: id longè ab me absit, quod abominor! Per me quidem vivat, vigeat, floreat, laureâ Apollinari, quâ dignissimus est, tempora circumdatus; neque hoc ipse Jonstonus vellet, ejus famam acriter adedò adversus Eglisemii furores vivus tutatus est. Nihil igitur aliud hoc dicto intelligi velim, quàm, præviâ Jonstoni lectione, ad pleniorẽ Buchananianam intelligentiam, in summis scholarum illustriorum, atque in Academicis præsertim Philologorum classibus, viam munitiorem planioremque futuram, ejus majestatis ac sublime dicendi genus ipsis

viris doctissimis (magno Julio Casari Scalligero, cujus auctoritatem atque judicium his in rebus nemo potest mortalium defugere, si credimus) non nimis notum est, nedum crudis ludorum trivialium, (quid enim manifesta negemus?) in pagis præcipuè rusticanis, magistellis, quibus Buchananus, tamquam violatæ ejus majestatis reis, ab iis, ejus qui famam sibi caram habent, ne tanti scilicet Vatis manes inultos esse patiantur, de manibus vel vi extorquendus est. Ut nihil dicamus de duodecim aut quatuordecim annorum puerulis, (ô summam hominum ineptiam, ne dicam, cæcam insipientiam atque amentiam!) quorum impuras in manus purissimi Buchanani manes vexandi, torquendi, contaminandique prorsus traduntur. Ac nolim quemquam hæc de quorundam ludimagistrorum crassa inscitia calumniandi causâ ab me conficta esse, existimare; ab moribus hoc certè nostris quàm longissimè abest. Rem ita se habere doctiores cordatioresquæ studiosæ juventutis Præceptores juxtâ mecum intelligunt, ac conqueruntur etiam longè utilissimam humano generi professionem in contemptum atque ludibrium trahi ex culpa paucorum, quibus ipsis potius doctore opus est, quàm alios ut doceant, sed quo rectè uti vix norunt, ab omni sensu communi destituti omnino atque imparati, quosque lassos boves, peronatos uti aratores, sibilo exhilarare, vel

stimulare.

stimulis proritare, rudem quàm juventam, ipsi omnium artium rudes, bonarum literarum studiis erudire præ se uti ferant, Musarumque castra sequi, sinistra in lucem naturæ aptiores extulit, quique idè in proprium munus, hoc est, ab scholis in agros ablegari debent. Buchananæ enim majestas, Academiis omnino quàm scholis, vel, si verum fateri libet, maturi potius judicii viris quàm incautæ atque ignaræ juventuti aptior, ab nemine explicari rectè potest, qui non & Virgilium & Horatium, aliosque præstantissimos inter Romanos Poëtas veteres callet tenetque omnes ad unguem; quibus Buchananus (quem Flaccum Caledonium haud in scitè dixeris, quemadmodum Jonstonum Nasonis redivivi titulo Wedderburnus appositissimè insignivit) non facilior modò non est, verum, plurimis præsertim in locis, idque doctissimorum virorum judicio, longè etiam difficilior. Buchananum siquidem studiosæ juventutis usibus minùs idoneum reddit luxuriosa nonnunquam verborum silva atque congeries, (unde, si non tædium atque fastidium, summa certè difficultas suboriri solet,) quâ stupendi planè, nullisque metis coercendi ingenii scriptor usus est: quum Jonstonus, contrà, teste Hoogstratano, atque Isaaco etiam Grutero, maximas res breviter, & sine ulla circuitione, complexus sit, adeoque legentium animum contra o-

mnem

in nem satietatem & fastidium muniverit, dignusque propterea quem ingenua adolescentia circumferat quotidie, in numeroque bonorum librorum collocet, numquamque de manibus deponat. Quam rem non perspectam fuisse iis jamdudum, quibus id provinciae incumbit, scholarum nimirum Curatoribus Moderatoribusque, miratus sum mecum sepius, neque adhuc mirari desino. Mei sensa animi hac de re, uti liberum, ac nullius in verba juratum, hominem decet, liberè aperui; quæ tamen ab nemine, uti malo ab animo nequaquam profecta, malam in partem accipi velim. Agnosco quidem lubens fateorque, numquam eam fuisse copiam sacrorum Jonstoni carminum exemplarium, quæ juventutis, in scholis patriis per totam Scotiam Latinas literas discantis, uñsibus satis esse poterant, sed & imprimi non minùs quàm alii libri, scholarum itidem ususui destinati, iterum poterant iterumque: quod & nos periculi faciendi gratiâ in presentia scilicet fecimus, qui mille exemplaria sacrorum Jonstoni carminum, una cum D. Joannis Kerri cantici Solomonis paraphrasi gemina, ac Roberti etiam Bodii ab Trochoregia Hecatombe Christiana, (quod carmen pueris olim prælegi solitum, cujusque auctoris ab laudibus pro merito celebrandis ideo abstinendum nobis duximus, quoniam eam brevi provinciam ab alio,

ac genere quidem propinquo, cui eam propterea rem majori curæ futuram sperandum est, occupatum iri certò accepimus) scholarum in usus imprimenda curavimus; qui liber satis vili modicoque pretio ab studiosa juventute, uti par erat, comparari poterit. Quod si monstrato uti remedio nostratum scholarum Moderatores nolunt ac recusant, felicius fortè fatum, Uti vates non nisi in patria sua (quod absit!) inhonoratus est, vicina in Anglia Jonstonum nostrum exspectat. Cujus gentis, omnis politioris literaturæ laude florentis, celeberrimis doctissimisque viris, id quod ex multis luculentisque testimoniis liquet, uti olim, ita hodie quoque, summo jam in pretio atque æstimatione Jonstonus esse incipit.

Atque hîc, sæpius antea laudati, prædicti D. Joannis Kerri, insigne rem Literariam promovendi studium silentio transmittere nefas duco. Cujus viri mores ab nomine atque professione (Humaniores autem Literas profitetur) adèò non abludunt, ut ipsam ferè humanitatem jure eum appelles, talem certè in me semper expertus sum, cuique ferè uni, hic liber quòd in manus hominum exiverit, acceptum referendum est, cujusque rei meritum, si quod inest, penes illum unum, eam ipsam ob causam, residere par est; abs quo si fuisset, nostrum ejus edendi consilium, frustrà sanè susceptum, non obstan-

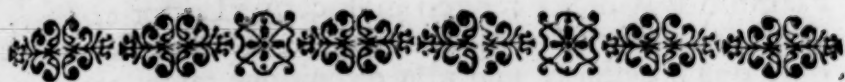

xxvi P R Æ F A T I O.

stantibus speciosis plurimorum, quæ in nihilum profectò reciderunt, promissionibus, irritum atque incassum exstitisset. Labantibus enim deficientibusque ceteris, remque ingratam procul ab se amolientibus, solus ille totum ejus imprimendi onus in suos humeros derivavit ultrò, ad felicemque tandem exitum, magno certè animo, pro præsentium rerum statu, quo alieni quisque appetens, proprii parcissimus est, benignissimè perduxit: quam rem in omnem ideò posteritatem hîc testatam volumus, ne insigne scilicet meritum suo præmio, honore suo rara virtus umquam careat.

Ac tribus jam verbis absolvam, postquam, sedulò multâque curâ adnixum esse me, hic liber ut quàm emendatissimus prodiret, Letorem benevolum certiozem fecerim. Quod si aliquanto seriùs, quàm par erat, in lucem exiverit, plurimis id, quæ nec prævideri omninò nec averruncari poterant, quod in talibus plerumque rebus fieri solet, remoris acceptum debet referri: quod, uti Errata aliqua, si quæ fortè, dum nos ab prelo aberamus, adesse enim perpetuò non datum erat, irrepservnt, (certè perpauca ea fore speramus) humanæ sortis, quâ vivitur, conditione diligenter priùs expensâ, uti benignus, ut homo homini, condonet, etiam atque etiam oro atque contendo. Vale.

Dedi.

Dedicationes & Præfationes.

Viro nobilissimo,

*JANO BROUKHUSIO, amicorum
& poetarum optimo, maximo,*

S. D. DAVID HOOGSTRATANUS.

ÆQuum est, Vir nobilissime, ut tibi inscribam hunc libellum, ad quem castigatiùs emittendum me ipse hortatus es, captus scilicet concinnitate, quam ibi residere videbas, & satagens publicæ utilitatis, quæ exigit ut ingenua adolescentia non solum elegantiam Romani sermonis & eloquentiæ affectet, lectionique bonorum scriptorum adsuecat, rejectis impuris & barbaris nugis, & in tempore abhorre discat à tumida illa scribendi ratione, quâ hâc tempestate homines delectari videntur: sed etiam pietatem fideliter imbibat, seque his extremis temporibus præceptis salutaribus confirmet, quorum Psalmi largam certè exhibent copiam. Te quidem juvat sæpè afflictam valetudinem, uti ingravescentis ætas ferax est morborum, solari his divinis cantilenis, positum in solitudine vitæ rusticæ, quæ longè remota est à lubrici orbis vanitate. Servet Deus, omnis boni fons, animum tibi serenum, & aptum sanctitati studiorum tuorum, faciatque ut diu mihi liceat gaudere fructibus amicitiae, quâ tot jam annos me dignatus animum meum tibi planè devinxisti, totumque tuum reddidisti.

David Hoogstratanus Lectori S. D.

AReturi Jonstoni, Medici Regii in Scotia, quo, mea sententiâ, in illis oris nemo post Buchananum, facundissimum

diffimum virum, meliùs, tersiùs, aut concinniùs scripsit, Psalmos Davidicos reduco in lucem, Lector φιλόμυσε. Cum enim mirum in modum caperer felici poëtandi ratione, quâ breviter & sine ulla circuitione tantas res complexus est, non imminutâ sententiarum gravitate, legentiumque animum contrâ omnem satietatem & fastidium munivit, dolebam profectò non inveniri hujus libelli exempla, nisi prorsus defœdata & mendis scatentia. Quare auctor fui Francisco Halmæ ut novam editionem adornaret. Nec defuit ille desiderio meo, suavissimum hoc opusculum ita procurans, ut charactere novo nitidâque chartâ expressum facilè posset circumferri. Et circumferri certè, & in numero bonorum librorum collocari erat necesse, quòd nihil sit utilius homini ingenuo & bonas literas edocto, quàm crebrò versari in divina hac philosophia, quæ optima etiam humanæ sapientiæ præcepta longo post se relinquit intervallo. Quid enim utilius est quàm hîc, velut in tabula, contemplari infinitam Dei bonitatem cum summâ prudentiâ conjunctam? Quid utilius est quàm crebrò meditari illum diem, quo ad tribunal supremi Judicis reddenda erit ratio totius vitæ? Denique quid sanctius, quàm in Deo solo collocare spem suam, ideòque omnia illa nihili ducere, quæ vulgus bona existimat, neque animo cadere in rebus adversis, quando hîc docemur adversâ atque incommoda, quibus affluit vita humana, non esse habenda in numero malorum? Disce ergò hîc cum fructu tibi viam munire ad veram virtutem, quæ non alibi rectiùs veris coloribus depingitur, quàm in his hymnis. Hos, si sapias, numquam de manibus depones.

ARCHIBALDO PITCARNIO Scoto

Thomas Ruddimannus S.

Pitcarni, placido quem lumine vidit Apollo,
Cuique dedit plenâ munera trina manu;
Herois Siculi radium, medicamina Coi,
Atque Venusinæ dulcia plectra lyræ:

Ad te confugiunt Solymi cœlestia Regis
 Jonstono Latiis carmina culta modis :
 Jonstono geminâ redimito tempora lauro,
 Vel Te, vel Clario carmina digna Deo:
 Auspiciis ut tuta Tuis, ereptaque nocti,
 Incipiant cœlo liberiore frui.

Lectori candido S.

DIvini, quod tibi exhibemus, Cantici Paraphrasin ag-
 gressi sunt plurimi, & in his nonnulli Scoti; nemi-
 nem tamen omnium æquè faventes Musas atque Arctu-
 rum nostrum Jonstonom habuisse ultro fatebitur quisquis
 ipsum cum illis conferre voluerit. In eo enim Romani fer-
 monis nitor & elegantia cum numerorum mira suavitate &
 gratia adedò conspirant; ita semper castus & purus, placi-
 dus semper & æquabilis incedit; ut ad cœlestes amores
 referendos totus compositus, atque ipsâ Solomonis Musâ
 quodammodo afflatus videatur. Illa autem ejus præcipua
 laus est, quòd, cum alii non pauci, nudâ interpretatione
 haud contenti, sacrum Hymnum miserè interpolarent, &
 pro vero ejus sensu mortalibus nondum satis comperto in-
 genii sui commenta venditarint, indeque in diversas, sæpè
 & pugnantes sententias abierint; ille integros semper &
 incorruptos adeat fontes, Regiique auctoris vestigiis unice
 insistat: & ita tamen (quod mirè) ut nihil usquam de
 carminis venustate decedat, neque orationis nexus & te-
 nor abruptis sententiarum periodis interturbetur.

Omnes igitur paullo humanioribus, quibus satis nota
 sunt alia Jonstoni poemata, rem haud ingratam mihi fa-
 cturus videbar, si aureum hoc, & quod palmarium ausim
 dicere, ejus opusculum, at nescio quo fato rarissimum,
 & plerisque inauditum, denuo in lucem emitterem. Id
 quod eo libentiùs à me præstitum est, quod numquam an-
 tea in Scotia typis mandatum fuerit. In hac autem editi-
 one adornanda curam in primis adhibui, non modò ut for-
 mâ nitidiore, sed etiam ut ab erroribus, qui plurimi priùs
 irreperant, repurgatus, atque auctore suo dignus libellus
 prodiret. † Notas præterea aliquot adjeci; non eo con-
 filio,

† Notas, quarum mentionem hic injicit Vir clarissimus, hac nostra in
 editione, libri scilicet molli consulentes, omittre consultius visum est.

filio, ut facillimum scriptorem supervacaneis commentationibus onerarem; nedum ut reconditum divini carminis sensum eruere præ me ferrem. Is scilicet labor est, qui jam inde à multis seculis sollicitavit, & haud raro inter se commisit Theologorum præstantissimos: quorum suas sibi partes, sua ubique jura illibata relinquo. Formulas quidem loquendi aliquas, & nonnulla alia discantibus minus obvia, magis nonnumquam aperta reddere sum conatus. Sed eò potissimum in hac qualicumque opella pertinet instituti mei ratio, quamque auctori nostro illustrando aptissimam judicabam, ut præcipua apud principes Latini sermonis loca ostenderem, quæ tam felici successu, atque artificio prorsus singulari, non modo in usum suum Jonstonus vertisse, sed sibi quasi propria fecisse videtur. Tu Lector boni consule, & vale.

ARCTURI JONSTONI V I T A.

† **A** RCTURUS JONSTONUS ex antiqua & equestri familia de Caskieben (quæ, hodie Kethorum aula, seu *Keith-ball* dicta, nobilissimo Comiti de Kintore sedes est pulcherrima, in præfectura Aberdonensi ad Urium amnem, quæ Donæ interfluit, sita) gentis Jonstonianæ in borealibus Scotiæ partibus principe, perque plurima secula longè florentissimâ oriundus, natus est anno Christianæ salutis millesimo quingentesimo octogesimo septimo; post quinquennium quàm magnus ille Poëtarum Coryphæus Georgius Buchananus fatis concesserat, hoc agentibus scilicet Superis ne illustri Vate Scotia umquam careret. Bonarum literarum studiis, quas magna cum aviditate arripuit, ab ineunte ætate in scholis patriis, posteaque in Collegio Regio Aberdonensi diligenter institutus; tandem, ubi ex ephebis excesserat, animi excolem

excolendi gratiâ, maximèque ad scientiæ Medicæ cultum
 capeffendum, in exterâs regiones profectus est. Romam
 bis adiit, ac Patavii quidem substitit; Doctoratûs insignia
 adepturus; qua in Universitate, longè celeberrima illa
 antiquissimæque, neque maxima sine laude, (Medicæ sci-
 licet artis cognitione cum poëticæ facultatis suavitate,
 raro felicitatis exemplo, in eo certante) Medicinæ Do-
 ctor renunciatus est, ad III. Id. Junii, 1610. uti ex carmine
 constat, quod adhuc exstat in libro MS. in Bibliotheca
 Juridica Edinb. qui liber fuit olim Cl. viri D. Roberti
 Sibbaldi, M. D. Equitis aurati, patriarumque antiqui-
 tatum peritissimi. Id carmen, nullam quidem propter e-
 jus excellentiam, sed quod manifestum sit ejus rei quam
 allegamus indicium, inter cetera auctoris vitam illu-
 strantia testimonia Lectoris oculis subicere haud ab re
 fore duximus. Peragrans postea Italiâ, Daniâ, Germa-
 niâ, Angliâ, Bataviâ, aliisque regionibus, ad Gallos po-
 stea se contulit; quos inter, referente natalibus juxta ac
 literis clarissimo viro, Thomâ Urquharto de Cromarty,
 Equite cum primis apud Scotos vetusto, Jonstonianisque
 præterea temporibus æquali, " Tantâ poëticæ dulcedine,
 tantoque pangendi carminis lepore claruit; ut, non-
 dum exacto vicesimo tertio ætatis anno, præ ceteris
 omnibus sui sæculi Poëtis, ab Christianissimo Gallia-
 rum Rege, Laureâ Apollinari merito suo insignire-
 tur; id quod, *pergit vir nobilissimus*, ex elegantissima
 sua Psalmorum Davidicorum Paraphrasi, quâ Bucha-
 nanum, si non superat, *inquit*, saltem, meo quidem
 judicio, adæquat; parergis præterea, aliisque opuscu-
 lis nondum mihi notis, certissimè constat." Neque id
 ab veritate omnino abhorre videtur; siquidem per qua-
 tuor integra lustra (ut ipse auctor celeberrimus in scriptis
 suis testatur) apud Gallos hæsit, ductâ & ibidem uxore,
 compluribusque (numero tredecim, ex gemino idque ma-
 trimonio, ipse memorat) liberis susceptis. Tandem, post vi-
 ginti quatuor annorum peregrinationem, (uti ante eum o-
 mnis Buchananus, ut omnes ferè patrii soli repetendi ante
 obitum dulcedine capimur) in Scotiam anno 1632 redux,
 carnis omnibus acceptusque popularibus aliquot annos A-
 berdoniæ transegit, cujus Academiæ Rector magnificus, qui
 honos non nisi claris atque illustribus viris habetur, mensis
 Junii die vicesimo quarto, anno 1637 (eodem scilicet, quo
 Psal-

Psalmorum paraphrasim, divinum certè opus, maximumque; atque certissimum summæ viri præstantissimi tum eruditionis tum pietatis etiam indicium, ipse auctor eadem in urbe in lucem emisit) ut ex publicis Academiæ Archivi vis constat, cùm in ejusdem Universitatis Medicorum album, jurejurando quoque pro more de fideli præstito, prius relatus fuisset, Professorum suffragiis creatus est. Paulo post in aulam arcessitus, uti operâ suâ præsto esset Carolo Regi, ab quo inter medicos ordinarios cooptatus fuerat, quoque eum titulo Rex Jacobus, aliquot ante obitum annos, ornaverat; quem obitum veris Jonstonus lacrimis, pulcerrimoque carmine, prout bonum ac fidelem civem, eundemque gratum atque præstantem Poëtam decebat, prosecutus est. Verùm non multos in Anglia annos exegit, quum mortalitatem exiit, annum a gens ætatis quinquagesimum quartum, (mortuus est enim anno 1641, uti ex doctissimi viri, suavissimique poëta, Davidis Wedderburni, Jonstoni mortem plusquam fraternis lacrimis descentis, Aberdoniæ eodem anno impressa Elegia constat.) Vir, si quisquam certè alius, si ita Superis fuisset visum, longissimo dignissimus ævo, propter eximias, quibus plenâ eum manu divina cumulaverat, benignitas, quibusque mortalium generi & plurimum profuit, ac prodesse porro potuit, animique & corporis dotes; quæ in eo raræ atque insignes aded erant, uti David certè Wedderburnus omnes ferè uno verbo complexus esse videatur, quando jure eum merito avi sui miraculis accensendum existimat, ac quoddam quasi Scotiæ numen indigitat suspicitque. Sed, uti *Immodici brevis est ætas & rara senectus*, ô felix Jonstoni fatum! quem Deus ter Opt. Max. tam opportunè in cœlos raptum, bellorum civilium, quæ postea subsecuta sunt, furoribus (quos tamen sagaci animo prælagiebat, ac deprecabatur etiam) innumerisque, inde quæ exorta sunt, malis atque calamitatibus, rebus diutiùs humanis interesse haud passus, pro infinita sua clementia, uti probos funeralis temporibus subducere solet, benignissimè exemit.

Neque Superis modò, (quod maximum est) verùm mortalibus quoque carissimus Jonstonus exstitit. Quod si *Principibus placuisse viris non ultima laus est*, quanta igitur Jonstoni nostri felicitas? cui maximis per totum terrarum orbem Regibus, Principibus, aliisque plurimis

summâ

summâ dignitate atque doctrinâ illustribus viris (uti cùm ex ipsius tum aliorum scriptis patet) in deliciis esse contigit: Christianissimo scilicet Galliarum Regi, cujus primarii, seu laureati, ut vocant, Poëtæ titulum, homo licet exterus, meruit; potentissimis etiam Magnæ Britanniae Regibus, à quibus, haud levi certè amoris atque æstimationis pignore, inter medicos fuit domesticos relatus; Jacobo, (& ipsi insigniter docto, utpote magni Buchanani alumno, ac Poëtæ etiam, Psalmorumque Davidicorum Anglicanis versibus interpreti) Caroloque filio: atque hic quidem, pendente coram Senatu Mechliniensi quâdam maximi momenti lite, pro Jonstono apud Hesperiam Deam, (ut ipse eam lepidissimè vocat) sive Mariam Borboniam Caroli filiam, Maximiliani Austriaci Ducis conjugem, sibi que cognatam, deprecatoris munere defungi, neque frustrâ, haud dedignatus est. Sed & illustrissimo quoque Principi, Ludovico, Comiti Palatino, Bavariae Duci, &c. atque Henrico etiam Turræo, Bulloñiae Duci, ejusdemque genero, Duci Trimollio, Lennoxioque insuper Duci, cujus etiam mortem deflet, Georgio quoque Gordonio, Marchionis Huntlæi filio, (unde exquisiti operis annulum cum gemma divite auro inclusa, amicitiae non vulgaris haud obscurum testimonium, dono acceperat) Comiti quoque Hollandio, cujus singularem in literatos munificentiam summis Jonstonus encomiis celebrat, quos omnes eleganti carmine sibi tamquam notos atque familiares compellat; illustri præterea Comiti de Pembroke, ad quem exstat quoque cultissimum Jonstoni carmen, cujusque obitum paucis suavissimisque versibus deflet, nobilissimo quoque Moraviae Comiti, cujus itidem mortem elegantissimâ elegiâ deploravit vel decoravit veriùs; sed & universis ferè Scotiae Nobilibus, venerandoque denique Episcoporum apud Scotos ordini, quorum omnium, uti Nobilitatis Scotiae complurium, meritas laudes, singulis distichis, suaviter haud minus quàm honorificè prosecutus est, pergratus perque acceptus extitisse videtur. Atque hîc alios viros Ecclesiastici item ordinis haud paucos, cum quibus Jonstonus (non obscuro doctrinae atque pietatis ejus indicio, quod & elegantissima simul sanctissimaque Psalmorum Davidicorum Paraphrasis poetica luculentissimè quoque testatur) familiarissimè vixit, quosque pro
meri-

meritis, (quippe qui omnes doctissimis suis lucubrationibus, per omnia secula victuris, orbi jampridem literato, ut qui clarissimè, innotuerint) honorificè admodum singulos carmine compellat, silentio involvere piaculum sit: venerandum nempè Antistitem, Gulielmum Ladium, Episcopum tum Londinensem, postea verò Archiepiscopum Cantuariensem, Joannem item Leslæum, Sodorenses primò apud Scotos, mox apud Hibernos Episcopum Raphotensem, Patricium quoque Forbesium, Aberdonensem item Episcopum, sanctitatis atque eruditionis laude longè latèque florentissimum, cujusque rei manifestum exstat testimonium, justis liber voluminis, summis doctorum virorum laudationibus refertus, ejus mortem deplorantium; ejusdemque filium Joannem Forbesium à Corfè, in Academia Regia Aberdonensi S. S. T. Doctorem atque Professore celeberrimum doctissimumque, ac Theologorum sui temporis quemdam Antesignanum; Gulielmum quoque Forbesium S. S. T. Doctorem & Professore, qui primus Episcopus Edinburgensis creatus est, singularem scilicet illam honoris demonstrationem serenissimi Regis judicio egregiis summi viri meritis exigentibus, Theologorum item ævi sui verè Coryphæum; ac Robertum etiam Baronium, acutissimum præstantissimumque virum, atque apud Aberdonenses S. S. T. Doctorem atque Professore dignissimum doctissimumque; reverendumque etiam virum, D. Andream Ramisæum, S. S. T. apud Salmurienses primò, postea verò in Academia Edinburgena Professore, Divinorumque eloquiorum eadem in urbe ex Interpretibus unum, ac Vatem præterea cultissimum, sacra cujus poemata elogio longè celeberrimo, elegantissimo nimirum Epigrammate, (quod Epigramma, summam propter ejus venustatem, Anglicano idiomate metricè mihi vertendum existimavi) ipse Jonstonus prosequitur, Parnassi nempè jugis Sioniam rupem, aquis Heliconiis Jordanis flumen felici consortio copulasse, hoc est, in sacrosanctæ Religionis veneranda adyta atque mysteria culti carminis gloriam, quod rarissimè alias factitatum, intulisse eum suavissimè simul verissimèque prædicans; Daniele denique Tilenum, S. S. T. apud Sedanenses Professore, ac Gulielmum demum Spangium, Ecclesiæ Scotorum, Veriæ quæ Zelandorum collecta erat, pastorem olim fidelissimum doctissimumque,

que, cujusque diligentia integra Jonstoni opera in unum corpus redacta debemus; atque Andream etiam Melvinum, & ipsum tum Theologorum tum Poëtarum in choro haud postremi certè nominis, ac Georgium quoque Turnbullium, qui, Pontificiorum licet partibus addictus, summæ tamen eruditionis acerrimique judicii certissima documenta in editis à se scriptis Theologicis exhibuit; cum aliis plurimis, à quibus, ne tedium forsitan lectoris animo obrepatur, sigillatim recensendis consultò hîc abstinéo. Familiaritati quoque suæ cum clarissimis quibusdam Jurisperitis, seculi sui luminibus, reverendissimis amplissimisque viris, Jonstonus haud parùm debuit; Nicolao scilicet Fiso ac Philippo Jonarto, senatûs Mechliniensis, Consiliariis, ac Thoma etiam Nicolsono, Jurisconsultorum apud Scotos ævi sui principe; viroque clarissimo Thoma Hopæo, Advocato regio, cum Jacobo quoque Bardio & Gualtero Hayo, causarum patronis famigeratissimis; qui omnes ab auctoris nostri partibus in duabus periculosa plenae aleæ litibus steterant acerrimè, rejecto quoque summa cum constantia, quod vir præstantissimus porrexerat, vocis consiliique pretio, honorario. Medicis quoque seculi sui celeberrimis perquam familiariter usus est; Julio scilicet Casserio Placentino, Equite, Anatomia administratore & Chirurgiæ Professore ordinario in illustri Universitate Patavina, (quibus eum titulis ex ipsius viri clarissimi chirographo, oculis meis hæc scribentis subjecto insignivi, in diplomate, quo in virum præstantissimum D. Georgium Sibbaldum Scotum, Rankilorum, Jonstono nostro amicissimum, (cujus quoque nomen inter testes atque consiliarios ibidem præsentibus allegatur) Patavii Doctoratûs gradus conferebatur, ante centum quinque ac viginti annos, nimirum Junii die nono, anno 1614, exarato) artis Anatomicæ scientiâ nobilissimo; eodem Georgio Sibbaldo, prædicti D. Roberti patruo, qui, laudatâ profectò consuetudine, Jonstono laureâ Apollinari Patavii quoque paulò antè decorato haud ineleganti epigrammate gratulatus est, quo vicissim honore Sibbaldum, post adeptum statim Doctoratum, Jonstonus prosecutus est; Davide quoque Betonio, Medico regio, Cargillo, Dunæo, Liddelio, Mathematicæ Professionis apud Aberdonenses fundatore benignissimo, aliisque. Commmercium quoque coluit

literarium cum doctissimis quibusdam exteris, Caspare nempè Barlæo Batavo, Poëta præstantissimo, ac maximo quoque virorum Hugone Grotio, ævi sui quodam miraculo, politissimo quoque Daniele Heinsio, acutissimoque Dominico Baudio. Sed & aliis quoque doctrinâ atque dignitate per Scotiam illustribus viris Jonstonus percarus exstitit; quos inter primas facilè obtinet nobilissimus ille musarum Mæcenas ac patronus, vir illustrissimus Joannes Scotus Scototarvatus, Eques, Regius Consiliarius, Cancellariæ in Scotia Director fidelissimus, cujus eximiæ ac verè dixerim regiæ munificentia Blavianum Scotiæ Atlantem, nec non Poëtarum Scotorum prioris seculi delicias, optimorum poëmatum, quorumque nullam umquam posteritatem pigebit, delectum, cum plurimis aliis benignissimi ejus animi testimoniis, debemus; quas ob causas immortalis eum memoriâ dignissimum judicamus, quod & jam adeptus est; ejus siquidem famam immortalitati jamdudum consecravimus tum strictâ tum solutâ oratione excellentissimi auctoris nostri calamus facundissimus. Atque hâc famæ immortalitate, infinitis cum partibus universis Alexandris Juliisque, istis hominum portentis, qui & exstiterunt, vixeruntque, atque exstincti demum sunt cum pernicie generis humani, longè digniorem existimamus; siquidem benignissimi isti literarum patroni ac fautores, à populando exhauriendoque vires mortalium tantum absunt, ut, soli verè patriæ patres, optimæ optimorum hominum portioni, hoc est, utilissimis jucundissimisque præstantium excellentiumque ingeniorum monumentis sospitatores quodammodo se præbent atque deos, doctorum scripta virorum non solum ab morte, sed ab ipsa ferè mortalitate vindicantes: quorum illustrium recensere nomina heroum gestit profectò mihi animus. Et ô quàm vellemus plures illi similes in jacentium literarum commodum (jacent enim, pro dolor! ah nimis nimisque) nostro in orbe ut existerent! Sed frustra optamus. Cum Georgio præterea Jamisonio, pictore eminentissimo, Scotiæ suæ Apelle, (cujus exquisito penicillo vivis eum coloribus depictum fuisse accepimus) ad quem & cultissimum illius carmen exstat, intima admodum Jonstono consuetudo intercessit. Sed quo te piaculo præterire possum, David Wedderburne, auctori nostro (dum in vivis eratis) carissimum simul ami-

cissi-

cissimumque caput, ludi apud Aberdonenses per plurimos annos literarii moderatorem dignissimum doctissimumque, cuique omnium Latinorum Poëtarum difficillimum luculentissimo, brevi licet, commentario illustratum debemus? Effet certè quod Scotiæ nostræ gratularemur, plures tibi similes studiosæ juventutis præceptores si haberemus. Neque illustribus quibusdam heroinis, sui seculi ornamentis, summam propter morum comitatem atque elegantiam, quàm principibus viris ab ingenii acumine, maximaque doctrina, minùs gratus acceptusque Jonstonus existit. Quà certè re triumphum agit de multis aliis doctis hominibus, quorum egregia alioqui merita, eximiasque dotes austerum haud rarò supercilium, totiusque corporis morumque habitus subagrestis, atque incorrigibilis insuper ineptiæ, ex vita umbratili scholasticoque otio contractæ, character sive vestigia, vel longissimi ævi curriculo haudquaquam abolenda, obfuscare non parùm inquinæque solent. Suavissimis certè purissimisque versibus, honoris atque æstimationis ergò, sequentes Jonstonus compellat nobilissimas matronas; Mariam nempè Turræam Bulloniam, Trimollii Ducis conjugem, Annam quoque Cambellam Argatheliam, Marchionissam Huntlæam, cum tribus simul filiabus, Anna, Henrica, Jana Gordonis, Mariam insuper Areskinam Marriam, illustrissimam Comitissam Marescallanam, cui Psalmorum paraphrasim, pulcerrimum munus, dedicandam censuit; Isabellam item Setoniam Wintoniam, Comitissam Laderdeliam, ejusdemque filiam Joannam Metellanam, Sophiam præterea Hayam Erroliam, Vicecomitissam Melgeniam, ejusque sororem Margaretam, atque Elizabetham etiam Gordoniam, Dominamque Wardefiam, aliasque plurimas, quibus gratum fuisse eum perque acceptum (cùm & ægrotis mentibus poëticâ, quæ non infima laus est, non minùs quàm languentibus corporibus arte Pæoniâ medicinam facere potuerit) nihil obstat certè cur non constanter credamus.

Atque hîc quidem subsistere, manumque de tabula auferre cogor. Atque utinam prelum non adeò urgeret, operæque festinarent, uti quædam alia tanto viro digna literis consignari possent! Verùm lætissima ea provincia aliis fortè, longèque præstantioribus destinata est, quibus uti ex animi sententia cedat, hoc est, uti talis viro celeberrimo

berriimo Encomiaſtes, qualis fuit ipſe Paraphraſtes, (quo nihil nec dici nec cogitari quidem vel grandius aptiusve, vel dignius denique aut honorificentius) obtingat, omnibus votis precor atque exopto.

Ut tamen faciam, quantum poſſum, lectoribus ſatis, ipſius præſtantiffimi ſcriptoris ad virum doctiffimum Davidem Wedderburnum de ſeiſq̃ elegiam; ejusque viciffim ad Jonſtonum reſponſionem (ſcio enim utramque longè gratiffimam fore) lectoris hîc oculis ſtatim ſubjiciam, ipſum Jonſtonum optimam luculentiffimamque ſuæ ipſius vitæ illuſtrandæ facem præferre perſuaſus. Atque hîc auctor ſum iis, quibus plura de eo cognoscere gratum eſt, cetera ejus poëmata ſedulò uti conſulant, plus enim lucis inde ac veritatis, in rebus ad ipſum quæ ſpectant, quàm aliunde uſpîam redundaturum compertiffimum habeo. Ex iis enim complura variaque, tantâ loci temporisq̃ intercapedine, quæ fruſtrâ (niſi vehementer me animus fallit) alibi exſpectantur, haurire atque addiſcere poſſumus. Atque ea quidem carmina, celeberrimi viri in parergis atque epigrammatis exſtantia, curare in animo erat imprimenda, ni liber, plus ferè juſtam quàm molem jam fortis, carceres morderet, in hominumque manus prodire feſtinaſſet geſtîretque, æquo diutiùs iſdem denegatus. Carmina autem, quæ meo judicio ad hanc maximè rem mihi facere videntur, ſequentibus inſignita titulis leguntur; ad ſenatum nempe Mechlinienſem; ad Nicolaum Fifum & Philippum Jonartum; in duos rabulas forenſes, Advocatum & Procuratorem, N. N. diræ; in nautas ad nobiliſſimum virum Georgium Hayum, Cancellarium; ad eundem de furoribus Brontotyphoeis; ad Thomam Nicolſonum, Juriconſultorum principem; ad Robertum Baronium, Theologum; ad Medicos regios; de Barlæo Batavo; Pantlemonis (quo ſe ipſe nomine innuit) querela ad ſenatum adverſus Bucaulum, (hoc ficto vocabulo adverſarium perſtringit;) de Vulturino, (eodem, credo, qui Bucaulus;) adverſus omaſomaſtiga; de loco ſuo natali; de horto Vulturni; ad Thomam Hopæum, Advocatum regium; de Jacobo Bardio & Gualtero Hayo, Cauſſidicis; nobiliſſimo inſuper viro, D. Joanni Scoto, Scototarvatio; ad illuſtrem Comitem de Pembroke de ſuo in aulam reditu; ad Jacobum Jonſtonum, Baronem de Jonſton, &c.

Ad Davidem Wedderburnum, Scholæ Aberdonensis Rectorem, amicum veterem,

Arcturus Jonstonus, M. D.

Cernis ut obrepens mihi, Wedderburne, senecta
 Sparserit indignas per caput omne nives.
 Debile fit corpus, pulsus melioribus annis,
 Nec vigor ingenii, qui fuit antè, mihi est.
 Tempore mutato, mores mutantur & ipsi,
 Nec capior studiis, quæ placuere prius.
 Antè leves risus & erant jocularia cordi;
 Nunc me morosum difficilemque vides.
 Prona fit in rixas mens, & proclivis in iras,
 Et senio pejor cura senilis edit.
 His ego, quæ possum, quæro medicamina morbis,
 Et mala, quæ fas est, pellere nitior ope.
 Sæpè quod exegi pridem, juvenile revolve
 Tempus, & in mentem tu mihi sæpè redis.
 Par, memini, cum noster amor se prodidit, ætas,
 Par genius nobis, ingeniumque fuit.
 Unus & ardor erat, Phœbi conscendere collem,
 Inque jugo summo sistere posse pedem.
 Te prior, infirmis ego nixus in ardua pennis,
 Monstrabam, memini, quæ sequerere, viam.
 Nunc comes urgebam, blandis hortatibus instans,
 Et festinanti non leve calcar eram.
 Nunc animos rigidi sumebam more magistri,
 Et castigabam voce subinde moras.
 Haud aliter nati, generoso Dædalus ausu,
 Astra per & cœli nubila rexit iter.
 Sed mea Dædaleo pejor fors improba fato,
 Icariâ potior fors tua sorte fuit.
 In sibi quæsitâ penetravit Dædalus oras,
 Me juga, quæ petii, Phœbus adire vetat.
 Icarus haustus aquâ est; tu, quæ me ponere petebas,
 Montis Apollinei culmina summa tenes.
 Nobilis ingenii raptus felicibus alis,
 Liquisti veterem post tua terga ducem.

Sic

Sic Maro, sic Flaccus, sic vicit Naso magistrum,
 Quique canit Grajo Pergama capta dolo.
 Hic quoque, qui magno dextram formavit Apelli,
 Victus Apellæa creditur ipse manu.
 Clarus erat, quisquis docuit mare findere Typhin,
 Et versare leves Automedonta rotas.
 Debita sed postquam venit tironibus ætas,
 Discipulo minor est factus uterque suo.
 Non tamen impatiens indulsi tristibus iris,
 Nec mihi te dolui præripuisse decus.
 Absit! ut invideat juvenis Phocæus Oresti,
 Perithoum, Theseu, vel tuus urat honos.
 Absit! ut Euryali rebus macrescat opimis
 Nisus, & offendant Castora fratris opes.
 Livor iners animis non est cœlestibus aptus;
 Nec fuit hâc noster labe notatus amor.
 Hunc, procul Idalio, teneris in mentibus ipse
 Accendit radiis Phœbus Apollo suis.
 Non procul hinc mons est, fessos quem ponè jugales
 Solvit in hesperiâ Phœbus anhelus aquâ.
 Tectus erat quondam silvis, nunc præter ericæ
 Gramina, nil scopulos inter & antra vides.
 Hujus in aërio lætantes vertice, Phœbo
 Sæpè litabamus, Pierioque gregi.
 Hunc ego Parnassum, juga tu Pimplæa vocabas,
 Delphica nunc rupes, nunc Heliconis erat.
 Sæpè petebamus vicinos collibus amnes,
 Qui tibi natali non procul urbe fluunt.
 Hic Aganippæam, dabat hic Permessidis undam,
 Et quæcumque sonans flumina Phocis habet.
 Phœbus ubique fuit, specus omnis Apollinis antrum,
 Quælibet Ascræum præbuit umbra nemus.
 Lux ubi vel Phœbi micuit, vel sidera cœli,
 Sidera cum Phœbo dicere lusus erat.
 Vere novo quoties pratorum mille colores,
 Ut potuit, numeris pinxit uterque suis.
 Exciti quoties volucrum modulamine, pleetra
 Sumimus, alternos reddidimusque sonos.
 Omnia subdebant stimulos juvenilibus ausis,
 Quidlibet ausuris omnia calcar erant.
 His ego deliciis tecum, sine fæce, fruebar,
 Unaque præbebat gaudia mille dies.

Sed brevis, ah! nimium fuit & fugitiva voluptas;
Sic rosa vanescit, sic abit umbra levis.
Hæc sacra dum patriis tecum colo lætus in oris,
Te simul & patriam relinquere cogor humum.
Quas ego non terras, quæ non vagus æquora pressi,
Hæc licet ingenio sint minus apta meo?
Bis mihi trajectæ vicinæ nubibus Alpes:
Tybris, & Eridani pota bis unda mihi est.
Præbuit hospitium bis binis Gallia lustris:
Conjugis hæc titulum terra patrisque dedit.
Me Geta, me Batavus, me vidit Cimber & Anglus;
Et quæ Teutonico terra sub axe riget.
Non tot Dulichius pater est erroribus actus,
Dum peteret patrios per vada sæva lares.
Quinta Caledoniæ me rursus olympias oræ
Reddidit effatum, dissimilemque mei.
Numina jam decies & ter fecere parentem:
Pignora sex superant, cetera turba fuit.
Bis mihi quæsi, nec ab una gente, maritam:
Bis conjunx, bis jam me reor esse senem.
Te quoque, qui patriæ vovisti tempora vitæ,
In patriæ video consensuisse sinu.
Scilicet hæc homines fors urget, ut omnibus æquè
Obrepat tacito curva senectæ pede.
Differri mors ipsa potest, & tetrica sæpè
Sustinet armatam Parca coacta manum.
Hei mihi! tempus edax nullo medicamine, nullâ
Arte retardari dura senectæ potest.
Nec tamen ætati defunt solatia seræ,
Quæque senes patimur, sunt mala juncta bonis:
Quam queror, ætatem confer juvenilibus annis,
Nil juvenis, quo se præ sene jactet, habet.
Non legitur sanctus juvenum de flore senatus;
Turba senatorum nil nisi turba senum est.
Mos & erat capiti juvenes assurgere cano,
Illius & leges imperiumque pati.
Et tuba concinuit, juvenes coguntur in hostem
Ducere; fas senibus delituisse domi.
Bella gerunt juvenes, & gaudent hoste peremto:
Bella senes memorant, & memorare juvat.
qua puella petit, juveni quod turpe negare est,
Hos excusabunt tempora tecta nive.

Vina nocent juveni: mores imitata Catonis
 Se reficit sumto sicca senectæ mero.
 Si vel parca manus juveni, vel tetrica frons est;
 Lingua vel effrenis, nemo decere putat:
 Turpe seni non est lucrum captare, nec uti
 Moribus austeris, nec sine fine loqui.
 Si quid in his culpæ est, crimen transfertur in annos;
 Et, sene laudato, sola senectæ rea est.
 His ego me solor, capulo vicinus, ut arte
 Sit levius, quod fors ferre coëgit, onus.
 Aptius at nostræ, tu Wedderburne, senectæ
 Cōsulis, & quæ fert dura senectæ, malis.
 Dum mihi te sisto, dum, quos simul egimus annos,
 Mente puto, mutor, nec mihi sum quod eram.
 Æsopa carminibus mutavit Colchis & herbis;
 Hæc juvenem tremulo de sene fecit ope.
 Colchidis in morem, veteri tu reddis amico,
 Qui pede veloci præteriëre, dies.
 Tempora dum recolo tecum simul acta juventæ,
 Me mihi restituens, ipsa juvenia redit.
 Colchida tu vincis: longo molimine Colchis
 Quod semel ausa fuit, tu mihi sæpè facis.

ARCTURO JONSTONO M. D.

Respondet David Wedderburnus.

x **H**As ego cerno nives, cerno, Jonstone, querorque;
 Et nivis, heu! lacrimæ more liquentis eunt:
 Dumquæ retrò specto melioris tempora vitæ,
 Quæque ferunt anni gaudia prima rudes,
 Deficio, quærensque tuis solamina curis
 Implicor, an fileam nescius, anne loquar.
 Heu! ubi, quæ nobis quondam florentibus annis,
 Otia? veris ubi blandior aura novi?
 Vivida nunc ubi vis animi? quam serior ætas
 Usque tibi reparat, deterit usque mihi.
 Sed neque caussa fugit; nam qui miserande labores
 Sisyphæ te, Tityum quæ laniena premit:
 Quæ rota, qui lacerant angues Ixiona torti,
 Progeniem Danaï quæ manet urna feram:

Pars quota pœnarum quas pendo, Palæmonis antro
Lustra tot inclusus, dum fero mille neces?
Quas qui scire velit, Libyco quot in æquore fluctus,
Ignea quot niteant sidera nocte, pœtat.
Scilicet hinc, si quas melior natura benignè
Contulerat, dotes deperiêre meæ.
Adspice Carpathium qui findit puppibus æquor,
Adspice qui duri prœlia Martis amat:
Quas sentina vomit, circumfert navita fæces:
Trux bellatorem Mars docet esse trucem.
Omne abit in mores studium, mihi crede, sequaxque,
Artificis vitium semper & artis idem.
Inde mali mihi caussa mei: nam pectora fingo
Dum tenera, & pueros erudiisse sat est;
Nec mihi concessum pro spe juga visere Phœbi,
Nec mihi fortunæ, qui fuit antè, tenor:
Fortunæ! sed quid nequidquam ingrata revolve?
Carmine quid moveo te camarina meo?
Hæc fateor, liceatque mihi sine labe fateri,
Cum foveat sortis semina quisque suæ.
Adde, quod Aonidas semper quid inane putavi,
Nec placuit genio pulvis & umbra meo.
Quod si parva mihi fas est componere magnis,
Sic Laertiades tractus in arma fuit.
Ipse dolo falsus falsum sic traxit Achillem
Aulida, ut Inachias duceret inde rates.
Par genio fortuna tuo: tibi, tangere famæ
Dum properas portus, æstus & aura favent.
Ecce tibi proavum generoso sanguine dignum
Ingenium, primus nobilitatis honos!
Ecce tuis elegis, dum tendis ad ardua Pindi
Culmina, Nasonis lecta corona manu!
Purpureus nitet hîc amarantus: lilia rident,
Cumque apio violæ, cum violisque rosæ.
Hic, Buchanane! tuæ defensæ præmia musæ
Quercus, & hinc triplex laurus amœna comæ.
Ne quid enim desit, quod vertice sidera tangas,
Ævi & miraculis adnumerêre tui;
Architas quidquid, quidquid Podalirius ausus,
Et sophiæ quidquid circulus omnis habet:
Linceo id omne tuo rimatus lumine, rarâ
Naturæ penitus excutis arte sinus.

Hæc ego præsenſi jam tum, cum remige Phœbo
Exiguâ legeres littora ſacra rate.
Præſenſi; nec avis præpes mihi penna, nec exta,
Sed ratio augurium judiciumque fuit.
Tum (memini & meminiffe juvat) nunc aurea tentas
Fila lyræ, Aoniis ſollicitanda modis:
Nunc annos ſupra penetras in caſtra Lycæi,
Ponis & à comitum rapta tropæa globo.
Meque ſubinde vocas, propero dum lentius, atque
Cogor ab adverſis vela referre notis.
Haud ſecus accipitris pedibus prædatur aduncis
Pullus, adhuc niſus dum docet aura leves.
Haud ſecus in ſilvis errare leunculus audet;
Dente petiturus rhinocerotæ novo.
Primaque luxurians in prælia taurus arenam
Spargit, & impoſitas jactat in aſtra pilas.
Indolis hæc animos ſociarunt vincula noſtros,
Hic nos nativo fœdere junxit amor:
Qui non ambigæ metuit diſcrimina fortis,
Temporis aut varias inſtabilesque vices.
Namque quater denis robur jam fuſſit ab annis,
Perque ſuos cœpit proſeſſiturque gradus.
Ornus adhuc fibris Erimanthi in culmine nixa,
Vel modicis cedit flatibus cure tuis:
Latius hinc tenues paulatim fundere ramos
Gaudet, & æſtivis ſe decorare comis:
Aërio at tandem jactans ſe vertice, cauros
Spernit, & irati fulmen ab arce Jovis.
Noſter talis amor; quem non (pia numina teſtor)
Ulla procelloſo turbine vincit hiems.
Abſit! ut Æacides palmam vel fidus Achates
Hanc tibi præripiat, præripiatve mihi.
Huic licet Æneas, illi licet adforet, armis
Quem ſub inæſſuetis procubuiſſe ferunt.
Euryalus, Damon, ſuaviſſima vatibus olim
Nomina, ſed quoties nomina ficta legas?
Integra noſtra fides: hanc nos candore mereri,
Vita, vel invidiâ teſte, peracta probet.
Inde dolor, qui me tantum non perdidit, orbis
Dum procul à patriâ te peregrinus habet.
Eſt locus adductis curvos ſinuatus in arcus
Cornibus, oceanus pulſat utrumque latus:

Intus arenosum decorant duo flumina littus,
Nympharumque rudi pumice tecta domus.
Hic quoties gemui? quam fletibus ora rigavi?
Implerent zephyri cum tibi vela leves:
Vela tibi implerent zephyri, mihi pectora luctus,
Ossa tremor, lacrimæ lumina mœsta piæ.
Tum mihi Demophoon visus dare carbasa ventis,
Tum mihi Jonstonus Protesilaus erat.
Quaque sequi licuit spectans tua lintea, Phyllis,
Hæmonis & sensu Laodameia fui.
Non tamen hic nostrum sensus saturavit amorem,
Nec dolor hic nostri meta doloris erat.
Tristis in hac vacua quoties spatiabar arena,
Tu mihi tristitiæ semper origo novæ.
Tecum totus ego, te dum desidero, dumque
Te veniente die, te fugiente cano.
Haud aliter genitrix tua te Proserpina campis
Flevit in Ennæis, finitimisque jugis.
Hebrides haud aliter nymphæ, Rhodopeius Orpheus
Dum dolet Euridicen nocte dieque suam.
Et nunc Halcyonas desertas adloquor, antra
Nunc peto, Grampiaci tesquaque sola sinus.
Ah! quoties dixi, pereat malè Tiphys & Argo,
Quisquis & hoc primus gurgite fecit iter?
Ah! quoties, Arabum quid me, mea prima voluptas!
Te sine divitiæ deliciæve juvent?
Sed benè consuluit nostro Deus ille dolori,
In patria tandem quo duce lætus ovas.
Sic musæ voluere, tuæ tutela senectæ,
Quæ felice diu progrediatur ave.
Simque tibi Colchis, renovans solatia vitæ,
Et mihi sit Liber, sit Cytherea comes.
Ille graves abigat curas: det & altera, pulcra
Te tua ceu juvenem Cynthia semper amet.
Si quid ego interea moduler, tu præcine: Phœbus
Unus semper eras tu mihi, semper eris.

Sub obitum viri clarissimi & carissimi,

**D. ARCTURI JONSTONI, Medici Regii, &
Poëtarum sui seculi facilè principis,**

Davidis Wedderburni **SUSPIRIA.**

PLangito, Melpomene! Jonstoni funera, clarum
Cujus ab Arcturo fidere nomen habes.
Plangito Nasonis redivivi funera, magni
Sola Buchanani marmore digna regi.
Scotia mœsta dole, tanti viduata sepulcro
Vatis: is Angligenis contigit altus honos.
Namque Machaonias artes dum tractat in aula,
Proh dolor! externo tradidit ossa solo.
Scotia mœsta dole: Jonstono nemo superstes,
Nemo Buchanani quo tueare decus.
Ille Buchananum subvexit præpete pennâ,
Quà roseus gemina Phœbus ab arce nitet.
Eja tamen gaude! Jonstonus carmine vivit,
Carmine Jonstono fama perennis erit.
Interea, Jonstone! animæ pars altera nostræ,
Te Wedderburni flens elegia gemit,
Quin (& id ex merito) dum spiritus hos alet artus,
Te Wedderburni flens elegia gernet.
Namque novem quamvis tecum periëre sorores,
Ille tamen carmen flebile fundet amor,
Qui mihi par tecum per quina decennia; melle
Dulcior, imò ipso nectare & ambrosiâ.

ALIUD.

Jonstono ingenium natura potentior arte;
Artes, Phœbe! tuas provida cura dabat.
Ingenii specta vires, spectentur & artes;
Quem dabis ingenio? quem dabis arte parem?

ALIUD.

Seria Jonstonus si quando capefferet, alter
Dexteritate fuit judicioque Cato.
Cum placuere sales, fuit idem Lælius alter;
Gratia tanta animi, tantus in ore lepos.

pleas anthe
ALIUD.

ALIUD.

Prisca magistratus renovabat Roma quotannis,
Illustrem at vatem secula vix pariunt :
Quanta Buchanani ? Jonstoni gloria quanta ?
Nestoris his geminos vix tria secla dabunt.

ALIUD.

Gallia Melvinum, Buchananum Scotia cepit,
Anglia Jonstonum, Mantua Crichtonium :
Scilicet, heroum claris decorare sepulcris
Orbem omnem, laus est propria Scotigenum.

ALIUD.

Hos medico tristes gemitus impendo, sed, eheu!
Frustra; nec medicis parcere fata solent.
Exemplo Cargillus erat, Jonstonus uterque,
Gordonius juvenis, Liddeliusque senex.
Ut medici morbos tollunt, ita tollit & ipsos
Mors medicos. At tu vive, Dunæ! diu :
Namque urbi patriæ tu post tot funera solus
Vivus Aristoteles, vivus es Hippocrates.

*to spend or
employ*

Hæc Elegia expressa est juxta exemplar Aberdoniæ im-
pressum per Edwardum Rabanum, redivivum, 1641.

---

*Doctorem virorum de Arcturo Jonstono,
Scoto, ejusque scriptis testimonia.*

*Tho. Dempsterus Hist. Ecclesiast. Gentis Scotorum
lib. ix. p. 393.*

A Rcturus Jonstonus familiâ Kaskibeniâ, præclaro in-
genio adolescens, Doctorem in medicina ap-
tem Patavii cum laude adeptus. Scripsit versu elegan-
tissimo elegiaco Psalmorum versionem, Epigrammata
varia, lib. i. Poemata Latina, lib. i. & alia. In Scotiam
reversus, ut puto, suos ornat.

Sir

Sir Thomas Urquhart of Cromarty, in his ΕΚΕΚΤΒΑ-
ΛΑΤΤΟΝ; or the Discovery of a most excellent Jewel,
&c. p. 200.

Several others in that Nation are, and have been of late
very good Latin Poets; amongst which I must needs
commemorate Doctor *Arthur Johnston*, a Physician by
Profession, yet such a one as had been so sweetly imbued
by the Springs of *Helicon*, that before he was full three
and twenty Years of Age, he was laureated Poet at *Pa-
ris*, and that most deservedly, as may appear by his *Pa-
rergera*, his *Paraphrastick Translation of the Psalms* (where-
in if he excell not, I am sure, he equaleth *Buchanan*) and
some other Treatises by name to me unknown.

*Edward Leigh's Felix consortium, or a fit Conjunction
of Learning and Religion*, lib. iv. cap. 6. p. 232.

Arthur Johnston a Scotch Doctor of Physick; before he
was full twenty three Years of Age, he was laureated
Poet at *Paris*. His *Paraphrastick Translation of the Psalms*
is commended.

*Edward Phillip's Theatrum Poetarum; or a compleat
Collection of the Lives of the antient and modern Poets*,
part 2. p. 13.

Artūrus Johnstonus an eminent Scotch Physician, who in
his younger Years had the Reputation of so excellent a
Poet, that he was laureated at *Paris* before he had fully
arrived to the 23d Year of his Age: Of his Poetical Works
there are particularly collected together, his Epigrams, his
Parergera, his *Musæ Aulicæ*, his *Reges Scoti*, and his *Herap
Scoti*. [These two last are not *Arthur*, but *John John-
ston's*.] His *Paraphrastical Translation of David's Psalms*
also remembred with particular Commendation.

*Authors of the Universal History, Vol. 1. p. 710. in a
marginal Note marked (1).*

This [the strong and lofty Expressions and Fi-
gures] is one of the Reasons why the *Psalms*, the Book
of *Job*, and some other Poetick Pieces of Holy Writ

lose so much of their Beauty and Energy in all Versions. However, there is this Difference between these two Books, that the latter cannot bear a literal Translation; whereas those of the former, which have followed the Original closest, have succeeded best; such are, in particular, the Latin ones of *Castalio*, *Buchanan* and *Johnston*. This last is indeed the most literal, and wonderfully displays the Elegancy of the *Hebrew*. It has but one Fault; namely, its running all along in *Hexameters* and *Pentameters*, which takes off a great deal of its Majesty; whereas had it been all in *Hexameters*, there would not have been a better (as there is not indeed a more exact one in all other respects extant) that we know of.

Applausus almæ Universitatis & Gymnasii Patavini, cum D. Arcturus Jonstonus Aberdonensis, Scotus, Medicinæ Doctor publicè crearetur ad III. Eid. Junii, anno 1610.

Cum Thetis Æacidæ cessit dea cæcula forti,
Munera certatim contribuere dei:

Cum dea Jonstono dat se medicina marito,
Festa cohors cœli, largaque fundit opes.

Phillirides auspex ut iis, par his Cremoninus;

Nec minor hæc Thetide est, nec vir hic Æacides.

Conjugio ex isto fatus est mortalis Achilles,

Hinc opera æterna sed medicina dabit.

Barbitos Hæmoniâ celebravit pristina linguâ,

Septenis musæ reddere docta novæ:

Reddit & urbs Patavi, majori insignia alumno

Nescio quando dedi, nec scio quando dabo.

GEORGIUS SIBBALDUS Rankitorius M. D.

CASPARIS BARLÆI in Poemata clarissimi viri Arcturi Jonstoni Carmen, Deliciis Poetarum Scotorum præfixum.

Gallia Jonstono celebris fuit. Itur in Arcton,

Grandiaque Arcturi nomina Scotus amat.

Crescit virtuti precium. Sibi vindicat illum,

Et Tamesis tantum possidet aula virum.

Clarior

Clarior invictis Vates sub Regibus audit;
 Aoniasque levat purpura crebra deas.
Nunc CAROLO mens ista vacat; Regisque saluti
 Dum studet; incolumi Principe quisque valet.
Sceptra canit sanatque simul. Cum fata minantur,
 Ille diem Regi protrahit, ille decus.
Officium medicina facit Phœbusque. Néc ostrum
 Funus ab ingrata posteritate timet.
Vita duplex Regi conceditur. Una medentis;
 Altera, vel CAROLO iudice, vatis erit.

C. BARLÆUS.

ISAACI GRUTERI Carmen in Latinam Psalmorum versionem, auctore Arcturo Jonstono Scoto, Middleburgensi Jonstoni Operum omnium Editioni præfixum.

Incola qui mundi sentis contagia terræ,
 Cujus in immensum reptile virus abit;
Si necdum expulsus fugit de pectore sensus,
 Ætheraque agnoscit mens vitiata suum:
Splendida nugacis deliria projice secli,
 Et quæ per chartas feminat orbis amor:
Ad numeros & plectra redi, Regemque secutus
 Fatidicum cœlo fer tua vota comes.
Hic sociat pariles pietas & purpura curas,
 Sideraque augusto sub duce cultus obit.
Auxilii seu plorat inops, seu victor ab hoste
 Vocali geminat carmina festa cheli.
Tu quoque luctantis stimulos & semina carnis;
 Et quas delicias devia spondet humus,
Cautus ab illustri discas obtundere vate:
 Expugnat sanctus cœlica templa labor.
Prisca sacerdotem magnum si vidit Idume;
 Si Solyme orantis sentit alma sonos,
Rara Dei benefacta tulit: non infima laus est
 Numen adoranti complacuisse viro.
Nunc Latii cultus non indignata decoros,
 Romano nobis gestit ore loqui.
Sit divisa suis vertendi gloria terris,
 Dum vario interpres militat axe sacer:
Arrogat eximias VICTRIX sibi SCOTIA laudes,
 SCOTIA Phœbæis imperiosa jugis,

Nunc

Emicuit solio majestas digna Prophetæ,
Sparsit Apollineas cum Buchananus opes.
Nunc agili Jonston urget vestigia plectro,
Et vegeta scriptor cum brevitate placet.
Confer prisca novis: parilis laus, munera scepro
Et cathedrâ vatis digna tulisse, fuit.

ISAACUS GRUTERUS:

Ad clarissimum ARCTURUM JONSTONUM, Medicinæ Doctorem, & Poëtam insignem, Andreae Ramsæi V. D. apud Edinburgenses Ministri, ac S. S. T. in Academia Edinburgensi Professoris, Carmen*.

LÆtor lutosi ingenti arvis erutas
Æruginosas laminas,
Coxit favillâ quas tepente & languidâ
Thalia nostri pectoris,
Examen acre ferre tanti judicis,
Limam severam carminis.
Jonstone Phœbe! lucis ignes exferre,
Purga, repurga sæcibus.
Nam ex officina prodeant modo tua,
Tuâ notatæ imagine,
Petant fororum vel sacrarum ærarium,
Ut usui sint posteris.

*laminas & rusty
shells of metal
longitudinal examination
or sampling*

i

Selecta

* Reverendi hujus Pastoris filius vir amplissimus, D. Andreas Ramsæus de Abbotshall, Eques, per duodecim aut quatuordecim annorum spatium continuum urbis Edinburgi præfectus fuit, tandemque in Curiam Juridicam Judex cooptatus. Hujus filiam uxorem duxit vir honorabilis, pietate juxta ac doctrina spectabilis, patruus meus, D. Joannes Lauder de Fountainhall, Eques, haud ita pridem extinctus, in eadem suprema Regni Curia, tum in Civilibus, tum in Criminalibus, Senator, dum viveret, prudentissimus, optimus, incorruptissimus. Ejus ex Filio Nepotem D. Andream, Fortunarum Heredem, Gentis antiquissimæ Principem hodie agnoscimus, humanitate, probitate, literis suspiciendum, quem præsentî huic instituto faventem cum primis experti sumus.

Clarius invidiis Vates sub Regibus audit;
 Aoniasque levat purpura crebra deas.
 Nunc CAROLO mens ista vacat; Regisque saluti
 Dum studet, incolumi Principe quisque valet.
 Sceptra canit sanatque simul. Cum fata minantur,
 Ille diem Regi protrahit, ille decus.
 Officium medicina facit Phœbusque. Néc ostrum
 Funus ab ingrata posteritate timet.
 Vita duplex Regi conceditur. Una medentis;
 Altera, vel CAROLO iudice, vatis erit.

C. BARLÆUS.

ISAACI GRUTERI *Carimen in Latinam Psalmorum versionem, auctore Arcturo Jonstono Scoto, Middleburgensi Jonstoni Operum omnium Editioni præfixum.*

Incola qui mundi sentis contagia terræ,
 Cujus in immensum reptile virus abit;
 Si necdum expulsus fugit de pectore sensus,
 Ætheraque agnoscit mens vitiata suum:
 Splendida nugacis deliria projice secli,
 Et quæ per chartas seminat orbis amor:
 Ad numeros & plectra redi, Regemque secutus
 Fatidicum cœlo fer tua vota comes.
 Hic sociat pariles pietas & purpura curas,
 Sideraque augusto sub duce cultus obit.
 Auxilii seu plorat inops, seu victor ab hoste
 Vocali geminat carmina festa cheli.
 Tu quoque luctantis stimulos & semina carnis;
 Et quas delicias devia spondet humus,
 Cautus ab illustri discas obtundere vate:
 Expugnat sanctus cœlica templa labor.
 Prisca sacerdotem magnum si vidit Idume;
 Si Solyme orantis sentit alma sonos,
 Rara Dei benefacta tulit: non infima laus est
 Numen adoranti complacuisse viro.
 Nunc Latii cultus non indignata decoros,
 Romano nobis gestit ore loqui.
 Sit divisa suis vertendi gloria terris;
 Dum vario interpretes militat axe sacer:
 Arrogat eximias VICTRIX sibi SCOTIA laudes;
 SCOTIA Phœbæis imperiosa jugis.

Nunc

Emicuit solio majestas digna Prophetæ,
 Sparsit Apollineas cum Buchananus opes.
 Nunc agili Jonston urget vestigia plectro,
 Et vegeta scriptor cum brevitate placet.
 Confer prisca novis: parilis laus, munera scepro
 Et cathedrâ vatis digna tulisse, fuit.

ISAACUS GRUTERUS:

Ad clarissimum ARCTURUM JONSTONUM, Medicinæ Doctorem, & Poëtam insignem, Andreæ Ramsæi V. D. apud Edinburgenses Ministri, ac S. S. T. in Academia Edinburgensi Professoris, Carmen*.

Lætor lutosi ingenti arvis erutas
 Æruginosas laminas,
 Coxit favillâ quas tepente & languidâ
 Thalia nostri pectoris,
 Examen acre ferre tanti judicis,
 Limam severam carminis.
 Jonstone Phœbe! lucis ignes exsere,
 Purga, repurga sæcibus.
 Nam ex officina prodeant modo tua,
 Tuâ notatæ imagine,
 Petant sororum vel sacrarum ærarium,
 Ut usui sint posteris.

*Cancer & rusty
 shells of metal*

*long examination
 & scrutiny*

i

Selecta

* Reverendi hujus Pastoris filius vir amplissimus, D. Andreas Ramsæus de Abbotshall, Eques, per duodecim aut quatuordecim annorum spatium continuum urbis Edinburgi præfectus fuit, tandemque in Curiam Juridicam Judex cooptatus. Hujus filiam uxorem duxit vir honorabilis, pietate juxta ac doctrina spectabilis, patruus meus, D. Joannes Lauder de Fountainhall, Eques, haud ita pridem extinctus, in eadem suprema Regni Curia, tum in Civilibus, tum in Criminalibus, Senator, dum viveret, prudentissimus, optimus, incorruptissimus. Ejus ex Filio Nepotem D. Andreæ, Fortunarum Heredem, Gentis antiquissimæ Principem hodie agnoscimus, humanitate, probitate, literis suspiciendum, quem præsentî huic instituto faventem cum primis experti sumus.

*Selecta quaedam ARCTURI JONSTONI
poëmata, vitam ejus illustrantia, hic
adjicere haud ab re visum est.*

*Nobilissimo & amplissimo Viro, D. JOANNI
SCOTO, Scototarvatio, Equiti, Cancellaria
Scotiae Directori, Consiliario Regio, amico suo
optimo, cum Parerga illi dedicaret *.*

SCOTE! Caledoniæ decus immortale Senatûs,
Consule quo poterat Roma vetusta regi.
Scote! suas à quo Pallas non abnuat artes,
Virtutem Virtus discere, jura Themis.
Scote! cohors quem sacra patrem, Phœbusque magistrum,
Quem Mecænatem Castalis unda vocet.
Scote! mori qui nostra vetas, cui serviet uni
Ingenii nobis quidquid & artis inest.
Hæc tibi Jonstonus magni leve pignus amoris
Nuncupat, innocuis ludicra texta jocis.
Dum patriæ premitur curis, dum nubila mens est,
Materiem risûs, si legis, ista dabunt.
Accipe; nec plausum populi, nec præmia quæro;
Sat vates, veniam si mereantur, habent.

VIRTUS NOS ORNAT.

Ad

---

* Hic amplissimus vir non à Jonstono solum laudatus ex-
stitit, verum ab infinitis ferè aliis: quod testatur doctissi-
morum sui seculi virorum, meritißimas munificentissimi bu-
jus ac planè incomparabilis Literatorum *ΕΥΕΡΥΕΤΑ* laudes ple-
nis buccis certatim concelebrantium, epistolarum fasciculus,
in libro MS. penes Bibliothecam Juridicam Edinburgensem.
Inter ceteros & auctoris nostri eidem inscripta dedicatio,
autographa quidem illa, Deliciis Poëtarum Scotorum prioris
seculi illustrium præfixa, uti primæ stellæ magnitudinis fulgore
suo aliis præcellens, conspicitur; una cum ejusdem ad eundem
novem Musarum elogiis: qui liber, quò ejus scilicet viri, æter-
nâ memoriâ dignissimi, in aprico ponantur virtutes, lucem
profectò publicam meretur.

*Ad illustrem LADERDELIAE Comitem, cum
Epigrammata illi dedicaret *.*

Non mihi sunt, rubro quæ mittit ab æquore Tethys,
Vel niger viridi quæ legit Indus aquâ.
Hæc tibi quæ Phœbi sacris è fontibus hausi,
Dona, Laderdeli! quantulacunque fero.
Accipe Pierias, & si vacat, inspice gerras;
Hora fat est, oculo si properante legis.
Alitis armigeri proles generosa putatur,
Si qua potest Phœbi nobile ferre jubar,
Tu quoque Phœbæos, quo par est lumine, foetus
Adspiciens, generis da documenta tui.
Heroo sic te prognatum sanguine, magno
Nec Metellano degenerâsse probes.

ARCT. JONSTONUS.

De loco suo natali.

ÆMula Thessalicis en hîc Jonstonia Tempe,
Hospes! hyperboreo fusa sub axe vides.
Mille per ambages nitidis argenteus undis,
Hic trepidat lætos Urius inter agros.
Explicat hic seras ingens Bennachius umbras,
Nox ubi libratur lance diesque pari.
Gemmisfer est amnis, radiat mons ipse lapillis,
Queis nihil Eous purius orbis habet.
Hîc pandit natura sinum, nativæque surgens
Purpura felicem sub pede ditat humum.
Aëra per liquidum volucres, in flumine pisces,
Adspicis in pratis luxuriare pecus.
Hîc seges est, hîc poma rubent, onerantur aristis
Arva, suas ægrè sustinet arbor opes.

i 2

Propter

---

* Hoc Comite, ejusque uxore Isabellâ Setonâ, Comitissæ Fer-
melinodunensis filiâ, natus est Joannes Metellanus, illustrissi-
mus postea Laderdeliæ Dux, maximo vir ingenio, summis-
que, serenissimo Rege Carolo secundo Britannis imperitante,
honoribus perfunctus.

Propter aquas arx est, ipsi contermina cœlo,
 Auctoris menti non tamen æqua fui.
 Imperat hæc arvis & vœtigalibus undis,
 Et famulâ stadiis distat ab urbe tribus.
 Hæc mihi terra parens: gens has Jonstonia lymphas,
 Arvaque per centum missa tuetur avos.
 Clara Maronæis evasit Mantua cunis,
 Me mea natalis nobilitabit humus.

KINTORIUM.

Jugera Kintorii si spectes, uber Eleusis,
 Fertilis & dici Trinacris ora nequit.
 Dona, Caledonios inter pulcerrimus amnes,
 Hoc rigat, & pingui ditior unda solo est.
 Plebs legit hîc baccas, quales nec dives Hydaspes,
 Dives Erythræi nec parit unda freti.
 Unio quem Phario Cleopatraz fastus aceto
 Diluit, hinc Lagi missus in arva fuit.
 Hîc locus hippodromi est, populo spectante, quotannis
 Hîc alacres pubes Scotica versat equos.
 Hic fugit, hic sequitur, victori præmia cedunt,
 Quæ palmas superant, Elidis ora! tuas.
 Hîc ego sum, memini, Musarum factus alumnus,
 Et tiro didici verba Latina loqui.
 Carmine Mæonio veteres tollantur Athenæ,
 Urbs hæc versiculis est celebranda meis.

INNERURIA.

Urbis dilecta mihi! te mollibus alluit undis
 Urius, antiquum nomen & inde trahis.
 Te quoque Dona rigat cristallo purior, illum
 Mox Gariochæis Urius auget aquis.
 Cur tua Mygdoniis non surgunt tecta columnis,
 Nec radiat titulis Pyramis ulla tuis?
 Cur humiles forbis cinguntur vilibus ædes,
 Sacra quibus potius debita laurus erat?
 Antè triumphatus te juxta Brissius hostem
 Trivit, & ex illo victor ubique fuit.
 Nec procul hinc populos Steuarti dextra rebelles
 Fregit, & Harlæam sanguine merisit humum.

Te jactare mihi fas est: quæ divite gleba
Te beat, est cunis proxima terra meis.
Te prope vitales puer hausi luminis auras,
Te prope jam canis oblitus opto mori.

NOBILES quidam SCOTI †.

Cancellarius.

SUB Jove liquit humum, spreto Themis aurea cælo,
Nunc tecum in terris, Hæye! tribunal habet.

Mortonius, Thesaurarius.

Si virtus vel forma daret, vel sanguis honores,
Mortonio major nullus in orbe foret.

Strathernius, Concilii Præses.

Hæ tibi sunt, Grami! dotes, mens nescia vinci,
Libera frons, pectus nobile, prompta manus.

Hadintonius, Custos Sigilli secreti.

Plus nulli fortuna dedit de gente Britannâ,
Fortunam nemo tam reverenter habet.

Lenoxius.

Est pater & patruus, procerum par nobile, magni
Sunt tibi, Lenoxi! quos imiteris avi.

Hamiltonius.

Celta dedit proavis titulos, tibi Teutonis ora
Mille, triumphato Cæsare, ferta dabit.

Huntlaus.

Ut scopulus stans mole suâ, cœlique, marisque
Despicit Huntlæi mens generosa minas.

Angusius.

Si velit Angusî victuras dicere laudes,
Duglasiis ortum Scotia dicat avis.

Argathelius.

Cum, Cambelle! domi census sine fine, decusque,
Sit tibi, cur titulos quæris opesque foris?

Er-

---

† Benevolum lectorem hic monere visum est hosce Nobiles
Scotos, quos honorificè singulis distichis Jonstonus compellat,
sanctioris Caroli Regis in Scotia Concilii Dominos fuisse, co-
ram quibus auctor, insons licet, reus agebatur, nequis fortè ce-
teros Scoticæ Nobilitatis Heroes dolo malo à Jonstono præter-
missos existimare animum inducat suum.

Erralius.

Cui pater Hayorum princeps, Duglassia mater,
 Erroli! virtus est tibi nata domi.

Marescallus.

Virtutem seu pacis amas, seu munia belli,
 Fortunam à proavis discere, Kethe! potes.

Rothusius.

Sanguine majores tibi quem peperere, mereris
 Ingenii & morum nobilitate locum.

Marrinus.

Inter Areskinus procures nitet, aurea flammas
 Inter ut æthereas luna micare solet.

Moravins.

Nil plus Moravio meruit Tirynthius Heros,
 Ille feras pestes, hic quoque monstra domat.

Wintonius.

Illustrem tu mille domum virtutibus ornas,
 Hæc procures regno mille, Setone! dedit.

Laderdelius.

Prisca novis confer: nil Martia Roma Metello,
 Nil Metellano Scotia majus habet.

Lithchovius.

Cura Levistonio cessit maris; an quia poscit
 Ille mares animos, consiliumque labor?

Kingornius.

Antiqui mores, domus est antiqua Leonis,
 Digna domus domino, dignus & ille domo est.

Bucluchius.

Arva dedit Scoto Rex Scotus, Belga dat aurum,
 Estque triumphatus ferta daturus Iber.

Comes Sterlini.

Confer Alexandros: Macedo victricibus armis
 Magnus erat, Scotus carmine, major uter?

Forbesius.

Si sua donarent pietati præmia Divi,
 Forbesidum princeps! par tibi nemo foret.

Lovetius.

Natus hyperboreos inter Fraferius Heros,
 E spinis docuit surgere posse rosam.

Carnegius.

Nec numero clauduntur opes, nec limite rura,
 Carnegi! servat mens tamen alta modum.

Fr. Hayus, Errolii F.

Nascentem placido te vidit lumine Pallas,
Mens apta est studiis, prurit in arma manus.

Jac. Leo, Kingornii F.

Despicias Aonidum quidquid non protulit hortus,
Aonidum quidquid protulit hortus habes.

E P I S C O P I S C O T I.

Santandreanus.

S Potfwodus fociis, seu munia Præsulis implet,
Sive Senatoris, præripit omne decus.

Glasguensis.

Est coma, Laë! tibi cygnæis æmula plumis,
Pectora sunt multò candidiora comis.

Deucaledonius.

Quas sibi Lindsæus solâ virtute paravit,
Virtuti famulas & sibi fecit opes.

Aberdonensis.

Enthea Forbesio mens est, vox consona menti,
Vita comes vocis, quod jubet ipse facit.

Moraviensis.

Instruit exemplo populum Guthræus & ore:
Pellicit hoc, illo saxea corda trahit.

Gallovidiensis.

Lammius astrorum spoliatus lumine, lucem
Quâ se, quâque Deum conspicit, intus habet.

Rossensis.

Arguit erroris vatem Lindsæus, in aulis
Qui negat Heroum vivere posse pios.

Brechinensis.

Nec tibi Presbyteri minuit, Lindsæe! labores
Insula, nec mores mutat honoris apex.

Dumblanensis.

Hoc Ballandinus debebat tempore nasci,
Quo pietas Themidi juncta regebat humum.

Cathanesius.

Abrenethæus oves verbis cum pascit, & herbis,
Est duplex gemino dignus honore labor.

Lismorensis.

Quot pater Amphion, & quot Rodopeius Orpheus,
Mellifluo Bodius tot trahit ore feras.

Sodorenfis.

Ignea Lesæo mens est, vox fulminis instar,
Doctæque cœlestis pectora flammât amor.

Orcadum.

Dum corpus tueor, quantillus homiuncio, Grami! es?
Ardua dum mentis culmina, quantus Atlas?

Ad illustrem Comitem Gordonium, Marchionis Hunt-
læi filium natu maximum.

TU modò ducebas acies, Huntleïa proles!
Bellatrixque tuam Gallia sensit opem.
Hoste triumphato, Veneris jam vincula gestas,
Et te captivum Cypria ponè trahit.
Niteris exemplo Regum: fortissimus Hector,
Magnus & Æacides miles Amoris erat.
Mortales si fortè sequi, Dîs nate! recusas,
In cœlo superos, quos imiteris, habes.
Casside depositâ, Veneri dedit oscula Mavors,
Et pater, abjecto fulmine, dixit, amo.

De tribus Gordoniiis sororibus.

TRes cole Gordonas, & si lubet, adspice: visas
Sed fuge, si flammâs, retia, tela, times.
Anna faces, Henrica plagas, fert Jana sagittas:
His cremat, illaqueat, pectora figit Amor.
De Parcis jam parce queri, nec crimina Divis
Objice: Gordonæ plus feritatis habent.
Una colum, fufum tenet altera, tertia filum
Parca secat, pariter sed necat illa trias.

De Sophia Haya, Comitissæ Errolii filia.

SI genus & mentem, si formam respicis, Hayæ
Sunt data quæ jactant Juno, Minerva, Venus.
Juno supercilium si ponat, tela Minerva,
Furta Venus, terris tres dabit Haya Deas.

De Comite Hollandio.

ADspice quàm studiis vitam traducat ineptis
Aulicus, accipitres hic alit, ille canes;

Una faginat equos, gaudet pars una choreis;
 Iste genas fuco purpurat, ille mero.
 Hunc pugil, hunc meretrix emungit & histrio nummis;
 Sunt quibus & pernox alea vastat opes.
 Altius assurgit, generosi sanguinis heres;
 Richæus, Clariæ captus amore lyræ.
 Quas colit, auratis Musas hic protegit alis;
 Gaudet & Aonio dicere jura choro.
 Hunc dictatorem sequitur Parnassia pubes,
 Fertque suo supplex debita tura duci.
 Reddite, Pierides! Flaccum, revocate Maronem;
 Jam Mecænatem terra Britannia tulit *.

De March. Hamiltoniæ †, & Hadintoniæ Comite ‡.

G Entis Hamiltoniæ laudes quæ nesciat ætas;
 Phœnices orbi quæ dedit una duos?
 Hic in Teutonicis jam victor fulminat oris;
 Hic patriæ, magno sub Jove, jura regit.
 Reddite Mæoniden, Musæ! Redit alter Achilles,
 Dat Laërtiaden Scotica terra novum.

Ad D. Richardum Metellanum.

A Urea dent alii, quæ, Metellane! mereris
 Munera, dent Tyrio coccina tincta cado.
 k

Sunt

* O sædam faciem vitæ aulicæ! Ceterum benignissimos Literarum patronos ac fautores, dignos laude viros Musa vetat mori, qui ideo pluris faciendi sunt, quippe quorum numerus cunctis seculis longè longèque paucissimus semper exstiterit. Ptolemæos quidem, Philadelphum atque Evergetem, Ægyptus, antiqua Mecænatem Roma, Richæum aliosque paucos Anglia, Scototarvatum denique Heroem Caledonia jactat atque ostendat: sed horum æquales apparent ut rari nantes in gurgite vasto, utque Rara avis in terris, nigroque simillima corvo: quod dolendum est profecto.

† Hujus Marchionis posterius Ducis jam titulo insigniuntur.

‡ Ab hoc Comite oriundus Familiæ Heres, maximæ spei adolescens, in altera celeberrimarum apud Anglos Universitatum Oxoniensi, in bonarum studii literarum, cum fratribus,riter in præsentia cum fructu intambit.

Sunt mera verba mihi sine re, sine pondere voces,
 Et numeri, sed nil quod numerare queas.
 Accipe Jonstono, vetus hospes! ab hospite nugas,
 Munera muneribus non satis æqua tuis.
 Tu Cereris, memini, tu Bacchi dona dedisti,
 Nil ego Pierias adfero præter aquas.
 Sic æs vile tuo dum muto callidus auro,
 Par Diomedis ego, tu mihi Glaucus eris.

Ad Jacobum Jonstonum, Baronem de Jonston *

MAjores, Jonstone! tuos, dum Martia vivent
 Nomina, Fergusidum gens super astra feret.
 Credita sunt illis gemini confinia regni,
 Hoc meruit virtus & sine labe fides.
 Quantus hic est, focium quem legit Vallius unum,
 Inter mille duces, fulmineasque manus?
 Quantus erat, qualisque pater, qui fortibus armis
 Mille foris peperit, mille tropæa domi?
 Anglia Grampigenas exstructis molibus hostes
 Arcuit, & muro junxit utrumque fretum.
 Hostibus opposuit Jonstonos Scotia, vallum
 Inviictum, quo nil firmitus orbis habet.

De Hayorum tribus jugis sanguineis †.

Hostibus, indignum! Cimbris exercitus omnis
 Scotigenum verso terga Leone dabat:
 Signa Caledoniæ spectans incanduit Hayus,
 Qui patrios juxta fortè colebat agros.
 Nec mora, taurorum, properans, ingentibus ausis
 Expedit incurvis colla torosa jugis.
 His genitor, natique duo, tria fulmina belli,
 Compescunt trepidam, nec sine cæde, fugam.

Quæ

* Qui ab hoc Barone orti sunt ad Marchionis jam dignationem evecti sunt, cui cognomini gloriam numquam interitura immortalis ingenii sui monumentis Jonstonus adpersit.

† Hec sunt insignia Errolii Comitum, nobilissime antiquissimæque gentis Hayorum Principum; quos inter, quem cognominis insigne columen, Scoticæque Nobilitatis decus unicūcūq; neneramur, altius caput erigit illustrissimus Tweddalia Marchio.

Queis fuga compressa est, armis agrestibus hostis
 Concidit, &, qui non concidit, haustus aquâ est.
 Clava quid, aut harpe meruit, quid Pelias hasta,
 Quæ perhibent Grajos arma tulisse duces?
 Sunt hæc nota quidem, cantataque vatibus arma,
 Haya tamen veræ plus juga laudis habent.

In Porticum Desfortianam †.

Hic decus Arctoæ spectatur porticus oræ,
 Æmula porticibus, Roma vetusta! tuis.
 Tota nitet Phœbo, nimis & vicina Bootæ
 Ni foret, hanc Phœbi suspicer esse domum.
 Arte laboratum summis laquearibus aurum,
 Exhibet historias quot vetus orbis habet.
 Quas Heroïnas, hoc in quo degimus ævum,
 Quos tulit Heroas, monstrat utrumque latus.
 Ista licet meritò possint molimina dici
 Maxima, sunt domini mente minora sui.

De Aberdonia Urbe.

Cum populo quisquis Romanam suspicis urbem,
 Et mundi dominam, deliciasque vocas.
 Confer Aberdoniam, Thetys hanc servilibus undis
 Alluit, urbs famulo nec procul illa mari est.
 Utraque fulta jugis subjectos despicit amnes;
 Utraque fulmineâ spirat ab arce minas.
 Illa suos Fabios, invictaque fulmina belli
 Scipiadas jactat, Cæsareamque domum.
 Mennesios urbs hæc procures, gentemque Culenam,
 Et Collissonios, Lausoniosque patres.
 Urbe Quirinali minor est urbs Grampica: cives
 Sunt tamen hîc animis, ingeniisque pares.

Ad Caussidicos, ne prodant caussam Regiam.

Qui fora, qui Themidem colis, os ne subline Regi,
 Fulmineas longè porrigit ille manus,

k 2

Vellere

† Ab hujus loci (cujus porticus elegantiam tam bellè celebrat Jonstouns) nomine titulum sortitur nobilissimi Comitis de Findlater ac Seafield Filius natu maximus.

Vellere sopito barbam desiste Leoni,
Hic unguet, barbam qui tueantur, habet.

Ad Thomam Hopæum, Advocatum Regium ‡.

Maxime Phœbigenam! magni laus prima Senatûs!
Lima fori! titulis major, Hopæ! tribus.
Regia dum curas, famulum quoque protege Regis,
Credita cui Domini vita salusque tui est.
Lyncea mens, lingua est tibi nectare dulcior omni,
Labe carens pectus, candidiusque nive.
In vultu Charites, spes est in nomine, dotes,
Quas alii sparsas, tu simul unus habes.
Exsere virtutes, mensuram nominis implens,
Et te, Jonstono quantus es, esse proba.

De Jacobo Bardio & Gualtero Hayo, Caussidicis.

Bardius & vitâ multò mihi carior Hayus,
Me patrociniò sustinuere suo.
Ambo triumphârunt: meritum sed Bardius aurum
Respuit, oblatas risit & Hayus opes.
Gens Themidi devota! manus cui semper aperta est,
Si sapias, exemplum nobile disce sequi.
Accipe res vulgi; medicus quod porrigit aurum,
Dona velut Danaûm perniciofa fuge.
Hoc aloes celat medici solertia virus,
Hoc incrustari trux colocynthis amat.

In duos rabulas forenses, Advocatum & Procuratorem, N. N. Diræ*.

Magna minorque feræ! quarum paris altera lites,
Altera dispensas, utraque digna mori: Vos,

† Non solum caussarum Patronus famigeratissimus hic existit, verum Poëta etiam insignis; quod, præter Jonstoni hoc in loco testimonium, Psalmorum Davidicorum atque Cantici Solomonis, favente satis Apolline atque Musis, ab eo effusa Paraphrasis poetica luculenter revincit. Ceterum ab hoc Cl. viro rectâ lineâ oriundus est nobilissimus Hoptoniæ Comes.

* Diræ satis atque atrocía importunis istis nebulonibus, qui delectantur bibere humanum sanguinem, gravissimè, nec se

Vos, precor, excussi feriant de nubibus ignes,

Dira vel æternis ora premantur aquis.

Vel fera præfocet latrantia guttura pestis,

In cruce vel pendens utraque pascat aves,

Inque rota fractos exponat solibus artus,

Detque necaturis terga secunda flagris.

Vel

mel, ab iis læsus, (uti ante postque eum infiniti) imprecatur scriptor acutissimus; quibus tamen, longèque pejoribus, si quæ sunt, flagitiis suis perdigni sunt. Callidissimis autem istis veteratoribus in proborum innocuorumque civium fortunas, atque in ipsa etiam capita, si Diis placet, cum perniciæ ferè generis humani, impunè jam liberèque grassari amplius integrum non est: adeò ut fœdissimam illam deterrimamque hominum (quid dico?) viperarum colluviem (ii enim sunt qui miserrimos clientes opibus emungunt, ingentes sibi divitias inde coacervantes, quibus tamen, quod vulgari proverbio dicitur, plerumque accidit, parva malè ut pejùs dilabuntur) ea Superiorum benignitas, ea Cœli clementia, brevi nusquam futuram sperare fas sit. Pessimis namque eorum conatibus strenuè admodum fortiterque hodie, si unquam alias, obviam itur, auctoritate maximè atque solertiâ illustrissimi supremi Regni Senatûs Principis: **QUO PRÆSIDE**, ut sanctissimè suavissimèque canit Naso noster Britannicus,

IV. t in amplexus alacris Clementia Veri,

Oscula Justitiæ Pax quoque blanda dedit:

Altiùs ex terris Verum caput extulit, Æquum

Extulit os Cœlo, despicietque solum.

Quo Viro, Sol, cuncta suo lumine qui lustrat, melius quidquam aut æquius hætenus an viderit, aut visurus denique sit, apud mortales hodie, neque sine ratione profectò, ambigi video. Nomen certè bonis probisque hominibus, potentiorum maleficiis injuriisque vexatis, fora Themidos, à prima usque institutione, magis salutare apud Scotos haud ullum protulerunt. Hinc cuncti illum cives, votorum ultimam mensuram, tantæ probitatis viro ad juris gubernacula admoto, attigisse qui jam se arbitrantur, (flagrantissimis enim votis talem mortales expetebant, talemque omnino vindicem ipsa tempora desiderabant, atque efflagitabant etiam) ardentissimo affectu complectuntur, colunt, suspiciunt, ac tantum non venerantur. Hinc beatus jam audit atque felix, beatissimus

fe-

Vel, dape subtracta, districtis dentibus atram
Ingluviem ut pascat, seque suosque voret.
Crimina si confers pœnis, vincuntur ab illis
Ignis, aquæ, pestis, crux, rota, flagra, fames.

*De anatomicâ sectione à Julio Casserio Placentino
Patavii exhibitâ.*

FElices animæ! quarum, plaudente theatro,
Secta Placentinus corpora monstrat Eques.
Vestra ille æternum victuris nomina chartis
Inferet, & laudes orbis uterque leget.
Mortalis fin vita placet, descendite cœlo,
Corpora restituent quæ secuere manus.

*Laurus Apollinæa bonori viri nobilissimi & excel-
lentissimi, D. Georgii Sibbaldi Rankilorii, Scoti,
cum in alma Academia Patavina Philos. & Med.
Doct. anno 1614, Junii 9. publicè crearetur, dicata.*

ARtis Apollinæ Sibbaldo, Gallia! primum,
Tu schola supremum das Patavina decus.

Cæ

*felicissimusque per cuncta deinceps secula auditurus, JOVIS
STATORIS titulum, longè meliori jure quàm apud veteres
iste, merito suo indepturus. Saluti jam plurimis exstitit, plu-
ribusque longè, Diis annuentibus, exstiturus. Tales certè He-
roes, Atlantis instar, labantem rerum machinam humeris su-
stentant suis, quibus absque si esset,*

properarent sidera cœli

In chaos antiquum lapso se condere mundo.

*Hinc lætus longusque populis Arctoïis ut intersit, serusque in
cœlum ut redeat, lætis lubentibusque animis viri boni (vin-
gentibus interea falsariis, deceptoribus, ceterisque id genus te-
nebrionibus, quorum certissimum in exitium, omnis versutia
atque doli mali hostis insensissimus, omnis virtutis, probita-
tis, humanitatis, innocentie propugnator acerrimus, natu-
est) ad unum in Scotia universi etiam etiamque comprecan-
tur. Quod ille demum faxit,*

*Quem penes arbitrium est vitæ, sortisque potestas.
Ita, ita fiat! Quod & futurum speramus atque confide-
mus,*

Cetera tu superas famâ & virtute Lycæa,
 Quantum alias omnes fons Heliconis aquas.
 Exsuperat reliquos Phœbi Sibbaldus alumnos,
 Phœbæus quantum sidera cuncta nitor.
 Sic adamas puro radiat circumdatus auro,
 Ut dubitem tribuas accipiasne decus.

De Gulielmo Forbesio D. Theologo.

Omnia mel vincit dulcedine, sidera lucem
 Præ reliquis, robur missile fulmen habet.
 Eloquium si quis Forbesi comparet istis,
 Mel fatuum, nigra sunt sidera, fulmen hebes.

De eodem & Roberto Baronio, Theologis Aberdon.

Nil quod Forbesio, Christi dum pascit ovile,
 Nil quod Baronio comparet orbis habet.
 Eloquio sunt ambo pares : discrimen in uno est;
 Quò lubet, hic mentes pellicit, ille rapit.

De Poëmate sacro Andreæ Ramsæi, Pastoris Edinb.

Cui blandum adspiciens nascenti risit Apollo,
 Doctæque Castalio proluit ora lacu:
 Aut levis incautam versu lenone juventam
 In Veneris casses, insidiasque trahit:
 Aut bona vesanis impendens otia bellis
 Sæviti, & Aonias sanguine fœdat aquas.
 Spreta jacet pietas; aut, si quem fortè poëtam
 Repperit, huic miseris stridet avena modis.
 Ramsæus scopulum prudens declinat utrumque,
 Dignaque dat Musis carmina, digna Deo.
 Hic juga Parnassi coeunt cum rupe Sionis,
 Mixtaque Jordani Castalis unda fluit.

*Ad D. Gulielmum Spangium, Emporii Scotorum Ver-
 riæ Ecclesiasten, cum ad eum mitteret civitatum
 aliquot Scotiæ illustrium encomia, simul cum com-
 pluribus aliis numquam antè excusis Poëmatiis.*

Quod tibi donavi, Spangi! nec pumice rasum,
 Nec Tyrio pictum murice cernis opus.

Tu

Vel, dape subtracta, districtis dentibus atram
Ingluviem ut pascat, seque suosque voret.
Crimina si confers poenis, vincuntur ab illis
Ignis, aquæ, pestis, crux, rota, flagra, fames.

*De anatomicâ sectione à Julio Casserio Placentino
Patavii exhibitâ.*

Felices animæ! quarum, plaudente theatro,
Secta Placentinus corpora monstrat Eques.
Vestra ille æternum victuris nomina chartis
Inferet, & laudes orbis uterque leget.
Mortalis fin vita placet, descendite cælo,
Corpora restituent quæ secuere manus.

*Laurus Apollinæa honori viri nobilissimi & excel-
lentissimi, D. Georgii Sibbaldi Rankilorii, Scoti,
cum in alma Academia Patavina Philos. & Med.
Doct. anno 1614, Junii 9. publicè crearetur, dicata.*

Artis Apollinæ Sibbaldo, Gallia! primum,
Tu schola supremum das Patavina decus.

Cs

*felicissimusque per cuncta deinceps secula auditurus, JOVIS
STATORIS titulum, longè meliori jure quàm apud veteres
iste, merito suo indepturus. Saluti jam plurimis exstitit, plu-
ribusque longè, Diis annuentibus, exstiturus. Tales certè He-
roes, Atlantis instar, labantem rerum machinam humeris su-
stentant suis, quibus absque si esset,*

—properarent sidera cœli

In chaos antiquum lapsa se condere mundo.

*Hinc lætus longusque populis Arctois ut intersit, serusque in
cœlum ut redeat, lætis lubentibusque animis viri boni (vin-
gentibus interea falsariis, deceptoribus, ceterisque id genus te-
nebrionibus, quorum certissimum in exitium, omnis versutia
atque doli mali hostis insensissimus, omnis virtutis, probita-
tis, humanitatis, innocentie propugnator acerrimus, natus
est) ad unum in Scotia universi etiam etiamque comprecan-
tur. Quod ille demum faxit,*

*Quem penes arbitrium est vitæ, fortisque potestas.
Ita, ita fiat! Quod & futurum speramus atque confide-
mus,*

Cetera tu superas famâ & virtute Lycæa,
 Quantum alias omnes fons Heliconis aquas.
 Exsuperat reliquos Phœbi Sibbaldus alumnos,
 Phœbæus quantum sidera cuncta nitor.
 Sic adamas puro radiat circumdatus auro,
 Ut dubitem tribuas accipiasne decus.

De Gulielmo Forbesio D. Theologo.

Omnia mel vincit dulcedine, sidera lucem
 Præ reliquis, robur missile fulmen habet.
 Eloquium si quis Forbesi comparet istis,
 Mel fatuum, nigra sunt sidera, fulmen hebes.

De eodem & Roberto Baronio, Theologis Aberdon.

Nil quod Forbesio, Christi dum pascit ovile,
 Nil quod Baronio comparet orbis habet.
 Eloquio sunt ambo pares : discrimen in uno est;
 Quò lubet, hic mentes pellicit, ille rapit.

De Poëmate sacro Andreæ Ramsæi, Pastoris Edinb.

Cui blandum adspiciens nascenti risit Apollo,
 Doctaque Castalio proluit ora lacu :
 Aut levis incautam versu lenone juventam
 In Veneris castes, insidiasque trahit:
 Aut bona vesanis impendens otia bellis
 Sæviti, & Aonias sanguine fœdat aquas.
 Spreta jacet pietas; aut, si quem fortè poëtam
 Repperit, huic miseris stridet avena modis.
 Ramsæus scopulum prudens declinat utrumque,
 Dignaque dat Musis carmina, digna Deo.
 Hic juga Parnassi coeunt cum rupe Sionis,
 Mixtaque Jordani Castalis unda fluit.

Ad D. Gulielmum Spangium, Emporii Scotorum Veriæ Ecclesiasten, cum ad eum mitteret civitatum aliquot Scotiæ illustrium encomia, simul cum compluribus aliis numquam antè excusis Poëmatiis.

Quod tibi donavi, Spangi! nec pumice rasum,
 Nec Tyrio pictum murice cernis opus.

Tu

lxvi *ARCTURI JONSTONI*

Tu tamen hoc dignum censes vitalibus auris,
Errat & exemplo terra Batava tuo.
Non tibi Jonstonus, sed debet Scotia grates,
Non mea, sed patriæ tu monumenta probes.

*Ad Georgium Jamisonum, Pictorem eminentissimum,
Scotiæ suæ Apellem, de Anna Cambella Heroïna,
nobilissima Marchionissa Huntlæa.*

Illustres, ars quotquot habet tua, prome colores,
Pingere Cambellam si, Jamifone! paras.
Frons ebori, pectusque nivi, sint colla ligustris
Æmula, Pæstani tinge labella rosis.
Ille genis color eniteat, quo mixta corallis
Marmora, vel quali candida poma rubent.
Cæsaries auro rutilet: debetur ocellis,
Qualis inest gemmis sideribusque, nitor.
Forma supercilii sit, qualem Cypriidis arcus,
Vel Triviæ, leviter cum sinuatur, habet.
Sed, pictor! suspende manum; subtilius omni
Stamine, quod tentas hîc simulare, vides:
Cedit Apollineo vultus de vertice crinis,
Cedit Apelleâ linea ducta manu.
Pinge supercilium sine fastu, pingere pudicos
Huic oculos, totam da sine labe Deam:
Ut careat nævo, formæ nil deme vel adde,
Fac similem tantum, quâ potes arte, sui.

*In obitum Jacobi Pacifici, Magnæ Britannia,
Franciæ & Hiberniæ Regis, Fideique Defen-
soris.*

Nil Jove, nil Phœbo melius: lux utraque terris,
Utraque lux regnis semper amica fuit.
Te tamen invidit mundo lux utraque, Princeps!
Luce cadis Solis, lux Jovis abdit humo.
Res nova, nec seclis audita prioribus: ordo
Naturæ, Princeps! te pereunte, perit.

Aliud in ejus mortem.

Non miror Regem si Martius abstulit Anglis:
Pacificis semper Mars inimicus erat.

In obitum Ducis Lenoxii.

DUM populum, proceresque suos Iacobus in unum
Cogit, & Europam terror ubique tenet:
Spes populi, procerumque decus, Lenoxius Heros
Non expectato funere raptus obit.
Proh Superi! Non hæc mors est, sed publica clades:
Confossus patriæ per latus ille cadit.

Epicedium Francisci Hayi, Errolii Comitis.

Occidit Hayorum princeps Errolius, orbis
Nunc desiderium, qui fuit antè decus.
Adscripsit Procerum numero domus edita Regum
Stemmata, sanguineis nobilitata jugis.
Manibus Heroum fociavit Martia virtus,
Partaque fulmineâ mille tropæa manu.
Donavit cælo pietas spectata. Quid ultra
Vel meruere homines; vel tribuere Dei?

In obitum Comitis Pembrochii †.

Aurea quid virtus, quid profunt sanguis, honores?
Mille clientelæ, gratia Regis, opes?
Angligenas inter fortunatissime nuper,
Pembrochi! & procerum gloria prima, cadis.
Post Domini Regisque tui nigra funera, nullus
Atrior hoc cæli fluxit ab axe dies.

*Tumulus nobilissimæ Heroinæ, Annæ Cambellæ
Argatheliensis, Marchionissæ Huntlææ †.*

Marmore cur Pario surgis, venerabile bustum!
Et tot gemmarum perpete luce nites?

1

Argentò

† Hujus maximè Comitis operâ inter Jacobi Regis cubi-
tularios adolescentem adhuc Jonstonum cooptatum fuisse ac-
cepimus; unde primus forsan illi ad gratiam aulicam gradus,
aditusque ad opes amplissimosque postea honores patefactus.

† Harum duarum longè florentissimarum apud Scotos Gen-
tium Principes antiquam dignationem illustriori Ducum
appellatione jamdudum permutarunt. ARGATHELIAE
DUX, incontaminatis fulgens honoribus, nullique cedens
inter

Argento lapides cur incrustantur & auro?
 Cur tibi Phidiacâ quæris ab arte decus?
 Cambellæ cineres gremio cùm divite claudas,
 Quod te commendet plenius, intus habes.

*In obitum nobilissimæ Heroinæ, Isabellæ Setonia
 Fermelinodunensis, Comitissæ Laderdeliæ.*

Quid proavûm tituli, vel opes, vel fama mariti,
 Pignora quid profunt conjuge digna Jovis?
 Quid comâ par auro, frons quid juvat æqua ligustris;
 Æmula sideribus lumina, labra rosas?
 Aurea quid virtus, & digni principe mores,
 Fervida vel pietas utilitatis habent?
 Cui nil defuerat, cecidit Setonia lethi
 Cuspide, quam nobis plus nocuisse queror.
 Occidit illa semel, fato nos illius icti,
 Cogimur haud uno vulnere sæpè mori.

Tumulus Joannæ Metellanæ.

Cui tria debuerat largiri secula, puellam
 Parca Metellanam post tria lustra rapit.
 Virtutes numerat Lachesis, non supputat annos:
 Fructus erat præcox, carptus & ante diem.

Tumulus Joannæ Jonstonæ.

Jonstonæ thalamo tumulum, tædisque maritis
 Funereas junxit mors properata faces.
 Virgo fuit, cùm cœpit hiems; cùm constitit, uxor:
 Mox gelidus, brumâ deficiente, cinis.
 Est rota fortunæ volucris, fugitiva voluptas:
 Spes hominum semper lubrica, vita brevis.

In obitum Georgii Ogilvii, Equitis Banfii.

Vixit Olympiadas ter septem Banfius; ætas
 Ter fuit illustri posteritate minor. Virtu-

*inter Filios Deorum, laboranti Patriæ (quâ nihil antiquius
 semper habuit) non semel, quâ consilio, quâ armis, salutis fuit,
 cujus non solum tutamen decusque unicum est, verum generis
 humani ornamentum maximum: id quod omnes agnoscunt.*

Virtutes numerata; paucos liquisse nepotes
Comperies, paucos evoluisse dies.

De Gulielmo Forbessio, Tolchono*.

Auxisset cum prole domum Tolchonus & arvis,
Confectus senio sponte reliquit humum.
Condidit hunc tumulum quo conditur ipse, supremum
Expectans animo nil metuente diem.
Hunc prope pauperibus devotos adspicis agros,
Tectaque mortali non violanda manu.
Nec procul his Domini surgunt palatia, Regis
Non semel hospitio nobilitata sui.
Hæc terris monimenta dedit Tolchonus, & inter
Has operum moles crescere vidit opes.
Quantulus, exuvias si spectas corporis, alti
Si penfas animi munera, quantus homo est?

Tumulus Jacobi Setoni, Petmeddeni.

Quem tegit hic cespes, fastu Setonus honores,
Divitias luxu posse carere docet.

De Jacobo Fullertono & Thomâ Moravio.

Nil aulae metuens vel Regis Parca querelas,
Moravium terris abstulit ante diem.
Hoc Fullertonus sublato fidere, Lethes
Intempestivis est jugulatus aquis,
Sævius ad luctum Lachesis: post funera tanta,
Aula nihil, nil Rex unde queratur habet.

Tumulus Joannis Colissonii, Præfetti Aberdonensis.

Sancte Colissonio statuam decerne Senatus!
Hic ubi Præfectos conditur inter avos.
Dextra gerat gladium, geminas manus altera lances;
Hic statuae titulus, quem legat orbis, erit.
Vir seculo, Saturne! tuo, Lacedæmone civis,
Romulcæ Consul dignus hic urbe fuit,

* Ex Gente Forbessiorum Tolchonia ortus est Vir Amplif-
mus, Duncanus Forbessius de Culloden, Supremæ apud Sco-
tiam in Civilibus Curia Juridicæ Præses dignissimus.

Tumulus Mongommerii Scoti, Episcopi Metbensis *

Hic Mongommeri tegitur pars quantula? Tanti
Præfulis exuvias quantula velat humus?
Bis geminis procures gens Mongommeria regnis
Præstat, & armorum mille togæque duces.
Hanc Fergusiadum tellus, hanc jactat Ierne;
Quodque rigat Tamesis, quodque Garumna solum.
Sed quantum reliquas hæc gens Heroa, tribules
Qui jacet hic tantum vincit honore suos.

Intumulum, quem reverendissimo Patri Patricio Forbesio Joannis pietas ære perennicrem excitavit.

FORBESIOS hîc cerne duos, sine compare patrem,
Et natum, seclî fidus utrumque sui.
Antè dedit vitam nato pater, omine læto,
Nunc patrem nati vivere cernis ope.
Plus meruit natus, quam cepit clauditur ævo,
Quam dedit annorum limite vita caret.

In eundem reverendum Antislitem.

Occidit Abredonæ Præsul FORBESIUS oræ,
Par cui Pontificum de grege nemo fuit.
Marmoreis illi straverunt pontibus undas,
Hic populo facilem fecit ad alstra viam.
Quas illi Superis, Musis & egentibus ædes
Struxerunt, hujus sustinere manus.
Quàm formosa fuit tanti lux sideris auctor,
Quæ jubar hoc meruit tam fuit atra dies.

In Eundem.

Adspecies hîc gelidam FORBESI Præfulis urnam,
Quâ sub sole nihil sanctius orbis habet.
Non tamen hic terris excessit fospite nato,
Pectore qui totum spirat & ore patrem.
CORSIUS hoc sacro revirescit germine Phoenix,
Et post exsequias qui fuit antè manet.

---

* Hujus Gentis longè florentissima antiquissimaque Princeps cum omnium consensu Eglintoniæ Comes agnoscitur, excellentissimo juvenis ingenio, ad altissima quæque natus, bonarum literarum studiis diligentissime institutus, unde Patriæ suæque ornameto aliquando futurum sperandum est.

POETARUM
SCOTORUM
MUSÆ SACRÆ;

S I V E

ARCTURI JONSTONI, Medici Regii, Psalmorum Davidicorum, Cantici Solomonis, & Canticorum Evangelicorum *Paraphrasis Poëtica*,

JOANNIS KERRI Cantici Solomonis *Paraphrasis gemina*.

ROBERTI BODII à Trochoregia ad Christum Servatorem *HECATOMBE*.

P A R S   P R I O R.

Summo quæque studio recognita, & ad fidem optimorum exemplarium expressa.

E D I N B U R G I :

Apud THO. & WAL. RUDDIMANNOS,
M.DCC.XXXIX.

Tumulus Mongommerii Scoti, Episcopi Metbensis *

Hic Mongommeri tegitur pars quantula? Tanti
Præfulis exuvias quantula velat humus?
Bis geminis proceres gens Mongommeria regnis
Præstat, & armorum mille togæque duces.
Hanc Fergusiadum tellus, hanc jactat Ierne;
Quodque rigat Tamesis, quodque Garumna solum.
Sed quantum reliquas hæc gens Heroa, tribules
Qui jacet hic tantum vincit honore suos.

In tumulum, quem reverendissimo Patri Patricio Forbesio Joannis pietas ære perennicrem excitavit.

FORBESIOS hîc cerne duos, sine compare patrem,
Et natum, secli fidus utrumque sui.
Antè dedit vitam nato pater, omine læto,
Nunc patrem nati vivere cernis ope.
Plus meruit natus, quam cepit clauditur ævo,
Quam dedit annorum limite vita caret.

In eundem reverendum Antislitem.

Occidit Abredonæ Præsul FORBESIUS oræ,
Par cui Pontificum de grege nemo fuit.
Marmoreis illi straverunt pontibus undas,
Hic populo facilem fecit ad astra viam.
Quas illi Superis, Musis & egentibus ædes
Struxerunt, hujus sustinere manus.
Quàm formosa fuit tanti lux sideris auctor,
Quæ jubar hoc meruit tam fuit atra dies.

In Eundem.

Adspicis hîc gelidam FORBESI Præfulis urnam,
Quâ sub sole nihil sanctius orbis habet.
Non tamen hic terris excessit sospite nato,
Pectore qui totum spirat & ore patrem.
CORSIUS hoc sacro revirescit germine Phoenix,
Et post exsequias qui fuit antè manet.

---

* Hujus Gentis longè florentissimæ antiquissimæque Princeps cum omnium consensu Eglintoniæ Comes agnoscitur, excellentissimo juvenis ingenio, ad altissima quæque natus, bonarum literarum studiis diligentissimè institutus, unde Patriæ suæque ornameto aliquando futurum sperandum est.

POETARUM SCOTORUM MUSÆ SACRÆ;

S I V E

ARCTURI JONSTONI, Medici Regii, Psalmorum Davidicorum, Cantici Solomonis, & Canticorum Evangelicorum *Paraphrasis Poëtica*.

JOANNIS KERRI Cantici Solomonis *Paraphrasis gemina*.

ROBERTI BODII à Trochoregia ad Christum Servatorem *HECATOMBE*.

P A R S P R I O R.

Summo quæque studio recognita, & ad fidem optimorum exemplarium expressa.

E D I N B U R G I :

Apud THO. & WAL. RUDDIMANNOS,
M. DCC. XXXIX.

POSTARUM

SCOTIUM

MUSI SACRI

LIBER PRIMUS

DE MUSICA SACRA

IN GYMNASIO

SCOTICIS

INSTITUTIS

PER

JOHANNEM

SCOTIUM

EDITIONE

SECUNDA

Arcturo Jonstono, Scoto, Medico Regio, & Poetarum sui seculi principi, post integram annorum centuriam rediuvivo, dum nova ejusdem Poëmatum sacrorum Editio gemina, una ab Gul. Laudero Scoto, altera ab Gul. Benson Anglo, neutri alterius consilio cognito, pariter adornaretur, Carmen gratulatorium.

CLarus ut ARCTURUS rediens ex æquoris undis
 Clarior effulget, BOREALIS gloria COELI :
 Sic tibi, bis denis lustris, ARCTURE! peractis,
 Surgit honos auctus redimito tempora lauro.
 Luce novâ fulges, dum certat BENSONUS Anglus
 LAUDERO Scoto meritis te ornare corollis.
 Scilicet, haud iterum visurus Tethyos undas,
 Cum BUCHANANÆO præclaro fidere junctus,
 Stella CALEDONIO fulgebis lucida COELO.

JO. KER

Ex Academia Edinburgena
 Kal. Junii, M DCC XXXIX,

Arcturæ

Arcturi Jonstoni septem Psalmorum Pœnitentialium, (6ti scilicet, 32, 38, 51, 102, 130, & 143) ad Reverendum Aristitem, Gulielmum Ladium, Episcopum Londinensem, Dedicatio.

Cui pietas, LADI! cœlestis acumine fulgens.
 Ingenii, Patriæ dat Patris aure frui:
 Has ego Jessæi lacrimas tibi nuncupo vatis:
 Hæ sint obsequii tessera certa mei.
 Plus dare fas non est: Helicon, quos nutrit, alumnis
 Nil solet infelix fundere præter aquas.
 Ut te digna feras, adspira mollibus auris
 Tū mihi, sic puro nectare vena fluat.

VIRTUS NOS ORNAT.

Ejusdem septem Psalmorum Consolatoriorum, (nimirum 16ti, 23, 30, 34, 42, 103, 145) Ad Reverendum Virum, Joannem Leslæum, Episcopum Raphotensem, Dedicatio.

Laus sacri, LESLÆE! chori, dum tendis Iernen;
 Et nova dextrorsum te Cynosura trahit;
 Me time ne properes; nostri cape pignus amoris:
 Quem damus hic præsens est panacæa liber.
 Hæc mens fracta malis, nullis cedentia succis,
 Hæc perfanantur vulnera cordis ope.

VIRTUS NOS ORNAT.

Bina hæc Epigrammata expressa sunt juxta exemplum Londini, una cum Cantici Solomonis Paraphrasi Poëtica, serenissimo Carolo Regi dedicata, apud Thomam Harperum, impensis Nathanielis Butter, impressum anno 1633.

A D

MARIAM ARESKINAM,

Illustrissimam COMITISSAM

MARESCALLANAM,

EPIGRAMMA *.

NYMPHA! pari quæ sola cares, & Regibus orta,
 Luce tuâ plus quàm nobilitate nites:
 Cui collata potest elinguis Suada videri,
 Juno levis, Cypris fusca, Minerva rudis:
 Cui domus heredem debet KETHÆA, coævis
 Qui præit, & magnos æquat ephebus avos:
 Non ego te Phrygii pastoris munere dono,
 Una licet vincas tres sine lite Deas.
 Accipe pastori Solymæ quos tradidit hymnos
 Sacra TRIAS, cujus te pius urit amor.
 Accipe quod nostrum est, Clariæ tutela cohortis!
 Cui vestigales sunt Heliconis aquæ.
 Tu pondus lucemque dabis, vitamque Camœnæ,
 Quæ, levis & squalens, mox peritura fuit.

ARCTURUS JONSTONUS.

m

AR-

* Nobilissima hæc Matrona, cunctis animi corporisque do-
 bus ornata, Parentes habuit Joannem Marriæ Comitem,
 Scotiæ, regnante Jacobo sexto, Thesaurarium, atque Mari-
 am, Ludovici Steuarti Esmei Levinia Ducis Filiam. Gu-
 elmo Comiti Marescallano prius, deinde Patricio, primo
 Annunziata Comiti, nupsit. Ex priori matrimonio tres Fili-
 as, Filias duas edidit: secundæ nuptiæ steriles fuere. Porro,
 viri docti ubique cùm existerent, illustrem hanc Heroïnâ,
 suavissimum hoc opusculum Jonstonus dedicaret, potissi-
 mæ elegit; quod tamen magnis exemplis haud destituitur.

ARCTURI JONSTONI

A D

LECTOREM

ELEGIA *.

Fortè quod hîc stupeas, (quidenim manifesta negemus?)
 Et quod rependas, candide Lector! habes.
 Iliadem magni nemo tentavit Homeri,
 Nemo retractavit grande Maronis opus.
 Finxit Alexandrum Lycippus, pinxit Apelles,
 Artificum reliquas respuit ille manus.
 Cur ego Grampigenæ relego vestigia Vatis?
 Cur Buchananæ fila refumo lyræ?

Hanc

---

* Cujusdam viri docti, quod mihi videre contigit, de hac Elegia iudicium, tamquam singulare quidpiam complexum, hic adscribere haud pigebit. Id autem ita se habebat.

“ Carmen hoc ἀτολύνιστον, quantivis certè pretii, ver-
 “ vofum (ita me Deus!) ac venustum, melle jucundius, pre-
 “ tiosius auro, tam mihi gratum semper acceptumque à mu-
 “ tis retrò annis exstitit, ut haud alio ferè remedio, ad se-
 “ landa vitæ incommoda, deliniendasque animi ægritudines,
 “ assiduâ quàm ejus, sacrorumque simul hymnorum (quibus
 “ præfixum pro letissimi id auspicatissimique ominis fron-
 “ tispicio inservit) meditatione usus sim: nec frustra. E-
 “ jus enim vires præsentissimi instar medicamenti, sive in-
 “ cantamenti veriùs, vel potiùs (ut religiosius loquar) Di-
 “ vini instar vocis Angeli, propriè me compellantis confre-
 “ mantis.”

Hanc neque quam pulsat numerosâ Pindarus arte,
 Teia nec superet, nec Venusina chelys.
 Hinc mihi nec laudem quæro, nec præmia capto:
 Est Musæ potiùs pœna timenda meæ.
 Dum Jove progeneratam solers imitatur Arachne,
 De trabe sublimi triste pependit onus.
 Dumque puer Clymenes currus agitare paternos
 Non dubitat, cœli pronus ab arce ruit.
 Stultus & Æolides, dum non imitabile fulmen
 Arte refert, misso desuper igne perit.
 Et Satyrus Phœbum, Musas dum provocat amens
 Evippæ soboles, crimen uterque luit.
 Non ego cum Superis contendo: sed area, Vates
 Quam terit hic, nostris est minùs apta rotis.
 Ne pete quæ fuerit tam vani causâ laboris,
 Se Clario quisquis proluit amne, furit.
 Ah! liquor hic populos, qui Phœbi castra sequuntur,
 Fascinat, & memores non finit esse sui.
 Si tamen haud meruit veniam furor, accipe causam,
 Invida quæ Momo forsitan ora premet.
 Cinxit JESSIADEN Buchananus veste, pyropis
 Quæ simul & cocco nobiliore nitet.

Hæc,

"mantisque, in pacandis irrequietis sollicitisque animi mo-
 "tibus, restituendaque cœlesti menti tranquillitate, conti-
 "nuò sum expertus. Quod hic mihi Saulum, primum Israël-
 "litarum Regem, in memoriam redigit; cujus agrotantis,
 "tristitiæque laborantis animum arreptâ modulatæque Da-
 "vid testudine solabatur. Suas ad solandum vires, post ter
 "mille ferè annos, veterum Hebræorum Divini Regis ac Va-
 "tis lyræ blandiloquentia adeo non amisit. Ea musicæ cul-
 "tique carminis vis." Hactenus ille. Atque hoc remedi-
 "um sive medicinam per annos plurimos usurpabat, quippe qui
 "integrum sanctissimum suavissimumque opusculum annuo duo-
 "decies spatio, hoc est, singulis semel mensibus, prout ritu Ec-
 "clesiæ Anglicanæ Psalmorum liber perlegi jubetur, diligenter
 "perlustraret. Ceterùm, hac de re quæ sentio liberè ipse ut
 "eloquar, omnibus fidi doctique Interpretis numeris feliciter
 "adeo Jonstonum persunctum esse existimo, ut, elegantem Jon-
 "stonianæ Psalmorum Paraphraseôs, vel solutâ vel ligatâ ora-
 "tione, Anglicanam interpretationem brevis commentarii ad
 verum

lxxviii *ARCTURI JONSTONI, &c.*

Hæc, ego quam dono, nec geminis picta nec ostro est,
 Tota sed, ut cernis, flamine texta rudi.
 Rex erat & Vates hic cui servimus: amictus
 Et Regi & Vati non satis unus erat.
 Apta paludato Buchananani purpura Regi est,
 Regibus aut si quid grandius orbis habet.
 Nil mihi cum sceptris, ego do velamina Vati:
 Hunc decuit cultu simpliciore tegi.
 Induit Abiades Tyrio pro murice setas,
 Seque gregis nivei vellere textit Amos.
 Adde quod hæc nostra vivet Buchananus opellâ,
 Clarius & solito sparget in orbe jubar.
 Splendidiùs stellas nitet inter luna minores,
 Et violæ lappis, & rosa juncta rubis.
 Non ego dedignor, victus si dicar ab illo,
 Qui radiis implet solis utramque domum.
 Cui gens Aufoniæ prius, & cum Teutone Gallus,
 Cessit, ab hoc vinci cur ego turpe putem?
 Quem pudet Æacidæ fatali cuspide, magni
 Quem piget Æneæ succubuisse manu?
 Hoc ego me solor, me quod post terga relinquat
 Musa, CALEDONII nata sub axe POLI.
 Quo fulget mihi terra parens, patriæque Camœnæ,
 Non mea dedecorat pleetra, sed ornat honos.

AR.

*verum atque genuinum Psalmorum sensum (quem admirandi
 profectò fide atque elegantia ipse expressit) eruendum atque
 intelligendum loco esse posse, adeoque piis atque eruditis ho-
 minibus pergratam eam perque jucundam futuram sæpenumero
 mecum arbitratus sim. Cujus ego rei, animi scilicet gratia,
 periculum aliquando cum fecissem, rem ita se habere, tum
 meo, tum aliorum etiam (cui plus deferendum esse scio) judi-
 cio, expertus sum. Porro, hoc ut obiter notem, Psalmi qua-
 tuordecim, pœnitentiales septem Ladio, totidemque conso-
 latorii Lestæo dedicati, (quos tentaminis ergò primos Latini
 carmine Jonstons reddidisse videtur) optimi licet essent, i-
 pse tamen, quâ fuit ingenii excellentiâ, quod in melius mu-
 taret postea invenit: quod ego incredibili cum voluptate, in-
 ter conferendum illos prius publicatos cum integro Psalterio
 quadriennium post Aberdoniæ impresso, deprehendi; quod
 & alii quoque, quibus exemplaria suppetunt, per se videre
 judicareque possunt.*

ARCTURI JONSTONI SCOTI,

MEDICI REGII,

PARAPHRASIS

POETICA

Psalmorum DAVIDIS.

PSALMUS I.

Belix, consilio qui nec seductus iniquo
Per scelus impuro cum grege carpit iter;
Nec, quibus impietas insistit, passibus hæret;
Nec, postica, tuum, sanna, sedile premit:
Mente sed ætherei meditatur jussa parentis,

Seu nox est, roseo seu micat axe dies.

Arboris in morem surget, felicibus auris

Quæ viret ad ripam lenè fluentis aquæ;

Cui tempestivis curvantur brachia pomis,

Nullaque vernantes decutit aura comas.

Illius adspirans votis clementia cœli

Omnia propitio fidere cœpta reget.

Non ita gens exlex, paleæ sed solibus ustæ

Instar erit, volucris quam rotat orbe Notus

A

5 Judis

- 5 Judicis hæc solium fugiet, cœtumque piorum,
Ultima cum dirimet fasque nefasque dies.
6 Nam probat astrorum rector vestigia justī,
Diraque cum domino fraus peritura suo est.

P S A L. II.

- C**Ur populus sine lege fremit? cur mente volutat
Non profecturas turba nefanda minas?
2 In Dominum Regemque, caput cui tinxit olivo
Dextra patris, bellum gens trabeata parat.
3 Eia alacres, ajunt, nodos rumpamus ahenos,
Nos quibus hi stringunt, impediuntque pedes.
4 Hæc pater æthereus superâ ridebit ab aulâ,
Accedent sannis ira furorque comes.
5 Frenaque dans iræ trepidos Deus obruet hostes,
His & corripiet pectora cæca modis:
6 Sacra meo Regi succo viridantis olivæ
Tempora perfundens sceptrâ ferenda dedi;
Sceptrâ dedi regnique decus, sanctæque Sioni
Imposui, sacris præposuique jugis.
7 Eloquar edictum, Tu Filius es mihi, luce
Hæc ego te genui, munera posce patrem.
8 Hæredi tibi regna dabo, gentesque subibunt
Imperium, tellus ultima quotquot habet.
9 Has tua vis olim sceptro ferroque potenti
Franget, ut è vili vascula ficta luto.
10 Eia agedum, quæ regna tenes, quæ jura ministras
Natio, quam fas est carpere, disce viam.
11 Jussa facesse Dei, mens hoc latetur honore,
Temperet obsequium lætitiæque timor.
12 Oscula da Nato, subitam ne colligat iram,
Quæ tibi perniciem quantulacunque feret.
Felicem nimium quisquis securus in illo
Spem locat, & solam numinis ambit opem.

P S A L. III.

- A**H, Deus, hostiles quantum crevère phalanges!
Agmina me contra quam numerosa ruunt!
2 Quem colis infelix, ajunt, tibi conditor orbis
Non feret optatam, cum premet hostis, opem.

P S A L. IV. V.

3

- 3 Tu tamen umbo mihi es, Deus, & largiris honorem,
Tu caput erectum ferre sub astra jubes.
4 Te petii supplex, auditæ rebus in arctis
Supplicis è sacrâ rupe fuere preces.
5 Sunt mihi securo sub noctem membra quieti
Tradita, securo mane soluta quies.
6 Tu Deus adstabas : non te custode timebo,
Me licet invadant tela quot orbis habet.
7 Surge parens, dextrâque juva, quæ cæde madentum
Innocuâ malas fregit & ora ducum :
9 Tu gregis es tutela sacri, semperque benignus
Indulges populo tempora læta tuo,

P S A L. IV.

- L**uce tuâ qui pura facis, qui candida cernis
Pectora, quæ fundo suscipe vota Deus.
2 Quamque mihi duris in rebus sæpe tulisti,
Nunc prece susceptâ mitte benignus opem.
4 Gens hominum, quid te pascis mendacibus umbris!
Opprobrio nostrum quo decus usque petes?
3 Elegit fulcitque pios pater ætheris alti,
Ne dubita, questus audiet ille meos,
Hunc metuens desiste malis, & nocte silenti
In mentem tacitus facta diurna refer.
5 Victima sit pectus sine fuko, teque, malorum
Fluctibus in mediis, & tua crede Deo.
6 Quas sitit, optet opes vulgus; tu lumine cœli,
Ore tuo nobis da, pater alme, frui.
7 His ego plus lætor, quàm gens addicta faginæ,
Cui penus est locuples, dolia plena mero.
8 Ergo toro recubans placido dabo lumina somno,
Et secura tuo numine tecta colam.

P S A L. V.

- M**Agne parens, tellus Dominum quem suspicit, audi
Quæque premo tacitus, quæque sub astra fero.
2 Annue quæsitis, Deus & Rex, perpete voto
Tu mihi præ cunctis sollicitandus eris.
3 Manè novo supplex oculos ad sidera tollam,
Manè novo facili quæ loquar aure trahes.

A 2

4 Tu

- 4 Tu noxam refugis quâ delectantur iniqui,
Gentis & impuræ crimina ferre nequis.
- 5 Grande supercilium te coram fastus inanis
Exuet; odisti tu Deus omne nefas.
- 6 Ibit in exitium mendax, invisaque turpis
Fraus erit, & focii tincta cruore manus.
- 7 Sed patre te fretus sacras ego volvar ad aras
Cernuus, illustres sternar & ante pedes.
- 8 Hostibus expositum, fons omnis & arbiter æqui,
Dirige, suspectæ duxque comesque viæ.
- 9 His pariunt mellita dolos labra, putre sepulcrum
Guttur olet, pectus carnificina mali est.
- 10 Perde reos, pereatque suis gens impia technis,
Quæ furit & præcep̃s in scelus omne ruit.
- 11 Gestiat interea te qui securus in uno
Spem locat, & numeris mulceat astra novis.
Gaudia concipiat cœlesti numine tutus
Vir pius, & quisquis flagrat amore tui.
- 12 Tu, Deus, objecto clypeo tutabere justos,
Hostis & à furiis insidiisque teges.

P S A L. VI.

- N**E, rerum Deus alme sator, me corripe, freno
Dum furor excusso sævit & ira fremit.
- 2 Parce laboranti, dextramque salutifer ægro
Porrige, dum mentem lassat & ossa dolor.
- 3,4 Quo trahis usque moram? Lethum pulsurus, amoris
Si memor es patrii, te mihi redde pater.
- 5 Sensus abest tumultis; nec te cantare silentes,
Dicere nec laudes flebilis umbra potest.
- 6 Flens ego defeci toties; noctemque fatigans,
Implevi lacrimis triste cubile meis.
- 7 Ex oculis fugitivam aciem, cava lumina, risus,
Prò dolor! hostiles inter & arma vides.
- 8,9 I procul impietas; me, qui regit ætheris axes,
Audiit, & porro spes jubet esse ratas.
- 10 Hostica gens perculsa metu, suffusa rubore,
Versa dabit subitæ terga pudenda fugæ.

P S A L. VII. VIII.

P S A L. VII.

- S**pes mihi tu vitæ, vitam Deus eripe letho,
 Impia de jugulo tela repelle meo.
 2 Adfer opem, ne me lanient impune tyranni,
 Sanguineus miseram ceu leo frangit ovem,
 3 Si clandestini deprendar criminis auctor,
 Vel mihi, te vitæ iudice, dextra rea est;
 4 Si male mulcavi socios mihi fœdere iunctos,
 Et nisi sensit opem gens inimica meam:
 5 Me premat hæc, captoque ferox stratoque triumphet,
 Et calcet pedibus, turpet & ora luto.
 6 Ultor ades, tandemque suos furor exserat ignes,
 Hostica frange vigil spicula, frange dolos,
 7 Tum tua majestas populis cingetur, & alto
 Aureus è folio jura tremenda dabis.
 8 Me tibi jam sisto, famulum, Deus, adspice, causa
 Si bona, si nullo fulta querela dolo est.
 9 Pectora qui penetras & lynceus abdita cernis,
 Juste Deus justos erige, perde malos.
 10, 11 Es mihi tu clypeus, vacuas tu crimine mentes
 Protegis; odisti tu sine fine nefas:
 12 Inque reluctantes acuis, quo cingeris, ensem,
 Lævæque fert arcum, missile dextra tenet.
 13 Tela necem stragemque dabunt; his turba peribit
 Impia, quæ fastu me petulante premit.
 14 Parturit hæc noxam, sterili sed credidit arvo
 Semina, nec præter somnia vana metet.
 15, 16 In foveam molita dolum se condidit audax,
 Ultra sed est subito facta ruina nefas.
 17 Ergò canam justumq; Deum, Dominumque potentem;
 Carminis hæc semper summa futura mei est.

P S A L. VIII.

Quam tua, Cœlicolûm Rex, implet gloria terras!
 Sidereas quantum transvolat illa domos!
 Ipsa tuum passim lactens infantia robur,
 Hostis ut obstupeat, quo licet ore canit.
 Dum digitis cælata tuis laquearia cœli
 Conspicor, & lunam, sidereasque faces,

4 Quan-

- 4 Quantula gens hominum res est, quam mente recondas?
 Quantula quam visas gens oriunda luto?
 5 Hunc tua cœligenis æquavit pene ministris
 Dexterâ, & illustri cinxit honore comas,
 6 Illius, omnipotens quidquid manus intulit orbi,
 Jussisti nutus imperiumque sequi.
 7 Accepere jugum pecudes, armentaue passim
 Bucera, quæque colunt invia lustra feræ;
 8 Quæque viam suprâ carpit per inane volucris,
 Quique sub hac gaudet findere piscis aquas.
 9 Quàm tua, Cœlicolûm Rex, implet gloria terras!
 Sidereas quantum transvolat illa domos!

P S A L. IX.

- P**Estore te toto recolam, te voce canorâ,
 Factaque per populos suspicienda feram.
 2 Gaudia, te spectans, carpam sine fine modoque,
 Exsultans citharâ te, pater alme, canam.
 3 Territa, te coram, verso gens hostica tergo
 Corruit, & gelidam cæsa momordit humum.
 4 Te coram lis acta mihi est, te iudice vici;
 Sunt comites solii jusque fidesque tui.
 5 Increpuit gentesque furor tuus obruit, ipsa
 Jussit & æternâ nomina nocte premi.
 6 Nunc eat & populi clades gens hostica, versa
 Mœnia, de fastis oppida rafa canat.
 7, 8 At folium sine fine Deo est, qui legibus æquis
 Semper & augusto nomine cuncta regit.
 9 Rebus in afflictis hic murus aheneus, arcûs
 Hic inopi, noxam cum timet, instar erit.
 10 Ergò, Deus, te qui noscet, te fidet amico,
 Qui renuis nulli, quam prece poscit, opem.
 11 Pangite, quos meruit Solymam qui protegit, hymnos
 Gestaque per populos fama loquatur anus.
 12 Ille memor fuso repetit pro sanguine pœnas,
 Nec miseri surdâ respuit aure preces.
 13 Tu, Deus, adfer opem, quibus implicor, adspice fluctus
 Mors prius est, memini, te duce, victa mihi.
 14 Sic ego te, laudesque tuas, partamque salutem
 Sublimi Solymæ lætus ab arce canam.

P S A L. X.

7

- 15 Scilicet ipsa suis gens subdola cassibus hæsit,
Et serobe quam fodit contumulata jacet. |
16 Hæc recolenda Deus raræ monumenta reliquit
Justitiæ, prendi dum jubet arte dolum.
17 Numinis immemores populos, scelerumque ministros
Præcipites tellus sub pede rupta trahet.
18 Nulla sed afflictos mergent oblivia, nunquam
Successu miserum spes caritura suo est.
19 Surge Deus, victor ne tollat homuncio cristas,
Imperii populos sub juga coge tui.
20 Incute terrorem vindex, cæloque rebellis
Progenies fictam se sciat esse luto.

P S A L. X.

Q Uò, Deus, abscedis? Rerum tutela mearum;
Cur, pater, in mediis subtrahis ora malis?

- 2 Impius, ah! tenuem fastu premit usque nefando,
Consiliis pereat qui, precor, ipse suis.
3 Quod cupit hoc jactat scelus, & dum palpat avarum;
Hunc in deliciis, quem Deus odit, habet.
4 Dumque supercilio cælestia despicit alto,
Nec quærit tumidus, nec putat esse Deum.
5 Ex voto dum cuncta fluunt, & criminis ultor
Stat procul, hostiles non timet ille manus.
6 Quas, ait, incurrunt alii ridebo ruinas
Incolumis, rerum despiciamque vices.
7 Os dolus & fraudes armant, convicia linguam;
Mille sub hac pestes, mille venena latent.
8 Sueta latrocinio passim per opaca viarum
Sævit, & innocuo sanguine dextra rubet.
9 Quemque voret fixis oculis designat egenum,
Inque suos casses, insidiasque trahit:
Sic leo, quam torvo conspexit lumine, prædam
Involat, & laceram sævus in antra rapit.
10 Sæpe necem clademque parans blanditur, & atram
Ingluviem, miseros dum vorat, arte tegit.
11 Te, Deus, immemorem gens hæc & lumine cassum;
Et vacuum curâ pectus habere putat.
12 Exorere & validâ miseros, pater, asserere dextrâ,
Eluat hos animo nulla senectâ tuo.

13 Im.

- 13 Impietas impunè tuas cur provocet iras?
 Numinis ultrices cur neget esse manus?
 14 Quæ patimur tu damna vides & mente recondis;
 Aptaque vindictæ dextera tela gerit:
 Præsidio tenuem, tutelâ protegis orbem,
 Sentit uterque tuam, dum furit hostis, opem.
 15 Perde truces, scelerum cæsis auctoribus, ipsum
 Perde nefas, sceleri ne sit in orbe locus.
 16 Tu sceptrum sine fine geris, gens impia pessum
 Ibit, & ex imâ stirpe recisa ruet.
 17 Supplicis exaudis gemitus & pectora firmas,
 Et pronâ miseri suscipis aure preces.
 18 Tu, Deus, afflictos, patribus tu protegis orbos,
 Hostica nec quisquam, te duce, tela timet.

P S A L. XI.

- N**umine cur fretus jubeor juga linquere nota,
 Ut volucris trepido cùm fugit icta metu?
 2 Impius en arcum sinuat, sociataque nervo
 Per scelus, infonem cæca sagitta petit.
 3 Legibus extinctis, quo se mens candida vertet?
 Heu pietas quid se quo tueatur habet?
 4 At pater omnipotens solio sublimis ab alto
 Adamidum vigili lumine facta notat.
 5 Dum probat infontes, odio sectatur iniquos,
 Quosque juvant fraudes, bella, rapina, neces.
 6 Sulphur in hos & turbo ruent, vibratus & ignis
 Desuper; hæc merces impietatis erit.
 7 Nam pater æthereus fons jugis & arbiter æqui
 Jus amat, & placido respicit ore pios.

P S A L. XII.

- F**Er, Deus, auxilium; pietas, en adspice, terras
 Sanctaque simplicitas liquit & alma fides.
 2 Quisque per insidias socium fallacibus umbris
 Lætat, & indignis mancipat ora dolis:
 Candor abest omnis, nec menti consona vox est;
 Hæc ubi blanditur, concipit illa nefas.
 3 At Deus excindet dulci lita labra veneno,
 Quæ fera jucundo toxica melle regunt:

P S A L. XIII, XIV.

9

- Eruet & linguam vano quæ grandia typho
 Efflat, & ampullis ambitiosa tumet.
 4 Obruet artificem sceleris, qui frena pudoris
 Excuteus, linguas nunc acuamus, ait;
 Nos penes imperium est linguæ, vocisque potestas;
 Libera quis duros inittat in ora lupos?
 5 At Deus excitus miserum clamoribus, ultor
 His ego suppetias, inquit, opemque feram:
 Quamque dolis armata premit violenta tyrannis,
 Auxilio pietas tuta futura meo est.
 6 Pura Dei vox est, argenti fusilis instar;
 Igne quod admoto septima testa probat.
 7 Hostis ab insultu, rerum pater, assere justos;
 Excubiasque sacro pro grege semper age:
 8 Impia progenies nos obsidet undique, viles
 Dum finis & faciem plebis honore frui.

P S A L. XIII.

- Q UO, Deus, usque mei capient te oblivia? Vultum
 Durus & aversus quò, pater, usque teges?
 2 Quò miser usque ferar dubius? Lucesque fatigans,
 Quò dolor, hostilis quò premet usque furor?
 3 Adspice res lapsas; facilem da planctibus aurem;
 Luce retrospectans da propiore frui:
 Optatum mox redde jubar; mihi lumina somno
 Perpetuo ne mors invidiosa premat:
 4 Ne sine fine meis insultet cladibus hostis,
 Et me prostrato gens fera cantet Iô.
 5 Es mihi tu vitæ spes & tutela salutis,
 Et tuus afflicti pectora lenit amor:
 6 Ergò tuas laudes referam cœlestibus hymnis;
 Et mihi te facilem propitiumque canam.

P S A L. XIV.

- N Uminis extincto sensu, gens stulta virorum
 In cœlo nullum somniat esse Deum:
 In scelus omne ruens confundit fasque nefasque
 Perdita, nec justum quem vocet orbis habet.
 Desuper æthereo prospexit lumine terras
 Rerum opifex, famulam qui pede calcât humum;

B

Lu

P S A L. XV, XVI.

- Lustravitque genus mortale, ut disceret ecquis
Sensus in orbe foret numinis; ecquis amor.
- 3 Sed simul in præceptis omnes lymphaticus error
Egerat, & scelerum pernicioſa ſitis:
Fugerat hinc pietas, nec qui ſine crimine vitam
Tranſigeret, de tot millibus unus erat.
- 4 Plebis an ignorant proceres ſe ſanguine paſci,
Ceum dape; nec ſuperum ſolvere vota patri?
- 5 At Deus inſontes clypeo qui protegit, olim
His quatiet ſubito corda profana metu.
- 6 Hei mihi! conſilium ridet gens impia juſti,
Nempe quod in Domino ſpem locat ille ſuo.
- 7 O precor! auxilium ſacrâ de rupe Sionis
Fulgeat, & priſco fœdere pacta ſalus;
Vincla Deus reduci populo cum demſerit, hymnos
Tollet in aſtra Sion, Abramidumque domus.

P S A L. XV.

- T**elluris cœlique fator, tentoria tecum
Quis tua, quis montis culmina ſacra colet?
- 2 Cui mens labe vacans, legi cui conſona vita eſt,
Pectora perſidiæ neſcia, lingua doli.
- 3 Felle caret, nec obest ſocio, nec dulcis amici
Nomen in opprobrium ludibriumque trahit:
- 4 Deprimat oſorem, cultorem numinis effert,
Nec ſua ſollicitant fallere damna fidem.
- 5 Nec premit uſurâ tenuem, nec prodere cogit
Innocuos auri pernicioſa fames:
Hæc quicumque poteſt, ſtat nullo mobilis ævo,
Et colet æternum templa ſacrata Deo.

P S A L. XVI.

- P**ræſidio dextrâque tuâ me protege, rerum
Conditor, in te ſpes certa repoſta mihi eſt.
- 2 Te, Deus, agnoſco Dominum, nullius egenum,
Quem nequeo cultu demeruiſſe meo:
- 3 Si qua tamen ſtudioſa tui gens luminis aurâ
Veſcitur, hanc ſtudio proſequor uſque pio;
Altiùs humanis ſi quis caput extulit, illum
Dulce mihi eſt famulâ ſuſtinuiſſe manu.

- 4 At spreto quicunque Deo simulacra deorum
 Muta colunt, pœnas, quas meruere, luent :
 Absit ut his sociem cœptis immanibus aras,
 Nostra vel infando dextra cruore litet ;
 Absit ut hæc memorans os se contaminet, aures
 Absit ut offendant nomina læva meas.
 5 Summa meæ fortis Deus est, custosque fidelis ;
 Sufficit hic largâ præmia læta manu :
 6 Hæredi mihi signat agrum, qui mille renidens
 Lautitiis, domino gaudia mille parit.
 7 Tolleitur me vate Deus super ætheris orbes ;
 Hujus ego nutu consilioque regor :
 Hujus & afflatu sacras præcordia flammæ
 Concipiunt, pulsâ nox ubi luce redit.
 8 Hunc oculis, hunc mente fero sine fine ; ruina,
 Hic modò sit dexter, nulla timenda mihi est.
 9 Gestiet ergò mihi mens & cum pectore lingua,
 Nec decrit tumulto spes animosa meo :
 10 Nam neque permittes animam, pater alme, tenebras
 Inter in internâ ducere valle moras ;
 Nec tibi dilectum tumuli sub fornice putres
 Pulveris in sordes durus abire fines.
 11 Ad tua securum me duces atria, passus
 Tu face cœlesti per loca fœta reges :
 Mille tuos vultus comitantur gaudia, vitæ
 Delicias omnes dextra perennis habet.

P S A L. XVII.

- S Ancte parens aurem justis adverte querelis,
 Votaque suspecti suscipe pura doli.
 2 Quod jus fasque jubent tandem decerne, sereno
 Æquus & è folio desuper æqua vide.
 3 Tu, Deus, egisti censuram ; noctis in umbra
 Pectoris & iudex interioris eras :
 Nil tamen hic acies tua noxæ repperit, ori
 Scilicet injeci stricta lupata meo.
 4 Legis ad obsequium fatago dum flectere mores,
 Quas teneant didici visque dolusque vias.
 5 Ne mihi quam monstras linguatur semita vitæ ;
 Ne pede vacillem, te Deus usque præi.

- 6 Te, Deus, oravi, te tangent vota precantis ;
 Auscultans famuli fac rata vota tui.
- 7 Da mihi te facilem, famulos qui vindice dextrâ
 Protegis, hostiles cùm cecinere tubæ.
- 8 Me tege pupillam veluti ; me conde sub alis,
 Præsidii tutum præstet ut umbra tui.
- 9 Undique me cingit crudelis & ingruit hostis ;
 Hic gazas, jugulum per scelus ille petit.
- 10 Omnibus ora nitent, turgent abdomine ventres ;
 Ipsaque, dum spirant funera, verba tument.
- 11 Quâ feror, observant gressus, instantque premuntque ;
 Utque vorent, sævo lumine facta notant :
- 12 Sic cervum vestigat hians immanè læna ;
 Sic oculo passus insidiante legit :
 Non aliter capream de rupe leunculus altâ
 Signat & observat, quâ fugit illa, viam.
- 13 Surge, Deus, præverte nefas, quod parturit hostis
 Impius ; hunc misso fulmine dede neci.
- 14 Erîpe me dextris, quas castigare nocentes,
 Aptaque vindictæ spicula ferre jubes :
 Da, precor, imbellem ne me premat improba mundi
 Colluvies, nimias quæ natat inter opes :
 Das illi tellure frui, dapibusque saginas,
 Quas tibi de cornu divite fundit humus :
 Succedit oculis proles numerosa paternis,
 Arvaque discinctus fulcat avita nepos.
- 15 Ast ego cùm surgam redivivus, fæce sepulcri
 Depositâ, vultu perfruar usque tuo ;
 Hæc lucem de luce traham, radiosque perennes :
 Hic fructus, merces hæc pietatis erit.

P S A L. XVIII.

- T**U mihi delictum es, Rex ô cœlique solique ;
 Me tua cœlesti dextera fulcit ope.
- 2 Tu Deus & vindex & plusquam adamantina rupes,
 Tu columen vitæ præsidiumque meæ es :
 Spes mea te clypeo, te solo fidit asylo,
 Durabitque tuo robore fulta salus.
- 3 Te precibus, votisque colam, cui debita laus est :
 Hostis ab insidiis sic ego tutus ero.

- 4 Me dolor obfedit lethi, me terruit ingens
 Gurgēs, & infandis lerna referta malis ;
 5 Undique terrificus tumuli circumstetit horror,
 Et laqueis hæsi, mors truculenta, tuis :
 6 Fluctibus è mediis, & lethi faucibus atris
 Ad Dominum supplex vota Deumque tuli ;
 Ille preces humiles superâ suscepit ab aulâ,
 Et facili planctum supplicis aure bibit.
 7 Mota fuit tellus, nutârunt vertice montes,
 Imaque cum summis plena tremoris erant.
 8 Naribus efflavit nebulas Deus excitus irâ,
 Cunctaque flammantes volvit ab ore faces.
 9 Æthere diducto, folio descendit ab alto,
 Nubila fidereos implicuère pedes.
 10 Ventorum volucres humeris circumdedit alas,
 Scandit & ætherei flammea terga chori.
 11 Quaque volat nubes glomerans se condidit umbris,
 Et circumfusus undique textit aquis.
 12 Ut jubar admovit, cœpêrunt hiscere nubes,
 Igne micare polus, grandine terra quati.
 13 Ore Deus sacro tonuit, mox grandine mixta
 Fulmina cœlesti defilière domo.
 14 His jaculis pavidos disjecit & obruit hostes,
 Ultrici geminans ignea tela manu.
 15 Ut Deus increpuit, pelagi se pandit abyssus,
 Aruit & refugas alyceus inter aquas :
 Ut rutilos patulis efflavit naribus ignes,
 Leta metu latebras ima reclusit humus.
 16 Desuper auxilium tulit, & me mille sepultum
 Fluctibus exsertâ sustulit ille manu.
 17 Cumque calens irâ premeret me fortior hostis,
 Hic mihi de cœli vertice misit opem.
 18 Straverat incautum gens impia rebus in arctis,
 Hic baculo nixum surgere jussit humo.
 19 Carceris obseptum tenebris eduxit in auras
 Ætheris ; hoc patrii pignus amoris erat.
 20 Præmia concessit recti moderator & æqui,
 Quæ meruit pietas & sine labe manus.
 21 Præbuit obsequium legi sincera voluntas,
 Conscia nec sceleris mensive manusve fuit.
 22 Ante oculos lex semper erat, nec in æquoris undas
 Sculpta Dei digitis jussa tulère Noti.

- 23 Mens mihi pura fuit; nec, cū suaderet iniquum,
 Indulsi genio libera frena meo.
 24 Grata Deo pietas mercedem rettulit, insons
 Dexterā munificā mox cumulata manu est.
 25, 26 Te, Deus, agnoscit sanctum pius, integer æquum,
 Purus es & puris, tetricus usque malis.
 27 Tu, pater omnipotens, humilem de pulvere tolles;
 Ardua cœlesti tu pede colla premes.
 28 Tu mihi depelles tenebras, & lucē serenā
 Sedibus ē superis te radiante fruar.
 29 Te duce perrumpam validos, quibus implicor, hostes;
 Mœnia transiliens, te duce, victor ero.
 30 Recta via est, quamcunque teris, vox fusilis auri
 Æmula: tu clypei protegis ære pios.
 31 Aime parens, quid te semoto numinis usquam est?
 Te nisi quid magni maximus orbis habet?
 32 Tū mihi das vires & cingis robore lumbos,
 Tu sternis faciles per loca cæca vias.
 33 Tu cursu superare levis vestigia cervæ,
 Et iuga securum scandere summa jubes.
 34 Tu dextram bellare doces: mihi ferreus arcus
 Rumpitur; est impar viribus ille meis.
 35 Texisti clypeo, fulcisti robore dextræ;
 Meque tuus pavit semper & auxit amor.
 36 Pandit iter tutum bonitas tua; neve labaret,
 Neve vacillaret pes mihi cura fuit.
 37 Hostibus indixi bellum, cepique fugaces;
 Nec nisi prostratis patria visa mihi est.
 38 Vulnera vulneribus cumulans tota agmina ferro
 Mactavi, pedibus mox subigenda meis.
 39 Robore me valido tua cinxit dextra, rebelles
 Hæc eadem domitos in mea vincla dedit.
 40 Te duce cervices mihi submittere tyranni,
 Impia jussisti dedere colla neci.
 41 Vota Deo strictas inter fudere secures,
 Ille sed aversa respuit aure preces.
 42 In cineres versos Notus abstulit; inque plateis
 Hostica calcavi corpora, more luti.
 43 Tu, Deus, ampla mihi pacato regna dedisti,
 Serviet & sceptris gens peregrina meis.
 44 Offeret obsequium nostris excita triumphis
 Turba frequens, tellus ultima dona dabit.

- 45 Fama mei ignotas quatiet formidine gentes,
 Quasque colunt latebras, sepositosque lares.
 46 Vivat honos, nomenque Dei; qui robore mentem
 Firmat, & æternum vivere posse dedit.
 47 Ille mihi vires reparans pessumdedit hostes,
 Subdidit & sceptris colla superba meis.
 48 Tu Deus es vindex, humilem tu tollis in altum;
 Impia tu populos ponere tela jubes.
 49 Ergo tuos titulos nunc audiet ultima tellus,
 Et mihi perpetuum laus tua carmen erit.
 50 Quem tibi sacrasti, tua servat dextera Regem:
 Hæc eadem sobolem cum patre porro teget.

P S A L. XIX.

NUminis inscriptæ titulis sunt ætheris arces,
 Et rerum dominâ regia picta manu.

- 2 Lux lucem, noctemque premens nox altera, laudes
 Artificis memorant nocte dieque sui.
 3 Non tam seposita est, nec gens tam barbara, voces
 Illarum quæ non jugiter aure trahat:
 4 Omnibus aëtriferâ radii mittuntur ab aulâ,
 Et bibit æthereos ultima terra sonos:
 Adspicis ut solidis surgant palatia gemmis,
 Sol ubi purpureum fundit ab axe jubar.
 5 Sponsi more novi thalamo se tollit Eoo,
 Carpit & exsultans more gigantis iter.
 6 Littus in Hesperium roseo dum fertur ab ortu,
 Omnia vivifico, quæ volat, igne foveat.
 7 Sed magè flexanima est Domini lex: nescia labis
 Expolit hæc mentes fida magistra rudes.
 8 Æquius hæc nihil est, nihil est hæc purius unâ:
 Hæc cor lætitiâ, lumina luce beat.
 9 Huic pietas est pura comes, lucisque perennes:
 Nil habet erroris, nil tegit illa doli.
 10 Vilius hæc aurum est, quod septimus eliquat ignis;
 Dulcia nec tam sunt condita mella favis.
 11 Lex monet & mentem famuli præmunit; & ampla
 Præmia fert quisquis, quod jubet illa, facit.
 12 Hei mihi! caligat mens ad sua crimina: dele
 Tu, pater, arcano quæ foveat illa sinu;

- 13 Ne tumeat, sceleri fac ne se mancipet ; hydrys
Mille repurgatis, sic ego purus ero.
14 Suscipe quæ promo, tacitâ vel mente voluto ;
Quod vivo & vigeo, munus id omne tuum est.

P S A L. XX.

- R**Ebus in angustis pateant tibi numinis aures,
Magnus & Ifacidûm sit tua parma Deus.
2 Advolet ex adytis cinctus victricibus armis,
Et ferat è sacrâ rupe Sionis opem.
3 Sitque memor, donis quoties cumulaveris aras,
Donaque promisso desuper igne probet.
4 Mollibus adspiret Zephyris & vota secundet,
Sitque ratum quidquid mens sine labe petit.
5, 6 Sic ubi tu voti compos servabere, passim
Vindicis exstabant læta tropæa tui :
Annuet optatis Deus ; & me vate, ministri
Quem sibi sacravit proteget ille caput :
Illius è superæ sacræ penetralibus aulæ
Auris erit votis pervia, prompta manus.
7 Ille rotis, hic fidet equis & fortibus armis ;
Supplice nos Domino fundimus ore preces :
8 Illa jacet gens strata solo ; nos robore firmo
Numinis erexit, sustinuitque manus.
9 Magne parens rerum, patriæ tu protege patrem,
Et populi votis annuat ille sui.

P S A L. XXI.

- Q**Uam, pater alme, tuo Rex prædebet numine fuitus !
Clamabit quoties, te duce, victor Iô !
2 Tu rata fecisti tacitâ quæ mente poposcit,
Vana nec alipedes verba tulère Noti.
3 Prævertère preces opulentæ munera dextræ,
Gemmiferum cinxit cum diadema comas.
4, 5 Ut vitam petiit, vitam sine fine dedisti,
Et te perpetuus vindice crevit honos.
6 Hoc tu felices fecisti Rege tribules,
Luce tui vultûs gestiit ille frui.
7 Quâque prius fidit tua semper gratia præsto est,
Dirigit & gressus, nec titubare finit.

P S A L. XXII.

17

- 8 Præda cadent odiis armati tristibus hostes;
Induet & manicas gens scelerata tuas :
9 Te, Deus, accenso, scintillans sulphure fornax
Hauriet hanc, fervens & teget ora cinis :
10 Arva suas messes, foetus quoque subtrahet arbor;
Et genus ex isto semine nemo trahet.
11 Scilicet occultâ gens hæc te fraude petivit,
Versa sed in fumum fraus truculenta fuit.
12 Ergo sequestratam meritâ tu cuspide figes,
Strictaque jam vindex spicula nervus habet.
13 Exsere tu vires ; æquata potentia cœlo.
Carmen erit nobis, laudis & ampla seges,

P S A L. XXII.

- AH, Deus, ah me cur liquisti ! ululatibus aures
Cur, procul abscedens, subtrahis usque meis ?
2 Te noctu, te luce voco ; sed nocte dieque
Tu famuli durâ negligis aure preces.
3 Ad pia vota, Deus, pelagi tu furdior undâ es ;
Sanctus es ipse tamen, templaque sancta colis.
4 Numine fulta tuo Solymæ stetit, inter & hostes
Te domus Ifacidûm vindicæ tuta fuit.
5 Admovêre preces, tua juvât dextra precantes ;
Nec spes erubuit numine nixa tuo.
6 Nulla mihi jam forma viri est ; ah ! reptilis instar
Calcor, & opprobriis undique mille petor.
7 Qui spectator adest, ridet, ringitque, caputque
Quassat ; & hæc in me sannio probra jacit :
8 Ille Deo fidit ; nunc, cui se credidit, illi
Sit Deus auxilio, si quid amoris habet.
9 Me tamen, alme parens, traxisti matris ab alvo ;
Tu quoque lactenti spes mihi dulcis eras :
10 Me tua suscepit nascentem dextera, cunas
Textit ab insidiis mox tua cura meas.
11 Ne procul abscedas ; cervicibus imminet hostis ;
Ah ! nisi tu dederis, nil mihi restat opis.
12 Mille truces cingunt & limant cornua tauri,
Quos dape Balanis lauta saginat humus :
13 Rictibus horrendi pandunt immanibus ora ;
Trux leo balantes sic rugit inter oves.

C

14 Instar

- 14 Instar aquæ fluitant artus, compage solutâ;
Liquitur & ceræ cor mihi more novæ.
15 Arescit ceu testa vigor, vox faucibus hæret;
Et mihi jam tumultum iussâ recludit humus.
16 Infesti cinxere canes, & sanguine gaudens
Turba; manus fossas ære pedesque vides.
17 Ossa miser numerem; tamen his fera lumina pascit
Cladibus insultans gens scelerata meis.
18 His spoliū cessit, me qui velabat, amictus;
Et lis de tunicâ forte dirempta fuit.
19 Spes vitæ columenque meæ, ne longiùs absta;
Quam potes adfer opem,nectere parce moras.
20 Enlibus infandis, quibus imperor, eripe vitam;
Circumlatrantes undique pelle canes.
21 Dextera fulmineo tua comprimat ora leoni,
Exuat & cornu munocerota truci.
22 Fratribus ergò meis, populi spectante coronâ,
Ut decet, invicti numinis acta canam.
23 Facta Dei laudent quibus est reverentia cœli,
Isacidûmque tribus, Abramidûmque genus.
24 Ille nec afflicto est dedignatus; egenis
Ora nec avertit, clausa nec auris erat.
25 Illius attollam laudes, & dulce putabo
In medio populi solvere vota choro.
26 Se saturabit inops; factum mens numine freta
Efferet, æternis mox fruitura bonis.
27 Accurrent populi memores à finibus orbis,
Seque simul sternent illius ante pedes.
28 Ille manu forti rerum moderatur habenas,
Sceptraque quot vesper, quotquot & ortus habet.
29 Hunc colet auctorem rebus qui floret opimis,
Expletus dapibus, lautitiisque meris:
Proximus & tumulo supplex dabit oscula plantis;
Hoc sine nam frustra languida membra leves.
30 Serviet & soboles cœlo devota, Deoque
Sub duce, militiæ pars erit una sacræ.
31 Discet & ex illâ proles ventura favorem
Numinis, & dextræ cuncta regentis opus.

P S A L. XXIII.

- B**landus ut upilio me pascit conditor orbis;
 Ne mihi quid desit, providus ille cavet.
- 2 Dat satur ut recubem pratorum in gramine molli,
 Ducit & ad rivos lenè sonantis aquæ.
  - 3 Cor recreat, rectique viam mihi monstrat & æqui;
 Illius ut laudes lætus in astra feram.
  - 4 Non ego degeneri quaterer formidine, lethi
 Ante oculos quamvis vallis opaca foret:
 Tu, Deus, es præsto; baculo vestigia firmans
 Ne titubem, vires restituisque meas.
  - 5 Hoste palam tu das plenis accumbere mensis,
 Et mihi regales porrigis ipse dapes:
 Tu caput irroras succo felicitis olivæ,
 Sufficis & largâ pocula plena manu.
  - 6 Me tua defendet bonitas, dum lumine vescar;
 Per salebras gressus diriget illa meos:
 Inque tuis adytis, rerum pater alme, morabor;
 Hic ubi perpetuò gaudia lætus agam.

P S A L. XXIV.

- T**erra Dei est, terramque sinu qui suscipit, orbis;
 Quidquid & indigenum terra vel æquor habet.
- 2 Illius æquoreis terram stabilivit in undis
 Dextera, flumineas fixit & inter aquas.
  - 3 Quem colit hic ecquis nitatur in ardua montis?
 Ecquis sacratâ sistet in æde pedem?
  - 4 Cui manus est insons, cor purum, nescia fastus
 Mens; nec perjura est lingua, nec usa dolo;
  - 5 Hunc Deus auctor opis donis cumulabit opimis;
 Et dabit electo cum grege recta sequi:
  - 6 Numinis ore frui quisquis sic ambit & ardet,
 Solus hic Abramidum se putet esse genus.
  - 7 Pandite jam valvas, princeps & gloria Regum
 En subit; æternas pandite templa fores.
  - 8 Ecquis hic est Regum decus ingens? Robore pollens
 Ille triumphali ventilat arma manu.
  - 9 Majestas sublimis adest, se sponte perennes
 Recludant aditus, excutiantque feras.

10 Equis adest tantâ Rex majestate coruscus?
Hoc Rex, qui bello fulminat, ore nitet.

P S A L. XXV.

TE, Deus, obſervo, mens te mea ſuſpicit unum;
Præſidioque tuo res ego credo meas.
2 Numine te fido, nec fit te fidere turpe;
Nec recreet mentes noſtra ruina truces:
3 Spes te nixa probro fit nulli: dedecus orbis
Sit gens, quæ nullo crimine læſa fremit.
4 Alme parens, da nôſſe viam, veſtigia fulci;
Et face prælatâ pande ſalutis iter:
5 Dux mihi ſis & recta doce; ſpes unica vitæ
Quâ fruor, eripiet ſpem mihi nulla dies.
6 Ante oculos fit priſca tibi clementia; priſcus
Hæreat æternum pectore fixus amor:
7 Exoret tua te bonitas; delicta juventæ
Hæc tegat, & cæcâ crimina nube premat.
8 Eſt juſtus, comiſque Deus; gens diſcit ab illo
Devia, quod fugiat, quodque ſequatur iter.
9 Mens quibus eſt humilis, manſuetaque pectora, tutas
Hoc duce, corripient expedientque vias:
10 Illius obſequio vitam qui mancipat, illi
Vallat iter fas hinc, numinis inde favor.
11 Da mihi, da ſcædæ veniam, pater optime, culpæ;
Te rogo per patrii quidquid amoris habes.
12 Quantus hic eſt qui mente Deum timet? Auspice cœli
Præſide, ſecuram feliget ille viam:
13 Gens ignara mali gaudebit pace ſerenâ,
Incolet & patrios ſtirps numeroſa lares:
14 Fœdera ſancta piis Deus & myſteria cœli
Pandet, & his mentes erudit ipſe rudes.
15 Jugiter hunc oculis tueor, mihi porriget ille
Promptus opem, laqueis expedietque pedes.
16 Me, Deus, adſpecta placidus, miſerere jacentis;
Et deſolato mox mihi tende manum.
17 Ah! mala crevêrunt & curis mille fatigor:
Tu mala, tu mentis nubila pelle meæ.
18 Hos quibus infeſtor, quibus obruor, adſpice fluctus;
Et veniam famulo da, pater alme, tuo.

- 19 Mille pharetratas oculis circumspice turmas,
Turgentes odiis, terrificisque minis :
20 Eripe me turbis, te solo vindice nitor;
Ne sit dedecori spes mea nixa Deo.
21 Me mea defendat pietas & candida virtus,
Et, tua quæ solùm respicit ora, fides.
22 Tu pater Isacidis, tu murus aheneus esto;
Et sacri clypeus præsidiumque gregis.

P S A L. XXVI.

- T**E, Deus, appello, vitam qui puriter egi;
Te fidi, stabilis pes mihi semper erit.
2 Nunc age censuram; cum moribus excute pectus,
Quidquid & arcanæ pectora labis habent.
3 Fixus amor menti tuus est, benefacta putanti
Omne fuit studium, te duce, recta sequi.
4 Nec balatro, nec vappa levis, nec dedita technis
Turba, sodalitii pars fuit ulla mei.
5 Hunc ego flagitiis vitam qui polluit, odi;
Nec mihi vir nequam fœdere junctus erat.
6 Ergò ubi me purâ lustravi fluminis undâ,
Ante tuas aras cum prece tura dabo.
7 Hic ego persolvam grates; miracula pandens
Hic tua, te Dominum præco sub astra feram.
8 Traxit amore sui tua me domus, æmula cœlo,
Quæque tuâ semper regia luce nitet.
9 Ne me, quâ pereunt fontes, involve ruinâ;
Nec tumidis, sævo cum grege, merge vadis.
10 Est illi scelerata manus, corruptaque donis
Dextera venalis per scelus auget opes :
11 Hunc ego declinans incedam tramite recto;
Tu modò fer, quam te posco, misertus opem.
12 Legis ad obsequium flectam vestigia, laudes
Et coram populo vox canet alta tuas.

P S A L. XXVII.

- C**U ego formidem? Lux & spes certa salutis
Est Deus, & vitæ firma columna meæ.
2 Barbara gens in me dum rictibus irruit atris,
Poplite succiduo lapsa momordit humum.

- 3 Non ego ferratas acies, nec stricta timebo
Spicula : cœlestis spem mihi fulcit amor.
- 4 Ore Dei temploque frui, dum vita manebit,
Summa fuit voti, summa futura mei est.
- 5 Ille sacris adytis bonus & penetralibus altis
Me teget ; & rupis, cùm premar, instar erit.
- 6 Ille, quibus cingor, ducibus me præferet ipsis :
Hunc celebrans aris debita tura feram.
- 7 Te, Deus, inclamo ; facilis, Deus, annue votis :
Meque salutiferâ protege fortis ope.
- 8 Respice me solum dixisti, jussâ peregi ;
Nostra tuo solum mens avet ore frui.
- 9 Lumina deflectens famulum ne respue, tristem
Ne fuge, qui vitæ spes mihi semper eras.
- 10 Me licet horreret pater & patris æmula mater,
Dextra tamen, spero, me tua tollet humo.
- 11 Tu, quod iter subeam, monstra ; facilemque clientem,
Hostis ut evitem spicula, pande viam.
- 12 Subtrahe me populi furiis, qui crimine ficto
Me premit, immani spirat & ore minas.
- 13 Spem mihi tu reparas, venturæ gaudia vitæ
Dum recolo, & cœli quæ bona civis habet.
- 14 Fide Deo, firmaque fidem ; sunt præmia præsto ;
Erigit & mentes sustinet ille pias.

P S A L. XXVIII.

- T**E, Deus, imploro, mea vita ; silentia rumpe
Ne peream, ceu qui se prope busta videt.
- 2 Annue quæsitis, ferio dum sidera planctu ;
Ad tua dum supplex porrigo templa manus.
- 3 Sint procul artifices fraudum, qui blanda loquuntur,
Dum fociis laqueos mens scelerata parat.
- 4 Redde parem meritis mercedem ; crimine dignas
Fac Deus ut pœnas mensque manusque luant.
- 5 Corruet, ætheræ quisquis miracula dextræ
Non stupet, & nullâ restituetur ope.
- 6 Gloria sit superûm Regi qui sæpè vocantem
Audiit, & memori condidit aure preces.
- 7 Hic rupes clypeusque mihi est ; hoc freta revixit
Languida mens, numeris hunc canet illa novis.

- Attulit hic quoties Regi quotiesque salutem?
 Hic focii quoties turris ahena fuit?
 Custodi populumque bea, pater, instrue mensas;
 Et soboli lauru perpete cinge comas.

P S A L. XXIX.

- N**Uminis, Heroes, sacras agnoscite vires,
 Et quod sidereâ fundit ab arce jubar.
 Quas sacra promeruit majestas pandite laudes,
 Quæque decet templi figite dona tholis.
 Eminus auditur Deus inter nubila, latè
 Dum tonat, effusis dum fata mergit aquis.
 Alta Dei quantâ vox majestate coruscat!
 Fulminis in morem quàm violenta ruit!
 Frondeus hâc Libani vertex nudatur, & ingens
 Diffilit horrifono verbere fracta cedrus:
 Hâc juga subsultant, veluti stimulante juventâ
 Bucula per silvas, munocerosque levis:
 Hujus & imperio rutilat polus igne minaci,
 Crebraque disruptâ fulmina nube volant.
 Ista metu deserta tremunt, nemorumque recessus,
 Tesquaque montanis vix habitanda feris.
 Mollibus hæc damis sobolem, silvisque decorem
 Excutit; his templum laudibus omne sonat.
 Frenat aquas pelagi Deus & dominatur in undis,
 Nec decus imperii terminat ulla dies.
 Ille suo populo vires, pacisque beatæ,
 Hostibus elisis, otia læta dabit.

P S A L. XXX.

- Q**ui mea victrici velasti tempora lauru,
 Te, pater omnipotens, & tua facta canam:
 More triumphantis, nostris ne cladibus hostis
 Nequiter insultet, muneris omne tui est.
 Te, Deus, implorans implevi questibus auras;
 Nec mora, cœlesti sum relevatus ope.
 Me tuus è tumultu favor & pallentibus umbris
 Eruit, optatum restituitque diem.
 Dic laudes, gens sancta, Deo; dic supplice grates
 Pectore, sidereos ante voluta pedes.

§ Illius

P S A L. XXXI.

- 5 Illius hibernâ fugit ira citatiùs horâ;
Unus & est vitæ perpetis ille parens:
Me quibus involvunt nocturna crepuscula, tristes
Curarum nebulas discutit orta dies.
- 6 Cum freta fulcarem ventis felicibus, alnum
Concutiet, dixi, nulla procella meam.
- 7 Spem mihi firmâsti, muri, Deus, instar aheni:
Spes abiit, vultûs te retrahente jubar.
- 8 Rebus in accisis, tensis ad sidera palmis,
Hæc mihi, nam memini, fusa querela fuit:
- 9 Quid juvat exitio caput hoc deposcere? Nostræ
Quis necis & fusi sanguinis usus erit?
Tene, fidemve tuam cineres cantare repositi,
Solvere vel grates muta sepulcra queunt?
- 10 Me patër exaudi, famuli bonus annue votis;
Et pactam propera ferre benignus opem.
- 11 Tu facis ut lacrimis succedat risus; amictu
Tu pro lugubri coccina ferre jubes:
- 12 Ergò, poli dum luce fruar, tibi carmina pangam;
Factorumque recens gratia semper erit.

P S A L. XXXI.

- A** Rx mea, te fidi, factò pudor absit! & æqui
Arbiter, alme parens, dum premor adfer opem.
- 2 Eni age rumpe moras, inclina leniter aurem;
Unica tu rupes, turris & una mihi es.
- 3 Spes vitæ còlumenque meæ, tu dirige gressus,
Et majestatis da documenta tuæ.
- 4 Exue me pedicis, mea vis, quibus implicor infons;
Et clandestinis eripe, quæso, dolis.
- 5 Tutelæ me credo tuæ, dextræque fideli
Hanc animam, vitæ fons & origo meæ.
- 6 Hunc ego qui fraudes concinnat abominor; unum
Te sequor, in te spes certa reposita mihi est.
- 7 Me tua solatur bonitas; tu lumine justo
Adspicis ærurnas quas sine fine tuli.
- 8 Solvit & hostiles tua rupit dextra catenas,
Ensis obsessas explicuitque vias.
- 9 Mitis ades, fractumque malis bonus erige; fmentem
Torpor habet, macies viscera, ruga genas.

P S A L. XXXII.

23

- 10 Vita mihi gemitu, lacrimis consumitur ætas;
Dissipat & vires, rodit & ossa dolor.
- 11 Hostibus opprobrium, vicinis fabula vixi,
Et quibus occurri civibus horror eram.
- 12 Non magis extinctos mergunt oblivia, vilis
Nec magis est testæ lamina ficta luto.
- 13 Ossâ tremunt, procures dum cerno dira minantes,
Et conjuratas in mea fata manus.
- 14 Te tamen adspecto, Deus, & mens arma minasque
Despicit hostiles numine nixa tuo.
- 15 Lubrica tu fragilis dispensas tempora vitæ;
Hostica nunc jugulo spicula pelle meo.
- 16 Prome jubar, vultusque tui me luce serena;
Et fer opem, per te, te, pater alme, rogo.
- 17 Ne mihi fit probro pietas aut vota vocanti;
Bustaque perversis ora pudenda premant.
- 18 Mutescat gens fraudis amans, quæ turgida fastu
Sævit & infantes dente proterva petit.
- 19 Quantâ sequestravit bonitas tua præmia justis!
Quàm fuit & famulis dextra benigna tuis!
- 20 Dum fastu, dum felle tumens furit impius hostis,
Hos arcana tuæ protegit umbra domûs
- 21 Hæc tua laudetur bonitas mirabilis orbi,
Quæ mihi præsidium, turris & instar erat.
- 22 Mentis inops vultum te subtraxisse querebar,
Sed famuli votis auris aperta fuit.
- 23 Ergò Dei vos urat amor, pia pectora; merces
Ampla pios, fastum debita pœna manet.
- 24 Perdurate Deo spem qui fixistis in uno,
Viribus & mentes instruet ille novis.

P S A L. XXXII.

- F**elix cui scelerum nævos Deus eluit, umbra
Cui superinductâ facta nefanda tegit:
- 2 Felix cui noxas non imputat arbiter æqui,
Cujus & est nullo mens maculata dolo.
- 3 Vulnere dum celaps fremerem sine fine modoque,
Ossibus obrepit sicca senecta meis.
- 4 Me manus afflixit tua, seu sol premeret orbi,
Seu premeret roseum nox revoluta diem:
Squallebant residues venis marcentibus artus,
Ut Canis ærenti fidere tosta seges,

D

11

- 5 At simulac morbumque tibi culpamque retexi,
Et scelerum tortas multiplicesque vias;
Desuper affulgens omnem clementia labem
Sustulit, & veteris semina prima mali.
- 6 Gens igitur te sancta colet, statuta tempora servans;
Tu quibus, alme parens, inveniendus eris:
Hæc quoque, ne dubites, stabit secunda ruinæ,
Tota licet tellus obrueretur aquis.
- 7 Tu mihi præsidium es; mala tu, quibus impetor, arces;
Lætus & auxilio fulcior usque tuo:
- 8 Quin, ais, &, cæcæ depellens nubila mentis,
Luce tuos gressus præradiante regam.
- 9 Absit equi, vel te muli stupor occupet! una
Quos, cum iudicium desit, habena domat.
- 10 Mille neces scelerum, superi clementia Regis
Iustitiæ merces & pietatis erit.
- 11 Exsulta, cui pura manus, cui candida mens est;
Et Dominum spectans gaudia lætus age.

P S A L. XXXIII.

- S**ancta cohors, fer læta Deum super æthera grato
Carmine: grata decet pectora ferre pios.
- 2 Illius & citharæ celebrent & nabla laudes,
Et quod bis quino stamine tinnit ebur.
- 3 Ede novos cantus, &, Iô ter voce sonora
Ingeminans, Domino pange perenne melos.
- 4 Facta Dei fas labe vacans comitatur & æquum,
Verbaque sunt ipsa candidiora nive.
- 5 Jus amat hic, pectusque legit sibi criminis expers;
Illius & donis tota redundat humus.
- 6 Ille poli volucres verbo contexuit orbes,
Quotquot & igne micans agmina campus habet.
- 7 Illius ad ntrum pelagus confluit, & alto
Gurgite collectas clausit abyssus aquas.
- 8 Hunc metuant quos sol oriens, quos lumina condens
Adspicit, & gemino terra sub axe tremat.
- 9 Os Deus ut pandit, se mundi sustulit ingens
Machina, quam dextrâ sustinet usque suâ.
- 10 Impia sacrilegæ diffat molimina turbæ,
Quosque piis nectit mens scelerata dolos.

- 11 Quod statuit, sanxitque semel, vis nulla revellet,
 Nullaque mutabit disjicietve dies.
 12 Est felix populus, cœli scribetur & heres,
 Sincerâ Dominum qui pietate colit:
 13 Qui regit imperio terras, & sidera nutu,
 Humanum superâ spectat ab arce genus:
 14 Spectat ab astriferæ sacris penetralibus aulæ,
 Qui terras habitent oceanique sinus.
 15 Ille opifex rerum mortalia pectora finxit,
 Excudit & quidquid mens latebrosa tegit.
 16 Densa nec armatos defendunt agmina Reges,
 Nec stat turba potens viribus ipsa suis.
 17 Futilis est sonipes expirans naribus ignes;
 Illius incassum robore fidit eques.
 18 Fert Deus unus opem, placido dum lumine justos
 Adspicit, & sanctis undique vallat iter.
 19 Ille pias animas medio de gurgite lethi
 Eripit, infestam pellit & ille famem.
 20 Quidquid inest animi nobis huic serviat uni;
 Hic clypeus vitam quo tueamur erit.
 21 Gaudia concipiet mens, quæ, jactata periclis,
 Semper ab illius læta pendit ope.
 22 Nunc precor, alme parens, adspira mitibus auris;
 Nostra tuo siquidem pendet ab ore salus.

P S A L. XXXIV,

NUminis attollam laudes, gratesque rependam,
 Hâc ego dum cœli, quam traho, luce fruar.
 Freta Deo mens læta Deum jactabit amicum;
 Gestiet exemplo gens pia docta meo.
 Cœlestes animæ, devotaque pectora mecum
 Illius unanimi tollite voce decus.
 Supplicis ille preces suscepit promptus; & omnem,
 Cor ubi dirigit, depulit ille metum.
 Vir pius hunc spectans accurret & obvius ulnis
 Excipiet, pudor huic & procul omnis erit.
 Sedibus è superis miseri, quem conspicias, ille
 Audivit gemitus, auxiliumque tulit.
 Agminis aligeri cingit custodia justos,
 Et sacra cœlesti castra tuetur ope.

- 8 Certe oculis, devota cohors, & sensibus imis
 Percipe, quàm vestri flagret amore Deus :
 Oter felicem ! Dominum qui suspicit unum,
 Præter & hunc nullum quem veneretur habet
- 9 Flecte genu gens sancta Deo ; nil deficit illi,
 Hunc Dominum quisquis supplice mente colit.
- 10 Sapè fames ipsos domat importuna leones ;
 Plena tamen justis copia semper adest.
- 11 Huc ades, ausculta soboles mihi cara, vereri
 Ut discas Domini, me duce, jussa tui.
- 12 Dulcibus illecebris longi qui duceris ævi,
 Qui cupis auratos & sine nube dies ;
- 13 Os freno cohibe, validis preme labra lupatis,
 Lubricus ingenuo sit procul ore dolus :
- 14 Pone modum sceleri, tantum sectare quod æquum est,
 Et niveâ studium fit tibi pace frui.
- 15 Rerum opifex placido dignatur lumine justos,
 Et castas facili suscipit aure preces :
- 16 At scelerum socios sic fulmine dissipat iræ,
 Nullus ut his toto restet in orbe locus.
- 17 Prona Deo est semper justorum questibus auris,
 Inque repentinis dextera prompta malis.
- 18 At Deus huic præsto est, vitæ quem turpiter actæ
 Pœnitet, occulto torret & igne dolor :
 Hunc teget & mediis vindex servabit in undis,
 Cui mens est humilis, vitæque fracta malis.
- 19 Mille pium clades circumstant, mille pericla ;
 Sed tegit hunc superi provida cura patris :
- 20 Est Deus huic custos, & tutelaribus armis
 Vin prohibens omnem non finit ossa teri.
- 21 Artifici damnosa suo fraus fraude peribit,
 Quæque pios odit turba repente ruet :
- 22 Devotas animas rerum fator asseret olim,
 Deque sacra nullum gente perire sinet.

P S A L. XXXV.

O Cius affulgens pro me, pater optime, litem
 Suscipe, cum sævo confer & hoste manum.
 Indue te clypeo, cinctusque potentibus armis,
 Sta propè, meque tuâ protege victor ope :

- 3 Hostis & ut furiis obsistas, fume bipennem :
 Dic mihi, dic animæ, Me duce sospes eris.
 4 Fœbula sit nostri sitiens gens dira cruoris,
 Tergaque det turpi turba dolosa fugæ:
 5 Dissipet hanc summi missus de vertice cœli
 Angelus, ut paleas ventilat ira Noti;
 6 Lubrica cingantur tenebris vestigia cæcis,
 Quaque fugit, vindex Spiritus ense premat:
 7 Hæc foveam, cassesque mihi nil tale merenti
 Struxit, & occulto vita petita dolo est;
 8 O precor! incautum mors cassibus implicet hostem,
 Inque suas foveas cernuus ipse ruat;
 9 Tunc ego gaudebo cœlesti vindice tutus;
 Ille voluptatis fons mihi jugis erit.
 10 Mens secum, Deus, Ecquis ait par est tibi? Fortem
 Pusio prædonem, te duce, vincit inops.
 11 In me strinxit atrox acuitque calumnia dentes,
 Finxit & ignoti criminis esse reum;
 12 Pensavit benefacta malis gens hostica, vitæ
 Struxit & insidias perniciemque meæ:
 13 Hæc tamen ægrotâ junxi jejunia votis,
 Et caput obstipum, vestis & atra fuit;
 14 Non magè lugubris mors expirantis amici,
 Funera nec fratris, nec genitricis erant:
 15 Sed damnis gavisa meis gens sæva minaxque
 Clam coit, & vulgi rictibus usque petor;
 16 Subdola mordaces inter convivia risus
 Ah! movet, & dentem fannio dente terit.
 17 Quò Deus usque premi famulum patiêre? Leoni
 Ecqua dies animam subtrahet, ecqua malis?
 18 Mille tibi grates, populo spectante, rependam;
 Audiet & laudes femina virque tuas.
 19 Absit ut insultet nostris injuria damnis!
 Impia gens oculo vel petulante notet!
 20 Illius alloquiis amor & pax exulat omnis,
 Et strait in placidos mens mala mille dolos:
 21 Oraque me contra pandens scurriliter, Euge!
 Euge! ait, opratâ nunc ego luce fruor.
 22 Hæc, pater, adspectans taciturna silentia tandem
 Rumpe, patrocinio meque tuere tuo:
 23 Eripe te stratis, oculos, Deus, exue somno;
 Meque tuo vindex & mea siste foro:

- 24 Subjice censuræ mores : hoc deprecor unum,
Me victo ne gens hostica cantet Iô;
25 Ne secum sic jactet ovans ; Mens læta triumphæ,
En jacet everſus viribus ille meis.
26 Quem mea delectat clades, qui prælia mecum
Conferit, huic turpet conscius ora pudor.
27 Gestiat infonti quisquis favet, oraque solvens
Prædicet hunc famuli cui pia cura sui est.
28 Te, pater alme, canam, qui ſervantiſſimus æqui es;
Nullaque non laudes efferet hora tuas.

P S A L. XXXVI.

- A**Uctibus immenſis ſclerum dum creſcere fibras
Conſpikor, & miris luxuriare modis;
Mens ait, Excuffo legum gens impia freno
Se prodit vacuum numinis eſſe metu.
2 Ipſa ſibi plaudit, dum tandem nequiter actæ
Pœniteat vitæ, diſpliceatque ſibi.
3 Impia vox illi eſt, fucataque ; neſcia veri
Mens ſtupet, & rectum devia linquit iter.
4 Nocte neſas animo verſat, nec crimina terrent ;
Dumque meat lævo tramite, recta fugit.
5 Magne opifex rerum ! tua te clementia cœlo
Inſerit, & nubes tranſvolat alma fides :
6 Vaſtius oceano ſolium eſt, & montibus altis
Firmius ; hoc homines, quadrupedesque regis.
7 Quàm tuus eximius favor eſt ! Tu mollibus alis
Protegis Adamidas, incubituque foves :
8 Te pandente manum dapibus ſaturantur opimis,
Reſtinguuntque ſitim flumine dulcis aquæ :
9 Sunt tibi vitales latices ; tu lumine cinctus
Sidereo roſeâ pectora luce replet.
10 Qui te nôſſe cupit, lenem te ſentiat opto,
Juſtitiaque tuæ protegat umbra pios.
11 Abſit ut ambitio pedibus me proterat ! abſit
Sedibus excutiat me fera turba meis !
12 Auctores ſclerum ſubitam traxêre ruinam,
Nec proclinos eriget ulla dies.

P S A L. XXXVII.

- N**E freme, fulgorem gentis dum cernis iniquæ;
 Candida nec cruciet pectora livor edax :
- 2 Concidet illa brevi, succisi graminis instar,
 Defluet & teneræ flaccida more rosæ.
- 3 Tu modò fide Deo, recti sectator & æqui;
 Ille larem, lautas conferet ille dapes :
- 4 Arbiter æthereus tibi sit mellita voluptas,
 Et desiderii annuet ille tuis :
- 5 Hoc duce carpe viam, mediis in fluctibus unum
 Hunc specta ; portum, quem petis, ille dabit.
- 6 Illius auspiciis probitas tua lumina solis
 Æquabit, medio cum fecat axe diem :
- 7 Mente Deum specta placidâ, speraque ; nec urat
 Cor tibi, perversis cum nimis aura favet :
- 8 Iræ pone modum, ruptis ne forsan habenis
 In vitium præceps hâc stimulante ruas.
- 9 Ibit in exitium gens impia ; numine fretus
 Vivet, & huic sedes terra perennis erit.
- 10 Parva mora est ; gens prava ruet, frustra que nefandî
 Vestiges ubi sint rudera prisca laris :
- 11 Incolet interea terras, qui pectore miti est ;
 Hic ubi gaudebit divite pace frui.
- 12 Dum struit occultas justo gens impia technas
 Infremit, & dentem perfida dente terit :
- 13 Ridet at æthereâ recti Deus auctor ab aula,
 Exitii cernens non procul esse diem.
- 14 Impius eduxit gladium, lunavit & arcum,
 Quo pius occumbat, quo juguletur inops :
- 15 Sed Deus hoc illi transfiget viscera ferro,
 Franget & ultrici cornua tensa manu.
- 16 Sors iusti tenuis pompam supereminet aulæ,
 Divitis & famulas ambitionis opes :
- 17 Hostibus elidet cœlestis dextera vires ;
 Sincera vindex hæc pietatis erit.
- 18 Adspicit ærumnas sancti gregis arbiter orbis,
 Illius & demto fine tuetur opes.
- 19 Ora pio nullus tinget pudor ; affluet idem
 Deliciis, reliquos dum premit atra fames ;

- 20 Improbæ vanescet gens & diffabitur; agnæ
Sic abit in fumos igne perustus adeps.
- 21 Mutua dum sumit, persolvit debita nulli
Impius: est iusto semper aperta manus.
- 22 Quem beat & placidum Deus adspicit, incolet orbem;
Sed premet exosos fœda ruina lares.
- 23 Sternit iter iusto ferum qui sceptrâ gubernat,
Et probat hanc unam quam terit ille viam:
- 24 Labitur ille quidem, sed sic ut surgere possit;
Nam Deus infirmis porrigit ipse manum.
- 25 Antè puer caræ pendebam matris in ulnis;
Nunc arat exsanguis plurima ruga genas:
Non tamen affligi vidi sine vindice iustos,
Poscere vel natos ore tremante dapes.
- 26 Larga piis semper manus est & dapifilis; olim
Sors quoque ter felix posteritatis erit:
- 27 Ergò animum vitis mœx exue, recta secutus,
Stare diu in terris qui tua tecta cupis.
- 28 Juris amans Deus est, nec iustum deserit; illi
Semper adest: præceps cætera turba ruet.
- 29 Sors erit his tellus, quibus est reverentia legum,
Obruet & patrias nulla ruina domos:
- 30 Jugiter os illis rectum spirabit & æquum,
Et pia iustitiam lingua sub astra vehet.
- 31 Sancta Dei lex est imis infixâ medullis,
Hæc vacillantes sustinet una pedes.
- 32 Sævus in excubiis latitans his imminet hostis,
Et stricto jugulum cominus ense petit:
- 33 Sed Deus affulgens famulos tutabitur; umbris
Devotos miseræ subtrahet ille neci.
- 34 Tu spera, pareque Deo; sic stabis in altum
Evectus, coram dum ruet hostis atrox.
- 35 Vidi ego, nam memini, scelerum florere ministros,
Ut viret in pingui laurus amœna solo:
- 36 In fumos abiêre tamen; vestigia nulla,
Umbraque quærenti nulla reperta mihi est.
- 37 Sedulus observa iustos, & respice finem;
Pax illis niveos claudet amica dies:
- 38 Impia colluvies hominum simul occidet omnis;
Et simul ex ipsa stirpe recisa ruet.
- 39 Una salus iusto Deus est; hoc pendet ab uno
Vir pius, hoc clypeo seque suosque tegit:

- 40 Muniet hoc pectus, scelerataque tela retundet :
Hanc sibi mercedem vindicat alma fides.

P S A L. XXXVIII.

NE famulum reprende; Deus; dum fervidus iram
Colligis; & justus ventilat arma furor.

- 2 Tu mea lethiferis fixisti pectora telis,
Et gravis afflictum jam tua dextra premit :
3 Fax iræ violenta tuæ depascitur artus;
Nec locus est plagis vulneribusque novis :
Ossa quatilis laxisque mihi; compage solutâ ;
Scilicet hæc fonti debita pœna fuit.
4 Obruor illuvie scelerum; ceu vortice sorptus,
Quoque premor nimium, prò dolor ! urget onus :
5 Vulnere tabe fluunt, & spargitur undique virus;
Stultitiæ merces, justaque pœna meæ.
6 Curvus in invisam defigo lumina terram;
Lumina perpetuo quæ mihi rore madent :
7 Ulcere corrosos urunt incendia renes ;
Nullaque pars morbo, nulla dolore vacat.
8 His fractus mersusque malis, ululatibus, unum
Quod superest, terras lasso polumque meis.
9 Telluris cœlique fator, tibi nuncupo vota ;
Tu mala quæ patior vix toleranda vides.
10 Cor trépida, languent tremuli sine viribus artus ;
Nox oculis, acie deficiente, natat.
11 Me fugiunt, quos junxit amor vel sanguis, amici;
Et ipectatores non levis horror habet:
12 Imminet & jugulo strictis manus impia telis,
Et petor opprobriis, compositisque dolis.
13, 14 Alit ego sardus ad hæc, ceu qui stupet auribus orbis;
Et, ceu nulla foret vox mihi; mutus eram :
15 Nempe, parens rerum, spes in te nostra recumbit ;
Suscipies famuli tu pia vota tui.
16 Annue, dicebam, votis, ne forte vacillem,
Hostibus & fiam fabula læta meis :
Annue, ne nostra quisquam de clade triumphet,
Et proclinatus prociduusque premar.
17 Succiduo jam penè miser sum poplite, præfens
Semper & æumnæ tristis imago meæ est :

- 18 Judice te coram vitæ delicta fatebor,
 Et tepido cernes imbre madere genas :
 19 Hostica sed numero superans & robore pollens
 Turba, meis vivit læta vigetque malis :
 20 Infonstem premit hæc odiis ; benefactaque pœnis
 Compensat, studiis semper iniqua piis.
 21, 22 Ne me linque, Deus, nec te mihi subtrahe ; vitæ
 Sed columen famulo porridge promptus opem.

P S A L. XXXIX.

- C**Autius incedam, dixi, ne fortè vacillans
 Audeat effari lingua proterva nefas :
 Os mihi compescam freno, præsentibus illis
 Quos juvat obliquo tramite prava sequi.
 2 Lingua diu siluit, justas nec protulit iras,
 Quod mihi majoris causa doloris erat :
 3 Ignis ut inclusus tacitum cor arsit ; in auras
 Mox dolor erumpens talia dicta dedit :
 4 Da, Deus, annorum numerum, momentaque vitæ
 Futilis, extremum da mihi nosse diem :
 5 Vita brevis, tecum si confers, æmula palmi est ;
 Et nihil, & nihilo si quid in orbe minus.
 6 Horret iter tenebris, curarum mole gravatur
 Pectus, & heredem nescit avarus opum.
 7 Quid mihi restat opis ? Te fido, maxime rerum !
 Anchora tu nostræ, cum furit unda, rati es.
 8 Eripe me noxæ, naves, pater, elue ; lædi
 Ludibrio stolidi ne patiare gregis.
 9 Cura fuit rigidis linguam frenare lupatis,
 Tu quia fortunæ, quæ premor, auctor eras.
 10 Tolle quod infestat, moderatius exige pœnas ;
 Ah ! perii plagis vulneribusque tuis.
 11 Crimina dum plectis, formam, ceu tinea, rodis ;
 Ah ! quàm mortales lubrica turba fumus ?
 12 Suscipe vota, meis aures adverte querelis ;
 Nec tetricus, lacrimas dum tibi fundo, file :
 Scilicet extorrem patriis me cernis ab oris,
 Et proavis tellus hæc peregrina fuit.
 23 Pone tuas iras, & fractum robore pectus
 Instrue, supremum funeris ante diem.

P S A L. XL.

- S**Pe mihi non vanâ mentem fulcivit, & aures
Indulſit precibus qui regit aſtra meis.
- 2 Illius ex altâ bonitas me traxit abyſſo,
Juſſit & in ſolida figere rupe pedem.
- 3 Ille novos numeros famulo dictavit & hymnos,
Facta quibus ſuperi ſunt celebranda patris:
Audiet hos mundi gemino ſub cardine tellus,
Fidet & auctori tacta timore ſuo.
- 4 O felix Domino quiſquis ſpe firmiter hærens
Deſpicit elatos, artiſiceſque doli!
- 5 Quis miracula, Deus, tua quis benefacta retexat?
Mens hebet hæc verſans, promere lingua nequit;
- 6 Nec tibi caſa placent, nec toſta piamina flammis;
Hoc tacitè vulſâ me, pater, aure moheſ.
- 7 En! Deus, en adſum! dixi; quò jufferis ibo:
In tabulis proſtant nomina noſtra tuis.
- 8 Mens jubet obſequium rerum præbere parenti,
Æternùmque animo lex tua fixa manet.
- 9 Juſtitia monumenta tuæ cantata per orbem
Sunt mihi; nec, memini, vox taciturna fuit:
- 10 Tu mihi teſtis ades, non hæc ego pectore clauſi;
Sed fidei & partæ præco ſalutis eram:
Non ego celavi populum benefacta, nec illa
Fœdera, quæ nullo ſunt violanda die.
- 11 Ne mihi te ſubduc; ſed dum nitet ignibus æther,
Hinc tua me bonitas protegat, inde fides.
- 12 Obruor ærumnis, ſclerum dum perfero pœnas;
Lumina nec fas eſt tollere victa malis:
Verticis iſta pilos ſuperant tormenta cruceſque;
Liquitur & nimis mens ſuperata vadis.
- 13 Sit vitæ tibi cura meæ, dulciſſime rerum! !
Et pede, ne peream, mox properante veni.
- 14 Omnibus opprobrio ſit, qui mihi dira minatur;
Hoſtis & obſcœnæ det citò terga fugæ:
- 15 Opprimat hunc clades, qui dentem dente fatigans
Nequiter, ah! riſu me petulante petit.
- 16 Geſtiat exultans te qui ſibi quærit amicum,
Signaque lætitiæ det manifeſta ſuæ:

- Quisquis & auxilium te poscit voce canorâ,
 Dicat; Iô Domino sit sua laus & honos.
 47 Sum miser, ah fateor! tamen est tibi cura clientis;
 Lenis ades, segnes ducere parce moras.

P S A L. XLI.

- O** felix inopem trutinâ qui pensitat æquâ!
 Huic feret afflicto conditor orbis opem:
 2 Hunc Deus incolumem rebus servabit in arctis,
 Et dabit innubes & sine nocte dies:
 3 Hostibus eripiet, viresque refarciet ægro;
 Ponet & in molli languida membra toro.
 4 Adfer opem, dixi, Deus, ablue vulnera mentis;
 Heu! tua majestas crimine læsa meo est.
 5 Me petit opprobriis fera gens; & Terminus illi
 Ecquis, ait, vitæ, nominis ecquis erit?
 6 Mellea vox illi est, ægrum dum visit; at intus
 Quæ coquit, abscedens dira venena vomit.
 7 Turba calens odiis inter se murmure cæco
 Mussat, & infontem tollere fraude parat.
 8 En, ait, ille jacet, morbo confectus acerbo;
 Occidet, & nulla restituetur ope.
 9 Qui socius vitæque fuit mensæque jacenti
 Imminet, & stratum calce subinde ferit.
 10 Fer, Deus, auxilium, da posse resurgere, digna
 Hostibus ut referam præmia, parque pari.
 11 Hoc, ubi sacrilegis spes intercepta triumphi est,
 Quem mihi jovisti, pignus amoris erit.
 12 Me mihi tu reddens cælesti numine fulcis,
 Æternùmque tuo das pater ore frui.
 13 Tu, Deus Isacidâm, tibi, quas decet, asserere laudes;
 Sitque dies titulis nulla suprema tuis.

P S A L. XLII.

- C**ervus ut in medio celsis de montibus æstu
 Actus in algentes fertur anhelus aquas;
 Sic mea vitali satiari numinis undâ
 Mens avet, & Domini languet amore sui.
 2 Gaudet & optat amans vitæ se jungere fonti;
 His mihi deliciis quæ dabit hora frui?

- 3 Dum fine fine petunt ubi sis cui servio numen,
 Sunt misero lacrimæ nocte dieque dapes,
 4 Scandere me quoties memini penetralia sacra,
 Et longo populos ordine pone sequi;
 Aurea dum recolo missas ad sidera voces,
 Et plausum, festis quem decet esse choris;
 In lacrimas totus miser & suspiria solvor,
 Inter & ærumnas est mihi dulce queri;
 5 Cur ita turbaris? Cur te mens dejicis exspes?
 Cur ita me torques anxia? fide Deo:
 Scilicet hic placido recreat mihi lumine pectus;
 Et mihi materies unica laudis erit,
 6 Dum queror, in mentem, liquidis Jordanis ab undis
 Sepositisque jugis, tu mihi sapè redis.
 7 Gurgitis est gurges, rauci comes æquoris æquor;
 Fluctibus infelix obruor usque novis:
 8 Luce sed in media bonitas tua fulget abyssio;
 Nocte parens vitæ tu mihi carmen eris.
 9 Tunc ego cur, dicam, capiunt te oblivia nostri,
 Rerum opifex! animæ portus & aura meæ?
 Cur prope confectum curis, lacrimisque sepultum
 Me finis immani durus ab hoste premi?
 10 Hic petit insultans ubi sis; ego vulneror inde,
 Ensis & in morem permeat ossa dolor.
 11 Cur ita turbaris? Cur te mens dejicis exspes?
 Cur ita me torques anxia? fide Deo:
 Scilicet hic placido recreat mihi lumine pectus;
 Et mihi materies unica laudis erit,

P S A L. XLIII.

- S Is mihi tu judex, Deus, & crudelibus obsta;
 Subdola ne me gens, ne scelerata premat.
 2 Es mihi tu rupes; ah! me cur rebus in arctis
 Ablegas? ah! cur victus ab hoste gemo?
 3 Prome jubar, quo cuncta foves; hoc dirige gressus;
 Scandere da templi limina sancta tui.
 4 Tum mea te referet chelys, & prosternar ad aras;
 Lætitiæ animæ deliciasque meæ.
 5 Cur ita dejecta es? Cur te mens anxia torques?
 Cur gemis? Ætherei posce parentis opem;

Huic

Huic ego festivo persolvam carmine grates ;
Nec Deus hunc præter, quem sequar, alter crit.

P S A L. XLIV.

- A** Rectâ, Deus, aure tuæ miracula dextræ
Hauimus, antiqui quæ cecinere patres :
2 Gentibus expulsis, simul & te vindice cæsis
Indigenis, tellus hostica cessit avis.
3 Non suus hos ensis felicibus intulit arvis,
Nec fuit humano robore parva salus :
Hos, pater armorum ! peperit tua dextra triumphos ;
Dilectique gregis lux tua rexit iter.
4 Te rerum Dominum, te Regem agnoscimus unum ;
Fer Deus Isaacidis, quam potes unus, opem :
5 Te duce cogemus subito dare terga rebelles,
Et pedibus populos subdere colla truces.
6 Non ego vel gladio, levibus vel fido sagittis ;
Nil gladius, nil me missa sagitta juvet :
7 Tu, Deus, hostiles fœdâsti pulvere vultus,
Imperioque tuo libera turba sumus.
8 Ergò tuas laudes omni celebrabimus ævo,
Et fons tu nostri carminis unus eris.
9 At, procul abscedens, tu nos hostilibus offers
Opprobriis, solito inore nec arma regis :
10 Terga fuge trepidos nos cogis vertere, nostris
Auctus & exuviis impius hostis ovat :
11 Præda sumus velut agna lupis ; patriisque relictis
Sedibus, in toto quærimus orbe fugam :
12 Et minimo venire jubes, & subjicis hastæ
Captivos ; lucri nil tamen inde legis :
13 Objicis opprobriis, & nos vicina risu
Excipit, indignis persequiturque jocis :
14 Fabula sic vulgi sumus, & dum nubila fors est,
Vertice nos moto turba profana notat :
15 Nec modus est vel meta malis, semperque fatiscit
Obruta mens curis, turpat & ora pudor.
16 Stringit in infontem truculenta calumnia dentes,
Armat & ultrices gens scelerata manus.
17 Hæc licet infestent, animo tu firmiter hæres,
Et tibi quam dedimus stat sine labe fides :

18 Nec te deferuit mens tot vexata procellis,
 Nec quod signasti devia liquit iter.
 19 Hausêrunt miseros, habitata draconibus antra,
 Mortis & ante oculos vallis opaca fuit :
 20 Si tamen inde tui mens est oblita favoris,
 Si cui te præter sunt data vota Deo ;
 21 Hocne tuos oculos fugiet scelus, intima cordis
 In tenebris acie qui penetrante vides ?
 22 Te propter luimus, te propter jugiter, cheu !
 Cædimur ; imbelles sic laniantur oves.
 23 Surge ; quid ignavo conduntur lumina fomno ?
 Evigila, miseris ne procul esse velis.
 24 Cur fugis oppressos immani pondere ? Nostræ
 Immemor ærumnæ cur, Deus, ora tegis ?
 25 Viribus extinctis animas in pulvere mersas,
 Membraque jam cernis tabida fixa solo.
 26 Eripe te stratis, pacti memor affere servos ;
 Et bonus hostili subtrahe colla jugo.

P S A L. XLV.

Dicere fert animus Regem ; nova carmina Regi
 Lingua parat, calamo par erit illa levi.
 Forma viros superans, affusaque gratia labris
 Te beat, & Domini non periturus amor.
 Eia age, Rex, humeris apta stellantibus enses,
 Quem decus & bello partus adornat honos.
 Maeste novis titulis ; niveos clementia currus
 Cingat, & auratas fasque fidesque rotas :
 Sic tua percussæ discent miracula gentes,
 Intremet & gemini terra sub axe poli :
 Hostica lethiferis transfiges corda sagittis,
 Corruet & telis gens numerosa tuis :
 Quoque sedes solium, stans nullo mobile seculo,
 Cuncta reget, populis & pia jura dabit.
 Sunt tibi jus & fas & candida pectora cordi ;
 Impietas odio, mensque referta dolis :
 Ergo tibi superûm rector perfudit olivo
 Tempora ; præ sociis hic tibi cessit honos :
 Et thalamis quoties procedis lætus eburnis,
 Myrrham, aloen, casiam regia vestis olet.

- 9 Regia progenies te cingit mille ministras
Inter honoratas, & tua iussa subit :
A dextris Regina sedet, spectabilis auro;
Quod legit in patriis gens Ophyræa jugis.
- 10 Tu mihi, purpureæ decus Heroïna cohortis,
Ausculta, monitis obsequiosa meis ;
Dele animo populosque tuos, carosque propinquos;
Nec patris aut patrii sit tibi cura soli :
- 11 Blanda tuæ Regem succendat gratia formæ,
Hunc quoque tu Dominum religiosa cole.
- 12 Se tibi turba frequens populi prostermet, & ipsæ
Sponte ferent Tyriæ regia dona murus.
- 13 Tota nites intus ; vestis tibi textitur auro;
Pallaque Sidonîs ter saturata cadis.
- 14 Ibis in amplexum Regis sine compare virgo,
Cui niveus Phrygiâ pingitur arte sinus :
- 15 Se jungent comites Regum de stirpe puellæ,
Lætaque virgineis peritrepet aula choris :
- 16 Implebitque vicem soboles generosa parentum;
Omnibus hæc populis, te duce, jura dabit.
- 17 Ergò mihi nullo Regina taceberis ævo,
Concinet & laudes ultima terra tuas.

P S A L. XLVI.

- U**Na Deus miseris spes est & ahenea turris,
Nec procûl est, populi cùm fremit ira truci.
- 2 Non ego formidem, tellus licet ima dehiscat;
Vasta licet montes obruat unda maris :
- 3 Nec trepidem pelagum spectans, dum murmure rauco
Insultat scopulis, & juga summa quatit.
- 4 Urbs habitata Deo, jucundo flumine vitæ,
Sanctaue felici templa rigantur aquâ.
- 5 In medio Deus est, & ne ruat, undique vallat ;
Fertque citam, quoties ingruit hostis, opem.
- 6 Infremuere truces populi, cœlumque tremiscentes
Intonuit, tellus & liquefacta fuit :
- 7 Sed Deus Isacidûm, bello qui præsidet, arcis
Instar erat nobis, auxiliumque tulit.
- 8 Huç ades, & mecum specta miracula Tonantis,
Regnaque cœlesti depopulata manu :

P S A L. XLVII, XLVIII.

41

- 9 Bella Deus passim premit, & vi conterit arcus;
Telaque falcatas perdit & igne rotas.
10 Pone minas, inquit, Dominum me suspice; fasces
Agnoscent olim terra fretumque meos.
11 Sed Deus Ifacidum, bello qui praesidet, arcis
Instar erit nobis, auxiliumque feret.

P S A L. XLVII.

- P**laudite mortales, rerum celebrate parentem;
Voxque triumphantis ter geminetur Iô :
2 Sedibus è superis, nutu sceptroque tremendo,
Ille regit vesper quidquid & ortus habet :
3 Ille feros populos gemino sub vertice cœli,
Antè triumphatos, sub juga nostra trahet :
4 Et sibi dilectæ donabit prædia genti ;
Hoc domus Ifacidum gestit honore frui :
5 Ille triumphali superum palatia curru
Scandit, & adventus signa dedere tubæ.
6 Psallite mortales & Iô ter dicite Regi ;
Plaudite victori terque quaterque Deo :
7 Illius occasus solium veneratur & ortus ;
Hunc celebret mentis quidquid & oris habet :
8 Illius imperio tellus obtemperat omnis ;
Et solii pietas cingit utrumque latus :
9 Abramidum populis junguntur fœdere Reges ;
Quos regit hic, quibus & præripit omne decus.

P S A L. XLVIII.

- M**ajestas immensa Dei est, venerabilis urbi
Quam colit, & sacris ter celebranda jugis.
2 Alma Sion Boream spectans pulcerrima rerum est,
Et domus augusti Regis, & orbis amor :
3 Omnibus hæc aperit portam, portumque salutis ;
Nullus & in toto est tutior orbe locus :
4,5 Hæc conjurati visâ stupuere tyranni,
Protinus & turpi terga dedere fugæ :
6 Hos metus invasit trepidus, luctusque virorum
Æmulus angori parturientis erat :
7 Haud aliter puppes violentia dissipat Euri,
Ægæum tumidis cum mare fervet aquis :

F

8 Hæc,

- 8 Hæc, quæ fama refert, in sacra vidimus urbe;
 Numinis invicti quæ stabilita manu est.
- 9 Alme parens! festis quoties advolvimur aris,
 Una tuæ cunctos spes bonitatis alit.
- 10 Par majestati laus est tua, nescia metæ;
 Sanctæque justitiæ dextera lance nitet.
- 11 Gestiat alta Sion; celebrent & judicis æqui
 Facta Palestinae quas habet ora nurus.
- 12 Mœnia circumiens Solymæ, quam suspicis, hospes,
 Dinumera turres quas habet ille locus:
- 13 Adspice supremis insertas nubibus arces;
 Quæque vides, soboli regia testæ refer:
 Qui colit hanc, dum luce fruatur, dum stabit & orbis
 Machina, dux nobis & Deus unus erit.

P S A L. XLIX.

- P**Ande meis aurem monitis, quicumque virorum
 Incolis Eoas, Hesperiasve plagas:
- 2 Auscultent cîari procures, & futile vulgus;
 Et qui divitiis pollet, & aris inops:
- 3 Quæ loquar, arcanos referans sapientia fontes
 Sugeret; hæc animo volvere dulce mihi est:
- 4 Seria res agitur; vates oracula plectro
 Persequar, intentus cantibus ipse meis.
- 5 Cur ego formidem, cum fluctibus undique vastis
 Cingor, & à tergo vindicis ense premor?
- 6 Spem locat in oculis animus mortalia curans,
 Jactat & ingentes ambitiosus opes;
- 7 Non tamen his frater prævertit funera fratris,
 Nec pretio flecti numinis ira potest:
- 8 Vita nequit gazis redimi, pernicibus alis
 Illa fugit nullo restituenda die:
- 9 Ære nec oblato seros mercaberis annos,
 Dona nec admittit mortis avara manus:
- 10 Cum fatuo prudens moritur, cum paupere dives;
 Nec mora, quos linquunt occupat alter agros:
- 11 Nemo sibi non spondet opes titulosque perennes;
 Sed titulos & opes mors inopina rapit:
- 12 Est fugitivus honos, & quotquot nascimur Adæ
 Semine, quadrupedum more perire vides:

- 13 Vana sequi gens stulta solet, patrumque nefanda
 Dicta probat soboles improba, pejor avis.
 14 Strata jacent, ritu pecudum, sub mole sepulcri
 Agmina, lethali depopulata manu :
 Vir pius hæc rectique tenax, cum desuper Eos
 Fulserit, imperio vim prohibente premet :
 Ora venusta prius cernet manantia tabo,
 Junctaque marmoreo fœda sepulcra lari.
 15 At mihi vim lethi depellet rector olympi,
 Et dabit ut secum gaudia lætus agam.
 16 Ne trepida, gazas subito si congerit alter,
 Et domus auratas explicat alta trabes :
 17 Nudus opum busto tegitur ; nec gaza, nec auro
 Dives ad infernas pompa sequetur aquas :
 18 Ille cutem curat, fugitivaque gaudia vivus
 Captat, & hunc laudat quem juvat illa sequi :
 19 Mors tamen hunc addet proavis ; quæ messuit illos,
 Non finet hunc vitæ perpete flore frui.
 20 Hei mihi ! gens hominum dum tangit vertice cœlam,
 Se pecudum nescit claudere more diem.

P S A L. L.

A Rbiter æthereus, cui servit purpura Regum,
 Perculit, os pandens, orbis utrumque latus :
 Ætheris excelsi folio se sistere jussit
 Regna, rubens quotquot vesper & ortus habet.
 2 Ille Sionææ roseo de vertice rupis
 Fulsit, & auratum protulit inde jubar :
 3 Hinc aderit, nec verba premet ; præcurret euntem
 Flamma vorax, circum vasta procella ruet :
 4 Æthera testatus, terramque sub ætheris axe,
 Discutiet populi facta sinistra sui,
 Confluat huc, dicet, mihi gens dilecta, juvencis
 Fœdera quam mecum pacta litare jubent :
 5 Sidera justitiam narrabunt numinis, ipse
 Nam Deus officium judicis æquus obit.
 6 Eloquar ; Ifacidæ trepidas advertite mentes :
 Vos ego cœlesti postulo voce reos :
 Vos Deus appello : Dominum me prædicat orbis,
 Et sacra gens prisco fœdere juncta mihi es :

- 8 Non ego quod nostras raro pecus imbuat aras,
Parcius offerri non holocausta queror ;
- 9 Nec caper è caulis, nec me, spectante popello,
Vilibus è stabulis tracta juvenca juvat :
- 10 Quidquid habent campi pecudum, saltusque profundi ;
Quidquid alunt rupes & juga mille, meum est :
- 11 Suntque mihi notæ volucres in montibus altis ;
Meque colit Dominum quidquid inerrat agris :
- 12 Si premar esurie, non vos solatia poscam ;
Me penes est tellus quidquid & æther habet :
- 13 An mihi totta famem depellant viscera tauri ?
An levet hircini sanguinis unda ritum ?
- 14 Solve tuo grates potius Dominoque Deoque,
Votaque, me quisquis simplice mente colis :
- 15 Tempestas cum sævit, opem me posce parentem ;
Hanc ego depellam, tu mea facta refer.
- 16 Crimina sed spectans, his t., gens impia, iudex
Arguet æthereus corripietque modis :
Quid tibi nobiscum est, cur tu mea fœdera pandis ?
Cur memorat leges improba lingua meas ?
- 17 Tu mihi reclamationes, legum tu spernis habenas ;
Et te cum moneo, littora bubus aro :
- 18 Tu prædatori comitem te jungere gaudes ;
Te quoque consortem turpis adulter habet :
- 19, 20 Ore paras fraudes ; utero conceptus eodem
Te timet, & linguæ spicula sæva tuæ :
- 21 Ad tua quod tacitus connivi crimina, rides ;
Meque tui similem, gens scelerata ! putas :
At mihi tu meritis scelerum dabis improba pœnas ;
Nam tua sunt digitis facta notata meis.
- 22 Numinis immemores monitis advertite sacris ;
Ne mea vos, nullo vindice, dextra terat.
- 23 Me colit hic, qui laude litat ; sectator & æqui,
Pars erit electi, me tribuente, gregis.

P S A L. LI.

ME, Deus, exaudi facilis ; patriique favoris
Adspiret famulo mollior aura tuo :
Quique reis toties veniam totiesque benignus
Indulges, scelerum me quoque fasce leva :

- 3 Turpe nefas dele, fœdam, pater! elue noxam;
 Obversantem oculis nocte dieque meis.
 4 In te deliqui, te solum crimine læsi;
 Et scelus ulcisci jus tibi fasque foret.
 5 Polluit auspicium vitæ mihi fœda libido,
 Primaque lux miseræ conscia labis erat;
 Luce carens ipsâ contraxi matris in alvo
 Triste rudimentum, feminiumque mali:
 6 Sed te pura juvat mens; quam tu, nube remotâ,
 Erudies, leges discat ut illa tuas.
 7 Hyssopi me fronde, sacro me flumine lustra;
 Sic ego mundus ero, candidiorque nive.
 8 Mitte salutiferæ qui gaudia nuntiet horæ,
 Ut redeat fracto priscus in ossa vigor.
 9 Parce meo puros in crimine figere vultus;
 De medio potius flebile tolle nefas.
 10 Redde, quod amisi, pectus sine crimine; mentem
 In restaurato pectore finge novam.
 11 Nec me adytis disclude sacris; & spiritus olim
 Quas tuus accendit, ne mihi deme faces.
 12 Redde mihi vitæ spirantes gaudia vultus;
 Meque regat promptâ spiritus ille manu:
 13 Indicio tum versa meo gens devia gressus
 Diriget, & Solymæ figet in æde pedem.
 14 Auctor opis vitæque parens! ne cæde madentem
 Lethifer in pœnas posce, sed abde nefas:
 15 Tunc ego te lætus tollam super astra; reclude
 Vocis iter, laudes ut canat alta tuas.
 16 Nec te turis odor, nec victima cæsa, nec, ultrò
 Quam tibi sacrarem, bucula tosta juvat:
 17 Mens scelerum sub mole gemens, fraudesque perosa
 Una placet, numen placat & una tuum.
 18 Adspice, sed facilis, turres, pater alme! Sionis;
 Et Solymæ memori mœnia conde manu;
 19 Tum tibi placato pecudum cruor imbuet aras;
 Et cadet in sacros hostia grata focos.

P S A L. LII.

- T**urba potens, ecquid stolidè tua crimina jactas?
 Numinis est constans, nec periturus amor.
 2 Impia lingua tibi est; quam nulla novacula, lævi
 Cote nitens, acies vincere nulla potest:
 3, 4 Prava piis studiis præfers, mendacia vero;
 Osque meras fraudes, perniciemque parat:
 5 Te Deus excinet vindex; vitæque, bonisque
 Exuet; & patriis sedibus exsul ages.
 6 Vir pius hæc spectans Dominum venerabitur orbis,
 Illudensque reis talia dicta dabit:
 7 Divinam qui risit opem, cui copia rerum
 Et mæla mens olim dux fuit, ecce jacet.
 8 Ast ego qui Domino fidi constanter, olivæ
 Instar in illius luxuriabor agro:
 9 Te Deus observans Dominum, tua dulce putabo
 Jugiter in sacro pandere facta choro.

P S A L. LIII.

- S**tultus ait secum, Non est Deus; inquinat omne
 Cor scelus, & recto tramite nemo meat.
 2 Despiciens terras Deus inquisivit, an orbem
 Incoleret prudens & pietatis amans:
 3 Omnia pestis erant, omnes involverat error;
 Virque pius toto nullus in orbe fuit:
 4 Cæcane perversis mens est, ait, impete facto
 Glubere qui populum non metuere meum?
 Ceu dape dilectæ pascuntur sanguine gentis;
 Nemo mihi toto de grege vota facit.
 5 His uoi nulla fuit justæ formidinis umbra,
 Vidimus imbelli corda timore quati:
 Et sacra cum telis cinxerunt castra, per agros
 Vindicis his spargi vidimus ossa manu:
 Texit & ora pudor populo, quem conditor orbis
 Spreverat, & trepidæ sunt data terga fugæ.
 6 Illa dies, lux illa veni, de rupe Sionis
 Ifacidis cœli quæ feret auctor opem:
 Tum domus Abramidûm celebrabit gaudia, duro
 Cum sacra gens cernet colla soluta jugo.

P S A L. LIV.

ME fidei, pactique memor, Deus, afferere; iudex
 Tu mihi, quâ polles, ne premar adfer opem.
 2 Alme parens! mœstis aures adverte querelis;
 Et memori gemitus pectore conde meos.
 3 Me fera barbaries premit & violenta tyrannis,
 Et majestati gens inimica tuæ:
 4 Sed mihi tu præsens, Deus, es; tutaris & illos;
 Quorum ego consilio, subsidioque juvor.
 5 Impia gens pœnas te pendet vindice; tandem
 Ah! tua subverso luceat hoste fides:
 6 Tunc ego tura ferens ultrò prosternar ad aras;
 Teque colam quo nil mitius orbis habet:
 7 Namque tuo ductu venti securus & undæ,
 Sacrilegi vidi naufraga vela gregis.

P S A L. LV.

DUm precor, exaudi, rerum pater optime! questus
 Dum gemino, vultûs ne jubar abde tui:
 2 Supplicis ausculta precibus, votisque benignus
 Annue, dum querulis astra fatigo modis.
 3 Ah fremit! ah! odiis fera gens me vexat & iris;
 Pro dolor! & famam dente proterva petit.
 4, 5 Cor micat; & piceis mors dum circumvolat alis;
 Horrifico nimium concutit ossa metu.
 6 Obrutus his dixi, Misero trepidoque columbæ
 O mihi quis pennas remigiumque dabit?
 7 His ego libratis fugerem procul, otia quærens
 Saltibus in mediis, sepositisque jugis:
 8 Ociùs hinc celerans, tumidis, quibus obruor insons,
 Fluctibus eriperer nimbiferisque Notis.
 Perde, Deus, lita labra dolis, & divide linguas;
 Ne possint fociis consona verba loqui:
 Litibus, heu! sacram lacerari vidimus urbem;
 Junctaque litigiis vis truculenta fuit.
 9 Pallida seu nox est, seu lux micat aurea, muros
 Occupat, & media regnat in urbe nefas:
 10 Incolit hanc rabies & vis & dira libido,
 Cernis & infandis compita plena dolis.

- 12 Non mihi vel linguis hostes nocuere vel armis;
 Probra pati poteram, tela cavere fugâ:
 13 Tu mihi causa mali es, nimium dilecte sodalis!
 Duxque viæ, vitæ delictumque meæ:
 14 Usus eram, memini, te consultore; mihi que
 Tempa Dei tecum visere dulce fuit.
 15 Mors domet hunc, vivumque voret telluris hiatus,
 Impia cui mens est & scelerata manus:
 16 Ast ego ture Deo supplex votisque litabo;
 Meque salutiferâ proteget ille manu:
 17 Audiet ille preces, quas fundam; lucida cœli
 Limina, vel medias sole tenente vias:
 18 Mille triumphantes acies mihi misit ab alto,
 Inter & ipsa dedit spicula pace frui.
 19 Me Deus æternis orbem qui frenat habenis
 Audiet; & pœnas hostica turba luet:
 Dum luces sine nube fluunt, & mollia veris
 Tempora, deponit numinis illa metum.
 20 Aurea tranquillæ violavit vincula pacis;
 Fœderis & rupti mensque manusque rea est:
 21 Balsama vox spirans superabat acumine ferrum,
 Verbaque fundebat lactea pectus atrox.
 22 Tu Domino te crede; pios sufflaminat ille:
 Et ne vacillent dirigit ille pedes.
 23 Ante diem sed fraudis amans cædisque peribit;
 Et petet infernas mœstus uterque domos:
 Ast ego te fidam, Deus, auctor & arbiter æqui!
 Anchora tu vitæ, spesque salutis eris.

P S A L. LVI.

- M**E, Deus! adspecta facilis; quem viribus hostis
 Obruit, & miserum nocte dieque premit:
 2 Nocte dieque premit miserum; nec terminus iræ est:
 Nec claudi numero gens inimica potest.
 3 Corda metu quoties trepidabunt, porta salutis
 Tu, Deus! & vitæ spes mihi solus eris:
 4 Vox tua laudanda est; te nitor vindice, temnam
 Te duce mortali spicula missa manu.
 5 Quæ loquor infelix, interpret adulterat effrons;
 Dum coquit hostiles mens scelerata dolos:

- 8 Clam coit, insidias meditans, & noctis in umbrâ
 Observat gressus impia turba meos :
 7 Fraude suâ fidens tutam se somniat ; iræ
 Hanc, Deus, incusso fulmine dēde neci.
 8 Tu tabulis gemitus, lacrimas tu colligis urnâ ;
 Et numeras nostræ tædia longa fugæ :
 9 Terga dabunt hostes, quoties te posco salutem ;
 Nota loquor, famulo tu quia dexter ades.
 10, 11 Vox tua laudanda est ; te nitor vindice ; temnam ;
 Te duce ; mortali spicula missa manu.
 12 Sum tibi, dum spiro, devinctus perpete voto ;
 Teque piis hymnis & tua facta canam.
 13 Vindice te vivo, mihi tu vestigia firmas ;
 Quæque feror vitæ lux tua monstrat iter.

P S A L. LVII.

- D**A mihi te facilem, famuli miserere precantis ;
 Tu, Deus, es vitæ spes sine finē meæ :
 Auspiciis me credo tuis, & fortibus alis ;
 His tegar, undosi dum cadat ira maris.
 2 Vota tibi fundam supplex, qui fœdera servas ;
 Cujus & inceptum dextra coronat opus.
 3 Ocius accurrens, tu, ne vorer, obvius hosti
 Ibis ; erunt comites candor & alma salus.
 4 Cædibus assueti cingunt mihi tecta leones ;
 Turbaque ferales quæ vomit ore faces :
 Lingua refert gladium, telum penetrabile dentes ;
 Nec magis his jaculum, nec magis hasta ferit.
 5 Quâ, Deus, effulges effer super æthera lucem ;
 Terraque sit radiis tota corusca tuis.
 6 Hostis iter stravit laqueis, me perculit horror ;
 Objecit foveas, captus at ipse dolo est.
 7 Obsequiosa mihi mens est, tibi firmiter hæret :
 Te mea vox Dominum, te mea plectra canent.
 8 Excute segnitiam, numeris cane, lingua, decoris ;
 Psallite vocali nabilia juncta lyræ :
 9 Manè novo super astra, Deus, te carmine tollam ;
 Et tua per populos grandia facta feram.
 10 Magne parens ! æquat tua te clementia cœlo ;
 Transvolat & nubes intemerata fides.

G

in Quâ

11 Quâ, Deus, effulges effer super æthera lucem;
Terraque sit radiis tota corusca tuis.

P S A L. LVIII.

- P**Urpurei proceres, jus qui libratis & æquum,
Vosne putem fari iusta, vel æqua sequi?
2 Quisque neces animo versat, bellumque minatur
Sævus; & innocuo terra cruore rubet.
3 Quisque dolos secum materna traxit ab alvo;
A teneris omnes devius error agit.
4,5 Virus inest colubri; magicis qui cantibus aures
Subtrahit, & vinci callidus arte nequit.
6 His malas, dentesque, Deus, confringe; leonum
Contere sanguineis ora cruenta lupis:
7 More fluant fugientis aquæ; sit inutilis illis
Arcus; & ultrici spicula frange manu:
8 Limacum vel more liqua, fœtûsque tenelli;
Lumina cui solis mors rapit ante diem:
9 Dissipet hos turbo, flammæ dum concipis; antè
Fervere subjectis quàm queat olla rubis.
10 Gestiet hæc spectans vir iustus; & hoste peremto,
Sanguineo niveos abluct amne pedes.
11 Utilis est pietas, tum dicet conscia tellus;
Est quoque, qui toto regnat in orbe, Deus.

P S A L. LIX.

- E**Ripe me telis, populum, pater alme! rebellem
Protere; cui mens est prava, cruenta manus.
3 En petor insidiis infons! en! agmine facto,
Turba potens in me nocte dieque ruit:
4 Undique conspirans in me nil tale merentem
Vim parat: hæc spectans, fer, pater orbis, opem.
5 Ociùs evigila, belli pacisque sequester!
Quo domus Isacidûm vindice sospes erat:
Quos reges adspecta populos; nec parce profanis,
Per scelus audaci qui pede jura premunt.
6 Discurrunt, cinguntque feris ululatus urbem,
More canum; solis lux ubi mersa latet:
7 Ensis inest labiis, comes est jactantia linguæ;
Seque putant nullo teste nefanda loqui:

- 8 His, Deus, illudes ; &, qui mihi sæva minatur,
Materies risûs devius orbis erit.
- 9 Viribus hostis ovat, sed te sequar, optime rerum !
Ne peream, vindex tu mihi semper ades.
- 10 Me tua prævertet levibus clementia pennis ;
Dulcibus & votis, hoste cadente, fruar :
- 11 Ne tamen hostiles acies simul obrue ; nacti
Otia dediscant ne tua facta pii :
- Sparge sed obstantes, & sparsas demete sensim ;
Sospite me, clypei quem tegit umbo tui.
- 12 Has meruit fastus simul, & perjuræ pœnas ;
Linguaque felle tumens & lita labra dolis.
- 13 Hos furor exstinguat tuus ; ut tibi subdita discant
Sceptra Palestinæ, quotquot & orbis habet.
- 14 Discurrant, cingantque feris ululatibus urbem,
More canum ; solis lux ubi mersa latet :
- 15 Discurrant, quærantque dapes ; cogantur at atram,
Dum redeat terris lux nova, ferre famem.
- 16 Tu mihi manè novo, Deus, & cantabere fortis
Et bonus ; afflicto tu quia lenis ades :
- 17 Tu mihi carmen eris, mea vis & ahenea turris ;
Es mea tu rupes, unus & auctor opis.

P S A L. LX.

EN, Deus ! extorres peregrinæ gentis in oris
Spargimur ; hæc iræ sunt documenta tuæ.

Redde jubar solitum : tellus tremit ima dehiscens ;
Tu quassam repara, stringe quod intus hiat.

Turbârunt miseras à te data pocula mentes ;
Sensimus & nimio pondere colla premi :

Nunc fidei, pactique memor, vexilla piorum
Erigis ; & populi signifer ipse tui es.

Tu tibi dilectum superis de sedibus audi ;
Dumque vibrant hostes spicula, tende manum.

Vox hilarat me sacra Dei ; quo vate Sucothi
Metiar, & Sichemæ partiar urbis agros :

Cum Giliadæis subdam mihi rura Manassæ ;
Juda dabit leges, gens Ephraïma viros :

Juncta Moabæis populis juga dives Idume
Induet ; imperiis obsequiosa meis ;

- Quæque Palestinæ pingues gens incolit oras,
 Victa gravi bello, nostra tropæa canet.
- 9 Quo duce munitæ succedam mœnibus urbis?
 Gentis Idumææ quo duce regna petam?
- 10 Qui prius exosas acies educere bello
 Jure recusasti, tu, Deus, arma reges.
- 11 Fer bonus auxilium, nos dum ferus obsidet hostis;
 Te, Deus, excluso, nemo ministret opem.
- 12 Numinis auspiciis pugnabitur; hostica pubes
 Concidet, & pedibus colla premenda dabit.

P S A L. LXI.

- Æ** Theris aurati rector! mea suscipe vota;
 Et placidus pronâ, quæ loquar, aure trahe.
- 2 Orbis ab extremo te poscam limite; pectus
 Dum miser, ah! curis sentio mille premi;
 Tende manum fesso; securum scandere rupem
 Da mihi, semotam quam nimis esse queror.
- 3 Tu mihi portus eras, fureret cum fluctibus æquor;
 Inger & hostiles turris ahena minas:
- 4 Æternum loca sancta colam, te fretus; & alis
 Rebus in angustis protegar usque tuis.
- 5 Audisti miseri gemitus & vota; piisque
 Debitus, heredis jam mihi cessit honos.
- 6 Aurea tu Regi produces tempora vitæ;
 Multaque pro paucis vivere secla dabis:
- 7 Hic tua templa colet, dum vescitur æthere; custos
 Hinc tua sit bonitas, cingat & inde fides.
- 8 Ergo tuas referam laudes, & debita solvam
 Vota, mihi donec spiritus ossa reget.

P S A L. LXII.

- M**ente Deum tacitâ veneror, spēs omnis in illo est;
 Ille salutiferam fert mihi promptus opem:
- 2 Arx Deus est, clypeusque mihi, portusque salutis
 Unicus; incutient nulla pericla metum.
- 3 Ecquis erit tandem scelerum modus? Ecqua malorum
 Meta, quibus nimum nocte dieque premor?
 Mox ruet in præceps meus hostis; ut ariete pulsa
 Mœnia, vel putri saxa soluta situ.

- 4 Deturbare gradu me dum parat æmulus, astu
 Rem gerit, & fraudesnectere dulce putat;
 Callidus incauto blanditur, & ore precatur
 Prospera, dum diras pectore mille tegit:
- 5 Tu tamen has inter Dominum mens suspice turbas;
 Spes ope cœlesti sustinet ille meas.
- 6 Arx Deus est, clypeusque mihi, portusque salutis
 Unicus; incutient nulla pericla metum:
- 7 Ille mearum rupes & fons & gloria vitæ est;
 Illius arbitrio res ego credo meas.
- 8 Fidite mortales Domino, mentisque recessus
 Pandite; spe mentes erigit ille pias:
- 9 Futile deprendes, nimiumque volatile vulgus;
 Estque paludati purpura vana chori:
 Lancibus impositos trutina ventosque virosque;
 Gens hominum certè plus levitatis habet.
- 10 Nec populi spoliis, rebus nec fide caducis;
 Nec jacta nimias ambiciosus opes.
- 11 Non semel est rerum Dominus, me teste, professus;
 Cuncta suo nutu consilioque regi:
- 12 Hunc penes est bonitas; hoc jus dicente, viritim
 Digna suis meritis præmia quisque refert.

P S A L. LXIII.

- T**U mihi, rerum opifex, Deus es! te in vota vocabo,
 Sol ubi purpureo reddit ab axe diem:
 Te sitio; te membra fame tabentia poscunt;
 Hic ubi nec seges est, unda nec apta siti:
- 2 Inter tesqua tuas mens optat cernere vires;
 Luminis & sancti luce priore frui.
- 3 Dulcior hinc vitæ favor est tuus: ergo rotundo
 Montibus in mediis te, Deus, ore canam:
- 4 Ad tua devotas attollens atria palmas,
 Te recolam, terræ dum vagus hospes ero.
- 5 Hic ego te spectans, epulis saturabor opimis;
 Gestiet hinc laudes tollere lingua tuas.
- 6 Tu mihi carmen eris; furvâ seu noctis in umbrâ
 Excubo, tranquillâ sive quiete fruor.
- 7 Me quia juvisti pridem, pater alme! sub alis
 Blanda tuis posthac otia lætus agam.

54 . P S A L. LXIV, LXV.

- 8 Te quoque ponè sequar, mens te mea deperit unum;
Me tua nam validâ dextera fulcit opè :
9 At mihi quæ fraudem struit, & metuenda minatur,
Hostica gens imâ sorpta delinset humo :
10 Agminis infesti vindex latus hauriet ensis ;
Membraque discerpent sanguinolenta feræ.
11 Gestiet interea Domino Rex fretus ; & illum
Pectore sincero quisquis & ore colit :
Sed Deus his linguam compescet perpetè freno,
Quos certare dolis & dare verba juvat.

P S A L. LXIV.

- M**E, Deus! exaudi, precibus dum sidera pulso;
Tu mihi de trepido pectore pelle metum.
2 Dexter ades, seu clâm conspirat callidus hostis ;
Impia seu demens explicat arma furor.
3 Ensis affimiles acuit gens effera linguas ;
Et lita mordaci spicula felle vibrat.
4 Clâm pia lethifero recludit pectora ferro ;
Nec tamen ætherei vindicis arma timet.
5 Dum coëunt, certantque dolis, animantque sodales
In scelus ; his, ajunt, conscius ecquis erit ?
6 Invenère novas, excusso pectore, technas ;
Fixa nec est tacitis meta modusve dolis.
7 Sed Deus his subito figet præcordia telo ;
Claudet & extremum mors properata diem.
8 Ipsa bibit gens hæc sua toxica ; turba popelli
Illius adspectu territa vertet iter.
9 Conscia tum tellus cœlestis fulmina dextræ
Efferet ; ultorem discet & esse Deum :
10 Eriget his & se pia mens ; & numine freta
Gestiet exultim, lætitiâque fremet.

P S A L. LXV.

- T**E laudes, pater alme ! manent in rupe Sionis ;
Huc tibi quæ vovit munera quisque feret.
2 Confluet huc gemino populus de cardine mundi ;
Tu quia de sacro colle vocatus ades.
3 Me malè transactæ prefferunt crimina vitæ ;
Sed tuus hæc vitæ crimina tollet amor.

- 4 Felices minimum, rerum quos feligis auctor,
Quosque sequestratos ad tua sacra vocas !
Sancta Sionæ gens hæc colet atria templi ;
Mille voluptates adferet illa domus.
- 5 Auctor opis, vitæque parens ! dum concipis iras,
Justitiæ promissis tristitia signa tuæ :
Numine te fedit, te suspicit ultima tellus ;
Quisquis & extremum trans mare tecta colit.
- 6,7 Tu valido munis & firmas robore montes ;
Tu maris & populi murmura vasta premis.
- 8 Cum tua de cælo funduntur spicula, passim
Ultima terrarum quasi pavore tremunt :
Tu simul Hesperium recreas & littus Eoum ;
Solis ubi supero fundis ab axe jubar.
- 9 Tu bonus arva rigas & ditas flumine pleno ;
Surgit & imperio messis ubique tuo :
- 10 Tu, Deus ! humectas valles ; saturataque vernis
Imbribus assiduo germine ridet humus :
- 11 Aureus annus erit, te fecundante novales ;
Farraque sub pedibus fundet opimus ager :
- 12 It comes ubertas & pleno copia cornu ;
Arida quæ læto pascua rore beat :
- 13 Tu gregibus colles operis ; in vallibus imis
Tu segetum culmos luxuriare jubes :
Te sata, te Domino lætantur mollia prata ;
Laudibus hæc cernas omnia plena tuis.

P S A L. LXVI.

Eia age, læta Deum celebra gens incola terræ ;
Factaque supremi fer super astra patris :

- 3 Dic, Deus ô quantis orbem terroribus imples !
Robore quàm valido colla proterva domas !
- 4 Te canat, & Domino supplex tibi serviat Eos ;
Solis & occiduis subdita terra rotis.
- 5 Discite mortales superi miracula Regis ;
Tota quibus rerum machina testis erit :
- 6 Illius imperio refugi maris aruit unda ;
Pressaque sunt hilari flumina sicca pede.
- 7 Despicit hic terras, & mundi sceptrâ gubernat ;
Altaque sidereo sub pede colla premit.

8, 9 *Voco*

- 8,9 Voce Deo clarâ mortales solvite grates ;
Sospitat ille animas, dirigit ille pedes.
- 10 Sorte, pater, variâ tua nos exercuit olim
Dextera ; sic aurum septima flamma probat :
- 11,12 Pes hæsit laqueo, cinxerunt vincula lumbos ;
Hostis & immixtis tempora preffit equis :
Nec vada, nec flammæ deerant : post mille pericla
Tu tamen optatâ das statione frui.
- 13 Ergò tuis, magni Rex & Pater ætheris ! aris
Vota soluturus debita dona feram :
- 14 Dona feram promissa priùs ; fors aspera vitam
Dum quateret, miseris obrueretque modis :
- 15 Agna tibi vitulusque cadent, & corniger hircus ;
Nec deerunt sacris mascula tura focis.
- 16 Huc ades, ætherei quisquis colis atria Regis ;
Accipe quàm rebus consulat ille meis :
- 17,18 Hunc ego compellans laudavi voce canorâ ;
Impia qui mandat vota ferenda Notis :
- 19 Audiit ille preces & verba carentia fuco ;
Et captus voti simplicitate fuit.
- 20 Laudibus hunc omnes celebrent ; favet ille precantibus ;
Nec tetricus famulo ferre recusat opem.

P S A L. LXVII.

- M**itis ades, cœptisque fave, mentisque tenebras,
Alme parens ! vultûs discute luce tui.
- 2 Nos tua securos duc per vestigia ; tutum
Omnibus & populis pande salutis iter.
- 3 Te plebs, te procures, sexus te prædicet omnis ;
Et puer impubes, invalidusque senex.
- 4 Dicat Iô populus ; justus tu jura gubernas ;
Paret & imperio terra fretumque tuo.
- 5 Te plebs, te procures, sexus te prædicet omnis ;
Et puer impubes, invalidusque senex.
- 6 Auspice te, felix omnis dabit omnia tellus ;
Audiet & domini vota benignus ager.
- 7 Nos, Deus ! adspicies placidus : nemet ultimus orbis ;
Omnibus & populis tu venerandus eris.

P S A L. LXVIII.

- Æ** Theris exsurgat Dominus, turbentur & hostes;
 Et citò dent trepidæ turpia terga fugæ.
 2 Impius hoc coram vanescat; fumus in auras
 Sic abit, & minimo cera calore fluit:
 3 Gaudia sed versans animo, vaga sidera cantu,
 Et pede festivo gens pia pulset humum:
 4 Efferet exsultans tellus venerabile numen
 Judicis, auratis qui premit astra rotis.
 5 Patribus hic orbam sobolem, viduasque maritis
 Providus è cœli protegit arce nurus:
 6 Prole beat steriles, captivis vincula demit;
 Et premit hirsutis hôstica tecta rubis.
 7 Tu, Deus! Ifacidis olim per inhospita tesqua;
 Invia tu, memini, per loca ductor eras;
 8 Intremuit tellus, sudârunt sidera, Sinæ
 Ardua nutârunt culmina, tacta metu.
 9 Gentis at electæ ditâsti rura quotannis;
 Dulcis & in siccos depluit imber agros:
 10 Has tibi dilectus populus nunc incolit oras;
 Hic bonus afflictis hospita tecta paras.
 11 Hic tua matronæ cecinerunt bella pudicæ;
 Armaque virgineus vexit in astra chorus.
 12 Fœda paludati verterunt terga tyranni;
 Dives & imbelli præda fuere gregi.
 13 Membra tuo piceâ quamvis fuligine tincta
 Sint populo, veniet priscus in ora nitor:
 Sic micat argenti radians candore columba,
 Aurea quam jaculis ociùs ala rapit.
 14 Hic, ubi cœlestis dispersit dextera Reges,
 Par nivibus rupes sacra Sionis erat:
 15 Non ita Salmonis candent juga tempore brumæ;
 Non ita Bazanis sidera lambit apex.
 16 Quid juga turgetis? Deus unâ rupe Sionis
 Gaudet; & hic figet tempus in omne larem.
 17 Mille Deo parent cœli stellantis alumni!
 Cum lubet, innumeris imperat ille rotis:
 Cingitur his Dominus, quâ fert vestigia; Sinæ
 Non secus in sacris constitit antè jugis.

- 18 Ille triumphali scandit sacraria pompâ ;
 Ponè catenatos jussit & ire duces :
 Munera nec pompæ deerant ; ex hoste receptas
 Exuvias adytis intulit ille sacris.
- 19 Rerum opifex, opiferque Deus tollatur in astra !
 Nos cumulat donis jugiter ille suis.
- 20 Protegit ille pias cœlesti numine mentes ;
 Ille tuas claudit, mors, aperitque fores :
- 21 Hostica sed certo transfiget tempora ferro ;
 Gentis & impuræ sanguine tela linet.
- 22 Rursus, ait, populum spatiosa per æquora ducam ;
 Arvaque, quæ parent legibus, Oge, tuis :
- 23 Crura triumphantes sua tingent sanguine Regum ;
 Et lambent avidi vulnera cruda canes.
- 24 Vidit & obstupuit populus, comitante catervâ,
 Cùm peteres niveis aureâ templa rotis :
- 25 Cantores præeunt ; sequitur lyra tinnula ; pulsant
 In medio teneræ tympana rauca nurus :
- 26 Quisquis ab Ifacidis generis primordia ducis,
 Numinis in sacro pande tropæa choro :
- 27 Hæc quoque Benjaminî referent, Judæque nepotes,
 Et Sabolonæi Nephthalidæque duces.
- 28 Hæc tua, Rex superûm ! stabilivit dextera ; forti
 Macte animo, & dextræ facta tuere tuæ.
- 29 Ex adytis vim prome sacris, opulenta tyrannæ
 Ut tibi curvato poplite dona ferant.
- 30 Perde truces acies, quas passim robore vasto,
 Tristibus & jaculis sternere cuncta vides :
 Hos dele, qui bella crepant ; argentea coge
 Hos tibi submissis munera ferre genu :
- 31 Æthiopum tunc ora tuas venerabitur aras ;
 Et vestigalis barbara Memphis erit.
- 32 Tollite rectorem cœli super æthera Reges ;
 Quæque decet, Domino solvite vota Deo :
- 33 Ille triumphali transcendit sidera curru ;
 Et prior est seclis, & sola voce quatit.
- 34 Cuncta Dei vires celebrent ; his nubila cœli
 Frenat, & Ifacidûm protegit ille domum.
- 35 Rupe sedens sacrâ, quàm formidabilis orbi
 Est Deus Ifacidûm, cœlicolûmque parens !
 Ille suo populo fons est & roboris auctor ;
 Illius excluso sine peremmet honos.

P S A L. LXIX.

- F**Er, Deus! auxilium, dum fluctibus obruor altis;
 Deficit & medias spiritus inter aquas :
- 2 Verticis extremum gurgēs supereminet; hærent
 Intricata putri crura pedesque luto :
- 3 Dum clamo, speroque miser meliora; fatiscit
 Mens mihi, vox aret, lumina torpor habet.
- 4 Impia gens, odiis me quæ nil tale merentem
 Opprimit, est numero verticis æqua pilis ;
 Viribus & superans, mihi nullo crimine partas
 Per scelus extorquet barbarus hostis opes.
- 5 Simplicitas tibi nota mea est, delictaque vitæ ;
 Quidquid & in cæco pectore labis inest.
- 6 Ne nostri pudeat castæ pietatis amantes,
 Da, Deus ! Isacidum qui bonus arina regis.
- 7 Tu mihi causa mali es ; te propter perfero clades ;
 Pro dolor ! indignus turpat & ora pudor :
- 8 Me fratres odere mei ; peregrinus & illi,
 Heu ! videor, cui lac præbuit una parens :
- 9 Me populi, templique tui dispendia torquent ;
 Quæque vibrant in te, me quoque tela petunt ;
- 10 Fletibus indulsi, lacrimis jejunia junxi ;
 Opprobrii pietas sed mihi causa fuit :
- 11 Lugubri quoties velavi corpus amictu,
 Crudeli petiit me fera turba joco :
- 12 Me quoque qui leges dat in urbis limine iudex
 Sibilat, & nimio rauca taberna mero.
- 13 Tempestitiva, Deus ! tibi fundo vota ; precanti
 Annue ; te bonitas cingit & alma fides :
- 14 Pelle truces hostes ; me, ne vorer, eripe cæno ;
 Et fer opem, vasti dum furit ira maris :
- 15 Absit ut infandæ tenebris involvar abyssi !
 Et peream tumidas naufragus inter aquas !
- 16 Me bonus exaudi propius ; totiesque probatus
 Pristinus in tenero pectore perstet amor :
- 17 Rebus in afflictis famulo ne tetricus ora
 Subtrahe ; sed positis suscipe vota moris.
- 18 Dexter ades, propiusque veni, vitamque tuere
 Ocius, hostiles dum timet illa manus,

- 19 Turpia te coram miscens opprobria fannis,
 Cladibus insultat gens inimica meis ;
 20 Hæc mihi sexcentis lacerârunt pectora curis ;
 Hæc mihi tabifici causa doloris erant :
 Quæsiui frustrâ qui solarentur amicos ;
 Nec focii nostris ingemuere malis :
 21 Inter & æumnas quibus intricabar, aceto
 Mixta propinârunt pocula, felle dapes.
 22 Hæc, precor, implicitos epulis gens devoret hamos ;
 Et pereat gazis illaqueata suis :
 23 Lumina, ne videant, piceâ caligine fusca ;
 Occupet & gelidus crura soluta tremor :
 24 Quem premis indomiti fluctus effunde furoris ;
 Et semel ardescens nesciat ira modum.
 25 In dominos evertet lares & prædiâ vasta ;
 Nullus & hæc heres tecta vel arva colat :
 26 Scilicet hi famulo, quem tu premis, acrius instant ;
 Irritantque tuâ vulnera facta manu :
 27 Crimina criminibus cumula ; nec iudice quisquam
 Te speret placido propitioque frui :
 28 Hos tabulis erade tuis ; vitæque perennis
 Absit in archivis nomina læva notes !
 29 At pater, oppressum curis & sorte malignâ,
 Me tua cœlesti dextera servet ope :
 30 Tunc ego de lato depromam pectore grates ;
 Et mihi tu, rerum conditor ! hymnus eris :
 31 Gratus hoc certè est, vitulus quàm corniger aras
 Ante cadens bifido cùm pede pulsat humum.
 32 Gestiet hæc spectans humilis, cœtusque piorum ;
 Omnibus & veniet priscus in ora vigor :
 33 Est inopum tutela Deus ; nec despicit illos,
 Compede quos vinctos carcer opacus habet.
 34 Illius attollant laudes polus, æquora, tellus ;
 Quidquid & arx cœli, cæcula, terra foveat :
 35 Ille manu forti reparabit mœnia Judæ ;
 Tecta Sionææ protegit ille domus :
 36 Hic figet gens sancta larem, serique nepotes ;
 Qui pede devoto ponè sequuntur avos.

P S A L. LXX.

- H**Uc, Deus! adproperans, me tutelaribus armis
 Affere; nec patriam, quam peto, differ opem.
 2 Terga, precor, vertat, qui vim, qui tela minatur;
 Inquinet & turpis, dum fugit, ora pudor:
 3 Huic fuga sit merces, me qui petulante cachinno
 Excipit, & damnis pascitur usque meis.
 4 Sed quisquis te poscit opem, te numine fretus
 Gestiat, in laudes solvat & ora tuas:
 Quique tuæ fudit dextræ, speratque salutem,
 Optet ut in terris sit tibi perpes honos.
 5 Ah! premor adversis; te solo vindice nitor;
 Nunc ades, invisas & mihi pelle moras.

P S A L. LXXI.

- A**lme parens rerum! spes te mea respicit unum;
 Ne mihi sit Dominum te coluisse pudor.
 2 Eripe me telis, qui jus tutaris & æquum;
 Nec mea da rapidis vota ferenda Notis.
 3 Sis mihi tu rupes, dum sævit & ingruit hostis;
 Sis, Deus! in mediis turris ahena malis:
 Tu quibus incolumis server mandata dedisti;
 Arx quia tu vitæ præsidiumque meæ es.
 4 Ah! Deus, ah! famulum populi trucidis eripe dextris;
 Et scelerum socios me procul esse jube.
 5 Vindice te nitor; teneris qui semper ab annis,
 Unus eras vitæ portus & una salus.
 6 Matris ab uberibus servasti: matris ab alvo
 Me quia traxisti, tu mihi carmen eris.
 7 Me fugiunt focii ceu formidabile monstrum;
 Spe tamen auxilii tu mea vota foves.
 8 Da, Deus! ut cælo meritis te laudibus æquem;
 Sintque meo tituli semper in ore tui.
 9 Ne mihi te subduc; capulo vicina senectus
 Dum subit, & periit, qui fuit, oris honos.
 10 Adspicis ut, dentes acuens, conspiret in unum,
 Meque petat tacito gens inimica dolo:
 11 Hunc, ait, invisum Domino quin impete facto
 Obruimus? Quis enim criminis ultor erit?

- 12 Sis mihi tu præsto ; fer opem placatus ; opemque
Dum, pater, optatam ferſ mihi, rumpe moras.
- 13 O precor ! ut pereat me qui petit impius hostis ;
Et pudor obſcœnis inquinet ora notis.
- 14 Aſt ego te nitar ; vox te mea jugiter unum
Efferet, è cœlo viribus aucta novis.
- 15 Teque, tuamque fidem, benefactaque limite, nullo
Clauſa canam ; terras dum rota ſolis obit.
- 16 Clara tuæ vates referam miracula dextræ ;
Unius & ſolium fons mihi laudis erit.
- 17 Hactenus hæc docui populos ; feſſuſque ſeneſcã
Jam cano, quæ didici, te præeunte, puer.
- 18 Ne mihi te, vetulo ſolitum ne ſubtrahe vultum ;
Dum tegar ingeſtã lumine caſſus humo :
Antè tuas populis fas ſit mihi pandere laudes ;
Ultima quas tellus poſteritaſque legat.
- 19 Juſtitiaſque qui laude niteſ & robore polles,
Magne parens ! ecquid par tibi mundus habet ?
- 20 Me manus oppreſſit tua ; ſed clementia vitæ
Reſtituit, mediis eripuitque malis.
- 21 Auspice te feriam ſublimi vertice cœlum ;
Et ſpes in dubiis tu mihi rebus eris :
- 22 Ergò tuam, Rex magne ! fidem mea concinet uſque
Barbitos, & teneræ nablia junc̃ta lyræ.
- 23 Gaudia concipiet pectus, partâque ſalute,
Geſtiet in laudes lingua ſoluta tuas.
- 24 Juſtitiam lux nulla tuam non evehet, hoſtes
Namque mei totis erubuere genis.

P S A L, LXXII.

- D**A Regi tua jura, Deus ! da natus ut olim
Regius hæc poſſit, te præeunte, ſequi.
- 2 Ille tuo populo leges feret arbiter æquus ;
Imperio tenues proteget ille ſuo.
- 3 Montibus ex ipſis, palmã redimita capillos,
Pax aderit ; populis & pia jura dabit.
- 4 Ille patrociniſ legum defendet egenos ;
Hoſtis & inſenſi colla proterva premet.
- 5 Omnia te metuent illo ſub principe ſecula ;
Orbita dum lunæ, ſolis & axis erit.

- 6 Ver dabit hic terris ; sic misso desuper imbre
Prata simul rident, & modò tonsus ager.
- 7 Candida tum probitas florebit, & optima rerum
Pax ; vario donec lumine luna nitet.
- 8 Huic vagus Euphrates, huic serviet æquor utrumque;
Imperii tellus ultima limes erit.
- 9 Hunc colet Æthiopum soboles ; populusque rebellis
Hoc coram nudo vertice verret humum.
- 10 Dona ferent Cilices, & gens circumdata Ponti
Fluctibus, & sitiens Indus, & ustus Arabs.
- 11 Procumbent tumidi submisso poplite Reges ;
Nullaque non illi terra tributa feret.
- 12 Fortibus hic armis teget & defendet egenos ;
Et populum, cui spes nulla refulget opis :
- 13 Et parcet miseris, tenues & muniet ; enses
Franget & hostiles, discutietque dolos :
- 14 Carus erit iusti sanguis ; feliciter ergò
Ducet inauratos & sine nube dies.
- 15 Dona dabunt Arabes, & fausta precabitur orbis
Ultimus ; & famæ præco perennis erit.
- 16 Montibus in summis, parcâ semente peractâ,
Nascetur domino luxuriosa fegetes :
- Sic Libani vestitur apex conterminus astris ;
Cum levis aëreas ventilat aura cedros :
Utque viret gramen pratis in mollibus, illi
Subdita florebunt oppida, foeta viris.
- 17 Illius in regnis fulgebit gloria ; donec
Purpureo nitidum sol vehet axe diem :
Audiet hic felix ; felices reddet & urbes,
Et populos, vastâ quos ditione tenet.
- 18 Ergò Dei, qui mira potest & perficit unus,
Crescat in immensum non fugiturus honos :
- 19 Qui regit Isacidas, titulis illustribus orbem
Impleat, & famâ solis utramque domum.

P S A L. LXXIII.

Q Uàm favet Isacidis Rex qui rotat ætheris orbes !
Ille sacri quanto flagrat amore gregis !
Me tamen implicuit non extricabilis error ;
Pesque vacillavit, mens quoque cæca fuit.

3 Indo.

- 3 Indolui, spectans scelerum florere ministros;
Et dare propitiis impia vela Notis.
- 4 His superant vires, & inexpugnabile robur;
Et manet in senibus, qui fuit antè vigor.
- 5 Dura premunt alios & nubila tempora; puri
His redeunt soles, & sine fæce dies.
- 6, 7 Corda tument fastu, vis armat pectora, turgent
His oculi; nec mens, quas habet, æquat opes.
- 8 Excutit os frenum, spirans fraudesque, necesque;
Audet & in circo grandia verba loqui.
- 9 Nec scelerum modus est; acuunt in sidera linguas
Nequiter, inque homines dira venena vomunt.
- 10 Hæc spectans huc vertit iter, sua castra relinquens,
Vir pius; irati quem rapit unda freti:
- 11 Ecquis, ait, superâ Deus hæc despectat ab arce?
Ecquis in æthereo pectore sensus inest?
- 12 Ecce Dei gens hæc cultum dum proterit omnem,
Floret, & immensas per scelus auget opes.
- 13 Quid mea me juvit pietas? Quid pectus honestum
Profuit, aut insons & sine labe manus?
- 14 Undique me lethi sepsit gravis horror, & omnis
Lux fuit in pœnas ingeniosa meas.
- 15 Hæc ego si promam, pater orbis & arbiter! aures
Offendet populi vox minùs æqua tui.
- 16 Ah! ego dum rerum causas exquiro latentes,
Deficio; & cassum lumine pectus hebet.
- 17 Tu tamen è sacris adytis, pater ætheris alti!
Me gregis istius fata futura doces.
- 18 In juga tu fontes duxisti lubrica; pronos
In caput hinc volvi præcipientesque jubes:
- 19 Quàm gravis est lapsus! quàm tristis & aspera clades!
Quàmque repentino fulmine corda quatis!
Sors gregis istius vanescit, imaginis instar,
Quæ fugit, ignavus mox ubi formus abit.
- 20 Tu, Deus! evigilans fastum calcabis, & illas,
Quas nimium jactat fastus inanis, opes.
- 21 Antè miser tacitâ torquebar mente; cucurrit
Et mini tabificus fracta per ossa dolor:
- 22 Ast ego desipui; nec me levis error habebat;
Mensque sub insipido pectore bruta fuit:
- 23 Te tamen assiduè fruor; &, ne fortè vacillet
Pes dubius, dextrâ fulcior usque tuâ:

- 24 Consilio tu cæca tuo vestigia flectis ;
Et cinges posthac perpete fronde comam.
- 25 Quis mihi te præter supera succurret ab aula ?
Quid quod amem, nisi te, summa vel ima dabunt ?
- 26 Membra mihi quoties animâ fugiente fatiscunt ;
Tu vigor es vitæ delictumque meæ.
- 27 Ibit in exitium tua quisquis signa relinquit ;
Gaudet & alterius transfuga castra sequi.
- 28 Ast ego te solum sectari dulce putabo ;
Et tua, sis cum spes tu mea, facta canam.

P S A L. LXXIV.

CUr, Deus! æternum nos deferis? Acribus iris
Cur tibi dilectas depopularis oves?

- 2 Te populi veteris, te sacri cura peculi
Tangat; & ante oculos sit tibi sancta Sion.
- 3 Ocius adproperans, sceleratas obrue gentes;
Sacilegâ violant dum tua templa manu.
- 4 Pro pudor! in medio feralis buccinâ cœtu
Clangit, & in muris fixa tropæa vides.
- 5 Claruit hic olim, qui, cæsis undique silvis,
Intulit arboreas in tua templa trabes:
- 6 Nunc operosa ruit luxata bipennibus ædes;
Et cælaturæ nobilioris opus:
- 7 Ignibus injectis fœdârunt atria templi;
Quod colis, æquârunt culmina summa solo:
- 8 Fana quot his restant, dicebant, perditæ flammæ;
Cuncta simul iussæ corripuere faces.
- 9 Nulla, quibus fidam, superant oracula; nemo
Cernitur hîc vates; nemo futura videt.
- 10 Quò, Deus! usque truces acuet gens hostica dentes?
An tuus æternum prostituetur honos?
- 11 Cur tua se nobis subtraxit dextera? Vires
Exfere; deque sinu deside prome manum.
- 12 Tu mihi Rex olim, rerum & tutela mearum;
Tu populi columen spesque salutis eras:
- 13 Te Dominum agnoscens tumidum se diffidit æquor;
Obruit & Pharios unda reversa duces:
- 14 Cantibus illis periiit cum milite ductor;
Et data sunt avidis ossa voranda feris:

- 15 Dura flix latices effudit, & alveus alti
Fluminis attonitas aruit inter aquas.
- 16 Tu jubar auratum solis diffundis in orbem;
Et stabili noctem lege diemque regis:
- 17 Imperioque tuo, medio stat in aere tellus,
Septa vadis; æstas ardet, & alget hiems.
- 18 Adspice sacrilegi populi convicia, laudes
Qui premit & stulto deterit ore tuas.
- 19 Turturis, ah! vitam ne milvis objice; curam
Nec gregis afflicti debeat ulla dies.
- 20 Vive memor pacti: nequicquam quærimus umbras;
Scilicet hostilis regnat ubique furor.
- 21 Absit! ut afflicto turpis pudor inquinet ora:
Da potius laudes ut canat ille tuas.
- 22 Evigila, caussamque tuam ne deferere; probri
Vive memor, quo nos stulta caterva premit.
- 23 Hostiles expende minas; en prurit in arma,
Inque dies crescit seditiosa manus.

P S A L. LXXV.

- L**ingua, Deus! te nostra canet; tibi solvere grates,
Perque tuas laudes barbitos ire parat:
Te tua præsentem monstrant miracula terris;
Et tuus hinc orbi fit manifestus amor.
- 2 Mox, ais, assumam gentem mihi fœdere vinctam;
Legibus & sanctis justitiæque regam:
- 3 Cum populis luxata licet, liquefactaque tellus
Diffuat; illa meâ restituetur ope.
- 4 Vana cohors, dixi, scelerum quid frena relaxas?
Stulta, quid elatis cornibus astra feris?
- 5 Desine, gens exlex, cœlo, Dominoque minari;
Desine præfracto gutture verba loqui.
- 6 Nec Notus aut Boreas dat opes, fascesque; nec Eos,
Nec plaga, se vitreis sol ubi mergit aquis.
- 7 Jura dat humanis divina potentia rebus;
Hunc levat; hunc pedibus, cùm lubet, illa premit.
- 8 Tu, Deus! undantem pateram fers vindice dextrâ;
Mixtaque purpureo sunt aconita mero:
Hos meritæ devota neci gens impia succos
Ebibet, & quidquid pocula facis habent.

- 9 Te, pater Ifacidûm! sublimi carmine tollam;
Dum stabilis tellus, mobilis æther erit.
10 Colla premam tumidis; sed cultor juris & æqui
Surget humo, merito cinctus honore comas.

P S A L. LXXVI.

- S**Ancta Deum Judæa colit; virtutis & ille
Ifacidûm populo dat documenta suæ:
2 Ille sacro folio Solymam delegit amœnam;
Ille Sionæa gaudet in æde coli:
3 Hic clypeos, ensesque ducum confregit & arcus;
Et bellatrici tela vibrata manu.
4 Tu, Deus! immanes superas virtute leones;
Quos tegit in tetricis silva remota jugis.
5 Hostibus obrepit sopor; &, te vindice, dextræ
Diriguere metu; prædoque præda fuit:
6 Vox simul intonuit cœli de vertice; currus
Impetus, & volucres vis sua liquit equos.
7 Te tremit accensq; tellus; ultricibus iris
Quis queat & telis obuius ire tuis?
8 Cum tua de cœlo populis mandata dedisti;
Conticuit sacro terra retenta metu:
9 Vidit & obstupuit, lex cùm cœlestis egenis
Attulit optatam, dum premerentur, opem.
10 Te canet hostili nuper quæ ferbuit irâ
Turba ferox; reliquis protinus ora premes.
11, 12 Concipe vota Deo, qui terret fulmine terras;
Quodque voves posito, gens pia, solve dolo:
Munera fer Domino, qui colla tumentia fastu
Proterit, & Regum sceptrâ pavore quatit.

P S A L. LXXVII.

- V**Ota meo supplex fudi Dominoque, Deoque;
Audiit ingenuas impiger ille preces.
2 Æger opem petii; sed nocte recrudit atrox
Vulnus, & auxilium respuit omne dolor:
3 Sidera suspiciens implevi questibus auras;
Et mens curarum mole sepulta fuit:
4 Tristibus ex oculis somnum, Deus! excutis omnem;
Et dolor infestus non semel ora premit:

- 5 Sæpe quod exegi subit irreparabile tempus ;
 Et pede qui volucris præteriêre dies :
 6 Plectra miser recolo, longæ solamina noctis ;
 Et mecum vigili sic ego mente quoror :
 7 An Deus afflictis æternum subtrahit ora ?
 An solitam posthac ferre negabit opem ?
 8 Illius an sumtis fugit clementia pennis ?
 An data sunt agili vota ferenda Noto ?
 9 Priscus an ex animo favor est erasus ? amoris
 An teneri famulis obstruit ira fores ?
 10 Hæc ego : sed mentem querulo malus abstulit error ;
 Nunc recolam dextræ facta priora tuæ :
 11, 12 Hæc mihi succurrent annalibus eruta priscis ;
 Jugiter hæc repetet mens pia, lingua canet.
 13 Sunt operum fideique tuæ sacra testis ;
 Nec tibi par superâ regnat in arce Deus :
 14 Inclita fulmineam comitant miracula dextram ;
 Et majestatis conscia terra tuæ est :
 15 Tu, Deus ! Isacidis, invicto robore cinctus,
 Demisti Pharii barbara vincla soli :
 16 Te mare conspecto tremuit, fluctusque profundi ;
 Protinus & positis obstupere minis :
 17 Nubibus è ruptis imbres cecidere sonori ;
 Actaque præcipiti turbine grando ruit :
 18 Fulmina terrebant & mixta tonitrua flammis ;
 Et tremuit subito concita terra metu :
 19 Tu mare calcâsti ; tua sed vestigia delens
 Obruit hostiles unda reducta rotas :
 20 Auspice te, sacras Moses cum fratre phalanges
 Duxit, ut errantes per juga pastor oves.

P S A L. LXXVIII.

- SAcra cohors ! monitis resera cœlestibus aures ;
 Et memori voces mente reconde meas :
 2 Mersa diu tenebris populis oracula pandam ;
 Omnibus & prisci temporis acta canam :
 3 Auribus acceptas, & quas benè novimus omnes,
 Res loquar ; & sancti quæ memorâstis avi :
 4 Absit ! ut hæc seros celemus facta nepotes ;
 Miraque pollenti parta tropæa manu.

- 5 Jura suo populo Dominus, legesque perennes,
 Pactaque perpetuò commemoranda dedit :
 6 Jussit ut hæc soboli pietas & cura parentum
 Proderet ; & seclis secla priora novis.
 7 Sic Deus agnoscit, sic spem fulcire piorum,
 Sic populum voluit, quò jubet, ille sequi :
 8 Cura fuit, legum detrectans frena rebelles
 Æmula posteritas ne sequeretur avos :
 Mens illis distorta fuit ; nec cura, nec ullus
 Numinis in bruto pectore sensus erat.
 9 Cur tribus Ephræmi, gravidis incincta pharetris,
 Terga dedit ; primæ cùm cecinere tubæ ?
 10 Scilicet infandis violârat fœdera dextris ;
 Spreverat & Domini jussa tremenda sui :
 11 Merferat & tenebris superi miracula Regis ;
 Totque triumphatos, hoc præeunte, duces.
 12 Quem fugiunt, coram proavis quæ conditor orbis
 Edidit ad portas, barbære Nile, tuas ?
 13 Hic mare dissecuit, cumulataque murmure sacro
 Æquora securum pandere jussit iter.
 14 Sol jubar ut pandit, rexit vestigia nubes ;
 Noctis & in tenebris prævia flamma fuit :
 15, 16 Fluxit & è silicum venis arentibus humor ;
 Cotis & è medio flumina dulcis aquæ.
 17 Non tamen abstinuit scelerum gens impia, rupes
 Inter inaccessas, & loca senta situ :
 18 Mente nefas meditans accendit numinis iras,
 Ingluvies epulas dum petit atra novas :
 19 Inque Deum linguas acuens, in finibus istis
 Delicias populo quas, ait, ille dabit ?
 20 Elicuit saxis latices ; an munera farris,
 Et quas appetimus proferet inde dapes ?
 21 Talibus accensus rerum Deus arbiter, iræ
 Strinxit in Isacidas tela timenda suæ :
 22 Scilicet hæc superûm gens est diffisa parenti ;
 Illius & nihili perfida duxit opem.
 23 Ille tamen nubes referavit & horrea cœli ;
 Unde pluit liquidis æmula manna favis :
 24 Desuper irrorans messes suffecit olimpus ;
 Omnibus angelicas præbuit ille dapes :
 25 His epulis populum Dominus cumulavit ab alto ;
 Quæque ligurivit fercula quisque tulit :

- 26 Illius imperio volucres hinc impiger Auster
 Ponè ruens castris intulit, inde Notus :
 27 Si numeres, non tot vallatur littus arenis ;
 Plura nec æstivus corpora pulvis habet :
 28 Agminis aligeri circum tentoria nubes
 Decidit, & patulas textit ubique vias :
 29 Talibus ingluviem gens hæc devota saginæ
 Pavit, & optatus venit in ora cibus.
 30 Crescebat scelerata fames, semesaque frustra
 Faucibus hærebant, cùm Deus ultor adest :
 31 Ille saginatos, odio stimulatus & irâ,
 Obruit Isacidæ, Isacidûmque duces.
 32 Non tamen hæc populi mutant miracula mentes ;
 Nempe sacris monitis derogat ille fidem ;
 33 Ergò Dei jussu gens hæc evanuit omnis ;
 Inter & ærumnas concidit ante diem.
 34 Tot mala perpeffus rediit, vigilique labore
 Divinam populus poscere cœpit opem :
 35 Tum subiit, quoties cœlesti tectus asylo,
 Spreverit instantem depuleritque necem :
 36 Impia sed blandæ demens mendacia linguæ,
 Verbaque fundebat byffina texta dolo :
 37 Blanditias inter medias mens nescia recti ;
 Immemor & sancti fœderis usque fuit.
 38 His tamen ignovit Deus, & quas sumferat iras
 Exuit ; ultrices abstinuitque manus :
 39 Scilicet humanæ subiit sors lubrica vitæ ;
 Æmula quæ venti non reditura fugit.
 40 Irritata Dei quoties patientia victa est ;
 Invia dum populus per loca ferret iter ?
 41 Crevit & impietas, brevibus comprehendere metis
 Cùm majestatem numinis ausa fuit :
 42 Mentibus exciderant superæ miracula dextræ ;
 Et libertatem quæ dedit alma dies :
 43 Nec subeunt animos Phariis quæ nuper in oris,
 Inque Soanæo gesta fuere solo.
 44 Hîc Pelusiaco manârunt sanguine rivi ;
 Nec latices usquam qui biberentur erant :
 45 Alta venenatis squallebant atria muscis ;
 Scandit & auratos lurida rana toros :
 46, 47 Brachus edax segetes, vastârant arva locusta ;
 Deciderant uvæ grandine, mora gelu :

- 48 Grandine percussi validi cecidère juvenci;
 Fulmine lanigeri disperiére greges:
 49 Numinis incaluit furor, invisosque Canopi
 Tristibus est geniis depopulatus agros:
 50 Ira ferox sibi fecit iter; discrimine nullo,
 Omnibus erosit viscera pestis atrox:
 51 Mors cita primitias sobolis, floremque juventæ
 Abstulit, & vires, maxime Nile, tuas.
 52 At Deus Ifacidas Phariis eduxit ab oris;
 Pandit & insolitas per loca sola vias:
 Perdius & pernox, inter deserta ferarum;
 Sic solet imbelles ducere pastor oves:
 53 Carpsit iter tutum populus, formidine pulsâ,
 Cum Pelusiacos obruit unda duces:
 54 Appulit huc tandem, sacras ubi cernimus aras,
 Et juga cœlesti sub juga missa manu:
 55 Gentibus ejectis, Deus illi tecta, laresque,
 Et distincta suis finibus arva dedit.
 56 Illa tamen rursus tentavit numinis iras,
 Fallere jurati fœderis ausa fidem:
 57 Rursus ad ingenium rediit, moresque priores;
 Et perjuratis æmula vixit avis:
 Cornibus adductis oculos sic decipit arcus;
 Et facies subito quæ fuit antè redit:
 58 Stulta superstitio celsis in collibus aras
 Struxerat, & pictos est venerata Deos.
 59 His Deus incensus, populum sibi fœdere junctum
 Odit, & exsuperans nesciit ira modum:
 60 Nec mora, Silonis fugiens sacraria, dixit,
 Cara prius tellus, nunc odiosa, vale:
 61 Numinis & testis locuples, & fœderis index,
 Præda peregrinis arca sacrata fuit:
 62 Dumque suam contra sobolem Deus asperat iras,
 Telaque; sacrilego sanguine tinxit humum:
 63 Ignibus extincti juvenes cecidère; puellæ
 Festa novis thalamis carmina nemo dedit:
 64 Ense sacerdotes perierunt; nulla superstes
 Funera quæ fleret conjugis uxor erat.
 65 Mox Deus evigilans æstum convertit in hostes;
 Sic fremit à nimio militis ira mero:
 66 Fossæque sunt illis inhonesto vulnere terga;
 Turpis & æternum venit in ora pudor.

- 67 Non tamen indulfit Siloni fœderis arcam ;
 Sacra nec Ephræmo sceptrâ ferenda dedit ;
 68 Prætulit his Judæ sobolem, sanctæque Sionis
 Culmina ; divini captus amore loci :
 69 Sic sibi templa Deus posuit contermina cœlo ;
 Et duraturo tecta cœva solo :
 70 Jessiademque legens famulum sibi, linquere caulas
 Jussit, & hirsutos lanigerosque greges :
 71 Protinus huic sceptrum tribuit, moderator ut esset,
 Ductor & Abramidûm, qui modò pastor erat ;
 72 Præfuit hic regno ; vigil & prudentia fasces,
 Et solii candor cinxit utrumque latus.

P S A L. LXXIX.

- T**elluris cœlique parens & rector ! agellum
 En tibi devotum barbarus hostis habet !
 En tua flagitiis incestat templa nefandis !
 Et ruit arx Solymes & jacet æqua solo.
 2 Ah ! gregis electi depascitur ilia vultur ;
 Dantur & infestis membra voranda lupis :
 3 Mœnia cæde madent, undat per compita sanguis ;
 Ossa legit nemo, cespitem nemo tegit :
 4 Interea nostras ridet gens accola clades ;
 Orbis & opprobrium, ludibriumque fumus.
 5 Ecqua tuas, rerum genitor ! lux finiet iras ?
 Ignis, an in morem perpetis usque fremes ?
 6 Numinis ignaros, & te qui poscere votis
 Detrectant, iræ fac documenta tuæ.
 7 Segregis in populi jugulum manus impia ferrum
 Merfit ; & est sacros depeculata lares :
 8 Mille modis premimur : tu quæ patravimus olim
 Dele animo, promptam lenis & adfer opem.
 9 Assere semineces, & nævos elue ; laudes
 Nominis ut celebrent terra fretumque tui.
 10 Cur mala progenies sic secum mullitat, Illud
 Quod colit Abramidûm natio, numen ubi est ?
 Ultor ades, populoque tuo spectante, rebelles
 Obrue, qui nostro sanguine tela linunt :
 11 Suscipe captivi gemitus, mortisque propinquæ
 Impia pollenti vincula solve manu.

P S A L. LXXX.

73

- 12 Te quibus adpersit sacræ gens accola terræ;
 Probra, parens rerum ! multiplicata refer :
 13 Hoc tibi solennes reddet pro munere grates
 Grex pius, & laudes concinet usque tuas.

P S A L. LXXX.

- A**dfer opem, Solymæ pastor ! cui luce coruscâ
 Spiritus hinc ales cingit & inde latus :
 2 Prome jubar viresque tuas, spectante Manassâ ;
 Et patris Ephræmi Benjaminiq. tribu.
 3 Arbiter armorum ! palantes collige : vultum
 Redde tuum ; vitam protinus ille dabit.
 4 Quò furor usque tuus belli, pater optime ! præses,
 Nostra dabit levibus vota ferenda Notis ?
 5 Tu lacrimis epulas, lacrimis tu mixta dedisti
 Pocula ; nec fuit his meta modusve malis :
 6 Impia, quas patimur, risit vicinâ clades ;
 Motaque de spoliis rixa molestâ fuit.
 7 Arbiter armorum ! palantes collige : vultum
 Redde tuum ; vitam protinus ille dabit.
 8 Gentibus excisis hîc vinea floruit, arvis
 Quam tua de Phariis transtulit antè manus :
 9 Auspice te, Solymæ radices fixit in oris
 Altius, & multo palmitè textit humum :
 10 Pampinus apricis induxit collibus umbras ;
 Sic viret in Libani cedrus amœna jugis :
 11 Hinc erat Euphratis gelidæ contermina ripæ ;
 Æquoreis illinc brachia junxit aquis :
 12 Cur, Deus ! hanc septis viduas ? Cur sepibus altis
 Orba viatorum carpitur illa manu ?
 13 Sævus aper vites violavit dente novellas ;
 Et rabidis uvæ præda fuere feris :
 14 Ergò redi, vitesque tuas de sede suprema
 Protege, victrici qui regis arma manu :
 15 Quam tua consecvit, quam fovit dextera, curæ
 Sit tibi votivo vinea fœta mero :
 16 Hanc populant ignisque vorax, ferrumque ; furoris
 Præda sumus miseri materiesque tui.
 17 Tu tibi selectos ultrici protege dextrâ ;
 Viribus invictis quos tuus auxit amor :
 K 18 Redde

- 18 Redde tuis vitam ; sic quò tu jusseris omnes
Ibimus, & laudes vox canet una tuas.
19 Arbiter armorum ! palantes collige : vultum
Redde tuum ; vitam protinus ille dabit.

P S A L. LXXXI.

- Q**uifquis es, auctorem vitæ super æthera lætus
Effer, & Ifacidûm carmina pange Deo :
2 Sidera vox feriat, jungantur nabilia voci ;
Et fidibus teneræ pleetra canora lyræ :
3 Clange tubâ, dum luna filect contermina soli ;
Festus erat sanctis patribus ille dies :
4 Hanc tulit Ifacidis legem Deus ipse Sionis ;
Nec populo lux hæc sanctior ulla fuit :
5 Illa dies indicta fuit, cùm sancta propago
Liquisset Pharii barbara regna soli.
6 Huic ego succurri Nili, Deus inquit, ad undas ;
Fasce levans humeros, fœcilibusque manus :
7 Obscura de nube tonans, ego rebus in arctis
Respondi votis, auxiliumque tuli :
Hujus at ingenium populi, moresque probavi ;
Cùm Meribæ querulis ora rigavit aquis.
8 Quifquis es Ifacidûm, memori mea dicta reconde
Pectore ; jurato nec mihi deme fidem :
9 Si mihi das aurem, me præter vana Deorum
Nulla tibi finges numina, nulla coles :
10 Te Pelusiaci duxi de carceris umbrâ,
Compede detracto ; plus pete, plura dabo.
11 Hæc ego : sed pelagi soboles mea surdior undis,
Aversâ monitus respuit aure meos :
12 Ergò libidinibus jussi dare frena, suoque
Quemque rapi genio consilioque regi :
13 O utinam nostris auscultans vocibus, Hebri,
Me duce, posteritas instituisse iter !
14 Obvius ivissim cuneis hostilibus, ipsos
Et mea jussissem vincula ferre duces :
15 Hostibus illa meis, omnis secura ruinæ,
Calcâisset domino colla superba pede :
16 Terra ferax illi messes fudisset opimas ;
Dulcibus undâssent aspera saxa favis.

P S A L. LXXXII.

- C**Um pater æthereus folio consideret alto;
 Purpureos inter, sceptrigerosque choros:
 2 Vestra cohors, inquit, quò leges proteret usque?
 Et pendet trutinâ fasque nefasque pari?
 3,4 Legibus armentur tenuës & patribus orbi;
 Nec premat imbelles tincta cruore manus.
 5 Sic ait: ast illis cæcâ caligine pectus
 Cingitur, & lucem mens malè sana fugit:
 Hos ultrix scelerum luxato cardine tellus
 Obruet, in priscum sponte relapsa chaos.
 6 Hos ego, quos sceptris decoravi, voce benignâ
 Sæpe Deos dixi, progeniemque Dei:
 7 Regia sed rastris æquabit sceptrâ, tyrannis
 Et vos cum reliquis mors violenta metet.
 8 Tu, Deus! exsurgens telluri jura ministra:
 Quos habet hæc populos tu, pater alme! regis.

P S A L. LXXXIII.

- R**ebus in adversis vocem ne supprime; rebus
 In deploratis, ne, Deus! usque file:
 2 Gens inimica tibi, furiis immanibus acta,
 En fremit! & cristis cominûs astra ferit.
 3 En coit! utque pios solâ caligine tutos
 Opprimat, infidias subdola mille parat.
 4 Quin, ait, eruimus recutitæ germina gentis;
 Ne qua Jacobæos natio jactet avos.
 5 Te Dominum contra conspirant nequiter omnes,
 Et feriunt tacito fœdera sæva dolo:
 6 Cum Nabathæorum populis conjurat Idume;
 Cumque Moabæa gens Agarena coit:
 7 Gabala se Tyriis jungit, crudelis & Ammon;
 Cumque Palestinis fert Amalecus opem:
 8 Advolat Assyriæ populus, Lothique nepotes
 Impiger auxilio consilioque juvat.
 9 Hos, Deus! extirpa; pereant, Cissontis ad undas
 Ut cecidit telis gens Madiana tuis;
 Utque ruit subito transfixus Sifera ferro;
 Quod tibi perniciem, sæve Jabine, tulit:

- 10 More fini campos texere cadavera ; cladis
Hujus & Endoræ conscia terra fuit.
- 11 Ut Zebus, & Zebeas, & Zalmāna junctus Orebo ;
Sic pereant, populus quos habet iste duces :
- 12 Ad sacra, dixerunt, properemus limina templi ;
Limina victrici mox subigenda manu.
- 13 Hos age, rerum opifex ! & versa vindice dextrā ;
More legis paleæ, præcipitisque rotæ :
- 14 Ut vaga piniferas vastant incendia filyas ;
Ut furit in summis stridula flamma jugis :
- 15 Sic tu sacrilegum populum crepitante procellâ,
Et fera fulmineo turbine castra quate :
- 16 Inquinet ora pudor, mens dum stupefacta malorum
Mole, tuam tandem poscere discat opem :
- 17 Turpibus opprobriis & fluctibus obrue vastis ;
Et pereant, mersos nec levet ulla dies :
- 18 Ultor ades, qui jura regis ; sic maximus orbis
Te Dominum, solum te sciet esse Deum.

P S A L. LXXXIV.

- O** Quibus illicitis, belli, Deus ! inclite præses !
O quibus imperiis me tua templa trahunt !
- 2 Cor micat, exsultant fibræ, vox infremit, illis
Dum simul & sacro numinis ore fruar.
- 3 Ponè tuas habitat, belli, Deus ! arbiter, aras
Passer, & hîc cunas pascit hirundo suas.
- 4 O felix nimium tua qui colit atria ! laudes
Ille tuas jugi voce sub astra feret.
- 5 Audiet & felix te quisquis fudit, & ille
Qui comes est populo, dum tua templa petit :
- 6 Quâ feret hic gressum, fontes dabit arida vallis ;
Inque cavas fossas depluet agnē aquæ :
- 7 Instaurabit iter vires, & numinis ora
Visurus, Solymæ figet in æde pedem.
- 8 Tu qui bella regis, Solymam qui protegis armis,
Cœli opifex ! famuli fac rata vota, precor.
- 9 Adspice nos placidus, clypei quos protegis umbrâ ;
Et simul in Christum lumina fige tuum.
- 10 Quam domus, alme parens, tua me delectat ! in illa est
Mille mihi sæclis gravior una dies :

PSAL. LXXXV.

77

Aurea purpurei sibi servant atria Reges ;
Hic potius custos liminis esse velim.

- 11 Te fas est clypeum, te fas est dicere solem ;
Tu decus & vitæ præmia certa dabis ;
Candida cui mens est, & purum crimine pectus ;
Hunc honor, ingentes hunc comitantur opes :
12 O pater armipotens ! te quisquis nititur uno,
Hic mihi felices inter habendus erit.

PSAL. LXXXV.

TU, Deus ! Ifacidûm ditasti messibus arva ;
Te duce, Niliaci liquimus antra soli :

- 2 Agminis electi tua quondam gratia nævos
Texit, & æquoreis crimina merfit aquis.
3 Quâ prius ardebas, tandem deferbuit ira ;
Et minus antiquæ jam feritatis habet :
4 Da reduces tua castra sequi ; custosque fidelis !
Quod superest iræ perpete nocte preme.
5 Nullane conceptam restinguent sæcula bilem ?
Nullane fulminei meta furoris erit ?
6 Nec solitas unquam vires, vitamque reduces ?
Gestiat ut vultu mens animata tuo.
7 Adfer opem, patriique jubar diffunde favoris ;
Pace, Deus ! niveâ te comitante veni.
8 Desuper exspecto vocem ; si turpia vitant,
Mentibus illa piis nuntia pacis erit.
9 Vicinam promittet opem metuentibus iras
Numinis, & Solymæ clara tropæa jugis.
10 Ibit in amplexus alacris clementia veri ;
Oscula justitiæ pax quoque blanda dabit :
11 Altiùs è terris verum caput efferet ; æquum
Exferet os cœlo, despicietque solum :
12 Pandet & astringit rerum pater horrea cœli ;
Et fata cum multo fœnore reddet ager :
13 Prævia cœlicolûm Regi pax aurea passim
Ibit, & optatas pandet ubique vias.

PSAL.

P S A L. LXXXVI.

- T**Ende meis aurem, cœli Rex optime ! votis ;
 Advolvor genibus pauper inopique tuis.
- 2 Protege nunc vitam famuli non digna ferentis ;
 A te, quam posco, spes mihi pendet opis.
- 3 Fer, Deus ! auxilium, semperque salutiſer adſis ;
 Te Dominum supplex nocte dieque voco.
- 4 Tu famulum recrea, dum cingunt undique ſyrtes ;
 Spes mea te ſolum, quem tueatur, habet.
- 5 Supplicis, abjectâ quâ mens excanduit irâ,
 Te miſeret ; bonitas & tua fine caret.
- 6 Te precor, exaudi gemitus & vota precantis ;
 Ne pereat pelagi ſpes mea merſa vadis.
- 7 Cùm premar adverſis, te poſcam ſupplique voto ;
 Aure, Deus ! facili tu mea verba leges.
- 8 Par tibi nemo deûm eſt ; nec ſunt miracula, divi
 Quæ reliqui jaçant, æquiparanda tuis :
- 9 Te, Deus ! auctorem rerum canet ultimus orbis ;
 Seque ſui ſternet principis ante pedes.
- 10 Maieſtas immenſa tibi eſt ; miracula captum
 Exſuperant : ſolus tu, Deus ! aſtra regis.
- 11 Tu mihi pande viam, tu grefſus dirige, firma
 Pectus ; ut intrepidus, te duce, recta ſequar :
- 12 Sic ego te toto celebrabo pectore ; carmen
 Et mihi perpetuum tu, Deus ! unus eris.
- 13 Fine carens bonitas tua me defendit ; opaco
 Me tuus è lethi carcere traxit amor.
- 14 Ah ! quoties in me veſano turgida faſtu,
 Contemnrixque tui gens violenta ruit ?
- 15 Sed tibi, cœlicolûm rector ! mens ſegnſ ad iram ;
 Et memor eſt pacti, pollicitique tenax.
- 16 Reſpice me famulum ; letho, Deus ! eripe vernam ;
 Neve ruam, vires jugiter adde novas.
- 17 Hoſtis in opprobrium, veteris da pignus amoris ;
 Et patrociniî lucida ſigna tui.

P S A L. LXXXVII.

- E**Cce Sionæas infertas nubibus arces !
 Et Solymæ sacris mœnia nixa jugis !
 2 Urbibus hanc præfert quot habet stirps inclita Judæ;
 Hanc in deliciis conditor orbis habet.
 3 Fama tuos titulos totum diffundit in orbem,
 Urbs sacra ! divinâ quæ fabricata manu es.
 4 Civibus addentur Solymæ Babylonis alumni ;
 Confluet huc populus, barbara Memphi, tuus ;
 Juncta Palestinæ Tyrus huc concedet, & ipsi
 Æthiopes ; sacri pars aliquanta gregis :
 5 Nobilis hic Solymæ civis dicetur, & ille ;
 Hanc Deus imperio muniet ipse suo.
 6 Et populum quoties supera censebit ab aula,
 Dicet, Hic est urbis civis & ille meæ.
 7 Efferet hanc linguis populus, fidibusque canoris ;
 Et mea victurum vox canet alta melos.

P S A L. LXXXVIII.

- F**ons opis & vitæ ! supplex tibi nuncupo vota ;
 Pallida seu nox est, seu nitet orta dies.
 2 Jugibus inclina facilem clamoribus aurem ;
 Nec famuli tetricâ despice fronte preces.
 3 Cladibus indignis, & fluctibus undique cingor ;
 Jamque meas pulsat mors inopina fores.
 4 Manibus adscribor gelidis, & inanibus umbris ;
 Pristinus & liquit flaccida membra vigor :
 5 Sic jacet exsanguis tumuli sub fornice ; cuspis
 Quem fera legitimum messuit ante diem ;
 Hunc, ubi concessit fatis, de pectore deles
 Protinus, extincti cura nec ulla subit.
 6 Ah ! miser inferni speluncâ condor in imâ ;
 Et tenebras inter vita trahenda mihi est.
 7 Fluctibus innumeris miserum caput obruis, iræ
 Dum nimis indulges libera frena tuæ.
 8 Me fugiunt focii, me detestantur amici ;
 Squallida dum duri carceris antra colo.
 9 Tristibus ora madent lacrimis, ad sidera palmas
 Dum levo, te Dominum dum sine fine voco.
 10 Tune

- 10 Tune tuas famuli promes in funere vires?
An post exsequias te canet umbra redux?
- 11 An fidei tumulus putris, & sine nomine corpus?
An cinis extinctus pignus amoris erit?
- 12 Justitiamne tuam celebrabunt carmine manes?
Fortia vel tenebræ facta sub astra ferent?
- 13 Te tamen oravi supplex, semperque vocabo;
Orta dies croceis dum fugat astra rotis.
- 14 Ah! Deus, ah! animam mediis cur linqvis in undis?
Cur tua jactatæ subtrahis ora rati?
- 15 Me mala, me teneris mors circumsepsit ab annis;
Et tua me trepido perculit ira metu.
- 16, 17 Obrutus his perii; dejectus ab æthere nimbus
Intempestivis sic fata mergit aquis.
- 18 Quos mihi junxit amor focii fugere; tribules
Et simul in tenebris delituere mei.

P S A L. LXXXIX.

- T**E Dominum, pater alme! canam fidumq; bonumq;
Audiet & numeros ultima terra meos:
- 2 Certus amor, dixi, tuus est, bonitasque perennis;
Et fidei cœli regia testis adest.
- 3 Cum tibi dilecto pepigisti Davide fœdus;
Summaque jurati fœderis ista fuit:
- 4 Progenies, soliumque tuum durabit; in orbe
Semita dum lunæ; dum via solis erit.
- 5 Sancte parens! tua facta polus, tua fœdera tellus
Efferet; & populi, quos tuus urit amor.
- 6 Par tibi quid superum sublimia tecta? secundum
Quem tibi purpureo de grege terra dabit?
- 7 Grex sacer attonitus te spectat, & agmina cœli
Poplite curvato te venerantur herum.
- 8 Arbiter armorum! quis te vel viribus æquat?
Fœdera vel servat candidiore fide?
- 9 Te penes imperium est pelagi; tua jussa capeffens
Sponte procellosi sternitur unda maris.
- 10 Fossa tuis cecidit pubes Mareotica telis;
Tergaque nudavit gens inimica fugæ.
- 11 Te Dominum tellus, auctorem suspicit æther;
Et quidquid tellus, quidquid & æther habet:

- 12 Vox tua sublimi Boream deduxit ab arcto;
 Et pluvios humili misit ab axe Notos;
 Gestit ovans Hermon, te gestit principe Tabor;
 Hic Zephyris, Euro proximus ille levi:
 13 Est tua per cunctas diffusa potentia terras;
 Cunctaque pollenti robore dextra regit.
 14 Sunt comites jus fasque tui; folioque perenni,
 Hinc sine labe fides adstat & inde salus.
 15 O felix tua quem delectat buccina! vultus
 Ille tui fretus lumine carpet iter.
 16 Nocte dieque tuas solenni carmine laudes
 Dicet ovans, & te vindice furget humo.
 17 Tu decus æternum, tu vires sufficis unus;
 Et tuus è cæno tollit in astra favor:
 18 Tu, pater Isacidum! nos tutelaribus armis
 Cingis, & invicti munia Regis obis.
 19 Sedibus è superis afflatus numine vates,
 Quem tibi sacrasti, talia dicta dedit:
 Donavi Solymis præstanti corpore Regem,
 Quem meus è populo segrege legit amor:
 20 Jeshiada famulo, succo cui dulcis olivæ
 Tempora perfudi, sceptrâ ferenda dedi:
 21, 22 Huic ego sufficiam vires, dextrâque tuebor;
 Sive parent hostes spicula, sive dolos:
 23 Quæ premet hunc odiis coram ruet hostica pubes,
 Ultricesque mihi sentiet esse manus:
 24 Huic mea sed bonitas & amor, non immemor iusti
 Fœderis, imperii frena regenda dabit:
 25 Illius Euphrates olim victricibus armis,
 Totaque Sidonii ferviet unda maris:
 26 Fœderis ille memor sacri, patremque Deumque,
 Omnis & auctorem me celebrabit opis:
 27 Illum ego primitias sobolis, Regemque vocabo,
 Sceptrigerique ducem præsidiumque chori:
 28 Quod pepigi, nullo claudetur limite fœdus;
 Nullaque promissi meta favoris erit:
 29 Sera nec illustres extinguunt secula nepotes;
 Sceptraque durabunt, dum vehet astra polus.
 30, 31 Sed si fortè meas soboles detrectat habenas
 Degener, & renuit fœdera sancta sequi:
 32 Protinus ulciscar: meritas dabit improba pœnas:
 Progenies plagas sentiet ista meas:

- 33 Hunc tamen æternum solitâ bonitate tuebor ;
 Perpetis & fidei pignora certa dabo :
 34 Absit ! ut antiqui dirumpam vincula pacti ;
 Et rapiant voces ventus & unda meas :
 35 Ipse meum jurans numen, cum Davide fanxi
 Fœdera, non dubiam quæ meruere fidem :
 36 Æquævum soli folium reget inclita proles ;
 Sceptra nec excutiet, quæ geret, ulla dies :
 37 Astra poli testor, citius sol aureus orbem
 Linquet, & extincto lumine luna ruet.
 38 Tu tamen hunc orbis fastidis rector & horres,
 Bile calens ; Regis nec tibi cura tui est :
 39 Fœdera tu violans sacrum diadema profanas ;
 Calcat & hæc tumido gens scelerata pede :
 40, 41 Oppida tu muris nudas, & subruis arces ;
 Prædaque nunc hostis ludibriumque sui est :
 42 Hostibus interea tu munis robore dextras ;
 Cordaque, lætitiâ luxuriante, reple.
 43 Rex tuus, ah ! trepidus totis excedere castris
 Cogitur, & turpi vertere terga fugæ :
 44 Jamque sacræ pedibus calcatur gloria frontis ;
 Et jacet obscæno merfa corona luto :
 45 Carpitur ante diem demesso flore juvenia ;
 Turpat & angusti principis ora pudor.
 46 Quò, Deus ! usque tuos abscondent nubila vultus ?
 Perpes an accensi flamma furoris erit ?
 47 Ah subeat quàm fluxa mihi sit vita, brevisque !
 Cur genus Adamidûm fabrica vana sumus !
 48 Quem non falce metit fera mors ? Quis mole sepulchri
 Obrutus, inferno victor ab orbe redit ?
 49 Quò se priscus amor, quò se clementia vertit
 Pristina, cumque tuo Davide pacta fides ?
 50 Adspice quæ patimur procerum ludibria passim,
 Probraque quæ tacito pectore clausa fero :
 51 Asperat in Christum stolidas gens impia linguas,
 Illius & lentas exprobrat usque moras.
 52 Ah precor ! alme parens, tuus ut super ætheris axes
 Emicet, & demto sine perennet honos.

P S A L. XC.

- N**Os, Deus ! à primis tua textit dextera seclis ;
 Hæc errabundis struxit ubique lares.
- 2 Tu constans, stabilisque manes ; convallibus imis,
 Montibus & summis, sideribusque prior :
- 3 Sed mortale genus diffingis vindice dextrâ ;
 Inque leves cineres durus abire jubes.
- 4 Sunt tibi secla decem, ceu lux hesternæ vel hora ;
 Quæ vigili, freno non remorante, fugit :
- 5, 6 Instar aquæ fluimus ; tacitæ sic noctis imago,
 Sic flos manè virens, sole cadente, perit.
- 7, 8 Nos, Deus ! excindis, meritas dum surgis in iras ;
 Nudaque sunt oculis crimina tecta tuis.
- 9 Dum tua mille modis nos vexat dextera ; præpes
 Vita volat, ceu vox, quam rapit aura levis :
- 10 Quâ fruimur lustris bis septem clauditur ætas ;
 Contingunt vegeto lustra bis octo seni :
 Tristius at nihil est aut ærumnosius illis ;
 Ah ! ferimur rapidis æmula turba Notis.
- 11 Quis, pater alme ! tuæ vires sat perspicit iræ ?
 Par majestati, prò dolor ! illa tuæ est.
- 12 Metiri da posse dies, momentaque vitæ
 Futilis ; & veri pectora luce reple.
- 13 Tolle moras, facilisque veni, famulosque sagittis
 Tempore venturo figere parce tuis.
- 14 Ociùs adfer opem, mens ut, dum vescimur aurâ,
 Gestiat aucta tuis & saturata bonis.
- 15 Tempora temporibus compensa tristia lætis ;
 Noctis & abstergens nubila, redde diem.
- 16 Da famulis, sobolique, Deum te nosse potentem ;
 Et tuus his posthac sit manifestus amor.
- 17 Nos, pater ! illustra radiis, quibus ipse coruscas ;
 Et tuus æternùm facta secundet amor.

P S A L. XCI.

- N**Uminis excelsi cui sunt sacraria sedes,
 Illius hunc, hostis cùm premit, umbra teget,
 2 Auctor opis certè Deus est ; hunc rebus in arctis
 Agnoscam vitæ spem columenque meæ :

L 2

3 Ille

- 3 Ille dabit, tacitis ne te gens impia technis
 Implicet, aut pestis tabida falce metat :
 4 Illius imbellem te proteget ala; fidesque
 Pacta semel, clypei triplicis instar erit :
 5, 6 Te neque terrebunt tenebræ, nec tela diurna;
 Nec fera quæ sævit nocte dieque lues :
 7 Mille licet dextram cingant, totidemque sinistram
 Funera, perniciēs nulla timenda tibi est.
 8, 9 Te coram gens prava ruet, quia suspicis illum,
 Qui spes est vitæ præsidiumque meæ :
 10 Sed tua te pietas tutum præstabit; ab hoste
 Nec tibi vis ulla est, nec metuenda lues :
 11 Te Deus aligeris cœli stipabit alumnis;
 Hos tibi fiderea mittet ab arce duces :
 12 Te manibus per tesqua feret chorus ille; nec hirtis
 Illides scopulis, hoc comitante, pedes :
 13 Et draco calcandum tibi se præbebit & aspis,
 Indomitusque leo, feminiumque leæ.
 14 Hunc ego defendam, Deus inquit, fortibus armis;
 Et quia me sequitur, sceptrā ferenda dabo :
 15 Hic me poscit opem, fors cū premit aspera; vanas
 Nec mihi quas fundit sentiet esse preces :
 Hostibus ereptus mediis tolletur in altum;
 Et duraturo cinget honore comas :
 16 Aurea feliciis producam flamina vitæ;
 Et famulo pandam molle salutis iter.

P S A L. XCII.

- E** St mihi jucundum tibi, rerum maxime ! grates
 Solvere, per laudes & juvat ire tuas :
 2 Quàm bonus & constans sis, seu sol explicat ora,
 Seu jubar abscondit, dicere dulce mihi est :
 3 Dulce mihi est denis modulari carmina nervis,
 Jungere & argutæ nabilia blanda lyræ :
 4 Gaudia concepi, tua quondam facta revolvens;
 Hinc quoque lætitiæ surget origo meæ.
 5 O vis quanta tuæ est, ô quanta potentia dextræ !
 Consilium nubes quàm tenebrosā tegit !
 6 Brutus ad hæc populus caligat; mentis & exfors
 Hæc spectans, oculos nycticoracis habet :

- 7 Hunc modò, qui læti vernabat graminis instar,
Demetet immiti mors properata manu :
- 8 Tu tamen æternùm duras, ævique fugacis
Despicis aligeras instabilefque rotas.
- 9 Impius, & quisquis tua ridet jussa, peribit ;
Cedet & iratis præda ferenda Notis :
- 10 At tua me bonitas dulci perfundet olivo ;
Vinciet & certo multicolore comas :
- 11 His oculis cernam, quas gens luet hostica, pœnas
Imbuet his aures nuntia fama meas.
- 12 Gens pia florebit, victricibus æmula palmis ;
Utque cædrus, Libani quæ juga fronde tegit :
- 13 Altiùs in Domini radices quisquis agello
Fixerit, undantes tollet in astra comas :
- 14 Crescet, & effatæ ridebit damna senectæ ;
Pomaque proventu luxuriante feret :
- 15 Sic mihi dicetur juris Deus auctor & æqui ;
Et columen, vitæ turris & una meæ.

P S A L. XCIII.

- R**egnât ubique Deus ; cui majestâte verendâ
Frons nitet, invictò robore dextra viget :
Illius imperio stabit secunda ruinæ
Terra, vagas cælum volvet & usque faces.
- 2 Quo sedet hic, folium nescit primordia seclî ;
Nullaque siderei Regis origo fuit.
- 3 Flumina quantumvis conspirent murmure vasto,
Et tumidum fluctus tollat in astra fretum :
- 4 Ille tamen fluviis, pelagoque potentior ipso,
Mulcet, & indomitas numine frenat aquas.
- 5 Illius æternùm durant oracula ; sacræ
Et Solymæ pietas hospita semper erit.

P S A L. XCIV,

- M**Agne parens ! dextrâ qui vindice concutis arma,
Deque reis pœnas exigis, ultor ades :
Legibus incinctum, judex ! conscende tribunal ;
Et quod promeruit turba proterva luat.
- Quò premet usque pios furor hosticus ? Obice nullo
More triumphantis, quò scelus usque ruet ?

- 4 Impius an perget dura, & metuenda minari;
Et quod patravit, ferre sub astra nefas?
- 5 Ah! tibi dilectum populum deglubit, & armis
Opprimit heredes gens scelerata tuos:
- 6 Prô pudor! & viduæ jugulantur & advena ferro,
Per scelus, & proles orba parente cadit:
- 7 Nec videt, hæc, ajunt, nec curat conditor orbis;
Quem sibi Judæus legit apella Deum.
- 8 Bruta cohors, pravique tenax & perfida, tandem
Stultitiæ metam pone modumque tuæ.
- 9 An surdum reputas, aurem qui struxit? An illum
Lumina qui finxit, cernere posse negas?
- 10 Parcet an ille suis, qui gentes plectit? An omnes
Qui docet, ipse velut tyro docendus erit?
- 11 Rerum opifex renes scrutatur, & abdita mentis;
Vanius & nihil his, futiliusque videt.
- 12 O ter felicem! rerum quem corripit auctor;
Quemque docet leges, & sua jussa sequi:
- 13 Ille procul curis traducet mollia vitæ
Tempora, dum præceps turba profana ruit:
- 14 Nam Deus heredes quos scripsit proteget alis;
Nec sua dilecto subtrahet ora gregi:
- 15 Hic aderit vindex, armatus legibus æquis;
Et leget has vitæ sancta propago duces.
- 16 Quis mihi mittet opem, cum cingor & impetor armis
Hostibus imposito quis pede colla premet?
- 17 Me nisi juvisses, rerum pater optime! pridem
Texissent cineres muta sepulcra meos.
- 18 Te, Deus! oravi gressu titubante vacillans;
Nec mora, cœlesti pes mihi fultus ope est:
- 19 Me mihi restituis, curis cum mille fatigor,
Et recreas radiis pectora mœsta tuis.
- 20 Judicis an socius dicêris, nequiter effrons
Qui sua, nescio quâ, crimina lege tegit?
- 21 En coit, inque pius stringit gens impia ferrum!
Omnis & innocuo sanguine dextra rubet!
- 22 At mihi præsidium Deus est, portusque salutis;
Quâque vehor fragilem sustinet ille ratem:
- 23 Hic scelerum vindex poscet pro crimine pœnas;
Turpis & artificii fraus nocitura suo est.

P S A L. XCV.

- E**ia agendum, gens sancta Deum, quo nitimur omnes,
 Cantet; Iô geminans, & pede pulset humum:
 2 Quas decet hoc coram grates persolvat, & orbis
 Rectorem numeris tollat in astra novis.
 3 Illius excellit majestas, viribus ille
 Quotquot habent gentes vincit honore Deos:
 4 Ille manu forti terram sufflaminat; imis
 Vallibus, & summis imperat ille jugis:
 5 Finxit & oceanum, vitreis & præsidet undis,
 Et terram è mediis surgere jussit aquis:
 6 Ergò Deum flexo veneremur poplite, & omnis
 Cura sit æthereo solvere vota patri:
 6 Ille Deus noster, nos grex fumus illius; ultrò
 Si modò fert animus, quæ jubet ille, sequi.
 8 Absit! ait, vobis durecant pectora callo;
 Ut patribus, vetitæ quos sitis ussit aquæ:
 9 Hæc mihi gens Arabum bilem succendit in oris;
 Tentavit vires nec semel illa meas:
 Illius hîc quamvis lassatus murmure, signa
 Roboris invicti non dubitata dedi.
 10 Turba proterva meo lustris bis quatuor olim
 Obstitit imperio, mille molesta modis:
 Futilis est illi mens & temeraria, dixi;
 Stulta nec observat quas ego monstro vias:
 11 Ergò meum sanctè juravi numen, & irâ
 Non semel accensus, talia dicta dedi:
 Gens odiosa mihi nec sacrae tecta Sionis,
 Nec cernet famulis otia pacta meis.

P S A L. XCVI.

- D**icite rectori superûm nova carmina, laudes
 Perque ter illustres ultimus orbis eat:
 Vindicis ætherei nomen tollatur in astra;
 Inque dies jugi carmine crescat honos:
 Ferte per extremas Domini miracula terras;
 Hunc unum geminus prædicet orbis apex:
 Illius est ingens & formidabile numen;
 Par nihil huic tellus, par nihil æther habet.
 5 Ludicra

- 5 Ludicra sunt reliquæ quæ jactant numina gentes;
Finxit at hic cœlum, fidereasque faces;
- 6 Robur & auratis hunc cingit adorea pennis;
Quæque colit roseâ limina luce nitent;
- 7 Illius ignotæ gentes agnoscite vires;
Et quàm sit reliquis altior ille deis;
- 8 Et date quos meruit titulos, manibusque supinis
Debita sacratis figite dona tholis.
- 9 Gens pia fiderei veneretur limina templi;
Omnis & hoc coram judice terra tremat;
- 10 Gentibus hunc reliquis auctorem dicite; cœli,
Et maris & vasti sceptra tenere soli:
Hunc orbem narrate manu fulcire potenti;
Quæque dat hic omni jura carere dolo.
- 11 Gestiat exultans tellus, & lucidus æther;
Et mare, cæruleum quidquid & æquor habet;
- 12 Vernet ager Zephyris, & messibus halet odoris;
Rideat & teneris arbor amicta comis;
- 13 Rector adest cœli, populos ut judicet; illi
Et latus hinc æquum stipat & inde fides.

P S A L. XCVII.

- S**Ceptra gerit Dominus; ter Iô dic ultima tellus;
Omnis & æquoreis insula septa vadis.
- 2 Cingitur hic nebulis, & opacâ conditur umbrâ;
Et comes it sceptris fas, stabilisque fides;
- 3 Antè ruunt volucres elisi nubibus ignes;
Ultricesque vorant hostica castra faces;
- 4 Fulgura præstringunt oculos, cœlumque remugit;
Et gelido tellus intremit icta metu;
- 5 Montibus in summis solvuntur marmora; ceræ
More novæ coram numine terra fluit;
- 6 Justitiam superi testantur sidera Regis;
Et majestatis conscia terra sacræ est.
- 7 Qui colit, & jactat quæ finxit numina, vultus
Huic, precor, inficiat dedecoretque pudor:
Quidquid in orbe deûm cudit malè credulus error,
Hunc colat, Isacidas cui dare tura vides.
- 8 Gestit alma Sion, & Judæ sancta propago;
Vidit ut ultrices illius esse manus.

- 9 Illius imperium cœli supereminet axes ;
 Et reliquos inter præsidet ille deos :
 10 Ergò Dei quem tangit amor, fuge crimina ; vindex
 Hostibus è mediis eripit ille pios :
 11 Ille suos recreat cœlesti lumine ; justis
 Ille dat optatos, & sine nocte, dies.
 12 Vos quibus æqua placent, læti persolvite grates ;
 Et subeat, Domino sanctius esse nihil.

P S A L. XCVIII.

- C**Armine tolle novo Dominum ; miracula pande,
 Partaque cœlesti mille tropæa manu :
 2 Hujus opem sensere pii ; gens hostica poenas
 Cæsa luit, justum vidit & esse Deum.
 3 Ille memor pacti Solymæ servavit alumnos ;
 Testis & his locuples ultima terra fuit :
 4 Ergò Dei laudes in cœlum, carmine festo,
 Tollat ovans gemini terra sub axe poli :
 5, 6 Vox canat, & voci focientur plectra, canoræ ;
 Et lituos sacrae jungit tubasque lyræ :
 7 Æquor, & æquoræ testentur gaudia turmæ ;
 Terraque, telluris quidquid & orbis habet :
 8 Unda loquax feriat jucundo murmure ripas ;
 Dentur & è summis sibila læta jugis :
 9 Stat Deus ante fores, cives ut censeat orbis ;
 Nunc quæ promeruit præmia quisque feret.

P S A L. XCIX.

- R**Egnat, & aligeros cœli Deus inter alumnos
 Emicat ; æthereo sub pede terra treme.
 2 Illius est Solymæ majestas nota, potestas
 Eminet, & reliquis præripit omne decus :
 3 Ergò Dei celebra plenum formidine numen ;
 Quo majus, quo nil sanctius orbis habet.
 4 Temperat huic vires jus & fas ; legibus æquis
 Hic regit Isacidas, præsidioque tegit :
 5 Quisquis es, hunc effer ; da sacris debita plantis
 Oscula ; sanctus hic est, & pietatis amans.
 6 Blæsus ab hoc Moses, & Aron, & filius Hannæ,
 Dum responsa petunt, audiit ille preces :

M

7 Nubis

- 7 Nubis & è pila leges indixit, & illis
Cura fuit Domini jussa verenda sequi :
8 Annuit hic votis, & textit crimina ; vindex
Sæpe tamen scelerum numinis ira fuit :
9 E sacris hunc ergò jugis ad sidera tolle ;
Scilicet est sanctus qui colit illa Deus.

P S A L. C.

- V**Oce Deum celebra solenni ; quisquis Eoo,
Quisquis & Hesperio figis in orbe larem :
2 Illius imperium fer lætus, & impiger hymnos
Ede novos ; quoties limina sancta teris.
3 Hunc agnosce Deum, cui debes luminis auras ;
Auctor enim nemo vel faber ipse sui est :
Hic Deus est nobis, populus nos illius ; instar
Et gregis, æthereâ quem regit ille manu.
4 Laudibus hunc effer, meritas & concipe grates ;
Ad sacra cùm templi limina vertis iter :
5 Illius est ingens bonitas, & limitis expers ;
Sanctaque rescindet fœdera nulla dies.

P S A L. CI.

- T**E, Deus alme ! canam ; cujus manus altera justos
Protegit, in fontes altera tela vibrat.
2 Te sequar, & prudens incedam tramite recto ;
Ecqua tuo tandem lux dabit ore frui ?
Pectore sincero posthac tua jussa faceßam ;
Quosque colam cernes labe vacare lares.
3 Lumina defleßam, ne spectent turpia ; nullum
Et mihi non odio crimen & error erit :
4 Et scelus, & scelerum socios procul esse jubebo ;
Meque finistrorum nulla libido trahet :
5 Et focii ficto qui lædet crimine famam,
Hunc dabit infami dextera nostra neci :
Nec mihi vel socius, vel pars censebitur aulæ,
Transversum populi quem rapit aura levis.
6 Hunc inter famulos, inter numerabo sodales,
Cui mens est pravi nescia, pura manus :
7 Nec mendax conviva mihi ; nec verba popello
Qui dat, & os vulgo subliniit, hospes erit :

8 Ibit in exsilium, brevis est mora, talia quisquis
Suscipit, huic sacra ne sit in urbe locus.

P S A L. CII.

Æ Theris excelsi rector ! me desuper audi ;
Dum gemitus, clamor dum meus astra ferit :

- 2 Rebus in accisis vultum ne subtrahe ; promptâ
Sed trahe, prostratus dum queror, aure preces.
3 Vita mihi fumo similis vanescit in auras ;
Tristis & in cineres dissipat ossa dolor :
4 Debile cor languet, ceu flos succisus aratro ;
Nec desiderio tangor, ut antè, dapis :
5 Dum sine fine gemo, macies deformat ; & exstant
Ossa, per exsanguem dinumeranda cutem :
6 Haud aliter mœstis implet loca sola querelis
Ibis, & infausto carmine noctis avis :
7 Sic vigil, heu ! dulci viduatus compare passer
Mœret, & ex alto tristia fata vocat :
8 Mille vides circùm strictas in crimina linguas ;
Et conjuratas in mea damna manus :
9 Fercula sunt sordes cinerum, farrisque canini
Reliquiæ ; lacrimis pocula mista bibo :
10 Vis iræ secreta tuæ me sustulit olim
Sublimem, lapsu quò graviore ruam.
11 Umbra velut fugiens, vanescit futilis ætas ;
Aret & exsuccum corpus, ut ægra seges :
12 Tu, pater annorum ! stas nullo mobilis ævo ;
Orbaque principio gloria fine caret.
13 Exsurges, Solymæque tuæ miserebere ; venit
Pacta dies, votis sæpe petita meis :
14 Nempe tuis famulis urbs delectabilis illa est ;
Et capimur faxis ruderibusque loci :
15 Sic nomen numenque tuum venerabitur orbis ;
Quisquis & hîc populos sub ditione tenet.
16 Structa Deo celsæ cùm surgent tecta Sionis ;
Ille sacrum sacrâ fundet ab arce jubar :
17 Agminis afflictî questus pater audiet æquus ;
Nec vani gemitus, spes nec inanis erit.
18 Hæc duraturis sunt inscribenda tabellis,
Ut canat ætherei gens nova facta patris :

- 19 Scilicet astrifera terras despexit ab aula,
 Laturus miseris conditor orbis opem :
 20 Captivis ficare genas, & solvere vincla,
 Instantemque necem pellere cura fuit :
 21, 22 Jussit ut hæc Solymæ celebrarent undique regna,
 Dum coeunt superum tura data patri.
 23 Illius imperio medio mihi robur in ævo
 Deficit, & clausa est limite vita brevi :
 24 Spe tamen erectus, Ne, qui sine limite vitæ es,
 Ante diem, dixi, lumina conde mihi.
 25 Est tellus stabilita tibi; tu surgere cœli
 Mœnia jussisti, fidereasque domos:
 26 His modus est ævi, præscriptaque tempora vitæ;
 Nec vitæ modus est, meta nec ulla tuæ :
 Lana velut teritur moles & machina mundi;
 • Inque dies vultus sumit, ut illa, novos :
 27 Tu tibi par semper; dentes tu despicias ævi;
 Annorumque leves, præcipitesque rotas.
 28 Hæc servi sobolesque tui, sobolisque nepotes,
 Felices tecum gaudia semper agent.

P S A L. CIII.

- M**ENS cane læta Deum; totas simul exfere vires;
 Nominis & sancti fer super astra jubar :
 2 Redde suam meritis laudem, nec falce senectæ
 Hanc metat, aut tenebris obruat ulla dies :
 3 Scilicet & scelerum nævos obliterat omnes;
 Et medicam morbis applicat ille manum :
 4 Ille tuos animat cineres, redivivaque lauru
 Perpete cœlestis tempora cingit amor :
 5 Delictis os mille beat, pulsisque senectæ
 Exuviis, aquilæ sæcula more novat.
 6 Ne tennes vis ulla premat, dat jura tyrannis ;
 His pater æthereus fasque nefasque regit :
 7 Credidit Amramidæ leges Deus arbiter æqui ;
 Abramidum populo facta notanda dedit.
 8 Sponte Deum nostri miseret; qui segnis ad iram,
 Quos sibi delegit, non patlenter amat :
 9 Nec litem de lite ferit; flammæque fugacis
 Emula, momento deperit ira brevi :

- 10 Non hic fulmineum, quoties deliquimus, ensem
Accinxit; sceleri poena nec æqua fuit.
- 11 Est bonitas immensa, pios quâ protegit; ima
Nec magis à cœli vertice distat humus:
- 12 Crimina depellit, quantum sol distat ab ortu;
Ceruleo fessas cum lavat amne rotas:
- 13 Cultores fovet ille suos, & diligit unos;
Ut tenero prolis flagrat amore parens.
- 14 Scit genus Adamidum quâ simus origine nati;
Et meminit fragili corpora ficta luto:
- 15 Graminis in morem surgens citò carpitur ætas;
Sic violæ primo purpura vere fugit:
- 16 Vere fugit, rapiturque Notis, de stirpe recisa;
Nec manet indicium, quo fuit orta, loci:
- 17 Sed fovet electos superi clementia patris;
Excubiasque sacro pro grege semper agit:
Transit & ad feros bonitas divina nepotes;
Obstrictam patribus servat & usque fidem.
- 18 His promissa Dei rata sunt & fœdera, leges
Quos juvat æthereas, imperiumque sequi.
- 19 Ætheris in medio solium sibi rector olimpi
Fixit, & hinc orbem solus ubique regit:
- 20 Turma potens, volucrisque! Dei quæ jussa faceffis,
Huic age cœlesti pectine pange melos:
- 21 Qui cœli sub Rege meres, exercitus omnis!
Pange tui laudes, quo decet ore, ducis:
- 22 Divinâ cœlata manu, tu machina mundi!
Tu mea, dum superes, mens cane læta Deum.

P S A L. CIV.

Dicere fert animus superum nova carmina Regi;
Quem sacra majestas cingit, & ambit honos:
Se radiis, ceu veste, tegit; ceu byssina vela,
Explicat astriferi mœnia vasta poli:
Inter aquas domus alta trabes expandit eburnas;
Dantque triumphales nubila summa rotas:
Terga premens Zephyris, Eurisque jugalibus actus,
Pervolat Eoas, occiduasque plagas:
Stant circum aligeri proceres, flammæque ministræ;
Et certant alacres, quò jubet ille, sequi.

5 Pon-

- 5 Pondere nixa suo, medio stat in aëre tellus
Pendula ; nullius præcipitanda manu :
- 6 Illa priùs pelago, ceu velo, tecta latebat ;
Altius & summis montibus æquor erat :
- 7 At simul intonuit tua vox, pater alme ! marisque
Cedere jussit aquam ; jussâ recessit aqua :
- 8 Surgere cœperunt montes, & fidere valles ;
Collibus incinctæ nubiferisque jugis.
- 9 Tu mare sepsisti claustris ; ne, fœdere rupto,
Terra repentinis obrueretur aquis.
- 10 Vallibus in mediis, & rupes inter acutas,
Flumina tu stabili currere lege jubes :
- 11 His pecudes, timidique simul saturantur onagri ;
Quæque colunt silvas, & loca sola feræ :
- 12 Hæc circum glomerantur aves ; nidisque loquaces
Intexunt ramis, arboreisque comis.
- 13 Æthereo tu rore beas juga confita dumis ;
Totaque cœlesti sub pede ridet humus :
- 14 Hæc pecori gramen de vectigalibus arvis ;
Hæc homini vescum sponte ministrat olus :
- 15 Farre novas vires, & vultum pingis olivo ;
Et recreas dulci tristitia corda mero.
- 17 Silvarumque potens, Libani sacra culmina cedris
Conferis ; hîc volucrum pendula tecta locas.
- 16 Apta fretis abies se tollit in æthera ; pullos
Pascit & hîc colubris nuntia veris avis.
- 18 Incolit imbellis latebrosa cuniculus antra ;
Errat & in summis hirta capella jugis.
- 19 Tu lunæ rapidis metiris tempora bigis ;
Sol jubar Hesperiiis, te duce, mergit aquis :
- 20 Tu tenebris condisque diem, noctemque reducis ;
Noctivagasque feras, quò lubet, ire jubes :
- 21 Tum ruit in prædam soboles animosa leonis ;
Et te mugitu supplice poscit opem :
- 22 Ast ubi sol oriens vitreis caput extulit undis,
Turba ferox latebras quærit, & antra subit :
- 23 Gens hominum interea stratis excita, labori
Instat ; & in noctem continuatur opus.
- 24 O Deus, ampla tuæ quàm sunt miracula dextræ !
O quàm solerti singula mente regis !
- 25 Divite tu gazâ terras & messibus imples ;
Nec minùs est vasti fertilis unda maris :

- Squamiger hanc peragrat populus, prolesque parentem
 Stipat, & ingentes turba minuta duces :
 26 Hic, inter circumque rates maris incola pistrix;
 Ludit, & informi mole superstat aquis.
 27 Quidquid humus, vel pontus alit, te suspicit; uno
 Te tempestivas poscit & ore dapes :
 28 Cuncta legunt epulas, tu quas, pater alme! ministras;
 Cuncta saginantur, te referante manum :
 29 Omnia turbantur, tu cum jubar oculis oris;
 Et fiunt, animam te revocante, cinis :
 30 Mox ubi vitales inspiras luminis auras,
 Secula renascuntur, jussaue vernat humus.
 31 Ætheris ergo parens omni cantabitur ævo;
 Gaudebitque operis nobilitate sui :
 32 Illius adspectu tellus tremit infima; fumant
 Ardua cœlesti culmina tacta manu.
 33 Æthere dum vesci datur, & vitalibus auris,
 Hic mihi materies carminis unus erit :
 34 Grata sit huic opto vox hæc, sic gaudia carpam,
 Dum recolam Domini munera tanta mei.
 35 O pereant scelerum focii de stirpe recisi!
 O premat infandos fœda ruina lares!
 Interea tu læta Dei mens concipe laudes;
 Quisquis & hunc orbem, quem regit ille, colis.

P S A L. CV.

- F**undite vota Deo, meritas & solvite grates;
 Gentibus ætherei pandite facta patris :
 2 Tollite grandifono Domini miracula plectro;
 Sint argumentum carminis illa novi.
 3 Vir pius hoc unum jactet venerabile nomen;
 Gestiat & Domini quem pius urit amor :
 4 Hunc colat, hunc poscat victricis pignora dextræ;
 Optet & illius jugiter ore frui :
 5 Quæ Deus exhibuit, subeant miracula mentes;
 Quæque piis olim jura reliquit avis.
 6 Adloquor Isacidas, lectum genus; adloquor Abræ
 Progeniem; famulus numinis ille fuit :
 7 Rerum opifex nobis Deus est; hic præsidet orbi;
 Justitiæ terris & monumenta dedit :

- 8 Fœderis ille sui memor est ; & verba, fidesque
Pristina, tot seclis inviolata manent.
- 9 Hic Abrahæ, natoque pio, magnoque nepoti,
Non semel obstrinxit tempus in omne fidem :
- 10 Hæc eadem toti juravit fœdera genti
Abramidum, nullo dissolvienda die :
- 11 Quos, ait, hîc habitat Canaë gens impia, fines
Adspice ; divisos hos tibi sorte dabo.
- 12 Nec numero, memini, nec belli robore pollens,
Hospes in hac olim gens sacra vixit humo :
- 13 Nec mora, nec requies, populis, heu ! præda profanis
Cessit ; in exilium nec semel acta fuit :
- 14 Vim tamen, & noxam Deus omnem depulit ; ipsos
Fulmineis Reges terruit ille minis :
- 15 Quem mihi sacravi populum ne tangite, dixit ;
Ne viola vates, turba profana, meos.
- 16 Intulit hic olim miseris jejunia terris ;
Aruit & lævo fidere tacta seges :
- 17 Tum gregis electi meminit, famulumque Josephum,
Qui jam venierat, misit in arva Phari :
- 18 Ille diu latuit tenebrosi carceris antro
Clausus, & arctârunt ferrea vincla pedes :
- 19 Ast ubi missa polo discussit somnia ; vatis
Et patuit pietas, mille probata modis :
- 20 Vincula Rex demisit, libertatemque priorem
Reddidit ; hunc populi jussit & esse ducem :
- 21 Principis ornatus titulo, præfectus & aula,
Memphi, tuas idem rexit & auxit opes :
- 22 Fas erat huic regni proceres compescere vinculis ;
Inque Senatorum jura docere choro :
- 23 Mox pater Isacides Pharias descendit in oras ;
Inque peregrinâ substitit hospes humo :
- 24 Illius & sobolem rerum pater auxit, opesque ;
Et novus indigenis advena major erat.
- 25 Tum Pelusiacus mutatâ mente tyrannus
Æstuat, & populum tollere fraude parat :
- 26 Ergò Deus Mosen lecto cum fratre ministrum
Mittit in invisi barbara regna soli :
- 27 Numinis attonitus vidit miracula Nilus ;
Sensit & ultrici spicula missa manu :
- 28 Illius Heroes alacres dum jussa faceffunt ;
Tristibus est tenebris undique septa Pharos :

- 19 Indigenum tepido manarunt sanguine rivi;
 Squamigerosque putris sustulit unda greges:
 30 Fudit humus turpes, frugum pro munere, ranas;
 Et torus his Regis tectus, & aula fuit:
 31 Regia pestiferae foedarunt pocula muscae;
 Et nusquam vacuus cimice lectus erat:
 32 Antè dabat coelum pluvias, tum grandinis imber
 Desuper, & crepitans fulmine flamma ruit;
 33 Ficus & everfis periit cum vitibus uva;
 Et nemora excussis procubuere comis:
 34, 35 Agmine mox denso vastarunt arva locustae;
 Bruchus & herbosus est populatus agros:
 36 Nec mora; primitias sobolis, floremque juventae,
 Abstulit atroci mors inopina manu.
 37 Aucta Phari spoliis, fines gens sacra nefandos
 Liquit; & imbelli corpore nemo fuit:
 38 Vidit ut hanc abitum moliri terra Canopi,
 Gestiit; excusso quo fuit icta metu:
 39 Nube Deus populum solis defendit ab aestu;
 Flammaque per tenebras praevia rexit iter.
 40 Mox pater aethereus volucres in castra cupitas
 Misit, & ignotas coeligenasque dapes:
 41 Limpida de silicum manarunt flumina venis;
 Et dulces Arabum tesqua rigastis aquae.
 42 Nempe Deus pacti meminit fideique, ministro
 Quae data Thariadae, nec violata fuit.
 43 Sic bonus Isacidas coelesti vindice laetos,
 Finibus eduxit, maxime Nile, tuis:
 44 Expulit & gentes; & quae coluere tot annis
 Indigenae, populo contulit arva suo:
 45 Legis in obsequium sic flexit pectora; laudes
 Illius altisonis ferte sub astra modis,

P S A L. CVI.

Eia agedum, laudate Deum, facilemque bonumque;
 Illius excluso limite durat amor.

Facta quis illius numero comprehendere? Laudes

Quae queat & titulos aequiparare chelys?

O felix nimium populus, cui candida mens est,

Labe vacans pectus, justitiaeque tenax!

N

4 Rec

- 4 Respice me placido, superum rex inclite ! vultu ;
Lenis & optatae sterne salutis iter :
- 5 Da bona, selectae da gaudia carpere gentis ;
Inter & heredes posse nitere tuos.
- 6 Æmula progenies proavum deliquimus ; insons
Nec scelerum mens est, nec sine labe manus :
- 7 Hos latuit Phariis cœli quæ rector in oris
Præstitit ; & toties, hoc duce, parta salus :
Nec semel hunc patres irritavere rebelles ;
Hic ubi purpurei panditur unda maris.
- 8 Sed memor hic pacti populum servavit, & orbi
Roboris immensi pignora certa dedit :
- 9 Æquor ut increpuit, campi maris alveus instar
Aruit, & tutum per vada fecit iter :
- 10 Hæc ope traducens populum, vim depulit hostis ;
Cui furor accendit tristis & ira jecur :
- 11 Gentis at invisæ reflui maris unda phalanges
Obruit ; & cladi nemo superstes erat.
- 12 Tum Domino fidens populus, cœlestibus hymnis
Invisi cecinit clara tropæa ducis :
- 13 Mox tamen hæc partæ gens est oblita salutis ;
Abnuat & Domini jussa sacrata sequi :
- 14 Illius, arentes Arabum dum calcant arenas,
Mora libidinibus numinis ira fuit :
- 15 Annuit optatis, missâ dape, rector olympi ;
Sed fuit huic macies perniciofa comes.
- 16 Obstitit hæc Mosi, fratrique, rebellibus ausis ;
Sparsit & in sacros impia probra duces :
- 17 Dathanem tum sorpsit humus reclusa ; peristi
Tu quoque cum sociis, dux Abirame, tuis :
- 18 Flamma vorax reliquos involvit, & impete vasto
Cum dominis ipsos est populata lares.
- 19 Crevit & impietas ; sculpto gens impia tauro
Supplicat ; hirsutos ante voluta pedes :
- 20 Judice pro superum, cœli pro numine, culta est
Fronde saginati turpis imago bovis :
- 21, 22 Mentibus exciderat favor, & miracula tanti
Vindicis, & Phariis unda refusa vadis :
- 23 Ergo soli, cœlique parens, extrema minatus
Corripit ultrici tela tremenda manu :
Hunc nisi flexisset fusâ prece legifer heros,
Stravisset scelerum mors violenta duces.

- 24 Pergit adhuc, & ridet opes gens impia terræ,
 Quam petit, & Domino derogat usque fidem:
 25 Illius imperium detrectans castra tumultu
 Distrahit, & querulâ sidera voce ferit:
 26 Talibus accensus, tandem se conditor orbis
 Ulturum jurat perpete morte nefas:
 27 Destinât exitio populum, gentesque per omnes
 Spargere cum tota posteritate parat.
 28 Gens tamen hæc amens Beli dare munera templis,
 Inferiasque nigris manibus ausa fuit:
 29 Sic rursus calidâ rerum pater æstuat irâ;
 Obruit & plagis perfida castra novis:
 30 Ultor adest Phineas, armatus vindice ferro;
 Hâc ope cœlestis substitit ira patris:
 31 Vindicis hunc iusti titulis insigniet orbis;
 Tolle & in cœlum nescia fama mori.
 32 Et Meribam propter meritas Deus induit iras;
 Sumtaque de populi principe pœna fuit:
 33 Turba ducem secum rapuit; dubiumque coëgit
 Vana Deo coram, nec fatis apta, loqui.
 34 Sed neque cura fuit gentes delere nefandas;
 Quas Deus è sacrâ pellere iussit humo:
 35 His junxit gens sancta lares; populique profani
 Mox didicit mores ingeniumque sequi:
 36 Numine posthabito peregrinis munera divis
 Obtulit; indignis ludificata modis:
 37 Nec sat id est; furiis agitur sine fine modoque;
 Mactat & infernis pignora cara deis:
 38 Cæde suæ sobolis Cananæas imbuit aras;
 Infontique sacram sanguine tinxit humum:
 39 Sic sibi quos sculpsit, supplex dedit oscula truncis;
 Inventis & se polluit ipsa suis:
 40 Ergo suum contra populum Deus arsit in iras;
 Nec fuit Isacidis gens odiosa magis:
 41 Nec mora; sanguineis hunc inservire tyrannis
 Cogit, & hostili subdere colla iugo:
 42 Oppressæ, fractæque malis, & cladibus haustæ,
 Isacidum quot erant ingemuere tribus.
 43 Sæpe Deus populum defendit, sæpe rebelles
 Traxit in exitium, qui fuit auctor opis:
 44 Aure tamen facili gemitus excepit; amoris
 Scilicet & prisce fœderis usque memor:

- 45, 46 Ipse suas iras, & pectora molliit hostis ;
 Gens sacra cùm durâ compede vineta foret.
 47 Assere nos vindex! sparsosque recollige, rerum
 Conditor! Isacidæ quò tua facta canant :
 48 Sic te præsidium lecti gregis efferet orbis
 Ultimus, & laudes postera secla tuas.

P S A L. CVII.

- R** Edde Deo grates, bonitas cui passibus æquis
 It comes, & nullo limite septus amor :
 2 Hunc canat, huic vitam se qui debere fatetur,
 Quisquis & hoc olim vindice sensit opem :
 3 Hunc populi celebrent Eois quotquot ab undis,
 Et quot ab Hesperiiis ille reduxit aquis :
 Et quos à gelido collegit cardine mundi ;
 Et quos nimbiferi traxit ab axe Noti.
 4 Errabant queruli per inhospita tesqua ; nec urbes,
 Nec domus his, profugi quâ tegerentur, erat :
 5 Omnibus ora fames, ægras sitis arida fauces
 Clauferat ; & priscus liquerat ossa vigor :
 6 Rebus in adversis fuderunt vota Tonanti ;
 Nec mora ; de mediis eruit ille malis :
 7 Præviùs optatas palantes duxit in urbes ;
 Et bonus afflictis recta colenda dedit :
 8 O precor, illius celebret miracula tellus ;
 Et largam miseris munificamque manum !
 9 Ille suos epulis olim saturavit opimis ;
 Invalidis vires præbuit ille novas.
 10 Adspice captivos lethi caligine mersos ;
 Cura quibus torquet pectora, vincla pedes :
 11 Hi priùs ætherei monitus risere parentis ;
 Jussaque supremi consiliumque ducis :
 12 Ergò Deus fontes curis oppressit amaris ;
 Nec tamen auxilio qui foret, ullus erat :
 13 Rebus in adversis fuderunt vota Tonanti ;
 Nec mora ; de mediis eruit ille malis :
 14 Extulit è lethi tenebris, & carceris umbra ;
 Duraque cœlesti vincula rupit ope :
 15 O precor, illius celebret miracula tellus ;
 Et largam miseris munificamque manum !

- 16 Illius imperio vestes & ahenea claustra,
 Et ferro rigidæ diffilière fores.
 17 Dum ruit in præceps, & legum spernit habenas,
 Quas meruit pœnas stulta caterva luit :
 18 Respuit illa dapes, & nauseat, arida febris
 Dum coquit, & pulsat mors inopina fores :
 19 Rebus in aduersis fundit pia vota Tonanti;
 Nec mora ; de mediis eruit ille malis :
 20 Voce suâ inœstum recreat, membrisque vigorem
 Inspirat, tetricam pellit & inde luem ;
 21 O precor, illius celebret miracula tellus ;
 Et largam miseris munificamque manum !
 22 Quas decet, huic libet curvato poplite grates ;
 Et canat ætherei clara tropæa patris,
 23 Adspice velivolis populum qui puppibus æquor
 Sulcat, & ignotâ merce fatigat aquas :
 24 Huic Deus omnipotens mediis affliget in undis ;
 Scilicet hîc vires exserit ille suas :
 25, 26 Imperat ille Notis, & nunc mare tollit in altum ;
 Nunc premit ; huic pectus liquitur omne metu :
 27 Curritur huc illuc ; & ceu malè sobrius, alnum
 Qui regit, ah ! titubat ; spes neque restat opis :
 28 Rebus in aduersis fundit pia vota Tonanti ;
 Nec mora ; de mediis eruit ille malis :
 29, 30 Sternit aquas, frenatque Notos ; portumque petillum
 Illius auspiciis læta carina subit :
 31 O precor, illius celebret miracula tellus ;
 Et largam miseris munificamque manum !
 32 Cœtibus in sacris vox illum prædicet omnis ;
 Numinis & referant fortia facta senes :
 33 Illius arescant fontes & flumina nutu ;
 Et loca sicca prius, luxuriantur aquis :
 34 Dumque reos plectit dominos, pro ditibus arvis
 Exhibet hirsutis horrida tesqua rubis :
 35 Dulcibus & scatebris steriles fœcundat arenas ;
 Siccaque flumineos ducit in arva lacus :
 36 Hîc epulas inopi, peregrinis sufficit urbes ;
 Vertit & in nitidos horrida tesqua lares :
 37 Hîc lætas segetes, gravidas hîc surgere vites
 Imperat, & domino ferre tributa suo :
 38 Prole beat multâ populum, gregibusque petulcis ;
 Vixque suas numeret vespere pastor oves.

- 39 Mox carpit, tumidumque gradu deturbat ab alto;
Lancinat & vindex pectora mille modis;
40 Qui modò fulgebant, fœdatis pulvere reges
Carpere coguntur per loca fœta fugam;
41 Sed pater omnipotens humiles attollit in altum;
Auget & afflictas prole virente domos.
42 Hæc olim spectabit ovans, qui diligit æquum;
Ora sed impietas tacta pudore premet;
43 Qui sapit, & memori mea condit pectore dicta,
Discet ab his, quanto flagret amore Deus.

P S A L. CVIII.

- P**Romta mihi mens est, & te, Deus! adspicit unum;
Te mea vox Dominum, te celebrabit ebur.
2 Excute segnitiam, numeris cane, lingua, decoris;
Psallite vocali nabilia juncta lyrae;
3 Manè novo super astra, Deus! te carmine tollam;
Et tua per populos fortia facta feram.
4 Magne parens! æquat tua te clementia cœlo;
Transvolat & nubes intemerata fides.
5 Quâ, Deus! effulges effer super æthera lucem;
Terraque sit radiis tota corusca tuis;
6 Tu tibi dilectum superis de sedibus audi;
Dumque vibrant hostes spicula, tende manum.
7 Vox hilarat me sacra Dei; quo vate Sucothi
Metiar, & Sichemæ partiar urbis agros;
8 Cum Giliadæis subdam mihi rura Manassæ;
Juda dabit leges, gens Ephraïma viros;
9 Juncta Moabæis populis juga dives Idume
Induet, imperiis obsequiosa meis:
Quæque Palæstinæ pingues gens incolit oras,
Victa gravi bello, nostra tropæa canet.
10 Quo duce munitæ succedam mœnibus urbis?
Gentis Idumææ quo duce regna petam?
11 Qui prius exosas acies educere bello
Jure recusasti, tu, Deus! arma reges.
12 Fer bonus auxilium, nos dum ferus obsidet hostis;
Te, Deus! excluso, nemo ministret opem:
13 Numinis auspiciis pugnabitur; hostica pubes
Concidet, & pedibus colla premenda dabit.

P S A L. CIX.

- Q**ui mihi regali cingis diademate frontem,
 Dum premor adversis, ne, pater alme! file:
 2 Hostis atrox famam mihi rodit dente maligno;
 Armatus & occultis ora nefanda dolis:
 3 Frenaque dans odiis insultat; &, impete facto,
 In caput infantis spicula mille vibrat:
 4 Pensat amicitiam plusquam capitalibus iris;
 Ast ego te supplex, dum premor, usque voco:
 5 Utilis obsequii gravis est injuria merces;
 Tristis & est odii causa fidelis amor.
 6 Hunc, precor, auctori scelerum, pater! objice prædam;
 Cingatur genis impia dextra feris:
 7 Judicis ante pedes huic calculus exeat ater;
 Dumque rogat veniam se probet ipse reum:
 8 Occidat ante diem fato præreptus, & alter
 Occupet illustrem quem tenet ille locum:
 9, 10 Exfulet orba viro conjux, sobolesque parente;
 Et quærant inopes per loca senta dapem:
 11 Institor usuris loculos emungat, & hostis
 Bellipotens reliquas depopuletur opes: [bam;
 12, 13 Nemo patrem miserans, vel prolem sublevet or-
 Sed cadat hæc nullo commemoranda die:
 14 Tu delicta patrum, Deus! altâ mente reconde;
 Impia nec matris crimina merge freto:
 15 Jugiter hæc spectata, scelerataque nomina dele;
 Nemo parens illi, nemo vocetur avus:
 16 Scilicet hic inopum misereri nescius, olim
 Gessit innocuâ tingere cæde manus:
 Ille pios olim leto devovit & umbris;
 Sit potior voti pars, precor, ipse fui:
 17 Attulit hic hominum nulli, dixitve salutem;
 Huic quoque nec dicat, nec ferat ullus, Ave:
 18 Hunc tegat opprobrium ceu vestis; & instar olivi
 Ossa, jecur penetret fluxilis instar aquæ:
 19 Hoc humeros velet, toti spectabilis orbi;
 Suppleat hoc zonæ tempus in omne vicem:
 20 Sic Deus effrenis penset convicia linguæ;
 Hostibus, ô utinam! poena sit ista meis.

- 21 Affere me vindex, sic te canet ultimus orbis ;
 Tu pater es vitæ, solus & auctor opis ;
- 22 Me mala pauperies & fors nimis aspera vexat ;
 Cernis & ærumnis pectora mille premi :
- 23 Sol ubi declinat, nemorum sic deficit umbra ;
 Sic fugit iratis acta locusta Notis :
- 24 Longa fames genuum juncturas luxat & artus ;
 Et tenuem macies asperat atra cutem ;
- 25 Fabula sic fio, caput & plebs impia quassans,
 Me quoties spectat, dente minante petit.
- 26 Tu fer opem misero, Deus ! & de sede supremâ,
 Signa patrocinii da manifesta tui :
- 27 Impius hinc discat quàm sit tibi dextera fortis ;
 Omnis & auctorem te fateatur opis.
- 28 Me petat ille probris, sed tu bonus adspice ; meque
 Dum recreas, illi tinge pudore genas ;
- 29 Hunc pudor involvat, ceu lana bis ebria cocco ;
 Et quæ Sidonio murice palla rubet.
- 30 Tunc ego te Dominum sublimi carmine tollam ;
 Audiet & numeros læta corona meos :
- 31 Nempe tuis tu dexter ades, tenuesque tueris ;
 Hostilis stricto dum furor ense petit.

P S A L. CX.

- I**lle opifex rerum, Dominusque decemplicis aula,
 Sic Domino supera dixit in arce meo :
 A dextris tu, Nate, mihi confide coruscus ;
 Dum subdam pedibus colla inimica tuis :
- 2 Sceptra Sionæâ mittet de rupe ; rebelles
 His olim domitos sub tua jura trahes.
- 3 Sponte triumphantem populus, Dominumque sequetur
 Gens sacra ; quæ niveâ sindone tota niter :
 Roscida quot gemmas in pratis parturit Eos ;
 Tot lecti juvenes ad tua signa ruent.
- 4 Nempe Deus, cui certa manet sententia mentis,
 Juravit solvens talibus ora modis :
 Regia dum stabit superûm, tu, Nate, sacerdos
 Regis ad exemplum Melchisedecis eris.
- 5 Ille tibi dextrum stipans latus, induet iras ;
 Et regum subito transiget ense jecur.

P S A L. CXI, CXII.

105

- 6 Strage virum campos cumulabit vindice ferro;
 Illius & populi proteret ira duces;
 7 Hauriet in terris acidi nigra pocula fellis;
 His quoque libatis carpet in astra viam,

P S A L. CXI.

- JUDICIS ætherei laudes attollite; totâ
 Cœtibus in sacris hunc ego mente canam:
 2 Armatur valido cœlestis robore dextra;
 Nec latet hoc Domini quos pius urit amor:
 3 Hanc honor, auratis hanc stipat adorea pennis;
 Omnibus & seclis inviolata fides.
 4 Tradidit hæc feris memoranda nepotibus olim,
 Ille sequestrati spesque salusque chori:
 5 Ille pios epulis recreat cœlestibus, icti
 Fœderis æternum pollicitique memor:
 6 Ille suas populo vires patefecit ab alto;
 Gentis & exosæ prædia sorte dedit:
 7 Estque pium dextrâ quidquid molitur & æquum;
 Et stabili terras lege polumque regit:
 8 Jussa dedit, quæ nulla potest delere vetustas;
 Hæc ope se justum veridicumque probat:
 9 Ille suum asseruit populum, fœdusque perenne
 Sanxit, & æternum comparat inde decus.
 10 Hunc purâ si mente colis, prudentia summa est;
 Et sapi, hunc quisquis supplice mente times;
 Illius elogium durabit, sidera cœlum
 Dum vehet, & solis lucidus axis erit.

P S A L. CXII.

- PANGE Dei laudes. O terque quaterque beatum
 Qui timet hunc, & quod lex jubet instat iter!
 2 Sceptra geret soboles solis contermina metis;
 Pandet & in placido candida vela salo:
 3 Quæ colet Eois splendebunt atria gemmis;
 Justitiam pariter postera secla canent:
 4 E tenebris lux orta pios regit; arbiter orbis
 Scilicet electi flagrat amore gregis.
 5 Vir pius afflictum miserans ope sublevat ultro;
 Dumque juvat, servant mensque manusque modum:

O

6 Non

- 6 Non illum vis ulla loco, vel techna movebit
 Hostica; nec iamam deteret ulla dies :
 7 Nec vulgi rumore vago terrebatur, unam
 Sed Domini supplex poscit & ambit opem.
 8 Spem fovet afflictus; riderque pericula; certus
 Vindicis ultrices non procul esse manus :
 9 Quas habet incertas nimum, semperque fugaces,
 Erogat in tenues officiosus opes :
 Illas nunc pietas omni cantabitur ævo ;
 Claraque victurus tempora cinget honos.
 10 Impius hæc spectans fremet, & tabescet, & Euris
 Sentiet iratis vota nefanda rapi.

P S A L. CXIII.

- E**la age, sacra cohors! Domini quæ iussa faceffis,
 Hunc celebra toto pectore, voce, lyrâ:
 2, 3 Illius elogium venturum transfer in ævum;
 Audiat & titulos orbis utrumque latus :
 4 Quo sedet hic folium terras supereminet; astra
 Gloria transcendit, cœlicolûmque domos.
 5 Ifacidûm Domino, superos qui temperat axes,
 Par nihil, immensus, quâ patet, orbis habet:
 6 Despicit hic cœli, cœlo sublimior, arces;
 Regnaque cæruleis quot mare cingit aquis :
 7 Hujus & imperio vili de pulvere pauper
 Surgit; & è medio turba misella luto :
 8 Dat Deus his ipsos inter confidere reges,
 Inter & Abramidûm sceptrâ tenere duces :
 9 Stirpe beat steriles & lætâ prole penates :
 Illius, ergò pii dicite, vivat honos.

P S A L. CXIV.

- C**um domus Ifacidûm Nili septemplex undas
 Linqueret, & turres, barbara Memphi, tuas:
 2 Rerum opifex sacro sibi junxit fœdere Judam;
 Ille comes, dubiæ dux erat ille viæ :
 3 Vidit, & obstupuit mare, diffugientibus undis;
 Et sacra Jordanis versâ cucurrit aqua :
 4 Subfilière simul montes cum collibus imis;
 Non secus ac nivei dux sobolesque gregis.

- 5 Cur mare fugisti ? Quis te, sacra fluminis unda,
In caput antiquum vertere jussit iter ?
6 Cur montes, collesque simul saliistis, ut hirti
Dux gregis, hirsutæ matris & agna comes ?
7 Scilicet Isacidûm conspecto numine tellus
Intremuit ; sacro fugit & unda metu :
8 Cautibus è siccis latices fluxêre salubres ;
Largaque devolvit flumina fissa fîlex.

P S A L. CXV.

- A** Lme parens ! ne nos titulis illustribus orna ;
Debita sunt armis nostra tropæa tuis :
Vindicias, vitamque tuo debemus amori,
Et fidei, quam lux solvere nulla potest.
2 Cur roget infano turgens gens impia fastu,
Nunc Deus, Isacidæ quem venerantur, ubi est ?
3 Noster in astringerâ solium Deus obtinet aulâ ;
Et populos nutu flectit ubique suo :
4 Cætera turba deûm, nil est nisi fusilis auri
Massa, vel argenti pondus, & artis opus :
5,6 Ora quidem, sed muta gerit, sunt lumina cæca ;
Nare nec olfactat, nec trahit aure sonos :
7 Nec palpare manu datur, aut incedere plantis ;
Mutua nec ficto gutture verba loqui.
8 Ipse suo par est operi, qui numina cœlo
Fingit, & argentum sculptile poscit opem :
9 At vos Isacidæ rectori fidite rerum ;
Hic clypeus vitam qui tueatur erit :
10 Seque Deo credat, patrem qui jactat Aronem ;
Hic clypeus vitam qui tueatur erit :
11 Tu fac idem cœli quisquis venerare parentem ;
Hic clypeus vitam qui tueatur erit :
12 Ille memor nostri, patrio nos fovit amore ;
Mox dabit & vitâ prosperiore frui :
13 Hoc duce progenies florebit læta Jacobi ;
Quisquis & à sancto ducit Arone genus :
14 Eriget ille sui cultores numinis ; ætas
Seu viret his, canâ seu nive tecta coma est ;
15 Ille simul patres, & qui nascentur ab illis,
Dotibus augebit, deliciisque suis,

- 16 Vota secundabit Dominus; palatia cœli
 Qui sibi, mortali pro grege finxit humum.
 17 Illius obscuri nequeunt præconia manes
 Pandere, perpetuò mors quibus ora premit:
 18 At nobis, cœli liquidâ dum vescimur aurâ,
 Ille, polus dum fert sidera, carmen erit.

P S A L. CXVI.

- U**Ror amore Dei, me qui prospexit ab alto;
 Et facili gemitus non semel aure bibit:
 2 Aure bibit facili gemitus; huic ergo supinas,
 Dum fruar æthereâ luce, levabo manus.
 3 Me dolor obsedit lethi; mihi terror abyssi
 Ante oculos, mœror pectoris hospes erat:
 4, 5 Sidera tum spectans, Fer opem, pater optime! dixi;
 Cui latus hinc bonitas claudit & inde fides;
 6 Sublevat ille humiles, & me propè fluctibus haustum
 Sustulit, innumeris eripuitque malis:
 7 Eja age pone metum meus jam tranquilla; quod optas,
 Quodque juvat, largâ sufficit ille manu:
 8 Eripit exitio vitam, lacrimantia siccant
 Lumina, lapsantes firmat & ille pedes.
 9 Illius auspiciis incedam tramite recto;
 Hic ubi selecto cum grege luce fruar.
 10 Vindice sum nixus Domino; qui rebus in arctis
 Me recreans, docuit libera verba loqui:
 11 Vim fugiens dixi, video jam vota virorum
 Pondere destitui, verba carere fide.
 12 His ego pro donis, regi, qui præsidet orbi,
 Dicere quas grates, quasve referre parem?
 13 Huic dape festivâ latus libabo, meroque;
 Et pia pro partâ vota salute feram:
 14, 15 Vota palam Domino persolvam; sanguine gentis
 Qui sibi dilectæ tingere tela vetat.
 16 Verna, Deus! famulæque tuæ sum sanguine cretus;
 Vindice solvisti tu mihi vincla manu:
 17 Mille tibi referam tanto pro munere grates;
 Teque patrem jugi sollicitabo prece:
 18, 19 Vota redux solvam, populi spectante coronâ;
 Testis & his rupes sacra Sionis erit.

P S A L. CXVII.

P Andite facta Dei populi, domus utraque solis
 Quos videt, & geminus despicit orbis apex :
 2 Quâ fovet ille pios, brevibus clementia metis,
 Temporis & claudi limite nescit amor :
 Ergo Dei laudes cœli tollantur in arces ;
 Æternùmque volet fama per ora virum.

P S A L. CXVIII.

Quas decet auctori rerum depromite grates;
 Illius est nullo limite clausus amor :
 2 Jam domus Isacidum dicat simul ore rotundo,
 Illius est nullo limite clausus amor :
 3 Dicat Aron vates, & sacri sanguinis auctor,
 Illius est nullo limite clausus amor :
 4 Dic Dominum quicumque colis cœlique solique,
 Illius est nullo limite clausus amor.
 5 Hunc ego, cum premerer, flexi prece; vincula solvens,
 Ille dedit cœlo liberiore frui :
 6 Rerum opifex mihi dexter adest; jam nulla pericla,
 Nullius incutient tela vel ira metum :
 7 Ille meas partes juvat auxiliaribus armis,
 Victaque me coram gens inimica ruet.
 8, 9 Tutius est Domino, populi quam fidere dextris,
 Poscere vel regum, cum premit hostis, opem.
 10 Me simul hostiles circum fremuere phalanges,
 Has mea, sed Domino vindice, dextra metet :
 11 Me petiere simul nimium crudelibus armis ;
 Has mea, sed Domino vindice, dextra metet :
 12 Me numerosa cohors circumdedit; atria circum
 Cerea mellificæ sic glomerantur apes :
 Ignis ut arentes populat violentia sepes,
 Hanc mea, sic Domino vindice, dextra metet,
 13 Me dare præcipitem gens invidiosa parabas ;
 Sed tamen illius sustinere manus :
 14 Ille mihi rupes simul est portusque salutis ;
 Unica materies carminis ille mei est.
 15 Numinis elogiis resonant pia tecta; potentem
 Illius & celebrant belligeramque manum :

- 16 Laudibus attollunt dextram, quæ robore pollens,
 Hæstica se cogit subdere colla jugo.
 17 Mortis ego tetricæ contemnens spicula, vivam
 Sospes, & invicti numinis acta canam :
 18 Mæ Deus afflixit, fateor, nec simplice damno ;
 Sed jugulo gladios depulit ille meo.
 19 Jam mihi, jam mystæ, sacratas pandite valvas ;
 Huc ego vota Deo, nec sine ture, feram :
 20 Sacra cohors templi resera pia limina, justos
 Hic decet auratis figere dona tholis.
 21 Te, pater alme ! canam ; facilem tu questibus aurem
 Indulgens, vitæ, quâ fruor, auctor ades :
 22 Hic lapis, artificum stolidus quem spreverat error,
 Marmora combinans nobile fulcit opus :
 23 Hoc Deus arcanum terris patefecit ; & omnes
 Hic, & quod stupeant, & venerentur, habent.
 24 Lux fuit hæc felix divini conscia partûs,
 Omnibus & secum gaudia mille tulit.
 25 Nunc, Deus ! adfer opem cœli de culmine, nostris
 Nunc, precor, ô, cœptis, consiliisque fave !
 26 O ter felicem, qui missus ab æthere summo,
 Fert secum Domini jussâ sacrata sui !
 Nos, quibus incumbit dilecti cura peculi,
 Huic simul optamus tempora læta choro.
 27 Desuper affulsit lux aurea ; victus ad aras
 Stet caper, & nitido de grege lecta bidens.
 28 Tu Deus es, mea te vox laudibus evahet unum ;
 Tu Dominus, festâ te celebrabo lyrâ :
 29 Quas decet, auctori rerum depromite grates ;
 Illius est nullo limite clausus amor.

P S A L. CXIX.

I. A L E P H.

- O Te beatum, purus & integer,
 Legum sacrarum qui teris orbitam !
 Qui mente totâ sempiterni
 Jussâ sequi statagis parentis :
 3, 4 Qui liber omni flagitio, viam
 Insistis illam, quam pede fervido
 Calcare jussit, qui supremo
 Imperio moderatur orbem,

- 3, 6 Præcepta legis fac, Deus ! impleam ;
 Vitæ benignus dirige semitam :
 Non erubescam, te secutus,
 Æther. æ dominator aulæ.
 7, 8 His eruditus, pectore candido
 Te prædicabo, legibus obsequens,
 Ne te sequentem derelinque,
 Rerum opifex ! ope destitutum.

2. B E T H.

- 9, 10 Quâ regant mores juvenes, habenam
 Lex dabit. Te, rex superûm, rogavi
 Mente sincerâ ; mihi, ne vacillem,
 Dirige gressus.
 11, 12 Pectus offensam metuens recondit
 Quæ jubes, omni memorande sæclo :
 Tu fac incedam, modererque passus
 Tramite recto.
 13, 14 Voce sublimi populos per omnes
 Jura, ceu præco, tua publicavi ;
 Has ego fulvis Ophyraë caminis
 Præfero gazas.
 15, 16 Quam doces legem meditabor : una
 Hæc meam fulsit Cynosura puppem ;
 Hæc mihi pectus recreat, nec ullo
 Excidet ævo.

3. G I M E L.

- 17, 18 Ut vivam, monitis promptus & obsequar,
 Sis ô, sis famulo propitius tuo !
 Pandens lumina, legis
 Fac oracula conspicer.
 19, 20 Hunc inter populum sum novus incola ;
 Legis fidereum ne jubar occule :
 Hanc dum deperit unam,
 Sensim mens mihi liquitur.
 21, 22 Tu plectis tumidos vindice dexterâ,
 Sacris dum monitis nequiter obstrepunt :
 Me, qui jussa capeffo,
 Probris ocius eripe.

- 23, 24 Ah me de folio, dum tibi pareo,
 Allatrant procures ! ast ego gestio
 Sectari tua jussa,
 Vitæ perpetuos duces.

4. DALETH.

- 25 Curarum nebulis mens jacet obruta ;
 Promisso residem lumine recrea.
 26 Te coram explicui pectoris abdita ;
 Tu me respiciens desuper erudi :
 27 Tu me quæ fugiam, quæ sequar, edoce ;
 Ut miracula tui roboris eloquar.
 28 Mens languet tetricis cincta molestiis ;
 Tu fer lenis opem, polliciti memor.
 29 Fac ut mente procul sit dolus impius :
 Lex vitæ, precor ô, sit mihi regula !
 30 Hanc legi dubiis in tenebris ducem ;
 Per fluctus Helicen hanc sequar unicam :
 31 Hæsi, nil dubitans, illius orbitæ ;
 Tu fac ora mihi ne pudor inquinet :
 32 Hanc unam intrepidè pes teret impiger ;
 Tu deterge modo nubila pectoris.

5. HE.

- 33 Jussa me doce sacra :
 Hæc, luce cœli dum fruar, faceffam.
 34 Pectus erudi, tua
 Ut pro virili secter instituta.
 35 Quæ jubes fac exsequar :
 Hoc optat, hoc & mens anhelat unum.
 36 Fac amem quod imperas ;
 Nec cæca mentem fascinet libido.
 37 Vana fac abominer,
 Et recreentur spiritus remissi.
 38 Pacta sint precor rata,
 Favorque fido debitus ministro.
 39 Probra pelle plurimùm
 Timenda, judex & parens benigne !
 40 Jussa mens sitit tua ;
 Largire vires auctor æquitatis.

6. V A U.

- 41 Fœderis & favoris
Tu memor, serva famulum præsidio paterno.
- 42 Nitor ego, regorque
Legis æternæ placitis; his reprimam obloquentes:
- 43 Hæc, quia pectus ægrum
Fulciunt, rerum genitor! ne mihi durus aufer:
- 44 Sic tua jussu promptus
Exsequar, solem celeres dum rapiunt quadrigæ:
- 45 Hæc quia mente totâ
Semper amplector, gladios despiciam minaces.
- 46 Nec pudor ora pinget,
Cum tuas leges proceres purpureos docebo:
- 47 Has ego dum revolve,
Gaudium pectus subit, imas penetrans medullas.
- 48 Numinis imperata,
Sensibus condens penitis, intrepidus faceffam.

7. Z A I N.

- 49 Sis pacti veteris memor;
Pacti, quod famuli spem renovat tui:
- 50 Hoc me, cum premor, erigit;
Et mentem recreat rebus in asperis.
- 51 Non me legis ab orbitâ
Divertit petulans lingua potentium:
- 52 Hanc olim meditans puer,
Concepi tacito gaudia pectore:
- 53 Me totum stupor occupat,
Hanc fastus quoties proterit insolens:
- 54 Hanc unam super omnia,
Dum vixi, meritis laudibus extuli.
- 55 Te, sol cum jubar occulit,
Adspecto in tenebris, & tibi pareo:
- 56 Quam, rerum genitor, mei
Merces ampla fuit, fructus & obsequi!

8. H E T H.

- 57 Tu pater omnipotens fors es mea; Legis æviternæ
Parebo, dixi, semper institutis.
- 58 Te, Deus! oravi prece supplice, lenis ut faveres;
Promissa servans subleva precantem.

P

59 Mente

- 59 *Mente catâ rexi vestigia, legis & pependi*
Bilance justâ cogitationes.
- 60 *Me tenuit mora nulla, sed impiger imperata feci,*
Quæ, rector orbis! fulminans dedisti.
- 61 *Compede me vinxit gens impia, sedulò sed inter*
Tormenta mens est obsecuta legi.
- 62 *Concubiâ te nocte canam, memor æquitatis, unus*
Quâ tu refulges & benignitatis. (les,
- 63 *Si quis in hoc populo est te qui colit, inter hunc foda-*
Inter reponam candidos amicos.
- 64 *Irradiat terras bonitas tua, tu resolve luce*
Legum tuarum pectoris tenebras.

9. T E T H.

- 65 *Tu, rerum genitor! polliciti perpetuò memor,*
Juvisti famulum propitio subsidio tuum.
- 66 *Tu mentis tenebras luce tuâ discute, nam tuis*
Constanter placitis & monitis credo fidelibus.
- 67 *Erravi priùs, & vita fuit septa molestiis;*
At nunc æthereis, nil dubitans, vocibus obsequor.
- 68 *Te nil est melius, te famulis nemo benignior;*
Leges ergò tuas, & monitus, me bonus edoce.
- 69 *Me quamvis laceret dente truci gens nimis arrogans,*
Te quocunque jubes ponè sequar, legibus audiens:
- 70 *Est illi populo mens hebes abdomine pinguior;*
Sed lex mille mihi deliciis pectus inebriat.
- 71 *Me pungi stimulis desuper ô quam fuit utile!*
Hinc patris didici cœlicolûm jussâ faceffere.
- 72 *Argentum fitiat vulgus iners, & miseras opes;*
Legis luce tuæ fidereâ plus ego recreor.

10. J O D.

- 73 *Dextera me finxit tua, leges, nube remotâ,*
Da mihi nôsse tuas.
- 74 *Cùm cernet gens sancta tuis me fidere jussis,*
Ingeminabit Iö.
- 75 *Ah miser agnosco, quibus hinc, quibus inde laceffor,*
Me mala jure pati!
- 76 *Me tua soletur bonitas & fœdera, nullo*
Diffolüenda die;
- 77 *Me tua restituat vitæ clementia, namque*
Lex tua grata mihi est.

- 78 Qui premit infontem fastu sit dedecus orbis ;
 Nam tua jussa sequor :
 79 Quisquis & observans legem tibi supplicat, opto
 Flagret amore mei.
 80 Cor tibi morigerum tu dona, ne mihi turpis.
 Inquinet ora pudor.

II. C A P H.

- 81 Mens spe salutis languet, & vires labant,
 Dum legis insto semitæ :
 82 Visus hebescent, dum queror pactam tuis
 Abeſſe promiſſis fidem :
 83 Arefco curis, uter ut fumo solet,
 Sed voce delector tuâ.
 84 Lux ecqua tantis afferet finem malis,
 Pœnasque dignas hostibus ?
 85 Gens plena fastu fodit infonti scrobem,
 Dum fræna legum respuit :
 86 Lex æqua certè est, innocens quamvis premor ;
 Tu me potenter libera.
 87 Me cùm superbus mille plagis obruit,
 Legum statutis parui :
 88 Tu redde vitam, spiritus & pristinos,
 Et quæ jubes mox exsequar.

12. L A M E D.

- 89 Cœli fiderei vox tua vinculis
 Suspendit fabricam plusquam adamantinis ;
 90 Idem perpetuo stare loco jubes
 Terram fallere nescius.
 91 Jussis & placitis obsequium tuis
 Præbent, & stabilis machina permanet.
 92 Busto jam tegerer, me nisi languidum
 Fulcissent tua fœdera.
 93 Leges usque memor mens recolet, quibus
 Et vivo & valeo viribus integer :
 94 Illarum cupidè dum tero semitam,
 Cassum viribus affere.
 95 Eheu ! mille dolis opprimor undique,
 Leges continuè dum veneror tuas :
 96 Pennâ dum celeri cætera transvolant,
 Hæ semper stabiles manent.

13. M E M.

- 97 Quàm legum studio levor sacrarum,
Quas noctes meditor vigil diesque!
98 Has dum ruminor, eruditionis
Palmam præripio hostibus malignis:
99 Inter & caput effero magistros,
Has dum cogito pertinax sequorque:
100 Dum legum placitis regor tuarum,
Ipsos exsupero senes peritos.
101 Ut te ponè sequar ducem viarum,
Pes declinat iter tenebrionum.
102 Tu præcepta mihi parens dedisti;
His passus moderor, procul ruinâ.
103 O quàm sermo tibi fuit venustus!
Quàm mellis superat meri liquorem!
104 Hic mentem tenebris levat, viasque
Hoc fretas fugio catus sinistras.

14. N U N.

- 105 Instar lucernæ, legis aureum jubar
Me regit, & tenebras potenter omnes dissipat.
106 Sanctè sponendi, nutibus pater tuis
Me fore morigerum, datamque præstabo fidem.
107 Quot cingor, eheu! quot premor molestiis?
Me mihi redde, tui favoris & pacti memor.
108 Quas ore libo spirituque victimas
Accipe, sed facilis, doceque rectam semitam.
109 Me mille quamvis obruant pericula,
Te tamen usque sequor, tuo dicatus numini:
110 Dum me dolosis implicare cassibus
Gens scelerata parat, tuis statutis hæreo:
111 Nunc sunt, & olim mentis hæc erant meæ,
Gaudia, deliciæ, lucerna, spes, hereditas.
112 Præcepta legis mente candidâ sequar,
Dum mihi mens superest, & ossa velantur cute.

15. S A M E C H.

- 113 Odi ego quæ pectus sibi fingit futile, legis
Nempe tuæ dulcedine captus.
114 Tu rupes, clypeusque mihi es; cinctusque periculis
Fido tuis, pater optime! dictis.

- 115 Sit procul impietas omnis, scelerumque ministri;
Semper ego tua jussa capeſſam.
116 Me, pater! ut vivam, verbi firmamine fulci;
Nec ſpes ſit comitata pudore.
117 Da vitam viresque mihi; ſic paſſibus æquis
Te ſequar, & quò juſſeris ibo.
118 Hos pede calcâſti, quos devius abripit error;
Hos ſua fraus dimittit inanes.
119 Pulveris in morem ſceleratos ſpargis in auras;
Ergò ſequi tua diligo jussa:
120 Tela tuæ quoties & fulmina conſpikor iræ,
Stat coma, cor ſtupet, horreo totus.

16. A I N.

- 121 Me jovit æquum ſemper & bonum ſequi;
De me fac, oro, ne triumphet impius:
122 Tu ſed benignus me tuere ſervulum;
Fac arrogantium ne moleſter ſpiculis.
123 Ah! dum ſalutem præſtolor diu nimis,
Fidemque pactam, victa torpent lumina:
124 Favoris alâ me paterni protege,
Et pande vitæ purioris ſemitam.
125 Devotus uni numini cum ſerviam,
Pulſis tenebris, ſcire da quod imperas.
126 Nunc ultioni tempus inſtat debitum;
Hos perde ſacris qui ſtatutis obſtrepunt.
127 Legum tuarum ſuavitatem præferam
Auro, quod ignis jam probavit ſeptimus:
128 Amiſſis hæ ſunt æquitatis aurea;
Has ſector, & tortas abominor vias.

17. P E.

- 129 Quàm tua mortalem ſuperant oracula captum!
Hæc eruditus perpetue proſequar obſequio.
130 Prima tuæ legis pellunt elementa tenebras,
Et cæcitatem peſtoris, inſtituuntque rudes.
131 Attraxi tua verba, velut cum gutture toto
Invitat auras ætheris æger agens animam.
132 Quâ tibi dilectos nimium dignaris amicos,
Rerum creator maxime! da mihi luce frui.
133 Legis ad arbitrium titubantem dirige gremium,
Nec peſtus in prædam ſine cedere flagitijs.
134 Eripe

- 134 Eripe me furiis hostilibus, eripe telis :
 Da, rector orbis maxime ! te duce recta sequi.
 135 Me radiis perfunde tuis, pectusque serena,
 Et da facessam, tu mihi quod pater imperas.
 136 Dum reliqui tua jussa sequi monitusque recusant,
 Ah ! lacrimarum protinus obruor oceano.

18. T S A D D I.

- 137 Res hominum, rector superum ! tu legibus æquis
 Et lance dispensas pari :
 138 Est rectum quodcunque jubes ; nil sanctius illo ;
 Tuo vel æquius foro.
 139 Tabesco, dum jura ferus tua proterit hostis,
 Et pectus omne liquitur.
 140 Candidus est sermo tuus, hunc exosculor unum,
 Et corde toto diligo.
 141 Est mihi fors tenuis, gens & me sibilat exlex ;
 Verbis sed obsequor tuis.
 142 Æternum durant tu quæ præscribis, & una
 Sunt veritatis regula :
 143 His ego delector, me quamvis mille malorum
 Molesta cingant agmina :
 144 Nulla dies illis metam præfigit ; ut ergò
 Vivam, doce quod imperas.

19. K O P H.

- 145 Te, Deus ! oravi supplex ; da questibus aurem,
 Ut imperata promptus exsequar tua.
 146 Æthera lassavi gemitu, succurre precanti ;
 Tibique, rector orbis ! obsequar lubens.
 147 Dum gemo, dum clamo, quos Eos explicat ignes
 Querela tristis antevertit aureos :
 148 Anticipo vigiles ipsos, tua nocte dieque
 Statuta mente dum revolvo sedulâ.
 149 Me bonus exaudi, vires & redde, favoris
 Et æquitatis usque pristinæ memor.
 150 Me premit à tergo scelerum qui laxat habenas,
 Fugitque legis despicitque semitam ;
 151 Tu tamen es præsto : leges discrimine nullo
 Tuas coronat æviterna veritas.
 152 Includi brevibus renuunt tua fœdera metis,
 Vicesque temporum subire lex nequit.

20. RESCH.

- 153 Sis memor servi pereuntis, altâ
 Qui mente legem condidi :
 154 Me, tenax pacti, famulum tuere,
 Et luce pectus recrea.
 155 Nulla spes illi superest salutis,
 Qui frena legum respuit.
 156 Tu mihi vires repara, paterno
 Amore qui me protegis.
 157 Me licet cingant tumidæ procellæ,
 Tuis statutis dirigor.
 158 Hostium spectans animos rebelles,
 Mœrore percellor gravi.
 159 Me refocilla radio favoris,
 Testis perennis obsequi.
 160 Terminos nescit tua lex prioris,
 Sed nec futuri temporis.

21. SCHIN.

- 161 Insons potentum spiculis
 Legisque custos obruor.
 162 Ut præda dives militem,
 Sic una lex me recreat :
 163 Hanc mente totâ diligo,
 Sed fraudis odi retia :
 164 Hanc me canentem sedulò
 Lux una cernit septies :
 165 Hanc quisquis unam deperit,
 Quiete gaudet perpete.
 166 Me spes salutis erigit,
 Dum jussa sector numinis.
 167 Dum legibus vaco sacris,
 Delector his & recreor :
 168 His obsequium me vides,
 Notasque vitæ semitas.

22. T A U.

- 169 Exaudi gemitus, tuis
 Et me legibus instrue.
 170 Auscultans famulum, Deus !
 Serva polliciti memor.

- 171 Leges me bonus edoce,
 Laudes & referam tuas.
 172 Te vox tollet ad æthera,
 Leges qui stabilis pias :
 173 Illas cum sequar, assere
 Servum vindice dexterâ :
 174 His lætor, fer opem, diu
 Quælitam prece supplice.
 175 Ut te laudibus eveham,
 Vitam vox tua sospitet.
 176 Me quære ut pecudem vagam,
 Leges & recolam tuas.

P S A L. CXX.

- T**E, Deus ! oravi mediis in fluctibus, aures
 Et sensi faciles in mea vota tuas.
 2 Me, quibus infestor, fallacibus eripe linguis ;
 Fraudis & artifices me procul esse jube.
 3 Quam dolus armat atrox, nimis & penetrabile virus,
 Quid tibi non optem, perfida lingua ! mali ?
 4 Ignea juniperi minus urit pruna ; nec ensis,
 Par huic, aut jaculi cuspis acumen habet.
 5, 6 Cur, Nomadas inter, deserta mapalia sector ?
 Inter inhumanos cur ego vivo Getas ?
 7 Me juvat alma quies ; gens hæc fera bella minatur,
 Et, quoties pacem poscimus, arma crepat.

P S A L. CXXI.

- A**D sacra devotos attollam culmina vultus,
 In quibus antiquæ spes mihi restat opis :
 2 Me juvat hic, cœli volucres qui texuit orbes,
 Et terram vitreis undique cinxit aquis.
 3 Sic ego me solor ; Gressus moderabitur ille,
 Ne tibi pes usquam cespitet, ille dabit :
 4 Usque vigil, seu sol rutilat, seu conditur undis,
 Ille tuas custos excubat ante fores :
 Adde fidem dictis, Solymam qui servat, aperta,
 Dum stertunt alii, lumina semper habet :
 5 Te regit & præstò est, & lætâ nubilat umbrâ,
 Juvia si quando per loca carpis iter :

6 Solis, ubi lux est, radios arcebit & æstus;
 Nocte tuum pellet, roscida luna, gelu;
 7, 8 Te Deus æternum cœlesti proteget alâ,
 Sive domi malis vivere, sive foris.

P S A L. CXXII.

Gaudia tum cepi, vox cum mihi perculit aures,
 Ad pia quæ jussit limina ferre gradum:
 Ibimus in sacri reduces penetralia templi;
 Nobilis urbs hilari nunc adeunda pede est.
 Urbibus hanc confer reliquis; concinnius illâ,
 Nil & ipsplendidius maximus orbis habet:
 Huc domus Ifacidum properat, statâ tempora servans;
 Et supplex Domini sternitur ante pedes:
 Davidis hîc solium spectas, quod præsidet orbi;
 Legibus & sanctis fasque nefasque regit.
 Numinis auspiciis urbs hæc ut floreat, opta;
 Qui favet huic, illi prospera vita fluet.
 Urbs sacra! fidereis te pax circumvolet alis;
 Quasque tenes arces incolat alma quies:
 Civibus opto meis, carisque tribulibus alta
 Otia, perpetuis concomitata bonis:
 Cum tua prætulerit reliquis moderator olympi
 Atria, præ reliquis hæc tibi fausta precor.

P S A L. CXXIII.

Alme parens! in te defigo lumina, cœli
 Qui procul à nobis distita testâ colis:
 Sedulus ut famulus gestus observat heriles;
 Et nutus dominæ fida ministra suæ:
 Sic, Deus! intentis oculis te specto, salutem
 Dum populo cœli lenis ab arce feras.
 Adfer opem miseris, tot qui fastidia passi
 Fabula jam vulgi ludibriumque sumus:
 Otia dum ducit, fannis nos excipit hostis;
 Calcat & audaci turba proterva pede;

P S A L. CXXIV.

- G**ens sacra jam dicat, Nobis nisi numinis olim
 Auxiliatricem dextra tulisset opem ;
 2, 3 Hosticus insurgens furor implacabilis, arces
 Haussisset Solymas, Ifacidûmque domos :
 4, 5 Unda vorax refluo sorpisset gurgite vivos ;
 Et sacra gens tumidis tota perisset aquis :
 6 Ergo Deum celebra, corvos qui ludit hiantes ;
 Et Solymas prædam non finit esse lupis :
 7 Fugimus insidias ; volucres sic, compede ruptâ,
 Aucupis evadunt, quas metuere, manus.
 8 Nitimur Ifacidæ Domino, sublimis olympi
 Qui simul & terræ, quam premis, auctor erat.

P S A L. CXXV.

- G**ens pia subsistet, rupes velut alta Sionis,
 Quæ ridet rapidi flabra proterva Noti :
 2 Ut Solymam montes, sacrum sic undique cœtum
 Æternûm Domini munit & ambit amor :
 3 Ne pius exemplo peccet, sine fine modoque,
 Non finet hunc cœli rector ab hoste premi.
 4 Alme parens ! lenem cultor te sentiat æqui ;
 Et quisquis vacuum crimine pectus habet :
 5 Si quis at à recto deflectit tramite, pœnas
 Fac luat has, scelerum quas meruere duces :
 Pax tamen huc niveis labatur ab æthere pennis,
 Et Solymæ sanctâ figat in urbe larem.

P S A L. CXXVI.

- I**scidûm captiva cohors, Babylone relicta,
 Cùm peteret patrii dulcia tecta soli ;
 Mens stetit in dubio, veluti qui mane revolvit
 Somnia, quæ certam non meruere fidem :
 2 Libera mox hilares in risum solvimus ora,
 Sustulit & cantus lingua soluta novos :
 Tristibus hæc spectans oculis gens accola, Quanto
 Ifacidûm vindex robore pollet, ait ?

- 3 Viribus invictis nos juvit, & obruit hostes;
 Quàque gradum tulimus, nil nisi plausus erat.
 4 Collige reliquias lectæ, pater optime! gentis;
 Fluminis ut cumulat pubilus auster aquas.
 5 Qui gemit illacrimans dum mandat semina fulcis,
 Ridebit quoties est refecanda seges:
 6 Horrea dum cernit vacuari ditia, lugens
 Exit; ovans idem, cùm metit arva, redit.

P S A L. CXXVII.

- N**I Deus adspiret, nequicquam substruis ædes;
 Nequicquam partes excubitoris agis:
 2 Incassum monitrix operum te fuscitat Eos;
 Incassum serâ nocte cubile premis:
 Nec dape te fatiat labor ærumnosus; at ista
 Satque superque piis sufficit ipsa quies.
 3 Nascitur his soboles Domino quæ scribitur hæres;
 Hanc ea mercedem gens pietatis habet:
 4 Pignora quæ gignunt primævo in flore juventæ,
 Sunt veluti forti spicula missa manu:
 5 O felix pharetram jaculis qui talibus implet!
 Scilicet his nullus polluet ora pudor:
 Et tibi si coram contingant iudice lites,
 Lætus ab his cernes hostibus ora premi.

P S A L. CXXVIII.

- O** Te felicem, Dominum quicumque vereris,
 Et satagis leges, quas dedit ille, sequi!
 2 Quem colis optatas epulas tibi fundet agellus;
 Lenibus & Zephyris vela secunda dabis:
 3 Instar erit vitis conjux fœcunda tenellæ,
 Quæ domini cingit fronde virente larem:
 Lætâ coronabunt genialem pignora mensam,
 Ut truncum nitidis vestit oliva comis.
 4 Sic tibi læta fluent & candida tempora vitæ,
 Mente Deum quisquis non dubitante times:
 Has tibi delicias Dominus de rupe Sionis
 Mittet, & è cornu divite fundet opes:
 Dumque trahes luces, Solymam florescere, cives
 Omnibus & cernes luxuriare bonis:

6 Auctibus immodicis spectabis surgere prolem,
Et genus Ifacidum perpete pace frui.

P S A L. CXXIX.

Gens fera mille malis primis me preffit ab annis;
Jam Solymæ populus dicere jure potest :
2 Gens fera mille malis primis me preffit ab annis;
Non tamen hostiles prævaluere manus :
3 Terga mihi fodit non uno vulnere; duro
Rusticus haud aliter vomere sulcat humum :
4 At pater omnipotens, qui servantissimus æqui est,
Hostica dirupit vincula, largus opis.
5 Sacra Sion! odiis te qui premit impius hostis,
Terga det infami sanguinolenta fugæ :
6 Sit velut herba recens, quæ tecti in culmine summo
Sponte suâ surgens, vix benè nata perit :
7 Falce metit nemo, maturis implet aristis
Nemo manum, nulli degravat illa finum :
8 Nemo viatorum, felici fidere messis
Uber, ait, dextro numine cresce seges.

P S A L. CXXX.

Ingemui, vocemque trahens de pectoris imo,
Te, Deus! oravit mens stupefacta malis :
2 Supplicis exaudi gemitus, auremque querelis
Inclinans, famuli fac rata vota tui.
3 Si quoties peccant mortales, mente recondas,
Pars quota quæ mittes fulmina ferre queat?
4 Sed tua te niveis cingit clementia pennis,
Ut pius hinc subeat pectora sancta timor.
5 Fluctibus in mediis Dominum spes omnis in unum
Incubuit, pactis certa subesse fidem :
6 Hoc spectat mens læta jubar; nocturnus Eoâ
Parciùs excubitor luce refectus ovat.
7 Erigat Abramidas Domino spes nixa fideli,
Cui comes est bonitas & cumulata salus :
8 Hic gregis electi vitali flumine noxas
Abluet, & quidquid pectora fœcis habent.

P S A L. CXXXI.

- N**On ego, magne parens! cristas attollo comantes;
 Nec tumet inflatum pectus amore fui;
 Fronte nec elatâ specto sublimia; captum
 Quidquid & exsuperat mens procul esse jubet,
 2 Rebus in adversis, infantis, lacte recenter
 Provida quem mater depulit, instar eram;
 3 Sic ego conticui: sic discat semper Abrami
 Posteritas uni credere vota Deo.

P S A L. CXXXII.

- R**espice Jessiaden, pater & regnator olympi!
 Quasque tulit memori mente revolve cruces.
 2 Ille Deum jurans, Solymam qui protegit, ora
 Solvit; & hæc voti summa caputque fuit;
 3 Non mihi regali prius aut succedere tecto
 Fas erit, aut molli credere membra toro:
 4, 5 Nec prius obrepet somnus, quàm limina signem,
 Quæ colat Ifacidum tempus in omne Deus.
 6 Rumor erat Bethlæ deberi numinis ædem;
 Debita sed Solymæ laus fuit illa jugis.
 7 Huc carpamus iter, patris hîc sternamur ad aras,
 Scamnaque, fidereo quæ premit ille pede.
 8 Surge, parens rerum! stabiles hîc fige penates;
 Sitque tibi constans fœderis arca comes.
 9 Huc properent purâ velati sindone mystæ,
 Plenaque lætitiæ gens sacra cantet Io.
 10 Quod tibi sacrâsti, tu Jessæ respice germen,
 Nec tetricus CHRISTI respue vota tui.
 11 Jessiadæ, memini, jurâsti, vertere mentem
 Nescius, obstrictam vel temerare fidem:
 Davide prognatus, dixisti, sceptrâ tenebit;
 Conscendet folium mox patris ille sui.
 12 Et mea si feri servârint iussa nepotes,
 Hæc illis pariter sceptrâ regenda dabo.
 13 Ipse mihi sanctæ delegi tecta Sionis;
 Illa placent, stabiles hîc ego figo lares.
 14 Hæc domus est, & certa quies, ædesque perennis;
 Deliciumque animæ dimidiumque meæ:

15 Hîc

126 P S A L. CXXXIII, CXXXIV, CXXXV

- 15 Hic bona de pleno fundetur copia cornu,
Nec deerit tenui messis opima gregi.
16 Casta sacerdotes pietas decorabit, & hymnis
Æthera mulcebit sancta caterva novis.
17 Davidis excrescet soboles, & robore pollens
Hic nitidum roseo fundet ab ore jubar.
18 Illius æternum florebunt sceptræ, notabit
Sed pudor hostiles inficietque genas.

P S A L. CXXXIII.

- O** Quibus illecebris pax & concordia fratrum
Me trahit, & pia qui pectora jungit amor!
2 Qui caput & barbam, limbum qui vestis Aroni
Perluit, haud alio fragrat odore liquor.
3 Sic gestit, plauditque Sion & nubifer Hermon,
Floreæ cœlesti cum juga rore tepent:
His quibus arridet pax aurea, conditor orbis
Prospicit, & vitæ dat sine fine frui.

P S A L. CXXXIV.

- E** Ja agedum, templi custos nocturne, minister
Quisquis & es, superum fer super astra patrem.
2 Tolle supinatas supplex ad sidera palmas,
Cantibus & templum personet omne sacris.
3 Hic tibi succurret celsa de rupe Sionis,
Qui dominæ terras finxit & astra manu.

P S A L. CXXXV.

- E** Ja agedum, sacri Dominum laudate ministri,
Dicite cœlesti carmina læta patri.
2 Vos templi vigiles, laudes celebrate Tonantis;
Quo melius, quo nil pulcrius orbis habet.
3 Aurea solenni resonant sacraria cantu;
Elogiis Domini convenit ille locus.
4 Legit his Isacidas multis de millibus unos;
Gens ea thesauri divitis instar erat.
5 Non ignota loquor: præstanti robore dextræ
Eminet, & reliquis imperat ille deis.

- 6 Illius ad nutum tellus versatur & æther,
Et mare, sub pedibus quidquid & abdit humus.
- 7 Sedibus ex imis tolluntur in ardua nubes,
Imbribus & subitis prævia flamma ruit:
Ille, suos reserans thesauros, evocat auras;
Et quatit hibernis culmina summa notis.
- 8 Illius est dextrâ tellus orbata Canopi
Flore juventutis, primitiisque gregis.
- 9 Numinis attonitus sensit miracula Nilus,
Haustris & irato dux populisque freto.
- 10 Mille simul ferro domiti periére tyranni,
Duraque pro sceptris vincla tulére duces.
- 11 Gentis Amorrhææ princeps, dominusque Bazanis
Concidit, & proceres, gens Cananæa, tui.
- 12 Regibus extinctis felicia prædia rerum
Conditor Isacidis, imperiumque dedit.
- 13 Ergò, Deus! sacri spes & tutela peculî,
Nulla tuas laudes est tacitura dies.
- 14 Est populi tibi cura tui, tibi flexilis ira est,
Et tua tela tuus sæpè retundit amor.
- 15 Impius argentum pro dîs veneratur & aurum,
Et colit artificis numina ficta manu.
- 16, 17 Luce carent oculi; nec verba, nec halitus ori
Suppetit; est pelagi furdior auris aqua.
- 18 Talia qui cudit vel adorat numina demens,
Numinibus par est sculptilibusque suis.
- 19, 20 Isacidæ Dominum celebrent; & quisquis Aronem,
Et Levi quisquis prædicat inter avos.
- 21 Hunc canat & Solyme regem quicumque veretur,
Grandibus hunc titulis ornet & alma Sion.

P S A L. CXXXVI.

- Q**uas decet auctori rerum depromite grates;
Illius est nullo limite clausus amor.
- 2 Solvite jam grates Regi Dominoque Deorum;
Illius est nullo limite clausus amor.
- 3 Ferte Deo grates, cui paret purpura regum;
Illius est nullo limite clausus amor.
- 4 Dexterâ cui fortis, cui sunt miracula soli;
Illius est nullo limite clausus amor.

- 5 Ardua qui solers suspendit moenia mundi ;
Illius est nullo limite clausus amor.
- 6 Fluctibus è mediis qui iussit surgere terras ;
Illius est nullo limite clausus amor.
- 7 Aurea qui rutilis accendit fidera flammis ;
Illius est nullo limite clausus amor.
- 8 Tempora qui lucis moderatur tramite solis ;
Illius est nullo limite clausus amor.
- 9 Astrorum lunæque rotis qui temperat umbras ;
Illius est nullo limite clausus amor.
- 10 Robora qui Phariæ stravit floremque juventæ ;
Illius est nullo limite clausus amor.
- 11 Qui bonus Isacidas Nili revocavit ab undis ;
Illius est nullo limite clausus amor.
- 12 Qui sibi devotos defendit vindice dextrâ ;
Illius est nullo limite clausus amor.
- 13 Qui mare dissecuit medium, spectante Canopo ;
Illius est nullo limite clausus amor.
- 14 Quo duce sacra cohors evasit sospes ab undis ;
Illius est nullo limite clausus amor.
- 15 Gurgite qui Pharium merfit cum milite regem ;
Illius est nullo limite clausus amor.
- 16 Pervia qui populo fecit prius invia tesqua ;
Illius est nullo limite clausus amor.
- 17, 18 Cujus & illustres obtrivit dextera reges ;
Illius est nullo limite clausus amor.
- 19, 20 Gentis Amorrhææ dominum qui stravit & Ogum ;
Illius est nullo limite clausus amor.
- 21, 22 Qui populo dedit arva suo, quibus exiit hostes ;
Illius est nullo limite clausus amor.
- 23 Vindice qui ferro rebus nos juvit in arctis ;
Illius est nullo limite clausus amor.
- 24 Qui jugulo toties hostiles depulit enses ;
Illius est nullo limite clausus amor.
- 25 Qui dape mortales saturat de sedibus altis ;
Illius est nullo limite clausus amor.
- 26 Solvite cœlicolam regi pia pectora grates ;
Illius est nullo limite clausus amor.

P S A L. CXXXVII.

URbe procul Solymæ, fusi Babylonis ad undas
 Flevimus, & lacrimæ fluminis instar erant :
 Sacra Sion toties animo totiesque recurfans,
 Materiem lacrimis præbuit usque novis.
 2 Desuetas saliceta lyras & muta ferebant
 Nablia, servili non temeranda manu.
 3 Qui patriâ exegit, patriam qui subruit hostis;
 Pendula captivos sumere pleetra jubet :
 Imperat & lætos mediis in fletibus hymnos;
 Quosque Sion cecinit, nunc taciturna, modos.
 4 Ergone pacta Deo peregrinæ barbita genti
 Fas erit & sacras prostituisse lyras ?
 5 Ante meo Solyme quàm tu de pectore cedas,
 Nesciat. Hebræam tangere dextra chelyn.
 6 Te nisi tollat. ovans unam super omnia, lingua
 Faucibus hærescat fidere tacta meis.
 7 Ne tibi noxa recens, scelerum Deus ultor ! Idumes
 Excidat, & Solymis perniciofa dies :
 Vertite clamabant; fundo jam vertite templum,
 Tectaue montanis mox habitanda feris.
 8 Te quoque poena manet Babylon : quibus astra laceſſis
 Culmina, mox fient, quod premis, æqua solo :
 Felicem, qui clade pari data damna rependet,
 Et feret ultrices in tua tecta faces !
 9 Felicem, quisquis scopulis illidet acutis
 Dulcia materno pignora rapta sinu !

P S A L. CXXXVIII.

Pectore te toto celebrabo, maxime rerum !
 Aligeros inter sceptrigerosque choros.
 Ad sacra siderei prosternar limina templi,
 Devotus Solymis & dabo tura focis :
 Hic nomen numenque tuum super æthera tollam,
 Nec favor est prisca, nec reticenda fides ;
 Tu tua qui sanctè servâsti fœdera, metis
 Orbis in extremi nobile nomen habes.
 Supplicis audisti gemitus in vota vocatus,
 Et memini vires te reparâsse meas.

R

4 Ore

- 4 Ore tuo moniti reges, procuresque frequentes
Undique concurrent, & tua facta canent.
5 Facta canent regis, qui maiestate coruscâ
Exsuperat rerum machina quidquid habet.
6 Tu licet emineas, humiles tamen ore benigno
Respicias, elatos & procul esse jubes.
7 Me licet infestent fluctus & lerna malorum,
Vita salusque tuâ restituentur ope :
Tu, Deus ! invictis prosternes viribus hostes ;
Dextra sed incolumem me tua tollet humo.
8 Perge, precor, nec te pigeat tua facta tueri ;
Namque tuus demto sine perennat amor.

P S A L. CXXXIX.

- T**U, Deus ! exactâ lustras indagine mores ;
Tu rigidus vitæ censor es ipse meæ.
2 Seu sedeo seu furgo, mihi tu semper adhæres ;
Et pectus nil te quod latet intus habet.
3 Tu, quacunque feror, sequeris vestigia ; præsto
Tu, Deus ! es, quoties membra quiete levo.
4 Auribus arrectis tu quæ loquor, arbiter orbis !
Accipis, & præsens singula verba notas.
5 Undique dum cingis, fibras dum pectoris omnes
Excutis, obsidio me nimis arcta premit.
6 Dum reputo, quàm sint tibi lyncea lumina, miror,
Omnis & ingenii vis & acumen hebet.
7 Quò fugiens oculos fallam, quibus omnia cernis ?
Quæ latebræ, profugi quæ caput antra tegent ?
8 Si miser astra petam, folium tibi cingitur illis ;
Tartara si subeam, tu, Deus ! illa tenes.
9 Me licet exoriens aurora volucris alis
Vêctet ad Hesperii littora nigra freti :
10 Te tamen Hesperiiis cernam novus hospes in oris,
Et metuam dextræ fulmina certa tuæ.
11 Me licet involvam tenebris & noctis amictu,
Non tamen, heu ! tenebris, non ego nocte tegar.
12 Te præsentem nigræ vanescunt nubila noctis ;
Et sunt te coram lux tenebræque pares.
13 Quod cute texisti tenui, genitricis in alvo,
Nil tua quod fugiat lumina pectus habet.

- 14 Te, pater alme ! canam mirandæ conscius artis,
Quâ tua me struxit composuitque manus.
- 15 Ossa mihi solers finxisti clausa latebris ;
Nec pars ulla mei tum tibi testâ fuit.
- 16 Molle rudimentum vidisti & stamina prima
Corporis, & miris ossa ligata modis :
Membraque victuris tibi sunt inscripta tabellis,
Ante mihi facies quàm foret ulla viri.
- 17 Quàm tibi mens solers ! Tua quis secreta balance
Pendere, vel numero claudere facta queat ?
- 18 Hæc ego si metis completi coner, arenas
Promptius expediam quot lavet unda maris :
Hæc experrectus mecum dum manè revolve,
Mens stupet, & nimium cura laboris habet.
- 19 Tu, Deus ! exstingues sceleratos fulmine dextræ ;
Sit procul à nobis tincta cruore manus.
- 20 Hostis atrox in te genuinum stringit, & iras
Nil profecturo provocat ore tuas.
- 21 Hunc ego non odi, te qui, pater ! odit ? & illum
Non ego detestor, qui tibi bella parat ?
- 22 Hunc ego, ne dubites, odi cane pejus & angue ;
Et mihi te quisquis non amat hostis erit.
- 23 Tu qui cuncta vides, famuli, Deus ! excute pectus,
Si quid & in tacito fortè recludo sinu :
- 24 Si scelus hîc latitat, noxam si machinor ullam ;
Me quoque sacrilego cum grege dede neci.

P S A L. CXL.

A Sfere me, rerum genitor ! violenta retunde
Tela, quibus, nullo vim prohibente, petor.

- 2 Impia progenies in me ruit agmine denso,
Audet & indignum volvere mente nefas.
- 3 Omnibus armatur lethali lingua veneno,
Quale gerit Libycis vipera testâ rubis.
- 4 Hostis ab infensi famulum me protege dextra,
Illius & clypeo spicula pelle tuo.
- 5 Ille tumens fastu gressus mihi fraude paratis
Retibus implicuit, dispositisque plagis.
- 6 Tunc ego, Tu Deus es mihi, rerum maxime ! dixi :
Tu Dominus, votis annue, quæso, meis.

- 7 Tu Deus es Dominusque mihi, columnenque salutis;
 Tu clypeus, quoties ingruit hostis, eras.
 8 Ablit ut huic faveas, aut impia vota secundes;
 Materiem fastûs hâc ope tolle novi.
 9 Factio dira suo pereat cum principe; virus
 Et precor infestum, quod vomit, ipsa bibat.
 10 Hauriat hanc supera dejectum fulmen ab aula,
 Quidquid & indomiti Tartarus ignis habet.
 11 Exfulet his terris, cui sunt lita labra veneno;
 Et cui cæde madet sanguinolenta manus.
 12 Credo equidem, nec vana fides, pater orbis egenos
 Proteget, & si quos fors minùs æqua premit.
 13 Mens pia mille tibi solvet, pater optime! grates;
 Gaudebitque tuo cominus ore frui.

P S A L. CXLI.

- T**E, Deus! imploro; fer opem festinus, & aurem
 Tende mihi, dum te supplice voce rogo.
 2 Sint pro ture preces, sublatae ad sidera palmae
 Sint tibi, ceu primo vespere caesa bidens.
 3 Os mihi ne peccem servet custodia; lingua,
 Ne violem leges, injice frena meae.
 4 Da ne prava mihi vitient consortia pectus;
 Da gregis impuri posse cavere dapes.
 5 Mille modis potiùs me cadat & increpet æqui
 Cultor, & hic cui mens candida labe vacat:
 Hoc mihi dulce putem, ceu sint lita tempora nardo,
 Tristia quod medicâ vulnera sanat ope:
 Non tamen his renuam, quos odi, fausta precari,
 Cumque luent poenas tangar amore pio.
 6 Cum ruet in præceps iudex & censor iniquus,
 Verba mihi discent plena fuisse favis.
 7 Per scelus hi nobis sparserunt ossa per agros,
 Et tumuli juxta cespes inanis erat:
 Sic addit æratis percussa bipennibus ornus,
 Et circum latè fragmina fissa jacent.
 8 Te tamen adspecto, te mitior, maxime rerum!
 Ne, precor, ah! timidæ desere vela ratis.
 9 Erue me laqueis, quibus implicor; eripe nodis;
 Et quibus hærescit pes mihi, solve plagas.

10 Sospite me, tectis se cassibus induat hostis,
Et pereat technis, ô precor ! ipse fuis.

P S A L. CXLII.

VOta Deo, superûm suspectans atria, fudi;
Et petii supplex omnipotentis opem.
2 Tristibus, hoc coram, lacrimis & mille querelis
Sum mala testatus quæ fero, quæque tuli.
3 Cum gemerem nimio curarum pondere pressus,
Alme parens ! testis tu pietatis eras :
Impius interea me cassibus induit hostis,
Et pedicæ dubios implicuere pedes.
4 Dum miser huc illuc oculos circumfero, nemo
Auxilium misero qui mihi ferret erat.
5 In Dominum tandem conjecto lumine, dixi,
Tu mihi, dum vivo, spes es & auctor opis.
6 Me bonus exaudi, pedibus dum calcor, & hostis
Robore dum superor, tu mihi tende manum.
7 Eripe captivum cæci de carceris antro;
Sic ego te liber, quo decet, ore canam :
Hæc ope procedam, sanctâ comitante cætervâ,
Divitiisque tuis lautitiisque fruar.

P S A L. CXLIII.

AUribus arrectis famuli Deus accipe questus,
Fœderis, & fidei, justitiæque memor.
2 Ne trutinâ me pende tuâ, ne durus amussi
Quæsitore vitæ subjice facta mææ :
Adspice mortali prognatos semine : toto
De grege te coram crimine nemo vacat.
3 Me stravit pressitque ferox, me carcere merfit
Hostis, & in tenebris vita trahenda fuit :
Delitui, ceu luce carens & voce silentum
Turba solet, quam nox semper opaca tegit.
4 Obstupuit mens fracta malis, ceu fidere lævo
Tacta, nec in toto pectore pectus erat.
5 Sed memor, annales recolens, tua facta revolve;
Hæc referunt animo noxque diesque meo.
6 Cum premor adversis, supplex tibi brachia tendo,
E, desiderio maceror usque tui :

Sic

- Sic ager apricus nimio languescit ab æstu ;
 Sic pluviâ succo deficiente sitit.
- 7 Ociùs exaudi, dum pondere victa fatiscit
 Mens mihi, ne dextram te retrahente ruam ;
 Ne vultûs jubar abde tui, quo cuncta serenas ;
 Quo sine me lethi squallor & horror habet.
- 8 Lumine me placido pater adspice ; Phosphorus umbræ
 Cum fugat, auxilio spes mea nixa tuo est :
 Luce præi, signaque viam ; Te suspicit unum
 Æquoris undosi mens propè mersa vadis.
- 9 Eripe me vindex furiis hostilibus ; umbo
 Tu mihi, tu vitæ portus & aura meæ es :
- 10 Da famulo tua jussa sequi Dominusque, Deusque !
 In tua, rerum opifex ! atria pande viam.
- 11 Justitiæ laudisque tuæ memor, eripe servum
 Fluctibus ; & vires, ne premar, adde novas :
- 12 Utque tuus clarescat honos, disperde catervam,
 Quâ premor, & famuli jura tuere tui.

P S A L. CXLIV.

- G**Loria sit cœli Domino ; mea temperat arma,
 Et bellatrices erudit ille manus.
- 2 Firma mihi rupes & murus aheneus ille est ;
 Et clypeus vitæ præsidiumque meæ :
 Hic vitam, sceptrumque dedit ; spes omnis in illo
 Est mihi, qui populos sub mea jura trahit.
- 3 Magne parens ! quantillus homo est, quem respicis ? Adæ
 Pignora quid te quo demereantur habent ?
- 4 Vanius his nihil est ; his ætas futilis umbræ
 More vagæ levibus transvolat acta rotis.
- 5 Ætheris inclinans axes, jam labere cœlo ;
 Tange manu montes, & juga nube tege.
- 6 Funde meos cœli flammis ultricibus hostes ;
 Obrue missilibus castra profana tuis.
- 7 Desuper exserta dextram, fluctusque coerce,
 Quos ciet, ah ! studiis gens inimica piis.
- 8 Eripe me linguis mendacibus ; eripe dextris,
 Fallere non veritis quam pepigere fidem.
- 9 Tum, pater alme ! novo te tollam carmine ; denis
 Te referam nervis, altisonâque lyrâ.

- 10 Jure patrocinii tu regum sceptrā tueris;
Jessiaden clypei tu tegis ære tui.
- 11 Eripe me linguis mendacibus; eripe dextris,
Fallere non veritis, quam pepigere, fidem.
- 12 Vernet & assurgat soboles, precor, æmula cedro;
Quæ viret in Libani luxuriosa jugis:
Qualis & in lævi spectatur marimore, talis
Pectora virginibus pingat & ora nitor.
- 13, 14 Ampla penus, foetura gregis numerosa, segesque
Fertilis, & fortes sint ad aratra boves:
Sint procul hostiles acies & bella, nec unquam
Funestis resonent compita mœsta tubis.
- 15 O ter felicem, cui sic traducitur ætas!
Cui Deus est, hominum cœlicolâque parens!

P S A L. CXLV.

TE regem, pater alme! canam; tua facta per orbem
Diffundam plectro non metuente mori.

- 2 Nulla dies non te recolet, rex inclite! metis
Includent titulos secula nulla tuos.
- 3 Est immensa tibi, nec sat laudata potestas;
Et tua sat nescit gloria mente capi.
- 4 Instruet ætatem priscis annalibus ætas;
Mille tuâ memorans parta tropæa manu.
- 5 Inclita cœlestis referam miracula dextræ;
Et majestatis præco perennis ero.
- 6 Robur ego, dicent alii monumenta furoris;
Et recolent iræ fulmina sæva tuæ.
- 7 Omnibus & populis narrabunt voce canorâ,
Quanta, parens! bonitas sit tua, quanta fides.
- 8 O tibi quàm comis mens est & segnis ad iras!
Rebus in afflictis quàm tibi prompta manus!
- 9 Omnibus illustrem tua se clementia terris
Monstrat, & in toto, quem regis, orbe nitet.
- 10 Te, Deus! artificem canit ingens machina mundi;
Et populus tibi qui, cum prece, tura litat.
- 11 Imperii sceptrique decus vox efferet omnis;
Laudibus & vires tollet in astra tuas.
- 12 Sic regni sacra fama tui, sic gloria dextræ
Crescet, & implebit solis utraque domum.

- 13 Quos geris æterni sunt & sine limite fasces
Imperii: nil hîc tempora juris habent.
- 14 Sustinet infirmos cœlestis dextera, terræ
Hæc eadem afflictos dextera tollit humo.
- 15 Te mare, te tellus, totus te suspicit orbis;
Pabula tu præbes tempore cuique suo.
- 16 Expandis tu sponte manum, quæ sustinet omnes;
Omnibus optatas porrigit illa dapes.
- 17 Arbitræ æthereus recti sectator & æqui est;
Et supera quidquid prodit ab arce pium.
- 18 Hunc animo si promptus adis, nec fallere tentas;
Ibit in amplexus protinus ille tuos.
- 19 Audiet & questus facilis, votisque suorum
Annuet, & vitæ præmia certa dabit.
- 20 Gens pia perstabit cœlesti numine tuta;
Impia cœlesti corruet icta manu.
- 21 Voce Deum referam; cujus nomenque, decusque
Natio nulla finet; secula nec ulla, mori.

P S A L. CXLVI.

- 1 **T**U patris ætherei laudes mens concipe; vitæ
2 Dum fruar, hæc studii summa futura mei est.
- 3 Quisquis es, ah! regum sceptris ne crede salutem,
Aut homini: nil rex, nil homo præstet opis.
- 4 His, ubi corpus humum reperit, mens avolat, omnes
Excudit & curas, nec memor inde tui est.
- 5 O felix nimium, Domino qui fidit amico,
Quisquis & Ifacidum, pro duce, numen habet!
- 6 Astra, fretum, terras & quidquid cernitur usquam;
Hic dedit, & stabilem servat ubique fidem.
- 7 Protegit afflictos, inopes dape sublevat, arcem
Compede constrictos liberat ille pedes.
- 8 Lumina dat cæcis, humiles attollit in altum;
Diligit & populum, quem juvat æqua sequi.
- 9 Cum viduis illi puer orbis & advena curæ est;
Sed scelerum socios fœda ruina manet.
- 10 Sceptra geret Solymæ Dominus, dum lucidus astra
Sol reget: Ergo Deo laus sit & omnis honos.

P S A L. CXLVII.

- L** Audibus in cœlum cœlestem tollite regem;
 Hoc juvat, hæc nimium cura decoris habet.
- 2 Ille suæ Solymæ reparavit mœnia, vindex
 Exsulibus patrios reddidit ille lares.
- 3 Luce sua mœstæ depellit nubila mentis,
 Et fera cœlesti vulnera lenit ope.
- 4 Supputat astrorum numerum, currusque volucres,
 Nomenclaturis & vocat illa suis.
- 5 Illius omnipotens vis est & dextera solers;
 Non hæc comprehendere mente nec illa potest.
- 6,7 Erigit ille humiles, tumidos deturbat ab alto;
 Hunc canat argutæ vox tua iuncta lyræ.
- 8,9 Hunc cane, qui cœlum nebulis involvit opacis,
 Siccaque fœcundis imbribus arva rigat:
 Gramine qui montes operit, pecorique ministrat
 Pabula, quæstas & tibi, corve, dapes.
- 10,11 Nec capit hunc bellator equus, nec militis ensis;
 Candida sed pietas & sine labe fides.
- 12 Illius urbs Solymæ celebra præconia; laudes
 Illius in cœlum tolle Sionis apex.
- 13 Ille tibi valido munivit robore portas;
 Civibus ille tuis favit, & auxit opes.
- 14 Illius auspiciis pax incolit aurea terras,
 Messibus & lætis luxuriantur agri.
- 15 Ille jubet; iussis tellus obtemperat ultrò,
 Principis imperiis obsequiosa sui.
- 16 Nunc nive velantur, ceu molli vellere, colles;
 Pascua nunc cinerum more pruina tegit.
- 17 Denfantur liquidæ crustis glacialibus undæ,
 Præque gelu nimio vix toleratur hiems.
- 18 Mox ubi rerum opifex adspirat lenibus auris,
 Bruma fugit, glacies liquitur, unda fluit.
- 19 Dat Deus Isacidis leges & jura, Sionis
 Et populum placitis erudit ille suis.
- 20 Non ita propitium reliquis se præbuit oris;
 Sole quibus fas est, sideribusque frui:
 His nec jura dedit, nec sacri fœderis arrham
 Obtulit: Ergò Deo laus sit & omnis honos.

P S A L. CXLVIII.

- E**Ja Deum celebra; Domini de sede superna
Facta refer, cœli qui juga summa tenes.
- 2 EJa Deum celebra rutilans sine corpore cœtus,
Siderei propius qui patris ora vides:
EJa Deum celebra rapidis exercitus alis
Concite, dum superi jussa faceffis heri.
- 3 EJa Deum celebra sol, solis & æmula luna;
Et cœli levibus sidera vecta rotis.
- 4 Hunc pariter celebret supremi machina cœli,
Quotquot & ex alto præcipitantur aquæ.
- 5,6 Hunc celebrate simul; verbo vos ille potenti
Condedit, & stabili nunc quoque lege regit,
- 7 Ætheris & Dominum laudet tellure sub ima
Trux draco, vasta maris quidquid & unda tegit.
- 8 Et cava quæ cœli subtexunt mœnia flammæ,
Et quæ frugiferos grando flagellat agros:
Et nix cum nebulis, & tempestate sonorâ
Illius ad nutum qui quatis, Eure, rates.
- 9 Et tetricæ rupes, & ovantes palmitè colles,
Et cedrus, & pomis arbor onusta novis.
- 10 Cumque feris pecudes, & quæ secat æthera pennis
Natio, vel prono pectore verrit humum.
- 11 Gemmiferoque comam cincti diademate reges;
Vosque quibus fas est dicere jura patres.
- 12 Fervidus & juvenum chorus, innuptæque puellæ;
Et puer imbellis, decrepitusque senex.
- 13 Cuncta Deum celebrent, qui præstans omnibus unus,
Altior est terris, sidereisque rotis.
- 14 Hic sibi devotum populum, gentemque Sionis
Evehit: Ergò Deo laus sit & omnis honos.

P S A L. CXLIX.

- D**icite rectori superum nova carmina; sacros
Audiat & populi tota corona modos.
- 2,3 Rex suus oblectet Solymam, suus auctor Abramæ
Progeniem: citharis gens sacra jungit choros.
- 4 Ille suo populo favet, oblectatur & illo,
Mitibus & vindex cinget honore comas.

- 5,6 Gens pia solenni testetur gaudia pompâ,
 Gestiat & quoties nocte cubile premit:
 Ore sui laudes celebret Dominique Deique;
 Sed simul ancipiti fulminet ense manus:
 7 Demetet hoc scelerum socios, gentesque rebelles,
 Et quos impuros, quos sciet esse reos:
 8 Ponè trahat reges, manibus post terga revinctis;
 Servili procerum stringat & ære pedes.
 9 Laus gregis est sacri præscriptas poscere pœnas:
 Hoc decet: Ergò Deo laus sit & omnis honos.

P S A L. CL.

- F**er super astra Deum, Solymæ qui protegit aras;
 Aurea pollenti qui regit astra manu.
 2 Fer super astra Deum, qui pollet robore dextræ,
 Et majestatis pandit ubique jubar.
 3 Fer super astra Deum lituis, buxoque sonoro;
 Et focia blandæ nablia festa lyræ.
 4 Fer super astra Deum, pulsa cava tympana palmis;
 Sit citharæ & fidibus tibia blanda comes.
 5 Fer super astra Deum, jungantur cymbala plectris;
 Dulcibus & resonent terra polusque modis.
 6 Fer super astra Deum, quisquis vitalibus auris
 Velceris: Ergò Deo laus sit & omnis honos.

FINIS PSALMORUM.

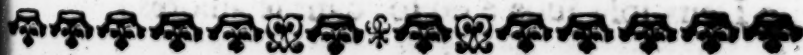

CANTICI
SOLOMONIS
PARAPHRASIS
POETICA.

ARCTURO JONSTONO Scoto,
Medico Regio, Auctore.

Auctoris Dedicatio

A D

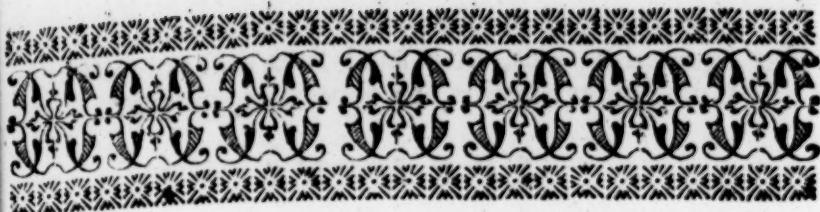
Serenissimum & Potentissimum

CAROLUM

*Scotiæ, Angliæ, Galliæ & Hiberniæ
Regem.*

CAROLE! flos Regum, quo nil augustius uno,
 Sanctius immensus quo nihil orbis habet :
 Quod fero Pieriis è collibus accipe Regis,
 Accipe divini nobile vatis opus.
 Sacra Trias numeros, calamum Rex præbuit ortus
 Davide, materiem numine plenus Hymen.
 Hic Deus ipse suos è cœlo cantat amores :
 Succinit in terris filia, nupta, nurus.
 Tolle quod hîc nostrum est, interpretis erue sentes;
 Cætera sunt violæ, lilia, myrrha, rosæ.

ARCT. JONSTONUS.

Cantici Solomonis

PARAPHRASIS.

C A P. I.

S P O N S A.

FER mihi suaviolum roseis, Dilecte! labellis :
 Dulcior O dolci tu mea vita mero es !
 Os olet ambrosiam, spirant tua basia myrrham;
 Halat & ex ipso nomine turis odor.

Sic tu virginiei tibi vincis pectora cœtus :

Me quoque cum reliquis sub tua jura trahe.

Ponè ruam pernix, Regis subitura cubile,

Inque tuo carpam gaudia blanda sinu.

Non ita delectat sitientem viteus humor,

Meque piosque tui dulcis ut urit amor.

Fusca ego sum, fateor : facie tamen esse venustâ

Non renuent, Solyme quas habet alma, nurus :

Est mihi qui deceat Cedarum tentoria cultus ;

Est nitor aulæis qui Solomonis inest.

Ne me, quod nigra sim, nigro quod sole perusta,

Spernite, vel fratrum quod gravis ira premat ;

Quodque aliena mihi malè sit vindemia quondam

Credita, vel quod sim passa perire meam.

Dic,

Dic, quibus in terris, quâ pascas rupe capellas:
 Dic, quæ te medio protegat umbra die.
 Cur ego te linquam, mea lux! mea sola voluptas!
 Cur sequar alterius, te superante, greges?

SPONSUS.

Si latet hoc, reliquis palmam quæ præripis omnem,
 Hanc tibi quam monstro, Virgo! capeſſe viam:
 Junge greges, gregis & nivei te junge magistris,
 Carpat ut hîc felix pabula læta pecus.
 Se tua fidereis dum cingit gloria pennis,
 Quid tibi par vastus, quâ patet, orbis habet?
 Sic sonipes rutilat Pharaonius, undique gazis
 Tectus Erythræi Sidoniiue maris.
 Æquoris Eoi respondent tempora gemmis;
 Candida chrysolithi lumine colla nitent.
 Aurea fingemus tibi, Virgo! monilia, puri
 Argenti niveis vermiculata notis.

SPONSA.

Menſa tuos quoties ſpirat regalis odores,
 Cœleſtes redolent baſſama noſtra dapes.
 Myrrheus eſt totus: circundans brachia collo
 Te ſtringam gremio nocte dieque meo.
 Sic Engeddini fragrant opobaſſama ruris,
 Inque racemiſeris lacrima lecta jugis.

SPONSUS.

Quàm mihi tu pulcra es, caſtas imitata columbas
 Dulcia cæruleâ lumina luce nitent.

SPONSA.

Quàm mihi tu pulcer, rerum dulciſſime! nobis
 Inſperſum vario flore cubile viret:
 Ceſſaque victuris radiant palatia cedris,
 Pandit & abiegnas porticus ampla trabes.

C A P. II.

S P O N S U S.

SUM rosa suave rubens, qualem Sharonis in hortis
 Candida lacteolo pollice virgo metit :
 Quæque creant Zephyri molles in vallibus auræ,
 Flos ego sum vestri lilia cana gregis :
 Et mea virgineas ducens dilecta choreas,
 Lucet ut in duris lilia nata rubis.

S P O N S A.

Malus ut arboribus, sic & meus ignis ephebis,
 Terra quot ulla tulit, præripit omne decus.
 Illius optarein dulci recubare sub umbra :
 Hic lego mellifluis æmula poma favis.
 Hoc duce deveni spirantem nectare cellam,
 Signifer accensâ luce præibat amor.
 Prome, puer, cyathos, fragrantia suffice poma ;
 Jam mihi non noto liquitur igne jecur.
 Me fovet amplexu Dilecti dextera molli,
 Læva mihi fulcit languida colla manus.
 Turba puellaris, Solymæ florentis alumnæ,
 Quasque Palestinæ protulit ora nurus,
 Parcite felices strepitu depellere somnos ;
 Fas requie nobis, fas sit amore frui :
 Hoc ego per cervos, quot alunt juga celsa Sionis,
 Perque leves capreas, gaudia vestra, rogo.
 Vox Sponsi dilecta mei mihi verberat aures :
 En nunc insultat collibus ille sacris :
 Æmulus hinnuleo, capreæque citatior omni,
 Pronus in amplexus en ruit ille meos.
 Et mihi se sistens, cancellis undique septus,
 Prospicit, & tenui luce subinde micat.
 Me meus est ignis vultu solatus amico ;
 Multis & alloquio sustinuitque suo.

T

SPONSA

S P O N S A sub persona Sponsi.

Surge, ait, his oculis multo mihi carior, omni
 Marmore candidior, dulcis Amica, veni.
 Discessere nives tempestatesque sonoræ,
 Cumque suis nimbis turbida fugit hiems :
 Floret humus, resonat volucrum concentibus aer,
 Fundit & hic querulos turtur ubique modos :
 Induiturque novis jam ficus cærulea baccis,
 Et fragrans tenero vinea flore viret.
 Surge animæ pars magna meæ, pulcherrima rerum
 Huc ades : immensas cur trahis usque moras ?
 Quæ fuga ? quas latebras sectaris more columbæ ?
 Da precor ore tuo, da mihi voce frui.
 Dulcius hæc nihil est, nihil est formosius illo,
 Sed neque par quidquam maximus orbis habet.
 Vitibus invisas cum fœtu interfice vulpes,
 Dum tener est nobis palmes, & uva recens.

S P O N S A in sua persona.

Me meus ignis habet, jus & mihi cessit in illum :
 Ille suas inter lilia pascit oves.
 Donec nocturnas aurora resolverit umbras,
 Reddideritque diem, tu mea vita redi :
 Accelera capreis cervisque citatior illis,
 Per juga quos ferri Betheriana vides.

C A P. III.

S P O N S A.

DEcubui, & tacita quæfivi noctis in umbra
 Consortem thalami præsidiumque mei ;
 Quæfivi, & votis iterumque iterumque vocavi,
 Irrita sed rapidi vota tulere Noti.
 Tunc ego ; Quin, inquam, surgis ? quin excutis urbis
 Compita, vestigans irrequieta virum ?
 Exurgo, multæque vias indagine lustrō ;
 Heu mea sed nusquam vita reperta mihi est !

Obvia me vigilum cinxit custodia : quæro
 An mea sint isti gaudia visa choro.
 Nec procul hinc, quæsitæ diu, mihi vita reperta est;
 Dimidiumque animæ delictumque meæ.
 Protinus amplexans dilecto brachia collo
 Implicui nullo dissoluenda die;
 Inque meæ duxi thalamos & tecta parentis,
 Lux ubi prima mihi cœlitus hausta fuit.
 Vos ego per capreas cervosque, Sionides, oro,
 Ne strepitu thalami sollicitate fores.

S P O N S U S.

Quæ fuit hæc, olim loca per deserta columna
 Ignea cui noctu prævia rexit iter?
 Hanc circum nebulæ spirabant undique myrrham,
 Mistæque Panchæis tura Sabæa jugis.
 Adspice, Nupta, thorum recubat quo Davide natus,
 Qui decies senis cingitur usque viris:
 Hos legit Solyme duris exercita bellis
 Pectora, fulmineo cinxit & ense latus:
 Principis his thalamos studium est virtute tueri,
 Primaque nocturnos pellere cura metus.
 Adspice odoratis firmata palatia cedris,
 Quas Davidiadæ misit amica Tyrus.
 Hic purâ radiant argenti luce columnæ
 Sublimes, auro sub pede fulget humus.
 Murice vela rubent, niveis habitata puellis,
 Tota tui, Solyme, flagrat amore domus.
 Adspice pacifico rutilent ut tempora Regi!
 Conspicuum gemmis ut diadema nitet!
 Gaudia sancta agitans & conjugalia festa,
 Hoc illi genitrix cinxit honora comas.

C A P. IV.

S P O N S U S.

QUAM, mea lux, reliquas vincis candore puellas!
 Aureolo quantum spirat ab ore decus!
 Lumina cœlesti pinguntur luce, columbis
 Emula, quæ collo versicolore nitent.

Vellera cæsaries æquat, quæ lucida gestat
 In Gileadæis pasta capella jugis.
 Sunt positi dentes, liquidi ceu fontis ab undis
 Cum tonfi redeunt in nova prata greges.
 Candor inest niveus : partu foecunda gemello,
 Haud aliter loto vellere lucet ovis.
 Dulcia Sidonio saturantur murice labra,
 Blandaue nativo nectare lingua fluit.
 Tempora puniceis rutilant circumflua cirris,
 Poma velut granis nobilitata rubris.
 Ardua Davidicæ sunt colla simillima turri,
 Hic ubi mille ducum scuta superba micant.
 Hinnuleos mammæ geminos imitantur eburnæ,
 Lilia quos inter florida pascit humus.
 In juga ture pio myrrhæque fluentia pingui
 Diffugiam, tenebras dum fugat orta dies.
 Lux mea, formosis formosior omnibus una es ;
 Nullus & in toto corpore nævus inest.
 Te mihi da comitem, Libani de vertice mecum,
 Sponsa, veni, dulcem ponè secuta virum.
 De Seniræo, de culmine montis Amani,
 Hermonisque cavis despice, Nupta, jugis :
 Despice de lustris, catulos ubi pardalis atrox,
 Trux ubi seminium sæva læna tegit.
 Tu mihi mellito fixisti lumine pectus,
 Torquibus uffisti, Nupta Sororque, tuis.
 Nupta Sororque, tuus mulso mihi dulcior omni
 Est amor, ambrosius balsama vincit odor :
 Stillant labra favos, lac sudat mellea lingua,
 Purpureus Libani spirat amictus opes.
 Hortus es obseptus dumis, fons nobilis undæ
 Signatus domino sepositusque suo.
 Nardus olens, calamusque tuo nascuntur in horto,
 Cumque crocis aloë, punica mala, cyprus.
 Nec myrrhæ lacrimæ, nec thus nec cinnama defunt,
 Missaque de sacris balsama rara jugis.
 Fons sacer hortorum, vitæ tu lympa perennis,
 Tu Libani dulces, Sponsa, recludis aquas.

S P O N S A.

Aura fave, gemino mundi de vertice flabris
 Lenibus adspirans in mea septa veni.
 Elice jucundos horti felicitis odores,
 Vir meus ambrosiæ carpat ut inde dapes.

C A P. V.

S P O N S U S.

Nupta Sororque, meum deveni lætus in hortum,
 Myrrhea cum nardo lacrima lecta mihi est:
 Mella faviq̃ue epulas, suffecit pocula nobis
 Lac nive candidius, vitigenusque latex.
 Gens dilecta mihi mecum jam læta liquores
 Accipe nectareos, ambrosiasque dapes.

S P O N S A.

Nox oculis somnusque natant, pulsantis Amici
 Verba tamen patulâ mens vigil aure bibit.
 O multum dilecta Soror, sine labe columba,
 Pande tuas, inquit, dulcis Amica, fores.
 Ecce caput cœli perfusum rore videbis,
 Nocturnoque graves imbre madere comas.
 Tunc ego, Quî, dixi, rursus velamina sumam,
 Quæ posui? lotos quî maculabo pedes?
 Dumque seræ impatiens dextram meus inserit Ignis,
 Quàm mihi cor saliit, quàm micuere sinus!
 Protinus excutior stratis, ut claustra recludam,
 Myrrhaque de manibus stillat odora meis:
 Myrrheus è digitis in postes depluit imber,
 Totaque cœlesti janua rore madet.
 Hæc ubi jam patuit, meus heu discesserat Ignis!
 Heu mihi lethalis vox abeuntis erat!
 Hunc ego quæsi nequicquam, sæpe vocatus
 Est mihi, responsi nil tamen inde tuli.
 Me vigilum truculenta cohors deprendit, & cheu!
 Sauciat indignis barbara turba modis.

Urbis

Urbis ab excubiis, dum passim compita lustro,
 Develata mihi turpiter ora queror.
 Vos ego, quas Solyme jactat speciosa, puellæ,
 Cernere si nostri fors datur ora viri,
 Vos precor adjurans, Dilecto dicite, lento
 Languidulum nobis igne perire jecur.

VIRGINES.

Pulcrior O fociis, dic, dum nos talibus urges,
 Quo tuus hic reliquos nomine vincat Amor?

SPONSA.

Hic nive candidior, Tyrio rubicundior ostro,
 Dignus & est decies mille præire procis.
 Par caput est auro, crispantur tempora, corvi
 Oscinis haud aliæ pluma colore nitet.
 Lumina cæruleas æquant sine labe columbas,
 Quæ prope flumineas lacte lavantur aquas,
 Floridulisque genis fragrans expirat amomum,
 Lilia mellitis myrrhaque pura labris.
 Chrysolithis auroque nitet manus utraque, ventrem
 Sapphiri rutilans lumine velat ebur.
 Candida marmoreas imitantur crura columnas,
 Quas auro fultas nobiliore vides.
 Illius adspectus, croceos dum fundit odores,
 Æmulus est Libano cedriserisque jugis.
 Stillat ab ore favos, dulces è corpore toto
 Blanditias spirat, deliciasque meras.
 Nobilis O Solymæ proles generosa puella!
 Hic tacitâ torret pectora nostra face.

CAP. VI.

VIRGINES.

INter formosas O formosissima, monstra
 Quo tuus hic à te fugerit ales Amor:
 Utque tuum tecum jam vestigemus amantem,
 Dic age quam fugiens carpsit ille viam.

S P O N S A.

Venit in areolas horti meus Ignis odoras,
 Inter ut has pascens lilia verna legat.
 Hic mihi se vovit, conjux ego debeor illi,
 Lilia cui surgunt inter amœna dapes.

S P O N S U S.

Tu Tirzæ, Solymes tu formæ dotibus æquas
 Tectæ, nec est acies structa timenda magis.
 Lumina flecte retro, mea lux, ego vincor ab illis;
 Vincor, & obtutu maceror usque tuo.
 Vellera cæsaries superat, quæ lucida gestat
 In Gileadæis pasta capella jugis.
 Sunt positi dentes, liquidi ceu fontis ab undis
 Cum tonfi redeunt in nova prata greges.
 Candor inest niveus, partu fœcunda gemello
 Haud aliter loto vellere lucet ovis.
 Tempora puniceis rutilant circumflua cirris,
 Poma velut granis nobilitata rubris.
 Huic ter viginti Reginas, Regis amicas
 Huic decies octo nobilis aula fovet.
 Turba puellaris numero non clauditur, una
 Sed mea, si confers, labe Columba vacat:
 Sola nitet multis è millibus, unica proles,
 Spesque genitricis delictumque suæ.
 Hanc ubi viderunt, nimium dixere beatam
 Virgineusque chorus, lacteolæque nurus.
 Laudavere thori sociæ regalis amicæ,
 Et quotquot Regi conseruere latus.
 Quæ tibi censenda est, radios quam cernis Eoos,
 Et lunæ & solis dulce referre jubar?
 Cui datur hostiles acies terrere, virorum
 Ut cum sub signis stat clypeata seges.

S P O N S A.

Qui mihi florebat pomis felicibus hortum
 Invisi, & valles fertilitate pares:

Anxiæ

Anxia disquiro num forsân vinea gemmis,
 Num vireat malus punica flore novo.
 Huc ego rapta fui sine sensu, passibus æquans
 Nobilium rapidas alipedesque rotas.

HIEROSOLYMITANA.

Sacra redi, Solymæa redi, vestigia Virgo
 Flecte retro, reducis da celer ore frui.

SPONSA.

Dic, quid in hac spectes? In te, Solymæa, cohortes
 Et numerum geminæ vimque phalangis habes.

CAP. VII.

HIEROSOLYMITANA.

Quàm tibi formosæ sunt proles regia plantæ!
 Quàm mollis niveos velat aluta pedes!
 Dædala compages femorum, flexuraque crurum
 Artificis simulat nobilioris opus.
 Ventris apex medius cyatho par nectare pleno est,
 Quem torno poliit dextra perita levi.
 Ipse refert venter tritici florentis acervum,
 Candida quem circum lilia fundit humus.
 Hinnuleos mammæ geminos imitantur, eburnæ
 Turris & in morem lactea colla nitent.
 Sic oculi radiant, populosæ proxima portæ
 Ut solet Hesibonæ piscibus unda frequens.
 Nafus odoriferæ Libani par obtigit arcu,
 Alta Damascenam quæ propè cernit humum.
 Vertice fers coccum, fulgent tibi murice vittæ;
 Rexque tuo semper figitur ipse lari.
 Quàm formosa mihi, quàm tu mellita videris!
 Deliciis animum quàm tuus implet amor!
 Corporis electæ tibi forma simillima palmæ est,
 Multaque candidulos purpurat uva sinus.
 Cara mihi, dixi, scandetur palma lacertis,
 Illius amplectar brachia panda meis.

Pectora purpurei pingent dilecta racemi,
 Spirabunt nares roscida mala tuæ.
 Nectare lingua madet, cor hoc perfundit amantis;
 Dat liquor hic voces fundere more senis.

S P O N S A.

Me meus ignis habet, mens se mea mancipat illi,
 Illius & nostri pectus amore calet.
 Nunc ades, ô dilecte mihi! jam rura petamus,
 In villis mecum, lux mea! fige larem.
 Surge sub auroram; num trumat germina vitis,
 Punica vel malus, me comitante, vide.
 Hic ego lassa tuo substernam brachia collo,
 Inter & amplexus oscula pacta dabo.
 En tibi mandragoris thalami sparguntur odoris,
 Et cingunt nitidas florea ferta fores.
 Sunt antiqua mihi, nova sunt bellaria, dulces
 Quas tibi seposui, sunt mihi mille dapes.

C A P. VIII.

S P O N S A.

O Utinam fratrem favor indulfisset olympi
 Te mihi, lactasset mater & una duos!
 Tum foris invento tibi quæ decet oscula ferrem
 Blanda, nec opprobrium gentis, ut ante, forem.
 Me duce tecta meæ subiens genitricis odoros
 Intrabis thalamos, & documenta dabis.
 Hic tibi vitigenus conditus odoribus humor,
 Malaque quem fundunt punica, potus erit.
 Me meus accipiet gremio vir, colla sinistra
 Fulciet, amplexus dextera mille dabit.
 Vos ego dilectæ Solymes adjuro puellæ,
 Ne qua tori focium suscitaret ante diem.
 Quæ rogo, qualis erat, quæ per deserta locorum
 Nixa tuis humeris est tibi facta comes?
 Pomus erat, memini, sub qua tu tactus amore es,
 Sub qua te gravis est pondere facta parens.
 Insere me dextræ, quam diligis, imprime cordi;
 Fœderis hoc nostri gestet & illa notas.

U

Omnia

Omnia vincit amor, lethoque fimillimus ipse est,
 Nec tumultus crudæ plus feritatis habet.
 Illius undantes æquant incendia flammæ;
 Ipsaque cœlesti fulmina torta manu.
 Ignibus his lymphæ frustra quærentur; amoris,
 Crede mihi, nullis flamma domatur aquis.
 Ridet amor gazas, ipsum quoque despicit aurum,
 Et quascunque manus parca coegit opes.
 Parva soror nobis nondum matura marito est,
 Et nondum teretes intumescere sinus:
 Si quis erit juvenum qui poscat jungere tædas,
 Dic quibus hanc studiis, quâve juvemus ope.

S P O N S U S.

Si mihi firma manet muri soror instar aheni,
 Estque velut toto janua poste patens;
 Urbs manibus fabricata meis argentea surget,
 Surget odoratâ janua firma cedro.

S O R O R S P O N S Æ.

Par ego sum muro, geminæ sunt æmula turri
 Ubra, quæ, memini, perplacuisse tibi.

S P O N S U S.

Ruris in aprici Solomonis vinea campo
 Floret, & innumero palmitibus vestit humum.
 Illius est famulis custodia credita, nummos
 Mille solet domino pendere quisque suo.
 Me mea custodem nacta est, mihi servit & uni
 Vineæ, meque suâ fertilitate beat.
 Mille tibi, Solomon! tua solvit vinea nummos;
 Bis centum famuli sed tamen inde metunt.
 Hortorum quæ septa colis, tua verba sodales
 Auscultant, aures tu quoque tunde meas.

S P O N S A.

Par capreis cervisque fugam, Dilecte! capeffe;
 Montis odoriferi culmina summa pete.

Cantica Evangelica.

ARCTURO JONSTONO Interprete.

SALUTATIO ANGELICA.

Ave Maria.

Salve, Cœlicolûm Virgo carissima Regi,
 Et cœli cumulata bonis! Tu Numine plena
 Jam frueris præfente Deo. Tanto hospite felix,
 Virginibus reliquis & matre beatior omni es.
 Ne trepida: placido te vidit lumine rerum
 Conditor. Ecce tuo conceptam semine prolem
 Virgo feres utero, Natumque puerpera faustis
 Nixibus in dias emittes luminis auras.
 Qui tibi, nec vano titulo, dicetur IESUS.
 Viribus immensis & majestate coruscâ
 Instruet hunc mundi genitor, prolemque supremi
 Numinis agnoscent superûm domus, æquora, tellus.
 Davidis huic solium patris & regalia Judæ
 Oceptra dabit Dominus, quæ nec dolus auferet ullus,
 Nec furor hostilis, nec quod terit omnia tempus.
 Virginis in gremium labetur ab æthere summo
 Spiritus, & sacrâ dum lambet viscera flammâ,
 Te patris umbrabit virtus, cui subjacet æther,
 Et duraturâ faciet de virgine matrem.
 Ergo tuo sacrum surgens de semine germen
 Audiet ætherei proles germana parentis.
 Ecce tui consors generis, nunc obsita canis,
 Nec fœcunda prius, prægnans sibi sentit Eliza
 Intumuisse sinus. Ex illo plena nitoris
 Bis ter luna fuit, bis ter jubar abstulit orbi.

U 2

Scilicet

156 CANTICUM ELIZABETHÆ.

Scilicet auctori rerum suprema potestas,
Et manus omnipotens est, & sine limite vires.

CANTICUM ELIZABETHÆ.

Benedicta tu.

Virginei regina chori, collata puellis
Quæ reliquis, quas sol oriens, quas adspicit, undas
Cum subit Hesperias, felicior omnibus una es.
Scilicet hic, utero quem fers, quoscunque beatos
Vel cœlum vel terra vocat, supereminet omnes.
Unde mihi tam rarus honos? Me visere mater
Cur Domini, totus mecum cui supplicat orbis,
Sustinet, exiguos non dedignata penates?
Ecce salutantis simul ac mihi perculit aures
Enthea vox, nondum conspecto lumine, foetus,
Quo mihi nunc uterus turget, mirabile dictu!
Subsiliit, tacito testatus gaudia plausu.
O felix nimium sacris quæ vocibus ultrò
Credidit! Eventus Domini promissa sequetur.

CANTICUM B. MARIE semper Virginis.

Magnificat.

Hunc ego, cui Domino paret domus ardua cœli,
Et cœlo quodcunque subest, de pectoris imo
Grandibus attollo titulis, & spiritus intus
Exsultat nascente Deo, quo pendet ab uno
Nostra salus, humilem placido qui lumine servam
Millibus è multis supera despexit ab aula.
En me cuncta dehinc felicem terque quaterque
Secla canent: siquidem cui pollens robore dextra est,
Et sacra majestas, genitor me desuper umbrans,
Perfecit, quæ terra simul miratur & æther.
Hunc amor, auratis perpes clementia pennis
Hunc sequitur, gremioque fovet pietatis alumnos.
Inclita fulmineæ nemo miracula dextræ
Non stupet. Elato spirantes grandia fastu
Ille manu forti latè dispersit, & auris
Vota rapi iussit, volucris ludibria cœlo.

Ille paludatos & ovantes murice reges
 Viribus invictis folio detrufit avito,
 Fascibus exutos. Humiles è pulvere vili
 Suftulit, & solidis velavit tempora gemmis.
 Ille, bonis faturans inopis jejunia plebis,
 Divitis elufit fpes, & dimifit inanes
 Hos quibus Eois undabant atria gazis.
 Ifaciden famulum præftanti robore dextræ
 Extulit, & fulcit, pacti testatus amoris
 Se memorem, liquido dum cingitur æthere tellus.
 Hæc proavis, Abrahæque patri, fobolique, fupremo
 Qui regit imperio terras, promiffa reliquit.

CANTICUM ZACHARIÆ.

Benedictus.

L Audibus Ifacidûm celebra Dominumque Deumque.
 Ille fuum populum, delapfus ab ætheris aula,
 Vifit, & infefi medio de gurgite lethi
 Traxit ovans, pretio pro libertate foluto.
 Davidis ille domum nati miferatus in altum
 Extulit, & populis hinc juffit furgere vitæ
 Perpetis auctorem, validæ qui robore dextræ
 Erigit affictos, tumidos & dejicit hoftes.
 Hæc vatum numerosa cohors, præfaga futuri
 Scilicet, à prima prædixit origine mundi.
 Affore tempus ait, quo nos hoftilibus armis
 Eriperet qui cuncta potef, quo patribus arrham
 Traderet & patrii monumentum infigne favoris.
 Quoque palam faceret memorem fe vivere fancti
 Fœderis & fidei, jurato numine, patri
 Quam dedit Abramo. Venturi præfcius ævi
 Se pater æthereus facturum dixit, ut olim,
 Hoftibus edomit, cultor pietatis & æqui
 Quifque foret, fuperûmque patri, dominoque litaret
 Intrepidus, liquidâ lucis dum vefcitur aurâ.
 Tu quoque, parve puer! Vates dicere fupremi
 Numinis; auctori vitæ tu prævius ibis,
 Et sternes quod carpet iter, populumque docebis,
 Defuper afflatus, nullam fperare falutem,
 Crimina ni tollat fuperi clementia regis.

158 CANTICUM SIMEONIS.

Illa salutiferum demittet ab æthere fidus,
Unde diem, lucemque trahet quicumque tenebris
Mergitur, & vitam lethi traducit in umbra.
Hoc jubar erranti gressus reget; otia terris
Ut ferat, hoc niveis sequitur pax aurea pennis.

CANTICUM SIMEONIS.

Nunc dimittis.

Nunc famulum, Pater alme ! tuum dimittis, & altâ
Pace beas capulo vicinum, fœderis iſti
Pollicitique memor. Jam cernunt lumina vitæ
Præſidium columenque meæ, fontemque salutis,
Quem mecum populis ſpectandum mille dedisti.
Viſa mihi lux eſt, roſeo quæ ſolis ab ortu,
Solis ad occaſum rutilat ; caligine pulſâ,
His oculis conſpecta mihi eſt nova gloria lectæ
Gentis, & immotæ decus immortale Sionis.

HYMNUS S. S. AMBROSII & AUGUSTINI.

Te Deum.

TE ſuper aſtra Deum vehimus, Dominumque fatemur.
Te ſolis quæcunque jubar ſub fornice cœli
Adſpicit, æternum veneratur terra parentem.
Greſ ſacer, auratis qui pervolat æthera pennis,
Imperio nutuque tuo, ſupremaque mundi
Templa tuâ cælata manu, cœlique poteſtas
Omnis, & igne micans acies, & lucidus ordo,
Agminis aligeri princeps tibi, maxime rerum !
Jugiter acclamant, ter ſanctum voce canorâ
Ingeminant, unumque Deum, Dominumque ſalutant,
Qui regis imperio terras, belloque triumphas.
Se tua majeſtas latè diffundit, & orbem
Occupat immenſum, radiisſque micantibus implet.
Te chorus illuſtris procerum, quos omnibus oris,
Omnibus & populis biſidis nova fœdera linguis
Pandere juffiſti : Divinis inclita vatum
Agmina te celebrant titulis : exercitus ingens
Te canit Heroum, pro te qui ſanguine fuſo

Clara

HYMNUS AMBR. & AUGUSTINI. 159

Clara triumphalis meruerunt præmia palmæ.
Sancta cohors totum latè diffusa per orbem
Te patrem agnoscit, majestatemque supremam,
Tempore quæ nullo, nullisque coercita metis,
Telluris cœlique plagas supereminet omnes.
Illa simul CHRISTUM te natum patre fatetur,
Qui soboles cum vera DEI sit & unica proles,
Nec genitore minor, toti venerabilis orbi est.
Hunc quoque quem pariter spirant Natusque, Paterque,
Esse DEUM credit, sacris præcordia flammis
Qui ciet, & dubiis adfert solatia rebus.

Christe! manu qui sceptras tenes & luce coruscâ
Cingeris, æterno proles æquæva parenti,
Tu Deus ora viri pro libertate tuorum
Sumtus, famulæ subiisti viscera matris,
Non dedignatus luteâ te claudere testâ.
Lurida tu lethi fregisti spicula, cœli
Tu quoque fecisti patulas credentibus arces :
Tu patris ad dextram, magni genitoris amictus
Luce, sedes ; judex hinc & venturus in orbem
Credetis, aligeris cœli stipatus alumnis.
Ergo tuis fer opem famulis, è carcere sanguis
Quos tuus exemit, puro pretiosior auro.
Æternâ da luce frui, cœlique beatis
Civibus adscribi, vitæ qui puriter actæ
Præmia ceperunt : populum tibi foedere junctum
Assere, Cœlicolûm rex, & felicibus auris
Floreat æternum gens quæ tibi dicitur heres.
Hanc tua securam duc per vestigia, dumque
Tecta manent superum, titulis & honoribus auge.
Nostra cohors jugi te tollit carmine, sacris
Nec numerum numeris, nec tempora ponimus hymnis.
Dexter ades, custosque gregis : da ducere lætis,
Quâ fruimur, sine labe diem : miserere tuorum.
Spem gregis electi bonitas tua passibus æquis
Stipet; humum linquens, spes te mea respicit unum.
Dum rota solis erit, dum luna perambulat orbem,
Non ego te Domino, non te confundar amico.

SYM-

SYMBOLUM APOSTOLORUM.

Fido DEO Patri, rerum cui summa potestas ;
 Qui terram è nihilo finxit & astra poli.
 Fido DEI Nato, populum qui servat, olivæ
 Tempora cui sacro rore peruncta nitent :
 Unica qui patris est proles ; quem poplite flexo,
 Pectore devoto quem veneramur herum :
 Quem gravis arcanâ Divini Flaminis aurâ
 Enixa est focii nescia virgo tori :
 Iudice sub Latio qui passus in arbore vitam
 Exiit, & tractus de cruce mersus humo est :
 Tartara mox subiit ; lux tertia reddidit orbi ;
 Morte triumphatâ carpsit in astra viam.
 Affidet hic dextræ magni patris ; inde redibit,
 Judicet ut vivos, quosque recondit humus.
 Fido DEO, cum prole pater quem spirat : Ubique
 Esse pios credo, quos regit una fides.
 Et fore delictis veniam, redivivaque credo
 Corpora perpetuis perfruitura bonis.

ORATIO DOMINICA.

Magne Pater ! cœli qui cingis & incolis arces,
 Te sanctum geminus prædicet orbis apex.
 Sceptra manu gestans, folium conscende, tuisque
 Pareat imperiis æmula terra poli.
 Da bona, quæ recreent hodie, dextrâque benignâ
 Alme parens ! omni suffice luce dapes.
 Da veniam nobis, aliis quos parcere cernis ;
 Nec tenta nimium, sed mala pelle bonus.
 Te penes imperium est, nullisque potentia metis,
 Temporis & nullo limite clausus honos.

DECALOGUS.

ME solum venerare Deum, nec sculpe quod oras.
 Impia nec vox sit : luce quiesce sacrâ.
 Majores reverenter habe, nec sanguine dextram
 Infice, nec sancti pollue jura tori.
 Pura manus furti, sit falsi nescia lingua :
 Nullius optetur verna, marita, pecus.
 F I N I S.

CANTICI SOLOMONIS

Paraphrasis gemina ;

Prior vario Carminum genere, altera
Sapphiciis Versibus perscripta.

Auctore JOANNE KERRO, Humaniorum
Literarum in Academia EDINBURGENA
Professore,

EDITIO ALTERA.

Nobilissimo & ornatissimo Juveni,

ROBERTO Marchioni de BOWMONT,
Baroni & Comiti KER de WAKE-
FIELD;

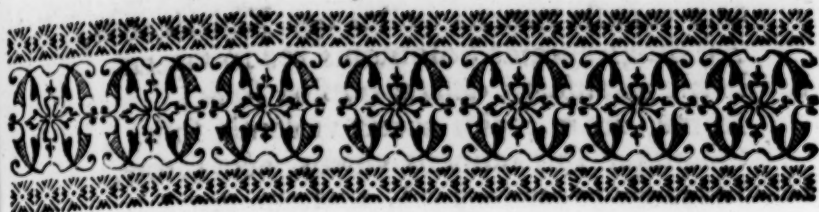
Illustrissimi & potentissimi Principis,

*JOANNIS Ducis de ROXBURGH, &c.
Filio unico, ac maximo Parente di-
gnissimo.*

INclita KERRORUM proles! spes unica gentis
Eximiæ, eximii vera & imago Patris!
Dotibus egregiis qui fulges mentis & oris,
Cui comites *Charites*, grataque *Suada* favet;
Accipe quæ quondam cecinit præclarus opimæ
Rex Solymæ, Hebræis carmina culta modis;
Quæ tibi præbemus cultu velata Latino,
Quem dedit Arctoi bruma rigorque soli.
Prædicat hîc mirus cœlestes Sponsus amores,
Pandit & ipsa suas nupta sororque faces.
Hîc, nisi quod nostrum est, nil non pretiosius auro:
Lac nive candidius, mellaque flava fluunt;
Cuncta nitent gemmis; halantes undique surgunt
Nardus, myrrha, crocus, lilia, tura, rosæ.

Jo. KER.

Canticum

Cantici Solomonis

PARAPHRASIS

C A P. I.

Vers. 1 **N**obile carmen habes, meritò cui Cantica
cedant
Omnia; Davididæ nobile Regis opus;

S P O N S A.

- 2 Suaviolum roseis Dilectus dulce labellis
Det meus ille mihi, facilis det suavia mille :
Vincit amor latices tuus, ô mea Vita ! Lyæos.
- 3 Halitus unguentis redolens dimanat odoris,
Ambrosiæ succos redolens ; ipsum quoque Nomen,
Unguen ut effusum, liquidos diffundit odores :
Castâ depereunt niveæ te mente puellæ.
- 4 Me trahe, virgineis pernix comitata choreis
Insequar : in thalamos duxit me Rex meus ipse,
Ipse suâ dextrâ ; Regi Pæana canemus
Nos hilares lætum nostro ; præcordia fibris
Exsiliunt tremulis ; non reddent vina saporem,
Qualem dulcè mei spirantes Regis amores.
His animi rectis succendis pectora flammis.

X 2

5 Nigra

- 5 Nigra ego sum vultum, Solymæ generosa propago,
Ore venusta tamen; pelles ego Kedaris atras,
Ast simul auratos Solomonis reddo tapetas.
- 6 In me ne fuscæ defixæ lumina stetis;
In me, quam rapidi torret violentia solis,
Quamque suis retinens vinetis, acta furore,
Indecore excandens irâ, materna propago
Exercet multum, durisque laboribus urget;
Quam colo divinâ propriam dum vinea sorte,
Me miseram! spissis dumetis obsita squalet.
- 7 Pinguia quæ teneant te pascua, dic mihi? monstra
Quâ tuus, ô mea Lux! grex erret valle reductâ,
Sole sub ardenti medios declinet & æstus?
Cur vager alterius tremulis ego devia fibris
Ad caulas? misera ah! quî teque gregesq; relinquam!

S P O N S U S.

- 8 Hoc te si fugiat, rerum dulcissima! gressus
I preme formosi pecoris, pecorisque magistros
Vestigans, horum ad magalia pasce capellas.
- 9 Haud minus, eximium decus ô Dilecta! refulges
Auratis rutilans phaleris ac fulget in oris
Niliacis sonipes, cum percutit ungula campum.
- 10 Quique genas decorant, nitidi fulgore lapilli
Perstringunt oculos; renitentque monilia collo.
- 11 Dædala fingemus tibi, Virgo! munera; in aures
Auri squallentes maculis rutilantis, & aptè
Argenti niveis distinctas undique squamis.

S P O N S A.

- 12 Ipse suis dum Rex epulis accumbit opimis,
Dat mea mellifluos ubertim nardus odores.
- 13 Myrrheus ut fascis, gremio gestarier aptus,
Est mihi Dilectus; gremio de nocte recumbet.
- 14 Pinguis ut Engaddi vinetis cyprus amœnis
Fragrat odora; bonos sic dat meus Ignis odores.

S P O N S U S.

- 15 Qualis te rutilans nitor? ô quàm mira venustas Te

Te circumvolitat, mea Lux! Tibi lumina fulgent,
Qualia candidulis perpulcrâ luce columbis.

S P O N S A.

- 16 Te, Dilecte mihi, nihil est formosius: aurea
Nobis sponda viret, consperso flore rosarum.
17 Ædibus in nostris, cedro tabulata perenni
Stant, & odoratâ renitent laquearia brutâ.

C A P. II.

S P O N S U S.

- 1 S U m rosa Saronis pulcerrima, suavè rubescens:
Lilia concedant vallibus orta mihi.
2 Candida prælucent incultis lilia spinis,
Sic mea virgineis dulcis Amica choris.

S P O N S A.

- 3 Qui mihi Dilectus juvenes supereminet omnes
Egregios, humiles malus ut alma rubos:
Lætitia exsiliens dulci confido sub umbra
Illius; hîc recubans dulcia poma lego.
4 Devehor in dulcis fœcundas nectaris ædes,
Hoc duce; vexillum tenditur ales amor.
5 Me recreent hilares cyathi; me roscida mala
Exhilarent: languens carpitur igne jecur.
6 Ægræ, læva manus, collum mihi fulcit Amici;
Meque sinu amplexam dextera mollè foveat.
7 Vos per ego capreas, cervos & ruris alumnos,
Progenies Solymæ nobilis, oro, sacræ;
Ne qua tori focium dulces abrumpere somnos
Cogat: ne strepitus fuscitet, oro, malus.
8 Suavis io! nostras Dilecti vox quatit aures:
Collibus insultat, transilit ecce juga.
9 Hinnuleo similis celeri, capreæque volucris,
Præpetibus pennis huc volat ales Amor:
Effulgens nimbo jam nostras attigit ædes,
En! per cancellos lucidus ille micat.

10 Dein

- 10 Dein mihi Dilectus vultu me affatur amico,
Verbaque suaviloquâ talia voce refert:
Surge, veni mecum, rerum pulcerrima! nostra
Altera pars animæ, Lux mea cara, veni.
- 11 En! jam fugit hiems nimboris foeta procellis,
Fugit & effusis turbidus imber aquis.
- 12 Flore viret tellus, volucres nunc aëra cantu
Demulcent, castus turtur ubique gemit.
- 13 Jam baccas ficus, jam læto palmite gemmas
Protrudit vitis: ridet & omnis ager.
Surge, veni mecum, rerum pulcerrima! nostra
Altera pars animæ, Lux mea cara, veni.
- 14 Casta columba petræ fissuris atque latebris
Hærens, fac vultus lumina nostra beet.
Aure bibam vocem: nihil hâc est suavius, illo
Candidius nihil est. Te dato, pulcra, frui.
- 15 Cum catulis vulpes prestantur, dentibus uvas
Qui rodunt: tenero vinea flore tumet.
- 16 Me sibi Dilectus propriam tenet; hunc ego jure
Vendico, cui juxta lilia cana dapes.
- 17 Dum ducat rutilum croceis Aurora quadrigis
Vecta diem; gressus, Lux mea, flecte retro:
Hinnuleo similis celeri, capreæque volucris,
Betheris exsuperans ardua, carpe viam.

C A P. III.

S P O N S A.

- 1 **N**Octis per tenebras dum cubui toro
Arcanas, animæ dimidium meæ
Quæsi, latitans sicubi falleret;
Aversus dederat terga fugæ sua.
- 2 Artus excutiam nunc ego languidos
Stratis, pervolitans ocius oppidum,
Vicos & plateas sedulò quæritans
Lustrabo, lateant sicubi Gaudia:
Lustravi misera, ah! Carpserrat is viam.
- 3 Tum me repperiunt, cursito dum vaga,
Nocturni vigiles: quærito an uspiam
Factus qui mea Lux, fortè sit obviam?

4 Gressus

- 4 Gressus promoveo non procul hinc, mihi est
 Visum præsidium & dulce decus meum,
 Præsum detinui, brachia brachiis
 Nostri implicui, matris is intimas
 Ædes & thalamos, is thalamos ubi
 Auras æthereas primitus hausimus,
 Latâ supra modum me subiit duce.
- 5 Per cervos ego vos oro, Sionides!
 Per ruris celeres obsecro capreas,
 Ne quivis strepitus suscitet unicè
 Dilectum mihi; nunc ad libitum suâ
 Per vos sit requie fas placidâ frui,

HIEROSOLYMITANÆ.

- 6 Quænam tendit iter per loca devia,
 Incessu deceat qui benè Principem,
 Exundans globulis undique fumeis?
 Myrrhæ cui redolet plurima copia,
 Turis fumifici, mercium & omnium,
 Quas dat dives Arabs collibus è suis.

SPONSA.

- 7 En, quo Rex Solomon membra levat sua,
 Lectum Sidonio murice splendidum!
 Circa hunc excubias, robore qui valent,
 Viceni ter agunt, Isacidæ incliti.
- 8 Doctus militiæ quisque vibrat suum
 Ensem fulmineum, prævalidâ manu;
 Accinctum femori stat quoque singulis
 Ferrum, nocte metus quod procul arceat.
- 9 E cedris Libani condidit, artifex
 Divinus, Solomon Rex sibi nobilem
- 10 Lecticam: radiant fulcra adamantina
 Argento solido, sellaque laminis
 Auri stat rutilans, velaque purpurâ
 Splendescunt, medio strata patet via
 Natabus Solymæ, nomine Caritas.
- 11 Linquentes properè tecta, Sionides!
 Nunc prodite foras, Rex plateas obit
 Augustus Solomon; en! diademate

Fulget

Fulget conspicuus tempora gemmeo,
 Ipsi quo genitrix impediit comas,
 Sponsam legitimis quo tabulis die
 Junxit, lætitiâ pectus & intimâ
 Perfusum trepidis exfiliit fibris.

C A P. IV.

S P O N S U S.

- 1 **O** Quantum decus enitet
 Vultu lacteolo, Lux mea candida?
 O qualis nitor aureus
 Te circumvolitat, fidereâ face?
 Collucent oculi tibi,
 Casto ut pulcra nitent lumina turturi.
 Crines purpurei tui
 Caprarum referunt vellera lucida,
 Quas cernas placido grege
 Errantes Giladis rupibus arduis.
- 2 Dentes candiduli bonâ
 Instruâti serie, dant speciem levi
 Tonfarum pecudum manu,
 Lotarum liquidi gurgite fluminis,
 Quarum cuique gemellus est
 Partus, nec steriles ullæ in iis gemunt.
- 3 Labris, quæ rutilant tibi
 Ceu filum dibaphum, sermo decens fluit:
 Flavâ tempora præ comâ
 Ut mali renitent fragmina punici.
- 4 Turrim Davidis ardua
 Sublimem simulant colla; ducum micant
 Hic umbonibus æreis
 Milleni clypei, scuta potentium.
- 5 Mammæ lacteolæ duo
 Silvestris referunt hinnuleos leves
 Capræ, qui gemini simul
 Errant ad nitidis lilia floribus.
- 6 Dum ducat rutilum diem
 Quadrigis croceis vecta per æthera
 Aurora, & jubar aureum

Nocturnas tenebras dissipet à polo;
 Montis pinguis myrrhæ
 Pennis præpetibus deferat in juga,
 In clivos citus uberes
 Collis turiferi corripiam gradus.
 7 Toto corpore candida,
 Resplendes, animæ dimidium meæ,
 Gemmis purior omnibus;
 Omni labe vacas integra tu mea.
 8 Mecum de Libano veni,
 Mecum de Libani cedriferi jugis,
 Consors cara tori mea;
 Amanæ è placido vertice floridæ,
 Summo è Senire prospice,
 Hermonisque jugis: despice de cavis
 Spelæis, ubi delitet
 Pardus fulmineus; queisque latet leo.
 9 Cor mî, nupta, sororcula,
 Abreptum retines; cor mihi furripis
 Ictu luminis unius,
 Cervicis nitidæ torque vel unico.
 10 O quàm dulcè sapit mihi
 Is divinus amor, qui fluit è tui
 Antris pectoris enthei?
 Quàm multo exsuperat nectarei meri
 Prædulces cyathos? tuis
 Unguentis odor est, qualis aromatum.
 11 Dulces, Sponsa, favos labra
 Stillant: lac niveum, mellaque roscida
 Linguam suaviter irrigant;
 Exspirat Libani vestis & halitus.
 12 Hortus sepibus oblitus
 Es tu, nupta, soror; fonsque scaturiens
 Quem signacula munant;
 Lymphæ tu referas lenè caput sacræ.
 13 Te pomaria punicis
 Malis nobilitant; fructibus optimis
 Plantæ omnes redolent tibi:
 Surgit nardus olens, cyprus & optima.
 14 Nardi copia nascitur
 Ingens, auricolans gignitur hîc crocus,
 Et suavis calamus; bona

Staeten dant liquidam cinnama; ramulos,
 Quos Panchaia protulit,
 Flavo hîc conspicias ture gravescere:
 Halat myrrhea lacrima,
 Splendens ac aloë; fundit & halitus
 Dulces quicquid aromatum
 Dives mittit Arabs collibus è suis.
 15 Pelluces vitreis aquis
 Vivorum laticum fons facer, irrigans
 Hortorum, ô mea Candida!
 Halantes croceis floribus areas:
 E quo rivulus aureus
 Leni de Libano murmure perstrepat.

S P O N S A.

16 Fortis flamina fuscitans
 Adspira, Borea! discute nubila;
 Alis & madidis, Note!
 Auris pervolita lenibus hortulum:
 Sic manabit aromatis
 Nostriis suavis odor: corripiat gradus
 Dilectus meus in suos
 Hortos, ambrosias carpat & hinc dapes.

C A P. V.

S P O N S U S.

D Eveni in proprium, cara Soror mea,
 Consors cara tori, jam celer hortulum;
 Fragrantes lacrimæ sunt mihi myrrheæ
 Collectæ, & bona aromata:
 Jam pascor liquido melle meo, favos
 Sugo mellifluos, lac niveum bibo,
 Spumantes pateras nectarei meri
 Felix haurio suaviter:
 Gens dilecta mihi, cui faveo unicè,
 Adsis huc, epulas ambrosias cape,
 Fœcundos cyathos nectaris, hîc scyphos
 Mecum nectaris ebibe.

S P O N S A.

- 2 Somnus membra premit, mens vigilat tamen:
 Dilecti patulas vox mihi percutit
 Aures, Pande fores, & Soror & simul
 Conjux, casta columbula;
 Omni labe vacans, pande mihi mea:
 Perfusum gelido rore caput vide,
 Nocturnis pluviis purpureæ madent
 Sub dio mihi jam comæ.
- 3 Cui tunc deses ego, Quî mihi quod modò
 Velamen posui accingere nunc queam?
 Deturpare pedes quî valeam, benè
 Lotos, spurcitie nigrâ.
- 4 Per rimam tenuem, qui face torridâ
 Urit lenta mihi pectora, dexteram
 Immisit, fremitus tum mea concit
 Motu viscera turbido.
- 5 Stratis excutior protinus ut fores
 Dilecto referem, de manibus meis
 Stillat myrrha fragrans, roreque myrrheo
 Exundant digiti & sera.
- 6 Dilecto, objicibus (nec mora) singulis
 Dimotis, patulas reddo fores meo;
 Pennis aufugiens, me miseram! citis,
 Pernix carpserrat is viam.
 Dum tundeat Amor voce suâ meas
 Aures, me tenuit torpidus, ah! stupor;
 Hunc quærens vocito, non tamen est mihi
 Visus, vox cadit irrita.
- 7 Tum me repperiunt excubiæ vagam
 Noctu; dira cohors verbera, vulnera,
 Infandum! geminant; flammeum & auferunt
 Muris quæ manus excubat.
- 8 Vos ego, Solymæ nobilis incolæ!
 Adjuro, volitet si meus huc Amor,
 Illi languidulum dicite cor meum
 Flammam pascere non levem.

HIEROSOLYMITANÆ.

- 9 Qualis præ reliquis (quæsumus) hic tibi
Dilectus, superans candida candidas?
Qualis præ reliquis? dic age, fervida
Quum nos talibus urgeas.

SPONSA.

- 10 Dilecto niveus candor inest meo,
Commistusque rubor murice pulcrius
Ardens Sidonio; signifer obtinet
Primas millibus in decem.
- 11 Auro, flamma coquens septima quod probat,
Splendescens rutilat purius huic caput:
Crispatur refuga & cæsaries, nitens
Plumis corvus uti nigris.
- 12 Purâ ceu niveis luce columbulis
Collucent oculi, flumine lacteo
Eluti, nitidis orbibus insiti,
Perpulcri huic oculi nitent.
- 13 Maxillæ referunt floribus areas
Halantes croceis: illius & labra
Exsudant lacrimas suavia myrrheas,
Puris æmula liliis.
- 14 Berylli digitos orbibus aureis
Innexi decorant: pingit & ipsius,
Sapphiris rutilans undique lucidis,
Ventrem candor eburneus.
- 15 Pilas è solido marmore, quæ pede
Auréo stant nitidæ, crura decentia
Æquant: par Libani cedrisferi jugis,
Vultus floridulus viget.
- 16 Oris purpurei maxima suavitas,
Succos ambrosiæ, nectaris & scyphos
Dulces exsuperat: totus amabilis,
Totus deliciis fluit.
- Nobis igne jecur qui face torridâ
Urit languidulum jugiter hic Amor;
O proles Solymæ nobilis inclitâ!
Nobis hic favet unicè.

C A P. VI.

HIEROSOLYMITANÆ.

1 Q Uonam carpsit iter, præpeto quò tuus
Pennâ fugit Amor? dic age, foeminâ
Pulcrâ pulchrior omni,
Tecum quærere perlubet.

S P O N S A.

2 Sese corripuit præpes in hortuli
Halantes croceis floribus areas,
Hic ut lilia carpens
Vescatur dapibus suis.
3 Ut me jure suam vendicat unice
Dilectus, proprium sic mihi vendico
Hunc, qui pascitur inter
Albis lilia floribus.

S P O N S U S.

4 Tu Dilecta mihi dulcis amabilem
Tirzen, tu Solymam turribus inclitam
Æquas: fulgida signis
Terrent haud magis agmina.
5 Avertas oculos, ne peream, tuos;
Vincit cæsaries vellera lucida
Caprarum, grege læto
Scandentum Giladis juga.
6 Tonsus ceu renitet, gurgite fluminis
Lotus, grex ovium, quæ geminos habent
Fœtus, orba nec ulla,
Dentes candiduli nitent.
7 Qui mali rubeis & niveis simul
Granis nobilitat fragmina punici,
Ornat tempora, cirros
Inter, puniceus color,

- 8 Tricenæ numero bis capiant thronum
 Regina, fedeant & prope pellices
 Octoginta, puellæ
 Adstent queis numerus deest.
- 9 Tum Dilecta mihi prodeat, unica,
 Matris deliciæ, curaque maxima,
 Alis pura columba
 Effulgens niveis, mea :
 Felicem hanc resonans virgineus chorus
 Triplex, tergemini tollet honoribus;
 Tollent laude puellæ,
 Regalis sociæ & tori.
- 10 Aurora ut nitidum quæ caput exserit?
 Sicut luna rubens! solis & aurei
 Instar pura ! tremenda
 Signis non magis est phalanx.
- 11 Hortos in riguos, castaneas nuces
 Gignentes, abii, visere vallium
 Plantas flore virentes,
 Vites visere num mihi
- 12 Florent teneræ, germina punicæ &
 Mali pulcra darent : me rapuit mea
 Pernix mens inopinum,
 Amminadabis ut rotis.
- 13 Retro, flecte retro te, Solymiti, te
 Retro, flecte retro ; da reducis tui
 Nobis, tu bona, lætis
 Vultum cernere candidum.
 Quid quæso est oculis cernere quod datur
 In te ? tu simulas aurea, fulgido
 Florentes, Solymiti,
 Binas ære phalanges.

C A P. VII.

S P O N S U S.

- Q Uam pulcri tibi sunt pedes alutâ
 Velati, egregiæ propago stirpis ?
 Juncturæ femorum arte Dædaleâ
 Aptatos imitantur uniones.

- 2 Vino nectareo scyphum rotundum
Undantem tuus æquat umbilicus:
Flaventis cereris refert acervum
Venter, lilia cana cui resurgunt.
- 3 Mammæ lacteolæ tuæ tumentes
Sunt ceu capreoli duo, gemelli.
- 4 Collum candidulum refert eburnam
Turrim: fiderei nitent ocelli,
Hesbonis liquidæ ut paludis undæ,
Quas piscis celeri fecat natatu,
Stipatam ad populo frequente portam:
Nasus ceu Libani superba turris
Exstat, moenia quæ patent Damasci.
- 5 Pictum coccineo caput refulget
Cono; purpureis comæ relucet
Vittis; & tibi carus ambulacris
Sic Rex illicibus lubens tenetur.
- 6 O qualis rosei decor venustus
Oris! fidereo micas nitore.
- 7 O Lux deliciis madens! figura
Florenti est similis decora palmæ,
Mammæ turgidulis tuæ racemis.
- 8 Palmam scandere nunc juvat virentem,
Ajebam tacitus: manu recurvos
Ramos floridulos ovans prehendam;
Mammæ turgiduli velut racemi
Vitis pampineæ mihi tumescunt;
Quales roscida mala dant odores,
Nares dulcissuos dabunt odores.
- 9 Vinum, cui bona cuncta vina cedant,
Nardinum sapiet tuum palatum;
Vinum quod placidè means ocellos
Pascit; quod, mea Lux, mihi propinas,
Recludens labra clausa dormienti.

S P O N S A.

- 10 Tutatur sibi propriam dicatam
Ignis me meus; ac amore nostri
Ipsius penitus calent medullæ.

II. Cor.

- 11 Confer, tu mea Lux, gradus; amoeni
Ruris, nunc age, nunc petamus arva:
Ruris floriferi ad cypros odoras
Noctem nos hilares agamus unâ.
- 12 Surgamus rosei ad jubar coruscum
Solis, visere vineas feraces;
Num vites teneræ, videre, flores
Edant purpureos; suis tumescens
Gemmis punica malus an virescat:
Te amplexa hîc gremio fovebo molli,
Hîc pactus dabo basiationes.
- 13 Fundunt mandragoræ suos odores;
Nostris pro foribus dapes recentes
Halant; sunt simul & dapes vetustæ,
Quas, Lux, delicias tibi repono.

C A P. VIII.

S P O N S A.

- 1 **B**Eata plusquam millies
Forem, favente numiste,
Ceu frater esses si mihi,
Meæ parentis libera
Qui fuxit: inventum foris
Te brachiis amplecterer,
Te basiare centies,
Ulli nec inde temnerer.
- 2 Ædes inibis, me duce,
Meæ parentis, mi tuis
Jussis sacris cor imbues:
Tradente me tu pocula
Lenis falerni, dulcia
Quæ temperant aromata,
Lætus bibes, & limpidos
Mali liquores punici.
- 3 Fulcit caput mi languidæ
Ejus sinistra, me levans;
Mollis fovens me dextera
Dat mille complexus mihi.

- 4 Adjuro vos, Sionides!
Ne fuscitetis unicè
Quem mens amat, fas sit suâ
Per vos quiete perfrui.

HIEROSOLYMITANÆ.

- 5 (Quæ per locorum devia,
Spirans odores optimos,
Gressus decentes fert suos
Innixa Dilecto suo?)

S P O N S A.

- Aprica malus stat: sub hac
Te fuscitavi; hîc te tua
Enixa mater protulit
Dias in oras luminis.
- 6 Tanquam sigillum me memor
Corde geras sculptam tuo:
Me gestet, armillam velut
Pulcrâ, lacertus candidus.
- Mors sæva cuncta proterit,
Bustoque condit; sic Amor
Dirus Cupido & perdomant,
Prunas vomentes igneas.
- 7 Multos rotantes vortices
Fluctus aquarum non domant
Amoris ardentes faces;
Nullusque torrens obruit.
- Gazas beatas ædibus
Si quis repostas intimis
Ostentet; has opes Amor
Unius assis æstimat.
- 8 Germana nobis parvula est,
Cui non tumescunt ubera;
Hanc quî juvemus, dic age,
Hæc cum locanda sit viro?

S P O N S U S.

- 9 Si murus hæc; argenteum

Z

Nos

Nos hanc super palatium
 Condemus; hæc si janua,
 Valvis tegemus cedrinis.

S P O N S A.

- 10 Sto firma sicut æneus
 Murus, mamillæ turribus
 Binis pares sunt : hinc bono,
 Lux, inde tueris lumine.
- 11 Servis locavit vineam
 Amplam creatus Davide
 Rex : mille quisque pendere
 Solebat huic argenteos.
- 12 Quæ contigit mi vinea ;
 Huic excubo custos vigil :
 Hinc mille Rex argenteos,
 Servi ducentos & ferent.

S P O N S U S.

- 13 Hortos apricos quæ colis,
 Tibi sodales arrigunt
 Aures : melos fac aureæ
 Prædulce vocis audiam.

S P O N S A.

- 14 Accurre cervis ociùs,
 Dilecte mi, citatior
 Sis caprea, quæ perlevis
 Colles odoros transilit.

Cantici Solomonis

Paraphrasis altera.

C A P. I.

1 **C**anticum quod Rex Solomon canoræ
Barbiti est nervis modulatus olim :
Canticum quod præ reliquis meretur
Nobile palmam.

S P O N S A.

2 Osculum mî det roseis labellis,
Oculis blandis me hilaret ; tui, Lux,
Dulcè spirantes superant amores
Pocula vini.

3 Halitus fragrans redolensque suavè
Manat unguentis nitidis abundè
De tuis : queis par nihil est odorum,
Nil magè gratum.

Nomen, unguentis veluti refusis
Pyxis, effundit liquidos odores ;
Integræ te depereunt puellæ
Pectore casto.

Me trahas, oro, celeri feremur
Præpetes cursu : in thalamos ovantem
Duxit en ! me Rex, hilares fruemur
Rege benigno.

Z 2

Vina -

Vina nos supra generosa, amores
Mente condemus memori tenellos :
Sic tui multo pia corda rectis
Uris amore.

5 Nigra sum vultum, tamen & decora,
Virgines sacram Solymam colentes,
Kedaris pelles refero, tapetas
Et Solomonis.

6 Torrido ne me feriant perustam
Sole rimantes oculi : malignâ
Sæviens irâ genitricis almæ
Turbida proles,
Vineas custos vigil ut tuerer
Compulit : verum mea, me misellam!
Vinea agrestis mihi senticetis
Obsita iqualet.

7 Dic ubi pascas pecus ? in reductâ
Valle quâ, solis medios sub æstus,
Grex tuus, dic, Lux, recubans opaca
Frigora captet ?
Cur greges juxta socios vagarer,
Flammeo subnigrum adoperta vultum,
Ah! gregum fibris tremulis tuorum
Pascua linquens ?

SPONSUS.

8 Si latet te, ô præ reliquis venusta !
I gregi pulcro præeunti adhærens,
Septa pastorum teneras ad alma
Pasce capellas.

9 Non minus fulges, mea Amica, dixi,
Ac jugo junctus sonipes Pharonis,
Fulgidis terram phaleris opertus
Cum pede pulsat.

10 Luce perstringunt oculos coruscâ
Qui genas clari decorant lapilli :
Aurei pulcris tua colla torques
Nexibus ornant.

11 Fimbrias, auro rutilas corusco,
Levis argenti, Tibi perpolitas

Arte divinâ faciemus aptas
Undique squamis.

S P O N S A.

- 12 Accubat dum Rex epulis onustæ
Ipsius mensæ, mea dat fragrantæ
Halitus nardus pretiosa, fumos
Mittit odorum.
- 13 Fascis est myrrhæ redolentis instar
Qui suo nostrum jecur urit igne:
Hic meas inter medius mamillas
Nocte recumbet.
- 14 Ceuque vinetis cyprus Engedæis
Intumens baccis redolet marita
Viribus, fragrat mihi qui medullas
Torret amore.

S P O N S U S.

- 15 Pulcra quàm fulges mea Amica? pulcri
Quàm micas oris radiis? ocelli
Te columbini decorant nitentes
Lumine casto.

S P O N S A.

- 16 Tu quidem pulcrâ facie, nihilque
Dulcius te mî, mea Vita; nobis
Flore flagranti decorata multo
Sponda virescit.
- 17 Ædium nobis tabulata splendent,
Putridam cedro cariem perosâ,
Ac odoratis laqueata brutis
Tecta renident.

C A P. II.

S P O N S U S.

- 1 Pulcra frondescens ego sum Saronis
Flosculis rubris Rosa; Liliumque

Vallibus

Vallibus nascens, niveo nitori
Quod benè certet.

- 2 Inter horrentes, veluti resurgit
Lilium, spinas stimulis acutis;
Virgines inter niveas Amicā
Sic mihi lucet.

S P O N S A.

- 3 Malus agrestes velut inter omnes
Arbores frondens; juvenes Amicus
Inter est noster, decus hisce cunctis
Gloria lausque.
Exfilit pectus mihi dum sub umbrā
Hujus adsterno mea membra, dumque
Poma decerpo mihi dulciora
Nectare dolci.
- 4 In domum duxit dapibus refertam,
Et coronatis cyathis madentem;
Meque vexillo fluitante puri
Texit amoris.
- 5 Pectus exsultans hilares lagenæ
Fulciant; reddant recreentque languens
Mala cor: mentem mihi carpit ægram
Intima flamma.
- 6 Meque suffulcit capiti sinistra
Subjacens: blando gremio receptam
Me suo, amplexu fovet & retentat
Dextera molli.
- 7 Obsecro vos, ô Solymam colentes
Virgines! cervos per ego paventes,
Capreas & per celeres amœni
Ruris alumnos,
Ne mihi quovis strepitu molestæ.
Unicè quem mens amat excitetis,
Neve rumpatis placidam quietem,
Dum lubet ipsi.
- 8 Ecce Dilecti mihi corde toto
Auribus vocem! Superans præaltos
Montium tractus venit, ecce! colles
Transiluit omnes.

- 9 Capream cursu celer antevertit
 Ille Dilectus meus, aut volucrem
 Hinnulum vincit citus: ecce! nostras
 Adstat ad ædes;
 Atque subridens mihi per fenestras
 Prospicit; clathros dat & intuendum
 Se per auratos, tenui subinde
 Luce micantem.
- 10 Ore Dilectus meus est locutus,
 Ore sic vocem dedit, ô Amica
 Tu mea, ô pulcras mea Pulcra vincens,
 Surge, venito.
- 11 En! hiems fugit nivium procellis
 Fœta, nimboris rapidisque ventis
 Sæviens: fugit, madidis recessit
 Imber & alis.
- 12 Floribus tellus variis amicta est:
 Nunc aves ramos celebrant amœno
 Garrulæ cantu; gemitusque reddit
 Turtur in agris.
- 13 Jam suis ficus tumuere grossis:
 Vineæ fundunt teneris racemis
 Halitus suaves. Mea Amica, Pulcra,
 Surge, venito.
- 14 O mea in petræ salebris columba,
 Abditis hærens graduum latebris,
 Fac tuam cernant faciem, precamur,
 Lumina nostra;
 Aure da lenis facilisque vocem
 Hauriam: suavi tua vox loquela
 Ore dimanat, faciemque pingit
 Grata genustas.
- 15 Cassibus vulpes capiantur, unâ
 Vulpium pulli quoque, quippe vites
 Dente qui rodant: teneræ resurgunt
 Vitibus uvæ.
- 16 Qui suo nostrum jecur urit igne
 Est meus: nec non ego jure cessi
 Optimo illi, quem juvat inter alba
 Lilia pasci.
- 17 Dum dies vêtus rutilis quadrigis
 Lucidum tollat caput, atque fuscæ

Avolent

Avolent umbræ, tenebris fugatis
 Lumine claro;
 Fleste tu, cujus mea mens amore
 Flagrat: instar sis capreæ volucris,
 Aut levis tanquam hinnuleus pererrans
 Betheris alta.

C A P. III.

S P O N S A.

- 1 **Q**Uæsi noctu recubans cubili
 Unicè quem mens amat: heu! supina
 Quæsi; inventus mihi sed misellæ
 Non fuit ille.
- 2 Pigra quin, inquam, tua membra stratis
 Excutis? surgens cita dehinc per omnes
 Urbis anfractus ferar, angiportus
 Illicò & omnes.
 Pervolans cunctas plateas, requiram
 Unicè quem mens amat: usque & usque
 Quæsi; inventus mihi sed misellæ
 Non fuit usquam.
- 3 Obviam fiunt mihi pervagantes
 Oppidum noctu vigiles: rogavi
 Uspiam an qui lux, mea qui voluptas,
 Obvius esset.
- 4 Paululum gressus dubios ab istis
 Avoco; tandem mihi qui medullas
 Urit, inventus: tenui prehensum,
 Huic & adhæsi,
 Donec in lætas genitricis ædes
 Læta duxissem, thalamosque in ejus
 Parvulam quæ me teneramque fovit
 Primitùs alvo.
- 5 Obsecro vos, ô Solymam colentes
 Virgines! cervos per ego paventes,
 Capreas & per celeres amœni
 Ruris alumnos:
 Ne mihi, quovis strepitu molestæ,
 Unicè quem mens amat excitetis,

Neve rumpatis placidam quietem,
Dum lubet ipsi.

H I E R O S O L Y M I T A N Æ.

- 6 Avios quæ per nemorum recessus
Lucidum hæc tollit caput, atque in astra
Fumæ sicut liquidum columnæ
Aëra scandit?
Suavis exundans redolente myrrhæ
Halitu, multo quoque fumigata
Ture, quas vendit myropola cunctis
Mercibus aucta!

S P O N S A.

- 7 En! torum Regis Solomonis altum:
Excubant circum vigiles potentes
Sexies deni, Ifacidæ vigentes
Robore multo;
8 Fulgidos cuncti gladios vibrantes
Impigri, acris militiæ scientes;
Quisque, nocturnos fuget ut timores,
Cingitur ensẽm.
9 Fecit ex ligno Libani superbum
Rex sibi currum Solomon: columnas
Fecit argenti radiante puri
Luce nitentes:
10 Aureum fundum, Tyrioque tegmen
Finxit ex ostro; mediumque sacræ
Quæ colunt turres Solymæ puellis
Stravit amore.
11 Testa linquentes properè, Sionis
Filiæ, Regem Solomona vestrum
Auræa quicum genitrix coronâ
Regia cinxit,
(Quo die Sponsam sibi per tabellas
Lege sancitas, propriam dicavit,
Gaudio & cordis micuere fibræ,)
Cernite clarum.

C A P. IV.

S P O N S U S.

- 1 **E**Nitet quantum decus è venusto
Ore? quàm fulges facie decorâ,
Aureos, dulcis mea Amica, quassans
Aurea crines!
Inter & cirros rutilos ocelli
Sunt columbini tibi: Giladæâ in
Rupe caprarum gregis æmulantur
Vellera crines.
- 2 Grex uti dentes ovium nitescunt,
Ritè quæ tonsæ redeunt lavacro;
E quibus cunetæ pariunt gemellos,
Orbaque nulla.
- 3 Labra pinguntur tibi, ceu nitescens
Splendido filum dibaphum colore:
Coccinis miro fluit è labellis
Sermo lepore.
Fragmen ut mali roseo rubore
Punici, mistâ nive quod relucet,
Crinibus præ puniceis retortis
Tempora lucent.
- 4 Davidis turrem simulant superbam
Colla, quæ telis micat: unde mille
Ærei pendent clypei, virorum
Scuta potentum.
- 5 Sunt tuæ mammæ geminæ, gemelli
Hinnuli tanquam capræ volucris,
Inter errantes niveo nitore
Lilia pulcra.
- 6 Dum dies curru celeri peragrans
Aërem, spargat roseum colorem,
Noctis ac umbræ fugiant abactæ
Lumine claro,
Myrrheum in montem ferar, in feracem
Turis & collem citus avolabo:
- 7 Tota perpulcra es mea Amica, nullâ
Labe notata.

- 8 Deveni mecum à Libano referto
Ture fragranti, mea Sponfa cara,
Deveni mecum à Libano; de Amanæ
Vertice summo
Prospice, Hermonis, Senirisque amœni:
Acrium lustris quoque de leonum,
Et jugis quæ sunt benè nota pardis
Pelle notatis.
- 9 Cor, Soror dulcis, mihi Sponfa cara,
Surripis; cor mî rapis ex ocellis
Unius nictu, nitidique colli
Torque vel uno.
- 10 Quàm tui suaves mihi sunt amores,
O Soror dulcis, mea Sponfa? vincunt
Vina; & unguentis odor est tuis a-
romata vincens.
- 11 Ceu favi stillant tua, Lux, labella:
Melle fragranti, niveoque lacte
Lingua perfusa est; Libanique odores
Spirat amictus.
- 12 Hortus es septus, Soror atque Sponfa,
Tu scaturigo salientis undæ
Clausa, tu fidis sacer & figillis
Fons benè tutus.
- 13 Pomifer malis tibi floret hortus
Punicis, plantæ variæ resurgunt
Fructibus pulcræ: cyprus atque nardus
Suaviter halant.
- 14 Hic suos miscent crocus atque nardus
Halitus dulces, calamusque suavis
Nascitur multus, liquidamque sudant
Cinnama staeten.
Turei rami, lacrimæque passim
Myrrhæ spirant, aloëque amara,
Quæque Panchæis veniunt jugis a-
romata cuncta.
- 15 Purus hortorum es vitreo colore
Fons, aquis vivis puteus perennis
Qui scatet, rivi è Libano fluentes
Flumine puro.

S P O N S A.

- 16 Excita flatus, Aquilo! ferenos;
 Aureis nostrum, Note! lenis hortum
 Pervola pennis; ita suavè nostrum
 Spiret aroma.
 Conferat gressus celer ille in hortum
 Ipsi, flammâ tacitâ medullas
 Qui mihi torret, dapibusque inemtis
 Dulcè fruatur.

C A P. V.

S P O N S U S.

- 7 J Am meum gressus celeravi in hortum,
 O Soror dulcis, mea Sponsa cara!
 Myrrheæ jam sunt lacrimæ, mihi que a-
 romata lecta.
 Cum favis edi mea mella; purum
 Combibi lac, & laticem Lyæum:
 Vos dapes lætis animis, Amici!
 Sumite lautas.
 Vultus hinc rugis tetricus faceffat,
 Ore spumantes pateras, Amati!
 Ducite, haustus nectarei liquoris
 Ducite plenos.

S P O N S A.

- 2 Me tenet somnus vigilante corde:
 Voce Dilectus mihi pulsât aures,
 Mî fores duras Soror ô reclude,
 O mea Amica,
 Cui nitor purus mea Lux, columba
 O mea: en! multo caput est repletum
 Rore; nocturno madidi capilli
 Imbre gravantur.
 3 Cingar an rursus, modò quæ recincta?
 Anne me exutâ tunicâ resumtâ

- Induam, & lotas maculabo plantas
Sordibus atris.
- 4 Qui suo nostrum jecur urit igne,
Clam manum immisit mihi per foramen,
Turbido demum fremuere nostra
Viscera motu.
- 5 Non moras necto ulterius supina,
Huic sed ut quem mens amat obseratam
Januam possum referare, strata
Pigra relinquo.
- Myrrha guttatim manibus cadebat
De meis; myrrhæ lacrimis madescunt
Suavè manantis digiti, seræque
Insuper ansæ.
- 6 Tum fores, ruptis, mora nulla, claustris
Obditis, reddo patulas Amico:
Sed viam carpens citus avolârat
Præpete pennâ.
- Verba dum fecit, mihi mens stupebat:
Quæsi, nusquam mihi sed repertus
Ille, responsum mihi nec vocanti
Reddidit ullum.
- 7 Me cohors atrox vigilum pererrans
Oppidum, solam feriunt repertam,
Vulnerant, à me rapiunt tuentes
Mœnia peplum.
- 8 Vos ego adjuro, Solymes puellæ!
Huc volet si Lux mea, nuncietis
Ipsius molli mihi amore lento
Pectora carpi.

H I E R O S O L Y M I T A N Æ.

- 9 Ille Dilectus tibi qualis? huicne
Par viget quicquam simile aut secundum?
Candidâ longè superans venustas
Fœmina formâ!
- Ille Dilectus tibi qualis? anne
(Quæsumus) soli tribuenda palma?
Nos quod adjures, ita nosmet urgens
More sacrato.

SPONSA.

S P O N S A.

- 10 Ore Dilectus niveo, rubenti
Pulcer & vultu meus est : decemque in
Millibus lectis Coryphæus exstans,
Omnibus anteit.
- 11 Prodiens aurum veluti caminis
Splendet ipsius caput : huic capilli
Ritè crispantur, radiantque nigris
Corvus ut alis.
- 12 Ceuque formosis oculi columbis
Flumen ad purum, renitent ocelli
Lacte perloti niveo, decori
Orbibus aptis.
- 13 Areas malæ referunt odoras,
Floribus pulcrè croceis tumentes :
Myrrheum rorem labra liliisque
Æmula stillant.
- 14 Quique beryllo rutilant & auro
Annulos manus referunt : operti
Ritè sapphiris eboris nitorem
Venter & æquat.
- 15 Marmore & crura ex Pario ut columnæ
Aureis nixæ basibus : decorque
Vultui, qualis Libani in virentis
Vertice cedris.
- 16 Rore cœlesti madet & palatum,
Mella qui longè superat favosque :
Totus, en ! hic deliciis ab omni
Parte beatus.
Hicce Dilectus meus, hic Amicus
Est meus, vos ô Solymæ colentes
Virgines turres placidas opimæ
Celsaque tecta!

C A P. VI.

H I E R O S O L O M I T A N Æ.

- 1 **Q**uo tuus pernix Amor avolarit,
 Fœminis ô præ reliquis venusta,
 Fugerit quo, dic, citus; ut queamus
 Quærere tecum.

S P O N S A.

- 2 Hinc Amor pernix meus avolavit
 In suum hortum ac areolas odoras,
 Heic uti pascat, legat & nitente
 Lilia flore.
- 3 Jure Dilectus sibi mancipatam
 Vendicat me, sic mihi jus in illum
 Vendico, cui sunt epulæ inter alba
 Lilia suaves.

S P O N S U S.

- 4 Tirza tu tanquam, mea Amica, pulcra,
 Sacra tu tanquam Solyme decora;
 Sicut infestis acies tremenda
 Martia signis.
- 5 Lumina avertas, peream ne ab istis:
 Summa tondentis juga Giladæa
 Pulcra caprarum gregis æmulantur
 Vellera crines.
- 6 Grex uti dentes ovium nitescent,
 Ritè quæ tonsæ redeunt lavacro;
 In quibus cunctæ pariunt gemellos,
 Orbaque nulla.
- 7 Fragmen ut mali roseo rubore
 Punici, mistâ nive quod relucet,
 Crinibus præ puniceis retortis
 Tempora lucent.
- 8 Pone Reginas folio nitente
 Sexies denas: deciesque & octo

Con-

Concubinas, innumerasque circum
Pone puellas.

- 9 Tum meæ si deliciae columba,
Una spes matris, genitricis una
Cura, se sistat mihi; personabunt
Ore beatam,
Viderint illam simul ac puellæ:
Laude Reginae super astra tollent,
Evehent multis quoque concubinæ
Laudibus illam.

- 10 Sicut aurora os nitidum revelans,
Exferens undis caput ex Eois
Prospicit quænam, roseo refulgens
Ore decora?

Pulcra quæ lunæ similis rubenti,
Pura quæ soli similis sereno,
Fulgidis signis radians tremendæ
More phalangis.

- 11 Ut meum pascens animum viderem
Vallium plantas virides, tenellæ
Gemmulis vites mihi num tumerent
Palmitæ læto,
Truderent num puniceo decorum
Punicæ mali quoque flore germen,
Hortulos multis nucibus repletos
Lentus adibam:

- 12 Abstulit me mens mea non opino
Impetu pernix, minus haud citatis
Atque quadrigis ego vectus Ammi-
nadabis essem.

- 13 Flecte te retro, Solymiti, flecte;
Ora, te quæso, tua flecte, flecte;
Quò tui blando reducis fruamur
Lumine læti.

Quid potest in te, Solymiti, cerni?
More tu fulges geminæ phalangis,
Castra quæ plaudit choream revisens
Hoste peremto.

C A P. VII.

S P O N S U S.

- 1 **C**Alceis aptis tibi quàm decentes
Sunt pedes ? aurëis soleis revincta
Bellulè incedis generosa celfo
Principe nata !
Bella compages femorum tuorum
Gemmeos orbes simulat, coruscâ
Luce fulgentes, ope perpolitos
Undique summâ.
- 2 Est capax crater veluti rotundus,
Nardino exundans, tuus umbilicus :
Ut Ceres flavens, ubi cana circum
Liliâ, venter.
- 3 Sunt tuæ mammæ geminæ, gemelli
Hinnuli tanquam capræ fugacis :
- 4 Turris in morem tua celsa cervix
Fulget eburnæ :
Ceuque piscinæ renitent ocelli
Hesbonis, portam ad populo frequentem :
Eminet nasus Libani ut, Damasci ad
Mcenia, turris.
- 5 Quàm tibi vertex rutilat tiarâ
Coccinâ, vittæ & capitis refulgent
Purpurâ ? Stat Rex tutus ambulacris
Captus amœnis.
- 6 Qualis ! ô qualis ! nitor & venustas
Te volat circum, mea Lux : figura
- 7 Corporis palmam tibi recta adæquat,
Ubera botros.
- 8 Dixeram, Jam jam ferar in virentem
Gestiens palmam, manibus prehendam
Jam meis pandos, gravidosque fœtu
Ubere, ramos :
Nunc erunt mammæ teretes feracis
Turgidi vitis veluti racemi :
Halitus nares mihi, pomia quales
Mitia, reddent :

- 9 Et notæ vinum sapiet palatum
Intimæ, pascens oculos meando,
Osque permulcens, labra dormienti
Clausa recludens.

S P O N S A.

- 10 Illius sum qui tacitis medullas
Ossium torret facibus calentes:
Meque flagranti studio retentus
Appetit ille.
- 11 Qui tuo nostrum jecur uris igne
Fer gradus, ruris repetamus arva;
Ruris ad cypros, mea Vita! noctem
Nos & agamus.
- 12 Manè visamus jubar ante Eoum
Vineas nostras, videamus anne
Floreant vites, teneræ an resurgant
Vitibus uvæ;
Germina & mali sua num tumentes
Punicæ trudent foliis tenellis:
Perlubens illic tibi mille jungam
Oscula pacta.
- 13 Halitum dant mandragoræ, dapesque
Mille sunt, fructus veteres novique
Ad fores nostras; tibi quas repono,
O mea Vita!

C A P. VIII.

S P O N S A.

NUminis summi ô utinam favore
Tute germanus mihi frater esses,
Qui meæ labris genitricis alma
Ubera fuxit!
Te foris visum, patulis receptum
Te meis ulnis ego basialem;
Verteret nec quis vitio, nec inde
Temneret ulli.

- 2 Me duce intrares genitricis ædes
 Tu meæ, quæ me instituit docetque:
 Duceres grati calices falerni,
 Me tribuente,
 Quos odorati sapidique mirum
 Temperant fructus: simul & bibendum
 Limpidum succum tibi mala quem dant
 Punica ferrem.
- 3 Subjacens ægro capiti sinistra
 Me levat; blando gremio receptam
 Me suo, amplexu fovet & retentat
 Dexterâ molli.
- 4 Vos ego adjuro, Solymes puellæ!
 Ne mihi quem mens amat excitetis,
 Neve rumpatis placidam quietem,
 Dum lubet ipsi.

HIEROSOLYMITANÆ.

(Avios quæ per nemorum recessus
 Pandit hæc vultus nitidos, suosque
 Dirigit gressus humeris Amantis
 Nixa superbis ?)

S P O N S A.

Malus est, sub quâ recubans, aprica,
 Te dedi erectum; tua mater alma
 Hac sub enixa est, peperitque fausta
 Hujus in umbra,
 Me tuo cordi veluti sigillum
 Inferas oro; memoremque nostri
 Gestet armillam niveus lacertus,
 Imprimar illi.
 Præpotens ceu mors Amor, & Cupido
 Orcus ut durus; velutique prunæ
 Igneæ illius rapido feruntur
 Vortice flammæ.
 Non Amor multis rapidis aquarum
 Fluctibus cedit: nequit ullus alto
 Hujus ardentes superare flammæ
 Gurgite torrens.

Ditium gazas Arabum beatas
 Profer: hæc æquâ bona cuncta Amorque
 Lance pendantur, leviora cernas
 Omnia plumis.

S P O N S A.

- 8 Parva (scis) nobis soror est; nec illa
 Apta quæ tædas societ jugales,
 Cæculis isti tumuere nondum
 Ubera venis:
 Artibus queis huic, cedo, consulamus,
 Luce quâ sacræ fuerint parandæ
 Huic faces, cum sit subitura vincli
 Jura mariti?

S P O N S U S.

- 9 Illa si murus fuerit, struetur
 Regia argento radiante clara;
 Ex cedro valvas bifores recludet
 Janua si sit.

S P O N S A.

- 10 Æneum murum refero, mihique
 Æmulæ turri geminæ mamillæ;
 Hincque me gaudens oculis benignis
 Adspicit ille.
 11 Colle florebat Solomoni aprico
 Vineæ; hanc multis famulis locavit:
 Singuli nummos Domino solebant
 Pendere mille.
 12 Vineæ, quæ mi cecidit tuenda
 Sorte divinâ, vigil excolendæ
 Excubo custos; oculis oberrat
 Nocte dieque:
 Hinc ego nummos, Solomon! datura
 Sum tibi centum decies; ferentque
 Centies binos famuli, fidelis
 Præmia curæ.

S P O N S U S.

- 13 Hortulos ô tu quæ habitas amœnos,
 Cum tuis dictis hilares fodales
 Præbeant aurem, fac ut audiamus
 Nos quoque vocem!

S P O N S A.

- 14 Qui mihi torres tacitus medullas,
 Ociùs cervis celerato gressus,
 Ociùs cursum capreis odorâ
 Per juga carpe.

F I N I S.

R O.

ROBERTI BODII

A TROCHOREGIA,

A D

Christum Servatorem

HECATOMBE.

X
CHriste! Sanctorum caput atque custos,
 Cujus exundans fluvio perenni
 Fons inexhaustæ bonitatis, imos
 Manat ad artus:

Da, tuum digno decus ut capeßam
 Cordis impulsu, melos & quod acrem
 Temporis limam ferat, & malignæ
 Verbera linguæ.

Lucis adfulgens radio supernæ,
 Quâ tui circum solii coruscat
 Limbus, invisâ mihi nunc jacenti
 Mortis in umbra,

Pelle peccati tenebras, prementum
 Quò gravi nexu scelerum solutus,
 In tuas puro ferar accinendas

Pectore laudes:

Nam tuas casto decet alme cultu
 Christe! virtutes recoli; profano
 Absit impuri temerentur unquam
 Pectoris ausu!

Nuncius

Nuncius præpes mihi labra summo
Tangat è cœlo volitans, reatu
Tangat infectas gemino micanti
Forcipe fibras.

Tunc, tuæ fructum crucis, ad beatam
Quæ pios vitam documenta ducunt,
Perdus, pernox, animo revolvam
Sancta sereno.

Te canam, lucis jubar ut resurget;
Te, breves quando jacentur umbræ;
Teque, quum præceps teget ora mundi
Lucida lampas.

Patris æterni soboles coæva,
Par patri summo, simul ejus implens
Pectus immensum, simul alma proles
Virginis almæ!

De Deo verus Deus, increata
Lucis æternum jubar, ora vivus
Patris ad vivum referens character,
Alter & idem!

Scala quæ cœli subiens cacumen,
Ad soli centrum penetravit, imis,
More mortalem superante captum,
Summa coaptans:

Te, salus rerum, profugis receptus,
Naufragis portus, miseris medela,
Lumen extinctis, onerum levamen,
Meta laborum!

Te, fatiscendum requies, peracti
Palma conflictûs, pugilum corona,
Præmium cursûs, operumque nulli
Debita merces!

Fœderis mundum reparantis obses
Arcus, undarum potior periclis
Arca, pax terræ, tremor inferorum,
Gloria cœli!

Gentium lumen, decus Israelis,
Patribus voti modus atque summa,
Scandali rupes atheo, fideli
Petra salutis!

Arbor ô vitæ senio carentis,
Quâ Dei vernat paradifus, uno

Fonte diffusâ rignus quaterni
 Fluminis unda !
 Legis & Vatum scopus, involucro
 Mosis abducto faciem revelans,
 Corpus umbrarum, simul agnus infons;
 Ara, sacerdos !
 Agnus à mundi jugulatus ortu,
 Ara primævæ luis expiatrix,
 Invii solus penetrans olympi
 Templâ sacerdos !
 Te canam; lapsi generis Redemptor !
 Teque, lapsuri Stator & Retentor !
 Qui manu magnâ Mediator unus
 Cunctâ coerces.
 Qui * Supernatum subitam, caducæ
 Stirpis adscitu, reparas ruinam,
 Et choris terrâ genitos beatæ
 Inferis aulæ:
 Te quid excîrit referam, relicto
 Patris æterni folio, latentem
 Veste sub servi Dominum, tebellæ
 Visere terras :
 Carnis & crassâ velut obvolutum
 Nube, divinos operire vultus,
 Et crucis diras, gehidique cippum
 Ferre sepulcri:
 Nempe nec mundus redimi, nec irâ
 Patris exstingui, nec acerba legis
 Pœna persolvi; nec imago nobis
 Prisca refundi ;
 Nec polus pandi, nec avâra cunctos
 Parca pervadens perimi, resurgens
 Præda nec busti cariosa vernum
 Sumere vultum ;
 Nec triumphatæ spoliis gehennæ
 Agmen augeri superûm, nec olim

Plumben

* Ita auctori hic Angeli vocantur, qui ex superis locis in inferna
 trusi sunt; quorumque jacturam, eorum in locum mortalium ge-
 substituendo, reparavit Deus. Vide PLIN, XVI, 36. *Roma inferna*
fermati præferuntur.

Plumbeum tolli super astra pondus
 Carnis opacæ;
 Absque te solo potuisset; imos
 Per gradus pœnæ capitalis actum
 Summa quem sedes beat; & supremi
 Culmen honoris.

Hinc labor nullum patiens levamen,
 Gentis & lapsæ tibi luctus exspes,
 Fœta materno liquefecit urgens
 Viscera motu,

Sortis ut nostræ miseram subires
 Aleam; nostri pudor ut reatûs
 Ora confundens tuâ nos perenni
 Luce replet:

Nam tuæ nobis tenebræ decorem;
 Gaudium luctus, requiem labores,
 Inferi cœlos peperere, lætum
 Lucta triumphum.

O salutarem sophiam, sagaces
 Jure quæ mundi fugiens magistros
 Hujus, inflatæ vitreum fefellit
 Mentis acumen!

O vices rerum, faciesque miras,
 More quas miscens tua tam decenti
 Dextra dispensat, paribusque librans
 Lancibus æquat!

Nos tui mœstos hilarant pavores,
 Ora lugentum lacrimæ ferenant,
 Sanat afflictos dolor, ipsa vinctos
 Vincula solvunt.

Languor infirmos reficit, fluentem
 Vulnus admotum cohibet cruorem;
 Nuditâs nudos tegit, indigentes
 Ditat egestas.

Sanguinis grumi facie cadentes
 A tua nostras radiis coronant;
 Mundat attractam cruor è parentum
 Semine lepram.

Mortis exhorrens calicem propinquæ,
 Tela securos facis ad suprema,
 Noxios tu nos reus innocentum
 Cœtibus inferis:

C c

Deserit

Deferit quum te patrius parumper
Vultus, extorres tua nos cooptat
Cura, susceptos gremio nec unquam
Ejicis almo.

Quid morer multis? Erebum subintrans,
Tollis in cœlos; maledicta quondam
Furca, nunc arbor hominum beatrix,
Fitque boni fons.

Quum triumphati speciem pudendam
Pendulus præfers, oculosque pœnâ
Pascis hostiles, odioque turgens
Pectus acerbo:

Squalidus, nudus, lacer, ora pallens,
Obrutus probris, coopertus iræ
Fluctibus, clavis miseranda fixus
Membra quaternis.

Inter infestas acies, latronum
Inter infastos fremitus, remandans
Spiritus Patri, geminumque fundens
Corde fluentum.

Tunc triumphali crucis in quadrigâ
Vectus, immanes agis ante temet
Hostium turmas, manibus retrorsum
Fune revinctis:

Fune constrictos agis indecoro
Principes inundi, stygiique portas
Carceris, fauces trucidis & sepulcri
Victor inermes:

Victor, exutas Erebi phalanges,
Labis humanæ caput, architectos
Fraudis & falsi, scelerumque terras
Quidquid inundat,

Exhibes pulcrum superis theatrum,
Noctis æternæ laqueo superbas
Fracta cervices, pudefacta furvos
Agmina vultus:

Mortis hinc sævæ stimulus bicuspis,
Legis hinc iram parientis anceps
Volvitur canthos dica subter, unco
Fixa trabali.

Ipsè cumprimis jacet orcus ingens,
Ense confossus proprio, dolosam

Dum crucis, rictu nimiùm furenti,
Devorat offam:

Finditur monſtrum furiale, rapto
Præda fit raptor lupus, unde vitam
Retur abſorptam tenuiſſe, cœpit
Inde teneri.

Gentis humanæ miſerator, hydro
Conterens tetro caput exſecrandum,
Cordis ô conſtans amor, ô voluptas
Pura paterni!

Pacis & vitæ via ſola; magni
Promus arcani patrio latentis
In ſinu; veræ pietatis idem
Auſtor & index!

Perditis, cheu! quid in omne nobis
Tempus, O vindex hominum! fuiſſet,
Abſque te ſolo, ſobolique noſtræ,
Dulcis Jeſu!

Clauftra perrumpens tumuli, ſupernam
Qui domum ſcandis redivivus, & nos
Convehens tecum, tua membra, nigro
Surripis orco:

Surripis flammæ furiis, nocentes
Quæ manet, mundi ſenium ſub excors,
Jamque nos vitæ venientis amplâ
Inſtruis arrhâ:

Pacis obſignans & amoris almo
Spiritu, qui nos tibi quique membris
Unit, æterno tua quotquot implet
Gratia nexu:

Ille nos mundi, laqueosque contra
Carnis & fraudes, furiasque nigrâ
Nocte ſummiſſas, mediâque peſtes
Luce volantes,

Gratiæ ſalvos ope ſeptiformis
Præſtat, ac tandem ſuper aſtra tollit,
Nec ſpei fluxæ, fideive fultos
Præpete pennâ.

Ille divini lateris gemello
Tertius rivo comes, efficaci
Voce conſeſtans, pia firmat ingens
Pectora pignus.

Ille prostratis aditum tribunal
 Patris ad summi referat, medullis
 Ille mox, Abba pater, æstuantum
 Format in imis.

Ille singultu tacito, canoræ
 Nulla quem vocis tuba, nec venustus
 Æquet accentus, feriet paternas
 Protinus aures.

Ille sinceris oculos revelat,
 Legis ut sensus penetrent profundæ;
 Spernit elatos, humilesque sanctis
 Motibus afflat.

Ille torpentes acuit, labantum
 Firmat incessus, revocatque lapsos;
 Ille divinis moribunda mulcet
 Viscera flammis.

Ille præfractos refugosque leni
 Ductiles reddit facilesque tractu,
 Nulla quem duri pudefecit unquam
 Pectoris incus:

Quin tuum, currant agiles, cupito
 Sponte cervices onerique subdant,
 Suavè fragrantem simul atque nomen
 Sparsit odorem:

Nomen effusum quod ubique castas
 Haud secus fibras ferit, imbecillos
 Atque languentum pretiosa pulsant
 Unguina sensus.

Hujus, ô vitæ dator, & viæ dux!
 Imber irrorans olei, salutis
 Arduum gressu duit irretorto
 Carpere clivum;

Nosque deserti per inhospitalis
 Tesqua palantes lacrimosa, dipfas
 Dira quæ terret, sitis & retosto
 Squalida rictu,

Ducat, optatus comès, ad supernos
 Lactis & mellis fluvios, tuorum
 Semper & plausu pia, Christe! læto
 Cœpta secundet:

Orbis à summo tua dum coruscans
 Axe majestas inopina, longum

Temporis fluxum seriemque puncto
Sistat in uno :

Tunc suum rectâ repetent parentem
Annium cursus, ubi tempus ævi
Condet æternâ caput, unde primùm
Fluxit, abyssò;

Luce, quæ cœli rapidum volumen,
Luce, quæ rerum refluos tumultus,
Luce, quæ mortis rigidique solvet
Sceptra sepulcri.

O dies nullâ vice submovenda
Noctis à tergo subeuntis ! O nox
Nulla quam lucis premet invalescens
Aura diurnæ !

Lucis ô lætæ seges ! O triumphus
Perpes integris animi ! Vicissim
Consciiis ô crux inimica vitæ
Turpiter actæ !

Quæ pios luctu lacrimisque solvet,
Impiis clangens eadem catervis
Rumpet infausto tuba tristis altum
Fine veternum.

Nam tuam clangor faciem præibit,
Orbis ô vasti moderator ! omnes
Qui simul rerum feriens tremendo
Murmure metas,

Ad tuum sistet solium, supernæ
Quosque tunc auræ vegetabit haustus,
Quosque nunc servat cineres profundi
Urna sepulcri.

Illius nemo fugiet severum
Lucis examen, patefecit almæ
Cardo quem vitæ, vel adhuc ab ægrâ
Matre rubentem.

Quum vorax flammæ violentis ardor,
Quâ tui circum solii crepido
Candet, igniti super actus atras
Turbinis alas,

Cuncta luxabit liquefacta magnæ
Membra compagis, quatiens reposito
A soli centro fugitiva summi
Mœnia mundi.

Solis

Solis involvent radios tenebræ,
 Pristinus linquet nitor astra, terræ
 Vertet in canam decus omne viatrix
 Flamma favillam :

Mentis humanæ monumenta, moles
 Arduas, quidquid validæve robur
 Dexteræ, solers aciesve longo
 Præstitit usu,

Unius fervor furibundus horæ
 Involans, noctu citius volucris
 Perdet, & rerum genus omne massam
 Fundet in unam :

Quum tamen mundi pereuntis ingens
 Cuncta confundet fragor & ruina,
 Dura percellens trepido nocentum
 Corda tumultu ;

Tunc ab hircoso grege tristis agnos
 Dextimos inter dirimet capedo,
 Mira quos tinxit niveos rubentis
 Unda lavacri.

Dum tuum cinget subitò tribunal
 Clara sanctarum tribuum corona,
 Solis ut purum radiosus orbem
 Ambit amictus ;

Nubis adscendens nitidum serenæ
 Sub tuis tensum pedibus lacunar,
 Triste subsidet sed humi sinistrum
 Eminus agmen :

Vocis expectans tonitru trifulcæ,
 Nulla quam franget mora, quin paventum
 Ossa pervadat cinesacta sævo
 Protinus ictu :

Ite sub terras maledicta cœlo
 Turba, frendentes furias fatigans,
 Ignis æterni cibus in perennes

Ite tenebras :

Unde spes, lumen, requies, voluptas
 Exfulant; vermes ubi, cumque fletu
 Dentium stridor viget, atque tetri
 Sulphuris ardor.

Quantus extemplò premet angor, exspes
 Obruet quàm non tolerandus horror!

Lingua quæ fando referet, quis acri
Mente prehendam ;

Me sed in tali trepidum periculo
Præstet, ô clemens hominum Redemptor !
Sanguis immunem tuus, inque dextrâ

Sorte reponat !

Sorte sanctorum, tua quos beatos
Reddit adspectu facies propinquo,
Summa tu præsens quibus es perennis
Causa triumphî !

Quæ tui vinctes tumuli refregit,
Nexibus junctum tibi sempiternis,
Christe ! depositum repetat rigenti
Vita sepulcro ;

Tollat & cœli radiantis ultra
Fornices, tecum fruam ut repostis
Lætæ quæ aulæ dapibus redundat
Mensa supernæ :

Gaudiis, quæ non oculi, nec impar
Auris admisit modulus caducæ,
Crassa nec finxit sibi met profundo
Fibra recessu :

Summa sed summus Pater ad supremum
Culmen erectis cumulumque servat
Se penes ; fiet quibus unus omnes
Omnia complens :

Vita jam victrix ubi mortis atrum
Virus absorpsit, speciesque fallax,
Transiit, vultu novus & nitebit
Mundus amœno.

Huc ferar tecum citus, ô piorum
Portus & præstes, bonitatis umbo
Quos tuæ tutores facit à futuræ
Fluctibus iræ !

Noctis ô fulgens polus inter umbras,
Vultus, ut magnes, tuus, huc potenti
Semper obtutu trahat incitatum
Cordis acumen !

Huc ferar, quo nil penetrat malignum,
Nulla sit voto mora, nil timendum
Restat, huc sanctus mihi fervor alas,
Christe ! ministret :

Ut

Ut canam rerum Domino triuni
Mentibus laudes meritas beatis
Mistus, humano potiusque pangam
Pectore carmen :

CHRISTE, sic fiat, precor, alme! Tandem
Sancta sic lætus mihi vota firmet
Finis, ut faustam pia jamprehendunt
Carmina metam. Amen, Amen.

FINIS.

